

KOSTIS BASTIAS

MINAS REBELUL

CORSAR ÎN MAREA EGEE

Prezentul roman a fost tradus după originalul din limba greacă
ΜΗΝΑΣ'Ο ΡΕΜΠΕΛΟΣ - Ediția a II-a - apărut la Atena, în anul
1968

Kostis Bastias

MINAS REBELUL CORSAR ÎN MAREA EGEE

Roman

În românește de Antița Augustopoulos-Jucan

EDITURA DACIA CLUJ-NAPOCA, 1976

CAPITOLUL UNU

Octombrie 1802. Nimeni nu știa de ce Iakumis Rebelos venise și își ridicase la Syra¹ o colibă amărâtă. O căsuță ca vai de ea, între port și orașul de sus. Dar nici nu se interesa nimeni de motiv. Cui îi pasă de un om de cincizeci de ani, familist, cu cinci copii, cu o nevastă chinuită, care nu-și află rost pe lume? Un lucrător în plus, au gândit, și și-au văzut de drum. Totuși, se află că noul venit nu era din Hios². Hioții erau altfel. Și în sărăcie și în nenoroc, reușeau să se gospodărească și să vorbească frumos. Iakumis Rebelos era un om sărman, aspru și gata de ceartă. Știa o mulțime de meserii, dar nu reușea să se apuce serios de niciuna. Spunea că e din Rodos, și că e de neam bun. Însă marinarii și neguțătorii, care debarcau în port, spuneau că era din Sânt-Mina, o

1 Syra: insulă în Marea Egee; face parte din arhipelagul Cicladelor (n. tr.).

2 Hios: insulă în Marea Egee (n. tr.).

mică insulă secetoasă, care răsărise din mare, între Ikaria³ și Patmos⁴. Și se pare că acesta era adevărul. De ce însă Rebelos voia să treacă drept rodian, nimeni nu s-a străduit să afle. El o spunea, el o credea.

Totuși era cinstit și harnic. Nu cerea de la nimeni nimic și cheltuia atât cât îl ținea punga. Însă oricât de mult lucra, la grădinile de zarzavat, la irigații, la călăfătuirea corăbiilor sau la vreo tâmplărie, niciodată nu reușea să-și hrănească familia. Pentru că nu erau puțini. Adevărată haită de lupi.

Nevastă-sa Marigo, fiica lui mai mare Angheliki, de douăzeci de ani, cea de a doua Katinko, a treia Anna, pe urmă fiul lui Minas, de șaptesprezece ani și Konstantis de treisprezece.

Și deși lucrau și mama și copiii, nu reușeau s-o scoată la capăt. Și chiar dacă în vreo lună ajungeau să aibă parte de un câștig mai bun, unul din șapte cădea bolnav la pat, se întâmpla ceva, și nu puteau scăpa de mizerie.

Însă un om, un amonte foarte bogat, Antonios Kargas, de fiecare dată când urca din port spre Hora⁵, se oprea la sărăcăcioasa colibă a lui Rebelos și stăteau de vorbă cu el.

Kargas era un vechi lup de mare, avea trei corăbii, și două balerci pline cu taleri în pivnița casei lui. În vârstă de șaizeci de ani, se retrăsese de pe mare și pusese alți căpitani pe navele lui. El poruncea de pe uscat. Și-și știa meseria ca nimeni altul. Primul pe mare, primul la negoț. Corăbiile lui cărau mărfuri din Orient, de la Beirut și din Cipru, în toate porturile Adriaticii și chiar mai departe. La Genova, la Marsilia, la Barcelona. Uneori reușea chiar să arunce ancora la Tunis, neținând seama de pirații berberi care jefuiau în întreaga Mediterană. Corăbiile lui erau totdeauna înarmate și gata să lupte și să prade. Însă el ostenise și de aceea se retrăsese pe insulă să se odihnească și să se bucure de averea strânsă. Trei corăbii și două balerci cu taleri în pivnița lui! Mulți credeau că se va însura, dar se vede că Antonios Kargas nu se gândea la așa ceva. Trăia bine cu prietenii, chefuia și nu cerea altceva.

Pe Rebelos însă îl privea cu ochi buni. Fie pentru că era harnic, fie pentru că era aspru și îi bătea pe toți ai lui, începând cu nevastă-sa și terminând cu mezinul, cu Konstantis, oricum se oprea și schimba cu el câteva vorbe.

3 Ikaria: insulă în Marea Egee (n. tr.).

4 Patmos: insulă în Marea Egee; face parte din Dodecanez (n. tr.).

5 Hora: aci cu sensul de oraș (gr.) (n. tr.).

Însă în acea lună, în octombrie 1802, Antonios Kargas își pierduse buna dispoziție. Nici nu vorbea, nici nu râdea, nici nu chefuia.

Sta ceasuri întregi pe gânduri, tăcut. Și o asemenea purtare nu era firească.

Într-o dimineață, în zori, ancorase în port una din cele trei corăbii ale lui, și căpitanul se dusesse acasă la Kargas, care locuia alături de Ai⁶ Ianni, vechea mănăstire a Capucinilor, și rămase mult timp în iatacul lui. Nimeni nu afla ce vorbiseră cei doi bărbați. Numai cei care mergeau spre ogoare sau spre port și femeile care se duceau la biserică îl văzură pe Antonios Kargas coborând cu căpitanul către port.

Purta vracă⁷, brâul îi era prost legat și pășea posomorât și amărât.

Toată dimineața și-o petrecu pe corabia lui, stând de vorbă cu oamenii. Desigur, nimeni nu se urcă pe puntea navei ca să audă ce-și spun. Totuși în port se vorbi despre corabie și despre supărarea lui Kargas. Erau lucruri care-i făcuseră pe mulți să se teamă.

În aceeași zi, către asfințit, cei din Syra discutau despre corsarul Katramatos și alți pirați maniați⁸.

Se vede că navele lui Kargas îi blocaseră pe maniați la Milo și reușiseră să le ia corabia, zece bărbați din echipaj și multe bunuri. Katramatos și ceilalți căpitani ai lui reușiseră să scape. Se-ntorseseră la Monemvasia, înarmaseră alte corăbii, scufundaseră și o fregată franceză și acum căutau corăbiile lui Antonios Kargas, ca să se răzbune. De aceea una din cele trei nave acostase în Syra, ca să-i comunice noutățile lui Kargas și să primească instrucțiuni.

Antonios Kargas nu era dintre oamenii care răspund îndată. Se gândi. Era furtună trecătoare și nu se miră.

— Ce s-a întâmplat cu fregata franceză? întrebă.

— Au scufundat-o, răspunse căpitanul. Când ne-am apropiat, am văzut-o înclinându-se pe o parte. Abia am reușit să salvăm un naufragiat care se ascunsese și de la el am aflat, că navele lui Katramatos s-au îndreptat spre Milo.

— A fost o luptă cruntă? întrebă Kargas.

— Corp la corp, răspunse căpitanul.

— Francezii au aflat despre pieirea fregatei lor?

— Au aflat totul, zise căpitanul. Venind înapoi am întâlnit o

6 Ai: prescurtare de la sfânt (gr.) (n. tr.).

7 Vracă: pantalon larg, specific insularilor din Marea Egee (n. tr.).

8 Maniați: originari din Mani, regiune muntoasă din Peloponez (n. tr.).

fregată franceză și ne-am oprit. M-au chemat și m-am dus la amiralul francez, pe când se sfătuia cu ceilalți ofițeri; m-au întrebat de Katramatos și de ruta lui. Pe urmă m-au lăsat să plec.

Kargas se mai gândi puțin și porunci ca navele lui să pornească împreună spre Cipru și Beirut. Se făcu cum spusese. Curând, Antonios Kargas urca spre Oraș, iar corăbiile lui se îndepărtau pe ruta stabilită, rainate de sorokos⁹.

Se-ntunecase, când lângă capul insulei Gaiduronisos, vizavi de Syra, se ivi o corabie neagră cu trei catarge. Plutea lin, fără grabă și își aruncă ancora lângă morile de vânt. O barcă încărcată cu bărbați se alipi de chei și aceștia debarcară.

Se înnoptase. În insulă domnea un întuneric adânc. Ici-colo, la vreo fereastră, tremura lumina vreunui opaiț. Doi bărbați înarmați până-n dinți începură să urce spre Hora. Prima casă pe care o întâlneau fu a lui Iakumis Rebelos. Se opriră nehotărâți. Niciun zgomot. Lumina palidă a unei candelă se strecura printr-o crăpătură. Bătură.

— Cine e? se auzi vocea bărbătească a lui Rebelos.

— Călători, răspunseră cei de afară.

Peste puțin Rebelos ieși în prag ținând un felinar cu care lumină pe cei doi bărbați înarmați.

— Ce căutați? îi întrebă.

— Casa lui Antonios Kargas, răspunseră.

Rebelos îi privi cu atenție, din cap până-n picioare. Îi privi și înțelese. Își întoarse ochii spre mare și zări forma neagră a corăbiei.

— Domniile voastre, eu sunt străin, Iakumis Rebelos din Rodos și nu-l cunosc pe acest Antonios Kargas.

Katramatos îl privi insistent. Pe urmă luă felinarul, îl ridică, îl privi în față și-i spuse:

— Ascultă-mă, Rebelos. Dacă vrei să-ți fie bine, spune-mi unde e casa lui Antonios Kargas, fără să mă faci să-mi pierd timpul.

— Nu știu, căpitane, răspunse hotărât Rebelos.

Katramatos râse și-i spuse:

— Intră în casă și să nu te miști. O să mai stăm noi de vorbă.

Și după ce scuipe pe jos începu să urce spre Hora.

Cei doi corsari se opriră la mănăstirea Capucinilor. Sunară clopoțelul de la poartă și un fratello¹⁰, proaspăt trezit din somn, le

9 Sorokos: vînt de sud (n. tr.).

10 Fratello: frate, călugăr (în limba italiană în text) (n. tr.).

deschise.

Îl întrebară de casa lui Kargas și el, pe jumătate adormit cum era, gras, cu o față ca o lună în rasa lui cafenie, trecu pragul, întinse mâna și le arătă casa de alături. Nicio lumină nu trăda că cineva ar sta de veghe. Călugărul închise din nou poarta grea de lemn a mănăstirii și cei doi bărbați rămaseră în stradă.

Stătură tăcuți câteva clipe și apoi, cu un salt, se cățărară pe micul balcon. Traseră cu urechea dacă nu treziseră pe careva cu zgomotul făcut, dar nu se auzea nimic. Văzură doar un băiat care străbătea ulița în dreptul mănăstirii și a casei lui don Alberto, preotul cel bătrân, care spovedea bătrânele. Băiatul nu-i zărise pe cei doi bărbați din balcon; se strecură până la poarta lui Kargas și trase grăbit de clopoțel. Curând baba Katinko, care se-ngrijea de casa lui Kargas, deschise și, luminând cu un felinar fața copilului, îl întreabă:

— Ce cauți aici la ora asta, Minas?

— M-a trimis tata să vin pe furiș și să-l trezesc pe căpitan, că-l caută corsarii.

Katramatos și tovarășul lui Loâos, care auziseră aceste vorbe, nu mai aveau timp de pierdut. Deși erau bărbați voinici, știau că și Antonios Kargas era un curajos și vechi lup de mare. Așa că unul din ei sări în stradă, iar celălalt dintr-un salt se trezi în iatacul lui Kargas.

Loâos îl înhăță de guler pe Minas Rebelos și pe bătrâna Katinko și le zise:

— Să nu scoateți o vorbă, că v-am și tăiat capul!

Ținea o spadă uriașă, al cărei tăiș scliffea la lumina palidă a felinarului. La vederea ei, bătrânei și lui Minas le pieri glasul. Îl lăsară să-i târască în casă, s-o lege pe bătrână de mâini și de picioare, punându-i căluș propria ei basma și pe urmă să-l ia cu el pe Minas la etajul de sus, unde dormea Kargas.

Auziră gălăgie și cearta lui Katramatos cu Kargas. Într-o clipită îl legă pe Minas de balustrada scării și trecu în iatacul lui Kargas. Felinarul îl lăsă pe o treaptă.

Cei trei bărbați vorbeau tare:

— Ce vrei de la mine? întreabă Kargas.

— Îmi datorezi multe, Antonie Kargas, îi răspunse Katramatos. Zece capete de voinici. Și zece voinici nu pot fi plătiți nici cu taleri, nici cu capul tău cel bătrân.

Și, fără altă vorbă, cei doi corsari îl înhățară pe Kargas de gât, îl

târără până la scară și Katramatos, scoțându-și spada cea lată, îi tăie capul, așa cum ai tăia un pui sau un ied.

Minas Rebelos simți că i se taie răsuflarea, ceva pierind și stingându-se în el. Niciodată, în cei șaptesprezece ani pe care-i avea, nu visase așa ceva. Cât timp se certau cei trei bărbații spaima îi cuprindea sufletul. Când însă văzu cum este târât Kargas, pe jumătate gol și neputincios, și cum îl calcă pe piept ca să-i taie gâtul, uită de sine. Nu se mai temea. Îl stăpânea o adâncă uluială și simțea că e un nimic. Că din om se făcuse piatră, marmură. Își simțea mâinile și picioarele înțepenite și sângele înghețat în vine.

Katramatos agăță acest cap de balustrada balconului, lângă clopotnița Capucinilor, ca să-l sperie pe fratello, când se va duce în zori să tragă clopotele pentru prima liturghie.

Pe urmă scotociră cadavrul, luară cheile și sub amenințarea cuțitului o puseră pe Katinko să-i conducă în pivniță.

Deschiseră balercile, umplură doi saci cu galbeni venețieni, îl luară pe Minas Rebelos și porniră spre port.

Mai aveau însă o poliță de plătit. Îi datorau ceva lui Iakumis Rebelos. Se opriră deci la casa lui și-i strigară să iasă. Rebelos când îl văzu pe fecioru-său Minas alb ca varul, sacii cu galbeni, pe Katramatos și Loâos, înțelese că e de rău. Aruncă o privire spre steaua dimineții și apoi își plecă ochii.

— Așa obișnuiești dumneata? întrebă Katramatos. Și cu mânerul spadei îl lovi de două ori în cap pe Rebelos. Sângele îi năpădi obrajii și Minas, dintr-o dată, apucă o piatră și-l lovi pe corsar în față.

Atunci corsarii îl legară pe Rebelos, fluierară, și cinci din tovarășii lor, care așteptau în umbră, se apropiară.

— Să iasă toți afară din casă, porunci Katramatos. Și unul câte unul ieșiră afară copiii lui Rebelos și la urmă nevastă-sa.

Îi cercetă pe toți la lumina tulbure a zorilor. Și înșfăcă de păr pe cele două fete mai mari, dădu galbenii la Doi marinari și, după ce-l dezlegă pe Iakumis Rebelos, se-ndreptă spre corabie.

Nevasta lui Rebelos scoase un răcnet și se prăvăli pe scările de piatră, în timp ce Iakumis privea tăcut către mare, de parcă își pierduse glasul.

Curând, corabia corsarilor pierea pe după Gaâduronisi, iar clopotele de la Ai Ianni băteau trist. Insula toată era în picioare, și unii coborau spre Rebelos, iar alții urcau spre casa lui Antonios Kargas, să

vadă capul agățat de balcon și pivnița goală.

Pe fețele tuturor se zugrăvisese spaima, iar femeile jeleau mortul și fetele lui Rebelos, răpite de pirați.

Numai Minas se duse până la stâncile ce împrejmuiseră golful și stătu ascuns până când corabia lui Katramatos ridică ancora.

În cafeneaua mică de pe pantă se adunaseră toți locuitorii Syrei. În ziua aceea ogoarele fură lipsite de lucrători, iar din hornurile caselor nu ieși fum. Nicio gospodină nu găti și niciun cap de familie nu se gândi la treburile lui.

Toți discutau despre corsari. Despre Katramatos. Se spuneau tot felul de lucruri despre cauzele nenorocirii. Și când trecu prima emoție, se găsiră și învinuitorii. Făcuse și Antonios Kargas destule în tinerețile lui. Și bogățiile jefuite de Katramatos le adunase din piraterie. Povesteau și despre prădăciunea făcută când va de Kargas în insula Milo și despre oamenii cărora le făcuse de petrecanie cu mâna lui. Cu toate astea îl compătimeau pentru tragicul lui sfârșit, deși nicicând nu-i ajutase – pe cei săraci sau insula care suferea când de pe urma cutremurelor, când de pe urma corsarilor.

Femeile și flăcăii se strânseseră la casa lui Iakumis Rebelos. Plânsetele se auzeau până jos în port. Două fete, ca niște flori fragede, să fie date pierzaniei! Și câți aflară motivul care-l împinsese pe Katramatos să se răzbune simțiră că li se urcă sângele în cap. Ce conta că munceau cinstit, dacă orice tâlhar putea pătrunde într-o noapte în casa lor, să le agațe capul de fereastră? Să le prade averea și să le răpească femeile, ducându-le pe mare? Și flăcăii nu simțeau niciun fel de siguranță, gândindu-se la insula lor.

Iakumis Rebelos își pierduse graiul. Își plătea scump omenia. Totuși, numai când se gândea la cauza nenorocirii ce-l lovise, se simțea mai ușurat. Ca să salveze un om de la moarte, își pierduse copiii. Niciodată nu-l înecase asemenea durere. Se simțea însă atât de neputincios, atât de umil, atât de bătut de soartă, încât înțepenisise într-un colț și amuțise, pierzându-și orice putere de a se mișca din loc.

Deodată ceilalți îl căutară pe Minas. Și-l aminti și Iakumis și îi veniră în minte toate câte se întâmplaseră dimineața. Îndrăzneala băiatului de șaptesprezece ani, curajul lui de a-l lovi cu piatra pe Katramatos. Minas! se gândi Rebelos. Și o lacrimă alunecă din ochii lui.

Ceva vesel sclipi în el, ceva ca o lumină. Dar unde era Minas? îl căutară peste tot. În colibă și în împrejurimi, însă nu-l găsiră nicăieri.

Pentru o clipă tăcură toți. Se priveau cu groază. Fără să știe de ce, teama ca nu cumva corsarii să-l fi omorât pe Minas se întindea asemeni unui ger ucigător peste căsuța săracăcioasă a lui Rebelos.

— Vai și iar vai! zbieră nevasta lui Rebelos. Mi-ai luat lumina ochilor. Minas, fiule!

Iakumis Rebelos, auzind țipetele nevesti-si, simți că i se înfierbântă sângele.

Sări în picioare, stătu în fața ei și îi strigă sălbatic:

— Crapă... Nimeni nu îndrăznește să pună mâna pe Minas!

— Unde-i, atunci, feciorașul meu?

— Unde îi place, răspunse sec Rebelos. E bărbat și nu are de ce să se teamă.

Spuse cu atâta convingere vorbele astea, încât nimeni nu putu să-l contrazică.

Și bătrâna, nefericita mamă a lui Minas, tăcu și îl crezu. Și toți îl crezură. Și le uitară pe Angheliki și pe Katinko și se gândiră la Minas... Chiar dacă avea doar șaptesprezece ani.

Iakumis Rebelos se schimbase. Parcă acum își simțea mai mică nenorocirea. Nu mai era un nimic. Era tatăl lui Minas. Și când Marinos Sigalas, un flăcău de douăzeci și cinci de ani, șopti gânditor: „Ce rușine!”, Iakumis Rebelos îl întrebă:

— Ce ai fi vrut să fac?

— Nu vorbesc despre tine, Iakumis, răspunse tânărul. Vorbesc despre insulă, despre noi toți. Nu s-a găsit unul să-l înfrunte pe Katramatos.

Atunci Rebelos veni între bărbații și femeile adunați acolo și cu glas puternic le strigă:

— Katramatos n-a plecat fără să dea ochi cu un bărbat. Pentru insulă, pentru nenorocitul Antonios Kargas, pentru mine și pentru surorile lui răpite, Minas l-a lovit cu o piatră în față.

— Și ce a făcut corsarul? întrebare mai mulți.

— S-a prefăcut că nu-i dă importanță, răspunse Rebelos. Dar el și Minas s-au privit ca doi bărbați care au niște socoteli de lămurit.

Marigo, auzindu-l, se sperie și mai tare.

— Și dacă nelegiuitul l-a luat și pe Minas? zise iar.

Și de data aceasta toți se priviră îngrijorați. Toți se temură să nu fie adevărate spusele mamei. Dar o fată, care stătea la poartă, strigă veselă:

— Minas, Minas...

Și toți se adunară în capul scării să-l vadă.

Băiatul urca singur panta, cu capul plecat și cu fața roșie ca focul. Ochii lui străluceau ciudat și vocea îi era răgușită.

Cum intră, maică-sa îl îmbrățișă. Și femeile îl înconjură bucuroase. Minas se miră. Parcă el fusese cel răpit. Numai în privirea tatălui său citi altceva. Ceva cu totul deosebit. Niciodată nu-l privise cu asemenea ochi bătrânul Rebelos. Niciodată nu-și simțise tatăl atât de apropiat, atât de însuflețit. Se așeză lângă el, fără să schimbe vreo vorbă unul cu altul. Și totuși i se părea că-și spusese totul.

Pe urmă văzu lumea, femeile care plâneau, bărbații care discutau, își aminti de uciderea lui Kargas, de surorile lui și la urmă de Katramatos. Putea să-l deosebească dintre alții. Atât de bine îi cercetase mutra, privirea și mersul și felul cum vorbea oamenilor. Pe urmă își lăsa mintea s-o ia razna. Ar fi vrut o mulțime de lucruri. Ar fi vrut să stăpânească o corabie și să se ducă în locul unde corsarul îi ținea prizoniere surorile. Să le găsească și să le elibereze. Și încă ceva ce nu spunea: să-i taie corsarului gâtul cu propriile lui mâini, așa cum făcuse acesta cu Antonios Kargas, sub ochii lui. Așa visa în colțul lui. Suferința și furia, amestecate, îl schimbaseră. Era alt om. Și fără să și-o poată explica, se simțea mai bine. Cu toate grozăviile ce se întâmplaseră, simțea că viața lui e mai plină. Era îndurerat din cauza surorilor lui și-a lui Antonios Kargas. Privind scările care conduceau din port către Hora, i se părea că-l va vedea oprindu-se în prag ca să stea de vorbă cu taică-său și că îi va spune vreo noutate despre corăbiile lui sau îi va face o urare lui Minas. Îi promisese că într-o zi îl va lua pe una din navele lui. Și Minas se bucurase. Credea că fericirea îl aștepta cu brațele deschise, de-ndată ce se va îndepărta de insulă. Din ziua aceea Minas Rebelos tot cobora în port și se uita la corăbiile care aruncau ancora.

Scune și bricuri, lovele și fregate înarmate și nave mari, care puteau călători în marea deschisă. Puteau călători până la Samos, până la Hios, până în Cipru chiar și să se-ntoarcă încărcate cu vinuri, brânzeturi, fel de fel de poame, mătăsuri și țesături, podoabe din Orient. Sta uluit când vedea mormanele de mărfuri și marinarii. Aștepta însă să vie și corabia lui Kargas ca să se imbarce și el, după cum îi promisese acesta. Dar de câteva ceasuri Antonios Kargas murise... Pentru o clipă Minas se simți copleșit de deznădejde. Se ridică însă în picioare, își strânse pumnii și ieși din încăpere, ca să nu mai audă plânsetele și

vorbăria femeilor. Se așeză pe prag și privi spre mare. Planul lui era simplu: să se îmbarce pe o corabie. Pe oricare. Celelalte vor veni de la sine și se va gândi la ele pe mare. Văzând și făcând. În acele clipe nu se gândea decât cum să scape din închisoarea lui. Pentru că așa i se părea insula.

Stătea în port și se uita la fiecare marinar. Îi vedea încărcăți cu tot felul de mărfuri și cu punga plină de aur și argint. Galbeni, nu glumă! mai sus de casa lor locuia o văduvă tânără. Asimina, lui Hristakis. O socoteau norocoasă fiindcă se-ndrăgostise de ea un tunar. La două-trei luni debarca în insulă și casa văduvei se umplea de mătăsuri și vinuri și pometuri din Hios și dulciuri din Constantinopol. Și nucile și alunele erau cu sacii! Femeile o înjurau și o fericeau. Crăpau de invidie. Minas însă, ținând în mână o bucată de pâine uscată, lihnit de foame, vedea sosind bunătațile la Asimina și pe tunar coborând mândru de pe navă și urcând în goană dealul ca să ajungă lângă iubita lui.

Stătea cu ea o săptămână, se giugiuleau, îi umplea casa cu bunătați și se-mbarca iar pe bric. Ce contau mormăielile bătrânei Katinko și ale preotului Pierro, când vedeau darurile primite. Asiminei nici că îi păsa. Ieșea în balcon și spunea cu glas tare:

— Cui îi place... Jumătatea miei sunt cinci sute.

Toate acestea și mizeria din casa tatălui său îi aprinseseră imaginația. Doar pe mare spera să-și găsească scăpare. Ea va spăla jignirea, ea îi va da prilejul să se bucure, ea va izgoni sărăcia din casa tatălui său. Se uita deci la mare și se gândea. O privea și visa. Fără să piardă timpul, hotărî să le spună și alor săi. Nu voia să se sfătuiască cu ei despre asta, ci doar să le-o spună, ca să nu plece fără știrea părinților.

În aceeași seară, după ce plecară vecinii și rămaseră Iakumis Rebelos, nevastă-sa, cea de a treia fiică a lor, Minas și Konstantis, încăperea era luminată de opaiț. Marigo se culcase într-un colț întunecos și își plângea fetele răpite.

Plângea și fata. Tatăl stătea tăcut și Konstantis se ghemuise lângă Minas. Nu se auzeau decât suspinele mamei. Toți tăceau. Pe masă se aflau niște pâine, un castron cu măslina și o oală cu supă, pe care le aduseseră vecinele. Hrana pe care le-o trimisese mila. Minas le privi și mintea i se duse iar la casa Asiminei. Acolo, marea aducea bucuria și bogăția, iar aci mila trimitea firimiturile caselor străine. Nu mai putea. Nu-l încăpea nici casa, nici insula.

Pe urmă, în tăcerea lugubră a casei, se gândi la Rozina, la fiica tipografului Armau. Era cam de vârsta lui, fată de cincisprezece ani, înaltă, brună, cu ochi migdalați și trup bine legat. Îi plăcea, asta era tot. Dorea tovărășia, privirea și zâmbetul ei. Și urca adesea spre mahalaua ei ca s-o vadă și să stea de vorbă. Se gândea însă că el nu era nimic. Un flămând. Fiu al mizeriei. Fără lucru. Nici nu se mai putea gândi să urce spre casa ei după cele întâmplute în noaptea aceea. Nu era numai un sărăntoc, ci și acoperit de rușine. Un frate căruia îi fuseseră răpite surorile. Cum să se mai arate pe-acolo?

Vocea tatălui său îi întrerupse gândurile:

— Nu te culci?

— Am să ies, tată. Somnul nu se lipește de mine, răspunse Minas.

— Și unde ai să te duci? îi spuse tăios bătrânul.

— Afară...

— Să te culci, spuse furios lakumis Rebelos.

Altă vorbă nu se mai auzi în încăpere. Doar plânsul mamei tulbura tăcerea.

Toți se culcară și întunericul învăluia coliba lui lakumis Rebelos. Curând însă o umbră aluneca pe furiș și ieșea în stradă prin porțița casei. Era Minas Rebelos. Se opri, privi stelele, marea întunecată și navele din port. Porni la vale fără a mai arunca vreo privire înapoi.

Când coborî în port, se duse la localul lui Kosmas, care sta deschis toată noaptea. Era o cârciumă ciudată, unde omul putea găsi tot felul de bucurii. Mâncare și băutură, așternut ca să se odihnească marinarul trudit și, când era, nevoie, și o femeie cu care să se giugiulească. Kosmas era un vechi contrabandist și îi era milă. Știa dorurile celor de pe mare și nu făcea pe nebunul.

Dar nu dădea numai hrană și odihnă. Aranja și treburi de tot soiul. Cunoștea corăbiile și echipajele, pe căpitani și armatori. Călătorise prin toate porturile Orientului și era prieten cu oameni bine situați din Smyrna, Hios, Cipru, Beirut, Alexandria, Marsilia. Pe scurt, cuvântul lui avea trecere și marinarii aveau mult de-a face cu dânsul.

Cu toate acestea nu era bogat, dar avea ce-i trebuia și o ducea bine.

Cu el se gândi să stea de vorbă și Minas. De câte ori se întâmplase să vină în localul lui cu taică-său, îl auzise povestind despre porturi și călătorii, pomenind despre cunoscuți de-ai lui și o mulțime de alte lucruri minunate, care fermecaseră mintea tânărului.

Când intră în localul lui Kosmas, văzu, pe lângă butoaiele de vin, o mulțime de marinari stând la masă.

Kaliorița lui Vacondios îi servea cu vin.

Kosmas spunea că sărmana Kaliorița venea să-i dea o mână de ajutor și să câștige și ea un ban.

Dar femeile din Syra spuneau că e o stricată cum nu s-a mai pomenit și că preoții de la Maica Domnului din Karmelu îi interziseseră să se arate printre oameni și-i porunciseră să spună patruzeci de rozarii în fiecare seară.

Minas auzise și pe Kosmas și pe femeile din Syra; însă îl credea pe Kosmas. Pe urmă i se păru atât de frumoasă tovărășia marinarilor.

Debarcaseră de pe o navă care ancorase în larg. Ieșiseră numai căpitanul și cinci oameni din echipaj. Căpitanul avea niște treburi cu Kosmas și pe urmă avea să ridice ancora, îndreptându-se spre Cipru.

Kosmas, de la tejghea, cum îl zări pe Minas, îi strigă:

— Ce cauți aici la ora asta, Minas?

— Vreau să-ți vorbesc, barba¹¹ Kosmas.

Și cârciumarul, întorcându-se spre marinari, le spuse râzând:

— El este Minas Rebelos, care a făcut ca insula noastră să iasă cu fața curată. A aruncat cu o piatră în mutra lui Katramatos. Nu vă spuneam?

Marinarii se-ntoarseră și-l priviră pe Minas. El păli și îi veni s-o ia la fugă, să se-ascundă. Însă Kosmas îl apucă de umăr și-l trase afară din cârciumă.

— Ce vrei, Minas? îl întrebă.

— Fă-mi un bine, pentru care am să-ți fiu recunoscător toată viața...

— Ce bine? făcu Kosmas închizând pe jumătate ochii.

— Vreau să mă îmbarc, spuse flăcăul și-l privi pe grasul de Kosmas drept în ochi.

Kosmas nu răspunse și lui Minas i se tăie răsuflarea.

— Ei? îl întrebă Minas.

— Stai să se facă ziuă, răspunse Kosmas, și vom găsi o corabie. Va veni vreuna pe-aici.

— Nu, nu vreau să aștept până se face ziuă, îi spuse Minas cu lacrimi în ochi. Nu vreau să se facă ziuă. De ce să nu mă îmbarc acum?

— Ești nebun, măi Minas? Parcă e a mea corabia și poruncesc eu

11 Barba: în L. gr., nene, unchi (n. tr.).

cine să se îmbarce și cine să debarce?

— Dacă ai vorbi cu căpitanul... spuse Minas.

— Să vedem, îi răspunse Kosmas, și-i întoarse spatele. Minas îl urmă, intră în local și, ghemuindu-se într-un colț întunecos, privea marinarii. Pentru prima dată în ziua aceea își aminti de Dumnezeu. Întoarse ochii spre fereastră, se uită la stele și le rugă să-l ajute. Trebuia să se îmbarce.

Îi era rușine de ceilalți băieți, de lume, de Rozina, de maică-sa și de taică-său, deși voiau să-l țină lângă ei. Se vor amări, desigur, dar se vor obișnui. Și dacă le va trimite vești bune și ceva galbeni vor reîntineri. Ceva îi spunea că planul lui e în pericol. Nu voia să mai dea înapoi. Se temea de amânare, se temea de taică-său, tremura să nu i se strice tot ce plănuise. Așa că prin orice mijloc trebuia să se îmbarce.

Tot aștepta să-l vadă pe Kosmas vorbindu-i căpitanului și pe urmă chemându-l și pe el ca să stea de vorbă.

Însă Kosmas se așezase la tejghea și adormise. O lăsase pe Kaliorița să aranjeze treburile cu căpitanii. Ceva îi spunea că treburile lui rămân baltă. Luă deci încă o hotărâre mare. Va vorbi el însuși căpitanului. Inima îi bătea și privirile nu i se mai dezlipeau de pe fața acestuia.

Era un bărbat corpolent, ars de soare și de sărătura mării, legat la cap cu o basma neagră și cu un cercel în urechea dreaptă. Purta o cămașă descheiată până la brâu, așa că i se vedea pieptul păros și o sirenă tatuată pe piele.

Vorbea mai puțin decât ceilalți și, de fiecare dată când deschidea gura ca să zică ceva, toți tăceau. Avea voce groasă și ochi sălbatici. Deodată îl văzu că se ridică și se duce în camera alăturată, urmat de Kaliorița. Stătu acolo vreo jumătate de ceas, jumătate de ceas care i se păru lui Minas cât un veac. Sufletul îi tremură de-a binelea când îi văzu pe ceilalți, toată ceata, plecând și lăsându-l singur pe căpitan. Se repezi afară și-i văzu îndreptându-se spre corabia care-i aștepta cu pânzele întinse.

Ce să facă? Ochii i se umplură de lacrimi. Umbla de colo-colo, ca omul care simte că-i scapă printre degete o comoară. Nervii îi erau întinși ca niște corzi și, fără să știe el însuși de ce, alergă la tejghea, unde moțăia Kosmas și-l zgâlțâi tare, spunându-i:

— Ce vrei de la mine ca să mă îmbarc?

Kosmas se trezi speriat și se înfurie atât de tare încât ridică mâna

și-i arse lui Minas o palmă.

— Du-te dracului, bastardule! strigă.

Și se ridică să-l ia la bătaie de-a binelea, când îl văzu, ieșind greoi și tăcut, pe căpitan.

Minas înhățase un scaun și țintea capul lui Kosmas. Pălise îngrozitor și scrâșnea din dinți de ciudă.

— De ce mă faci bastard? îi strigă.

Căpitanul însă le făcu semn să tacă. Și întorcându-se spre Minas îl întrebă:

— Ce vrei?

Minas aruncă scaunul și se-nroși ca un mac. Își simțea gura uscată și saliva amară. Făcu însă un efort și răspunse:

— Vreau să mă imbarc cu tine, căpitane...

— Și de ce să te-mbarci? îl întrebă căpitanul.

— Vreau să lucrez pentru tine... Și, te rog, nu mă respinge.

— Tu l-ai lovit pe Katramatos?

Minas înghiți în sec. Și iar făcu un efort și răspunse:

— Katramatos l-a ucis pe Kargas și mi-a răpit două surori...

— Și tu vrei să te răzbuni pe Katramatos? îl întrebă cu un surâs straniu căpitanul.

Minas rămase pe gânduri. Oare care era rostul acestei întrebări? Preferă să nu spună ce plănuia, ce-și pusese în minte.

— Vreau să lucrez pe corabia ta.

— E muncă tare grea, flăcăule, îi spuse căpitanul.

— Vreau să muncesc, răspunse Minas plin de încredere.

Însă căpitanul, fără să spună o vorbă, se-ndreptă spre ușă.

Lui Minas îi îngheță sângele în vine. Parcă se afla pe marginea unei prăpăstii și-n fața lui se căsca abisul. Și bărbatul acela voinic înainta spre ușă, greoi și tăcut, fără să-i spună lui Minas o vorbă, fără să-l salute pe grăsunul de Kosmas și fără să-i zâmbască deloc Kalioriței, care sta îmbujorată în dreptul ușii interioare.

Ce să facă acum? Căpitanul ajunsese la ușă și, când să treacă pragul, se opri o clipă, întoarse capul și-i spuse lui Minas:

— Vino cu mine!

Ai fi zis că noaptea se preschimbase brusc în zi însorită, așa se luminează fața băiatului. Alergă, apucă o torbă cu merinde pe care o ținea căpitanul în mână și-l urmă la corabie.

Minas nu aruncă în urma lui nici măcar o privire. Numai Kaliorița

se înfășură în șal, luă o bocceluță, îi ură noapte bună lui Kosmas și porni să urce spre Hora.

Când ajunse în fața colibei lui Iakumis Rebelos, se opri. I se frângea inima din cauza celor ce auzise. Las' s-o înjure gospodarii insulei! Ea, ori de câte ori putea, făcea un bine. Fără să stea mult pe gânduri bătu în ușă și auzi vocea groasă a lui Iakumis Rebelos întrebând cine este.

Când deschise, îi povesti despre plecarea fiului său și Iakumis se repezi în port, doar-doar o prinde corabia. Simțise când feciorul său ieșise, dar nu crezuse într-o plecare atât de grabnică. Făcuse pe surdul și pe adormitul, pentru că nu voia să-l lovească și să-l necăjească pe flăcăul lui, care, în nenorocirea ce-l lovise, fusese singura lui mângâiere. Dar acuma, când afla că pleacă și că nu-i va mai vedea ochii negri, sprâncenele îmbinate, că nu se va mai bucura de subțirimea trupului și de vitejia sufletului său, simțea o durere adâncă, de parcă o mână de fier i-ar fi strâns inima. Se mândrea desigur pentru purtarea fiului, dar se temea pentru soarta lui. Oare îl va mai vedea? Se va mai bucura de vorba lui? Alerga și se ruga. Să-l apere Dumnezeu, să-i fie zilele bune și nopțile senine. Îi părea rău pentru bătaia pe care i-o dăduse și alerga, alerga mereu.

Pe când se apropia de port, tocmai mijeau zorile. Luceafărul nu pălise încă. Însă atât munții insulei Mykonos cât și apa căpătaseră o nuanță trandafirie.

În larg, dincolo de mori, văzu corabia cu trei catarge îndepărtându-se încet. Se opri pe mai și, istovit, se așeză pe o ancoră ruginită. Doi muncitori din port, care aflaseră de plecarea lui Minas, veniră lângă el. Îl înjurau pe băiat pentru noul necaz adus părinților lui. Iakumis, însă, tăcea. Își vedea nădejtile plutind pe mare, copilul plecând și soarele casei lui ascunzându-se încet-încet, dincolo de stânci. I se părea că și viața i se împrăstiează. Și totuși ceva îi spunea că așa trebuia să se întâmple. Că acest fiu al lui îi spăla rușinea și aprindea în el o nouă speranță. Numai să-și amintească Minas de mica lor colibă din Syra, de biata lui mamă, de surorile răpite și de cei doi frațiori mai mici pe care-i lăsase acasă. Iakumis va lucra și de aici înainte la grădinile de zarzavat, pe câmp, la călăfătuirea corăbiilor și la tâmplărie, că se pricepea la toate aceste munci. De acum se va culca cu gândul la Minas și se va trezi cu speranța pe care el i-o strecurase în suflet.

Privea deci corabia care se-ndepărta și o presăra cu binecuvântări:

să-l apere Dumnezeu pe Minas, pe căpitanul lui, fiorosul lup de mare Thimios Ghiordasis, care-l luase în serviciul său și „Câinele”, corabia cu trei catarge care dispărea în zare.

CAPITOLUL DOI

„Câinele” înainta încet. Îndată ce se luminează de ziuă, un ușor gregos¹² îl ajută să-și croiască drum. Făcea vreo șapte mile pe oră. Minas, de cum păși pe puntea corăbiei și văzu insula depărtându-se, răsuflă ușurat.

Îl urmă pe căpitan până la pupa și depuse desaga în cabina lui. Pe urmă se retrase într-un colț.

Insula se tot îndepărta, până pieri. Ceata marinarilor se răspândise pe navă. Unii cățarați pe frânghii, alții la cârmă, unul la pupa și alți doi, lângă uriașul catarg, priveau marea.

Pe lături, mai mulți tunari curățau bocaportele și tunurile, alții împătureau niște pânze și, lângă ușa bucătăriei, trei tineri, de statura și de anii lui, curățau fasole, iar unul jumulea niște păsări.

Îi privea și îl priveau. Unul din tinerii de la bucătărie îi zâmbi; ceilalți se uitau la el și schimbau priviri între ei.

Pe urmă se trezi în fața unei scări și, fără să știe de ce, coborî. Corabia era mare și nu părea lucru ușor să faci cunoștință cu ea. Coborî deci și întâlni un grup de vreo zece bărbați care, stând în fața unor băi mari, spălau niște postav. Vru să se apropie, dar o voce îl opri.

— Ce cauți aici? îl întrebă un bărbat înalt, cu o mutră ciudată și respingătoare.

Nasul îi era mâncat, pielea ciupită de vărsat și ochii mici, ca niște gloanțe de plumb. Pe cap purta o basma de culoare închisă, strâns legată și la brâu avea pistoale și gloanțe.

Niciunul dintre bărbații care spălau nu-și ridică capul să-l privească. Minas observă că picioarele le erau legate cu lanțuri. Erau legați de podea și între ei. Trupul, de la brâu în sus, le era gol. Munceau aplecați, fără să-și ridice corpul, capul sau ochii.

Bărbatul ciupit de vărsat care-l oprise să treacă ținea în mână un bici din piele de rechin, pe care-l tot învârtea, în aer. Pe urmă se apropie de al treilea om din șir și-i arse două lovituri pe spinarea goală.

12 Gregos, vînt de nord-est (n. tr.).

Omul lovit nici nu se clinti. Cum sta aplecat, continua să spele țeșătura aceea groasă, de parcă nu se întâmplase nimic.

Minas își simți fruntea năpădită de sudoare rece. Se trase în dosul unei grămezi de lăzi și saci și porni pe cărarea ce se făcea între încărcătura corăbiei și babord. Grăbi pasul ca să se îndepărteze cât mai repede de fiara aceea ciupită de vărsat, când auzi un geamăt. Se opri. Ascultă atent și își dădu seama că vaietul venea din adâncul navei; că ceva înfiorător se ascundea sub picioarele lui, în cala corăbiei. Desluși totuși bine glasul unei femei care, plângând cu suspine, spunea:

— Sunt și eu om, fie-ți milă de mine!

Se auzeau și alte gemete și voci de femei și bărbați laolaltă. Auzi limpede vaietele unui bărbat, care durară mult:

— Amaaan... Aman...

Și pe urmă un țipăt sfâșietor:

— Doamne... Iisuse...

I se oprise râsuflarea. Cu cât înainta spre prova, întunericul se făcea mai profund. Doar în adânc, tremura o lumină palidă. Vru să se apropie, dar un bărbat îl apucă de gât cu putere și-l târî spre pupa. Când ieșiră la lumină, văzu că acela care-l înhățase era omul ciupit de vărsat. Ridică biciul și-l lovi peste picioare. De durere îngenunchie.

— Ce tot cotrobăiești pe aici, drac împielit! îi spuse.

Gura îi putea foarte urât și râsuflarea lui îl izbi pe Minas ca o duhoare grea. Îi rămăseseră doar vreo cinci-șase dinți, și aceștia putrezi, de culoare neagră-gălbuie.

— Sunt cu căpitanul... murmură Minas.

Nu apucă să termine că omul îl și împinse cu putere spre scară.

— Du-te la căpitan! îi strigă. Și să nu-ți mai calce picioarele pe aici, pe jos.

Și râse cu un râs ciudat, care îl făcu să pară și mai respingător.

Minas se grăbi să plece și, când se văzu pe punte, respiră adânc aerul curat. Echipajul își continua munca. Îl căută cu privirea pe căpitan, dar nu-l zări nicăieri. Privi înapoi. Dar insula nu se mai vedea. Doar ici-colo, ieșeau dintre valuri câteva stânci pleșuve, pe care le întâlnea pentru prima oară în viața lui. „Câinele” înainta mai repede, cu optsprezece pânze întinse în bătaia vântului. Minas își aminti de maicăsa, dar izgoni cu furie această imagine. Stătea pe loc, neștiind ce să facă, unde să se ducă, unde să se odihnească. De două zile și două nopți nu închisese ochii, nu-și odihnise trupul. Își simțea capul greu. Se

apropie de catargul de la prova și se așeză pe un maldăr de pânze de corabie. Locul era umbros și, cum sufla un vânticel răcoros dinspre mare, își rezemă capul de un colac de frânghii și căzu într-un somn adânc.

„Câinele” era una dintre cele mai renumite corăbii de corsari. Și căpitanul Thimios Ghiordasis, spaima mărilor. Corveta și-o construisese la Rodos și fusese lucrată după un plan al lui. De aceea era o corvetă stranie, care nu semăna cu niciuna de același fel. Și forma și armătura și toate erau altfel. Ca vechi lup de mare, Thimios ceruse să i se facă și pânzele diferite de cele obișnuite.

Numai catargele le lăsă după planurile vechi. Și cel de la prova, și cel de la pupa, și cel din mijloc și vergeaua focului¹³. La pupa însă făcu niște construcții neobișnuite, care semănau cu palatele pe care le fac venețienii și genovezii la pupa corăbiilor lor. Îi plăceau caravelele și totdeauna le pomenea când discuta cu cineva.

— Ălea-s nave! spunea și își amintea de Cristofor Columb. Vorbea despre el și atunci când se plângea de corăbiile timpului său.

— Ce mai caravele, spunea, și ce mări au străbătut!

Căpitanul Thimios era după tată din insula Santorini și după mamă din insula Samos. Santorini i se părea prea mică și prea blândă ca să-i fie patrie. De aceea nu spunea că e fiu al tatălui său, ci al mamei sale.

Povestea multe despre vitejia maică-si și despre insula Samos. Ea îl părăsise pe Ghiordasis și se dusesse să-l nască pe Thimios în insula ei. Cam încurcase socotelile lunilor și cum copilul trebuia să aibă un nume, i l-a dat. L-a numit Ghiordasis. De aceea nici Thimios nu a acostat vreodată la Santorini și nici n-o pomenea.

— Cea mai săracă piatră ponce¹⁴ care s-a ivit dintre valuri, spunea. Și încheia discuția.

„Câinele” pluti mai întâi în direcția ostriei¹⁵, apoi o luă spre partea de unde suflă sorokos, adică direct spre Cipru. În luna octombrie vremea e prielnică pe Marea Egee. Suflă niște vânturi ușoare de nord, niște gregos și vreun maâstrali¹⁶, dar vânturile de sud n-au prins încă putere. Nici ostrii, nici sorokoși sălbatici. Având deci vânt din nord, adică tocmai ce-i trebuia, „Câinele” plutea mândru, despiciând valurile

13 Aici, una din pânzele corăbiei (n. tr.).

14 Piatră ponce: fiind o insulă de natură vulcanică, Santorini are multă piatră de acest fel (n. tr.).

15 Ostria: vânt de sud (n. tr.).

16 Maîstrali: vânt de nord-vest (n. tr.).

jucăuse. Căpitanul se culcă. Pe la prânz ieși pe punte. Cercetă mai întâi zărilor, se plimbă de câteva ori în jos și-n sus și pe urmă se așează acolo, la aer curat, și prânzi pe un butoi. Înghăță un pui fript și începu să mestece. Oasele mici le mânca odată cu carnea și doar pe cele mai mari le scuipa, dar și acelea sfărâmate de dinții lui puternici. Bău apoi o ulcică de vin și își șterse gura cu o pânză de corabie. În timp ce mânca auzi strigăte către prova.

Un cretan care umplea tunurile, Manolios Fanurakis, avea nevoie de pânza pe care se culcase Minas. Îl împinse, dar cum băiatul nu se trezea, turnă peste el o găleată cu lături. Minas sări ca ars și, înghățând o vergea de fier, îl pocni pe Fanurakis în cap. Acesta, turbat de furie, se repezi la băiat, îl apucă de mijloc și-l aruncă în mare. Ceilalți oameni de la tunuri alergară lângă parapet și-l văzură pe Minas înotând spre corabie. Se făcu gălăgie și căpitanul, aflând despre ce e vorba, porunci să i se arunce o frânghie și să-l tragă sus.

Când ajunse pe punte, Minas se trezi față-n față cu căpitanul. I se părea că marea se va despica și-l va înghiți. Iar spaima îi crescua când îl văzu în spatele căpitanului pe Ciupitul, cu biciul în mână și cu brâul încărcat de arme.

Pe urmă îl aduseră în fața căpitanului și pe Fanurakis de la tunuri și căpitanul Ghiordasis, după ce-i privi furios pe amândoi, porunci Ciupitului:

— Cinci lovituri celui mare și două celui mic.

Trei marinari îl apucară pe cretan, îl dezbrăcară de la mijloc în sus, îl legară de catargul de la pupa și Ciupitul îi trase cinci lovituri cu biciul din piele de rechin. Pe urmă îl dezbrăcară pe Minas, îl legară și încasă și el cele două lovituri care I se cuveneau.

Minas nu simțise niciodată până atunci o asemenea durere. Și cum trupul îi era ud din cauză că înotase în mare, usturimea era de nesuportat. Strânse însă tare din dinți și nici din gâtlee nu-i ieși vreun geamăt, nici fața sau ochii nu-i trădară suferința. După ce-l dezlegară își puse haina și se-ndreptă tăcut, dar pășind cu capul sus, către prova. Cei de la tunuri, marinarii și băieții de la bucătărie îl priveau și ei tăcuți. Nimeni nu se uita la Manolios. Toți ochii erau ațintiți asupra lui Minas, care trăia legea corăbiei de parcă ar fi fost vechi corsar și știa să-și ascundă teama și durerea. Îl priveau deci pe flăcău și-l admirau în sinea lor. Și nu numai ceata ci chiar și Manolios Fanurakis. După ce-și frecă spinarea de niște saci și-l puse pe unul din ajutoarele bucătarului să-l

ungă cu ulei, își îmbracă haina și se duse la prova, unde stătea Minas. Îl bătu pe umăr și-i spuse:

— Nu-ți port pică. Nu-mi purta nici tu... Mâncăm aceeași pâine și plutim pe aceeași scândură...

Minas se-ntoarse și-i aruncă o privire. Cei doi bărbați se priviră, pe urmă Fanurakis îi întinse mâna și Minas i-o strânse.

— Ne înconjoară dușmani – îi spuse în șoaptă tunarul – și nu se știe...

Minas nu-i răspunse; se-ntoarse iar către mare și-și aținti ochii asupra valurilor. Fanurakis își plecă fruntea și se îndepărtă.

De pe puntea de la pupa, căpitanul privea cu coada ochiului la toate acestea și-l studia pe noul venit. Se uita și se gândea. La fel și Ciupitul. Se uita și ochii lui ca gloanțele cele negre se făcuseră mici, ca alicele de vânătoare. Minas nu vedea decât valurile care se acopereau cu o spumă ușoară și sclipeau în tot felul de culori sub razele soarelui.

Așa trecu după-amiaza aceea.

Minas se simțea odihnit, dar foamea îi chinuia măruntaiele. De două zile nu pusese nimic în gură. Își simțea limba uscată ca o iască... Dar nu-i venea să ceară de mâncare. Nu avu însă mult de așteptat. Manolios Fanurakis îl striga și, când se-ntoarse spre el, văzu o ceată de tunari mâncând așezați lângă catargul de la prova.

— Vino să mănânci, Minas, îi spuse Manolios.

Observă că și ceilalți tunari îl priveau cu bunătațe. Printre ei era și Ciupitul, care zâmbea și el și urâțenia lui era și mai izbitoare.

Minas se apropie și se așeză lângă ei.

Mâncau heringi afumați, măslina, roșii, struguri și brânză. Alături de ei se afla un butoiăș cu vin. Îi făcuseră cep dintr-un fir de trestie și sorbea fiecare pe rând. Setea lui Minas era atât de mare, că bău dintr-o dată aproape un litru de vin.

— Le tragi, nu glumă, spuse zâmbind Ciupitul.

— Mi-era sete, răspunse sec Minas.

— Și de când n-ai băut? îl întrebă iarăși Ciupitul.

— De două zile și două nopți n-am mâncat și n-am băut, răspunse Minas și înfulecă un hering cu pâine.

Toți se uitau la el... Două zile și două nopți nu era puțin lucru pentru un tânăr de șaptesprezece ani.

Nu spuneau nimic, pentru că înghițeau heringii și beau vin. Când ajunseră la struguri, Ciupitul zise:

— Aşadar Katramatos l-a tăiat pe Kargas de parcă ar fi fost un ied... Şi ți-a răpit şi surorile... Asta zic şi eu curaj!

— Cândva are s-o pătească şi el, răspunse Minas.

— Asta n-o ştie nimeni, spuse Ciupitul dând din cap. Până una alta e sigur doar că Antonios Kargas a plătit pentru toate, iar Katramatos se desfată cu surorile tale.

— Şi dumneata te bucuri? îl întrebă Minns furios şi gata să se arunce asupra lui.

— Eu plătesc aceuia care deschide cont la mine... Plătesc, tinere, înţelegi?

Minas îl privi şi-l văzu mijindu-şi ochii, în timp ce lângă el un tunar saşiu, Kafuros Suliniotul, râdea ca un prost.

Ceilalţi continuau să mestece, fără să spună nici mâc. Se gândi că e mai bine să se stăpânească şi, după ce bău vin, luă un ciorchine de struguri ca să aibă şi el ceva de mestecat. Manolios se întinse alături şi începu curând să sforăie. Suliniotul îl privi şi spuse celorlalţi tunari:

— Na, ăsta aşa o să moară, sărac lipit. Chiar dacă ar prăda o corabie regească şi s-ar umple de aur, i l-ar mânca pe tot vreo târfă... De-acuma e cunoscut şi cum ajunge într-un port e jumulit. O să ne distrăm bine în Cipru, dacă nu s-o întâmpla nimic până atunci.

— Se învârt pe aici fregate franceze, spuse Ciupitul închizând un ochi. Şi toate trei corăbiile lui Kargas se îndreaptă spre Cipru.

Kosmas cel gras nu ştiuse să-i spună nimic despre Katramatos, dar desigur că şi el tot prin acele ape naviga. Mai erau şi mulţime de corăbii care se duceau cu mărfuri la Beirut.

— E vremea culesului, zise Kafuros Suliniotul cel saşiu.

— Şi, de data asta, căpitanul are planuri mari, zise făcând cu ochiul Fanurakis.

Ciupitul îi aruncă o privire ciudată şi-i spuse:

— Şi ce ştii dumneata despre planurile căpitanului?

— Mă gândesc că are ceva de vânzare... răspunse şi înhaţă un ciorchine de struguri.

Pentru prima dată vorbi şi bucătarul. Era un fost tunar, care-şi pierduse mâna dreaptă într-o luptă grea cu piraţii berberi. Îi lipseau şi jumătate din dinţi, iar cei pe care-i avea crescuseră la întâmplare, ici-colo. Era de vreo cincizeci de ani şi avea câteva fire roşietice deasupra buzei de sus şi pe bărbie. Îl numeau Roşcatul şi-l socoteau amestecat în toate mârşăviile. Gătea după cum avea chef. Uneori bine, alteori tare

prost. Numai de mâncarea căpitanului avea mare grijă. Știa că nu o poate scoate ușor la capăt cu diavolul acela. Și se ferea. În fond, însă, nu-l înghițea pe căpitan. După cum nu înghițea nicio femeie și niciun bărbat pe lume. El și Ciupitul erau două mari canalii. Parcă-i născuse iadul și nici dacă ar fi avut coadă și coarne nu ar fi putut fi mai răi decât erau. Mereu nedespărțiți, mereu puneau ceva la cale. Pe corabie puteau fi văzuți șușotind împreună prin colțuri. Tot plănuiau câte ceva, săpau groapa altora și se străduiau să-și mărească avutul. Ciupitul se numea Antonios Kavuras, iar bucătarul Panaghis Klapatsos. Dar nimeni nu le spunea așa. Unuia îi spuneau Ciupitul și celuilalt Roșcatul. Așa-i strigau tunarii, așa și căpitanul și la poreclele astea răspundeau și ei înșiși. Nici nu-și mai aminteau de numele lor cele adevărate. Dacă se-ntâmpla să se încaiere cu cineva, nu amestecau niciodată numele lor în vorbă.

— Am să te fac să-ți amintești de Ciupitul... amenința Kavuras.

— Ai să auzi de Roșcatul și ai s-o iei la goană, prorocea Klapatsos.

Uneori se luau în clanță și cu căpitanul. Pentru lucruri mărunte, bineînțeles. Oricum, se țineau măriți față de restul cetei și uneori nimeni nu putea explica neobișnuita îngăduință a căpitanului față de ei. Aveau însă și calități. Erau amândoi lupi de mare și în luptă se arătau neînfricați și cruzi. În sălbăticie nu-i întrecea nimeni. Nici chiar căpitanul.

Acest lucru l-a înțeles Minas de la început. După felul cum îi biciuia Ciupitul pe întemnițați și după felul cum vorbea și mânca Roșcatul.

Spuse deci bucătarul că cei zece bărbați și cele trei femei din cală erau marfă de mână întâi pentru Africa. Înainte de a ajunge la Beirut se vor întâlni cu corăbii de-ale neguțătorilor care cumpărau oameni albi și-i plăteau cu aur curat și cu perle din Marea Roșie.

— Și ce vor face neguțătorii cu oamenii ăștia? întrebă Minas cu ochii măriți de uimire.

Ciupitul îl privi pe Roșcat. Râse ciudat, închise ochii și spuse:

— Oriunde-i nevoie de un om cumpărat. Muncește mai bine decât un cal sau un bou...

— Și femeile? îl întrerupse tulburat Minas.

— Ha, ha, ha, clocoti râsul Roșcatului. Îți pasă de femei, amice! îi spuse. Și încă nu ți-a dat mustața. Câți ani ai?

Minas îl privea insistent și, cum nu răspundea, Roșcatul continuă:

— Află, tinere, odată ce vrei să faci pe voinicul, că carnea de

femeie îndestulează nevoia de noapte și de zi. În adâncurile Africii sunt niște oameni cărora le plac femeile și în pat și la masă. Se vor desfăta cu ele și crude și fripte. Și carnea fetelor din insule e fragedă ca a mieilor de lapte. Gustoasă și dulce. Așa că o asemenea gustărică se plătește bine...

Minas îl privea uluit. Îi venea să-i despice țeasta, dar se temea că în felul acesta i se vor strica socotelile. De aceea tăcu. Simțea însă că-l urăște și că-i este scârbă de Roșcat și se gândea că dacă va izbucni vreo răzmeriță pe bordul „Câinelui” el ar fi pierit între atâtea fiare. Pe Minas îl îneca furia, fiindcă în vorbele Roșcatului se simțea răutatea, ura și invidia. Vorbele despre femei le spusese cu răutate, prevestind parcă soarta celor două surori ale băiatului. Fierbea de furie și se topea de suferință. Însă tăcea și nu regreta nicio clipă că plecase din insula lui și se îmbarcase.

Minas se ridică și se duse la prova. Se sprijini de catarg și privi spre locul de veghe, aflat sus. Acolo ar fi vrut să stea, să privească marea și să-ncerce să descopere corăbiile. Să nu vadă pe nimeni; nici pe bucătar, nici pe Ciupit.

Dar nu-l lăsau în pace. Ciupitul îl chemă și aduse iar vorba despre surorile lui. Pe urmă vorbi despre prizonierele de pe „Câinele” și zise:

— Fetele sunt frumoase ca niște meri în floare. Au pățit-o din cauza tatălui lor. Cine l-a pus, pe el, un morar, să se ducă să trădeze franțujilor ruta noastră? Plătim noi, dar și ele o vor plăti urât...

— De ce? murmură Minas.

— Pentru că alaltăieri căpitanul le-a poruncit să danseze goale în fața lui și ele l-au refuzat. Așa că le-a închis în cală și azi au încasat fiecare câte cinci lovituri de bici. Însă până la urmă tot vor trebui să danseze.

— Ce nevoie are căpitanul de toate astea? spuse grav Roșcatul. Am să-i cer să mi le vândă. Am să-i plătesc cât aur vrea și pe urmă am să le iau pentru folosul meu. Treaba mea ce-oi face cu ele.

— Te ajut și eu, spuse Ciupitul, oricum nu vom ieși în pagubă. Dacă vom călători mult și va crăpa vreuna pe drum, lui Ghiordasis i s-a dus câștigul! Pe când așa, orice s-ar întâmpla, el și pe morar îl pedepsește și aurul îl va avea. E prost dacă nu ni le vinde ca să scape din încurcătură.

Deodată omul care sta de veghe pe catargul de la prova scoase un strigăt:

— Corabie către levante¹⁷.

Într-o clipă se ridicară cu toții și fiecare se duse la locul lui. Numai Minas rămase în fața bucătăriei, unde se aflau și cei trei tineri, ajutoarele Roșcatului. De acolo privea spre mare. Căpitanul ieși și el pe punte și porunci să se înalțe pe catargul din mijloc steagul negru. Se uită apoi prin ochean și strigă:

— Către levante!

Corabia cealaltă înălță un steag alb și Ciupitul, care sta în spatele căpitanului, se-ntoarse, îl privi pe Roșcat și, făcându-i cu ochiul, zâmbi.

Curând nava se apropie de „Câine” și căpitanul ei se urcă pentru a se întâlni cu corsarul. Avea o hârtie și discutară câțva timp. Pe urmă schimbă câteva vorbe cu Ciupitul și se înapoie pe corabia lui, care se îndepărtă îndată.

Când aceasta pieri în zare, căpitanul fluieră de trei ori și toți se adunară pe coverta de la pupa, în afară de cei care erau de cart.

Îi privi, apoi își aruncă ochii asupra hârtiei și le spuse cu glas tare:

— Franțujii au trimis un amiral cu trei fregate în insula Hios. După ei mai vin și alte corăbii. Vor să se-ntâlnească cu noi. Vom lupta. Și ca totdeauna le vom veni de hac. Primul lucru pe care l-au făcut a fost să ne pună capul la mezat. Au scris un firman și l-au trimis bătrânilor arhonți care conduc Hiosul și ei l-au lipit pe ușa bisericilor și, cu ajutorul crainicilor, l-au făcut cunoscut prin mahalale. Căpitanul navei care a venit aici mi-a dat firmanul ca să știu ce se pune la cale și merită să vi-l citesc, ca să știți și voi ce vă așteaptă și cu cine veți lupta. Ascultați deci ce scrie în firman.

Toți se înghesuiră ca să fie mai aproape, și căpitanul începu să citească rar, pe alocuri chiar silabisind:

ORDIN

Cu daruri pentru acela care va prinde sau va ucide un corsar.

Noi Iacov Bone, amiral al Franței, comandant al fregatei „Înălțarea”, având și părerea comandantului Latalier, a căpitanului Jouve, a secundului Louis, afișăm acest ordin în portul din Hios, azi, 1 octombrie, ca să dăm curaj acelor care ar vrea să se străduiască a curăți marea de corsari.

Acela sau aceea care, începând de azi, și înainte de ziua anului nou 1803 de la nașterea Mântuitorului, va prinde corsari, în întregul

17 Levante : răsărit (n. tr.).

Arhipelag al Egeei, până jos la Kandia¹⁸ și până la Ikaria și Capul Malea, va primi îndată ce va aduce un corsar mort sau viu următoarele daruri:

Pentru Thimios Ghiordasis o sută de guinee de aur, pentru Katramatos o sută de guinee de aur, pentru Ali Selim o sută de guinee de aur, pentru fiecare tovarăș de al lor optzeci de guinee, pentru tunari patruzeci de guinee și pentru cei din ceată care lucrează pe corăbii de ale corsarilor câte douăzeci de guinee.

Acest ordin a fost trimis tuturor conducătorilor și episcopilor ca să fie citit în biserici și pe uliți, și să treacă din mână în mână căpitanilor de nave. Dat pe fregata „Înălțarea”.

Amiral Iacov Bone

Căpitanul îi privi cercetător, de parcă voia să le afle cele mai tainice gânduri și pe urmă, cu dinții încleștați, rupse hârtia și lăsă ca vântul să-i ia bucățile din palmă și să le risipească pe valuri.

Oamenii din ceată rămaseră pe loc de parcă știau că Ghiordasis, căpitanul lor, nu terminase încă. Mai așteptau ceva. Într-adevăr, acesta le spuse:

— Pe franțuzul ăsta, pe Bone, eu însumi îl voi spânzura de catargul de la prova, îl voi unge cu smoală și-i voi da foc ca să lumineze toată marea. Și dacă se află printre voi vreunul care dă ascultare unor asemenea ordine, s-o spună, ca să-l cobor pe prima stâncă întâlnită în drum...

Și, zâmbind ciudat, adăugă:

— Știu însă că am de-a face cu bărbați viteji și de credință... Și domniile voastre știți bine ce fel de căpitan aveți.

Toți se uitară unii la alții și Ciupitul schimbă o privire cu Roșcatul. Minas sta mai la o parte și asculta. Se gândea că un amiral dădea douăzeci de guinee de aur pentru capul lui și că la Syra nu se găsea nimeni ca să dea măcar o jumătate de guinee pentru el.

Îi plăcuseră însă vorbele căpitanului. La un asemenea ordin se potrivea un asemenea răspuns. Făcuse foarte bine promițând să-l instaleze sus, pe catargul de la prova. Doar era amiral și trebuia ucis după rangul lui.

Ceata însă nu se clintea și căpitanul înțelese că voia să le mai vorbească. Vreo promisiune de dar.

— Voi dăruia acelui care mi-l va aduce pe amiral două sute de

18 Kandia sau Haniá, oraș din insula Creta (n. tr.).

guinee de aur! spuse.

Ceata urlă:

— Să ne-ntâlnim numai cu fregata și ne vom socoti noi!

Thimios, dându-și seama că trucul lui prinsese, voia să se retragă, când Ciupitul vorbi:

— Sunt bune vorbele tale, căpitane, dar una zic buzele tale și alta inima. S-a întâmplat și altă dată să prindem un corsar berber de seamă, dar până la urmă ți-a fost milă de el. La fel ai făcut deunăzi cu morarul din Milo. Nu e de-al nostru, ți-am spus, înhață-i fetele ca să-l înspăimânți, dar nu m-ai ascultat. Ne-a trădat și am pierdut oameni...

— Le am însă pe ficele lui în mână, îl întrerupse cu asprime căpitanul.

— Și care-i folosul? replică Ciupitul. N-ai reușit nici să te culci cu ele. Ți-au nesocotit vorbele și dorința. Și totuși, cinci flăcăi de-ai noștri zac în negrul pământ din cauza tatălui lor. Așa că cerem răzbunare pentru sângele vărsat. E timpul ca grecii, franțujii și algerienii să afle că în noi nu există loc pentru milă. Sau prieteni, sau dușmani.

— Pe ficele morarului le-am pedepsit... spuse căpitanul.

— Da, ai dat fiecăreia câte cinci lovituri de bici. Așa va fi răzbunat sângele celor uciși?

— Și ce ai de cerut dumneata?

— Să le cumpăr, căpitane, și să le vând în Africa. Și ele să plătească, așa cum se cuvine să plătească copiii pentru păcatele părinților. Iar tu vei avea parte de câștig și vei scăpa de belea...

— Crapă! răcni căpitanul și se repezi la el. Te zdrobesc ca pe un vierme, viperă veninoasă...

Ciupitul se ghemui într-un colț. O paloare de moarte i se întinsese pe față. De la oarecare distanță, Roșcatul privea.

— Iată un bărbat, strigă căpitanul, care vrea să răzbune sângele tovarășilor noștri umplându-și punga. Eu însă am alt plan și ascultați-l. Aceste fete nu s-au supus poruncilor mele. O vor plăti. Vor plăti și pentru mârșăvia tatălui lor și pentru purtarea lor. Le voi aduce pe puncte. Le voi dezbrăca de veșminte și le voi lăsa precum le-a făcut maica lor, iar trei dintre voi le vor biciui. Vă dăruiesc această petrecere pentru purtarea voastră și pentru că vă văd oameni de credință și dornici de luptă. Ce va fi pe urmă voi hotărî eu, și numai eu.

Și întorcându-se către Fanurakis și către Kafuros sașiul, le spuse:

— Duceți-vă și aduceți-le aici.

Minas părăsi colțul de unde ascultase până atunci și se apropie de căpitan. Ochii îi ieșiseră aproape din orbite, respirația îi devenise șuierătoare, inima i se zbătea nebunește în piept și vorbele i se opriseră în gâtleej.

Îl privea pe căpitan și acesta, după ce dădu porunca, îl văzu la rândul-i.

Îl privi și el în ochi și, parcă citindu-i gândurile, îi spuse:

— Dacă am trăi după cum se trăiește pe insula voastră, ni s-ar fi furat averea și femeile, așa cum au fost furați galbenii lui Kargas și surorile tale.

Minas continua să-l privească fără a îndrăzni să vorbească. Găsea că e inutil. Era sigur că nimic nu l-ar fi putut face pe căpitan să-și schimbe hotărârea. Socotea însă că e nedrept ca trei fete neștiutoare să plătească pentru greșeala tatălui lor. Nedrept și nebărbătesc. Se gândi că dacă mărturisea acest din urmă gând, poate că l-ar influența pe căpitan.

— Găsești drept, îl întrebă, ca noi, care suntem bărbați, să chinuim niște femei pentru că un alt bărbat a greșit față de noi?

— Poate că nu e drept, dar e folositor și atunci e același lucru.

Ceata asculta vorbele astea cu ochii măriți de uimire. Îi plăceau părerile băiatului și curajul lui. Îi plăcea însă și căpitanul care era nu numai viteaz, ci și foarte înțelept, știind să dea oricui, la ceasul potrivit, răspunsul cuvenit.

— Nu te frământa pentru dreptate, flăcăule, dacă vrei să trăiești. Dreptatea este totdeauna de partea celui mai tare. Cei care-și strigă dreptatea pe toate cărările sunt niște mincinoși. V-o spun eu și nimeni să nu se înșele și să dea crezare unor asemenea vorbe mincinoase. Amiralul ăsta franțuz, Bone, se duce desigur la slujba de dimineață, ca să fie în regulă cu Dumnezeu și cu sfinții. Însă și el face ceea ce facem noi. Deosebirea e doar că el are la spate un rege și un popor, iar eu interesul meu și al vostru. Scopul nostru însă este același: să nu crăpăm de foame. Oare ce sunt războaiele pe care le fac regatele? Jafuri. Unde oare se găsește dreptatea pe care vrea să ne-o amintească flăcăul ăsta, căruia nu i-au dat încă mustățile? Fiecare se străduiește în felul lui pentru o bucată de pâine. Niciun fel de dreptate, nicio milă nu ne va face să ajungem până acolo încât să răbdăm de foame.

— Să ne trăiești, căpitane! răcneau tunarii și ceata. Și Thimios Ghiordasis stătea neclintit și-l privea pe Minas.

Minas tăcea. Vorbele căpitanului îl mișcaseră. Erau vorbe bărbătești, dar aspre. Era aspru și Minas, dar nu putea suporta încă atâta cruzime. Era prea tânăr și amintirile lui blânde. Numai din noaptea când debarcase Katramatos avea altfel de amintiri. Poate, dacă blestematul de Katramatos nu i-ar fi răpit surorile, n-ar fi simțit atâta durere pentru suferințele celor trei fete. Acum însă era îndurerat. Ele îi aminteau de Angheliki și de Katinko, surioarele lui. Gemetele lor îi străpungeau urechile de parcă ar fi venit din gura surorilor lui. Suferea pentru toate astea, dar vorbele căpitanului îl mișcaseră. În ciuda celor pățite de când pusese piciorul pe puntea „Câinelui”, viața pe mare îl fermeca. Nu se lăsase doborât nicio clipă și nu se gândise deloc la casa sau la insula lui. Și așa cum omul aflat în viață nu vrea să plece pe lumea cealaltă, oricâte necazuri i-ar ieși în cale, așa și lui Minas nu-i trecuse prin minte ideea de a debarca și de a se mulțumi cu mizeria din casa părintească. În plus, parcă îi spunea ceva că rostul lui este pe mare. Luă deci curaj din spusele căpitanului și se hotărî să se poarte bărbătește și să nu se opună obiceiurilor și legilor corsarilor.

Din cală se văzură urcând cei doi tunari cu fetele. Ceata se adună lângă scară.

Ciupitul veni mai în față și le strigă să se dea la o parte, ca să facă loc.

Căpitanul însă îl opri.

— Dă-mi biciul tău, îi spuse, și voi ceilalți să vă faceți treaba.

Ciupitul păli și scrâșni din dinți. Știa însă că ceasul îi era potrivit și că acum căpitanul avea ac de jocul lui. Nu ar fi stat prea mult pe gânduri să-l dezbrace, să-l lase gol-goluț și să-l predea cetei ca să se distreze. Așa că se ferea. Dădu biciul și se retrase.

Cele trei fete, cu mâinile legate la spate, fură aduse în fața căpitanului.

Erau trei insulare bine făcute, care se vedea că avuseseră parte de trai bun.

Cea mai mare avea vreo douăzeci de ani, era înaltă și avea păr negru. Purta o basma înflorată și o rochie de casă. Era legată la brâu cu o funie și sânii i se vedeau în parte, fiindcă rochia îi era ruptă. Se numea Maria și știa să țeasă foarte frumos. Cea de a doua, Styliani, avea vreo optsprezece ani, era cam de statura surorii ei, dar ceva mai împlinită. Purta un șal și o fustă cu volane. Părul despletit îi atârna pe umeri. Cea de a treia, Marina, de cel mult șaisprezece ani, avea păr castaniu, ochi

mari și trup zvelt. Purta o rochie simplă, cafenie, era desculță și cu părul despletit.

Toate trei fetele erau palide, cu cearcăne negre în jurul ochilor și privirea tulbure.

Își țineau privirile în jos, numai Styliani se uita din când în când la căpitan.

Căpitanul le privi insistent și, fără ca trăsăturile să-i trădeze gândurile, le spuse:

— Am pierdut mai mulți flăcăi pentru că părintele vostru s-a dovedit trădător și nemernic. Am promis cetei mele și v-o promit și vouă că el nu va mai avea parte de cap multă vreme. Dar nici vouă n-o să vă meargă bine. Credeați că v-am răpit ca să avem fericirea de-a vă hrăni și de a vă plimba pe mări?

— Ha, ha, ha! se prăpădiră de râs tunarii.

— Așa hatâruri nu facem nici nevestelor noastre, continuă căpitanul. V-am răpit ca să ne-ndulciți suferința pricinuită de părintele vostru și ca să ne răzbunăm... Însă v-ați purtat urât și mi-ați nesocotit dorințele. În loc să-mi domoliți durerea și supărarea, voi le-ați mărit. Așa că acum veți plăti și pentru tatăl vostru și pentru voi.

Și, parcă temându-se că nu l-au înțeles, se apropie de ele și mai mult.

— N-ați vrut să vă dezbrăcați în fața mea. N-aveam de ce să vă silesc s-o faceți, pentru că nici de femeie nu duc lipsă, nici pe voi nu v-am dorit. Însă în fața cetei tot vă veți dezbrăca și am să vă biciuiesc. Asta vă e pedeapsa, până una alta.

Styliani își înălță capul cu mândrie și-l privi pe căpitan.

— Viața noastră e în mâinile tale, îi spuse. Dacă vrei să te răzbuni, fă-o ca un bărbat, ucigându-ne. Nu ne-a trecut prin minte că ne-ai luat ca să ne plimbi. Dar nici nu ne-am gândit că ne-ai răpit ca să ne arăți că nu ești bărbat viteaz și că îți pui mintea cu trei femei slabe și legate în lanțuri. Dezleagă-ne mâinile, dă-mi hangerul tău și stai să te distrezi văzând cât de ușor mor trei femei.

Vorbele Stylianei îl puseră pe gânduri pe căpitan. Ceata șușotea cele auzite, Ciupitul fierbea în colțul lui, iar Minas medita.

Styliani nu-și plecă ochii, pentru că aștepta răspuns.

Atunci căpitanul zâmbi ciudat, se apropie și, întinzându-și mâna, o apucă pe Marina de bărbie, silind-o să-și ridice capul.

— Tu, care ești mică și nevinovată, îi spuse, auzi ce grăiește soră-

ta? Să vă ucid? Dar asta nu-mi ajunge. Vreau să vă necinstesc, să răspândesc peste tot vestea necinstirii voastre și să vă fac de răs casa.

— O femeie se poate necinsti numai prin propria ei purtare. Și noi nu avem de ce ne rușina, răspunse Marina. Suferim doar.

— Și preferați moartea? întrebă căpitanul.

— De o mie de ori, răspunse iar Marina.

Căpitanul nu-i răspunse. Străbătu de vreo două ori puntea, lăsând ceata în așteptare și apoi se-ntoarse spre cea mai mare, spre Maria.

— Tu ce spui, o întrebă, tu, care faci pe mironosița?

Maria nu ridică ochii.

— Rogu-te să te înduri de noi, stăpâne. Ajunge ce mi s-a întâmplat mie...

Căpitanul își încruntă sprâncenele dese și o apucă brusc de mână.

— Ieri am poruncit să vi se dea cinci lovituri de bici, nimic altceva. Și privindu-i veșmintele rupte o întrebă: De ce ți-s rupte hainele?

— Mi le-au rupt, zise fata. Cei care m-au necinstit ieri-noapte și azi în zori. Oamenii tăi, stăpâne...

Asupra cetei se lăsă o tăcere adâncă. Ciupitul și Roșcatul se priviră și își schimbară locurile. Se apropiară încet-încet unul de altul, în timp ce privirea căpitanului îl căuta pe Ciupit.

Minas începu să prindă curaj. Își aminti de strigătele de femeie auzite în zori: fie-vă milă... Sunt și eu om... cele două mâini care-l înhățaseră în întunericul calei, lovitura de bici primită de la Ciupit și pricepu ce se-ntâmplase. Mintea lui respingea o asemenea faptă. Oricât de nedreaptă și nebărbătească ar fi găsit pedeapsa de a dezbrăca și biciui trei fete în fața cetei, și oricât îl durea gândul că, poate, și surorile lui aveau parte de aceeași soartă, când auzise vorbele căpitanului, se hotărâse să nu se opună. Însă ceea ce ieșise acum la iveală era o fărădelege. Așa putea înțelege de ce voia Ciupitul să le cumpere și de ce făcea tot felul de planuri mârșave împreună cu Roșcatul, care era mai urât ca o maimuță. Și găsea atât de grave cele întâmplate, încât se aștepta ca purtarea căpitanului să fie foarte aspră. Nu-i era milă de Ciupit, cum nu-i este milă cuiva să ucidă o viperă. Se gândea și la multe altele, când simți asupra lui privirea căpitanului. În scurtul răstimp de când se cunoșteau, pentru prima dată îl privea astfel. Nici atunci, noaptea, în taverna lui Kosmas, nici la amiază pe corabie, nici după-amiază nu se așteptase că-l va privi în felul acesta. În privirea lui era prietenie, încredere, și încă ceva: Thimios Ghiordasis, spaima mărilor,

cerea ajutor de la un tânăr ca el. Dar Minas era deștept și-nțelegea ce se petrecea în sufletul corsarului. Își dădea seama că-i pare rău pentru promisiunea făcută cetii. Însă promisese. Și toți așteptau să se bucure de priveliștea trupurilor goale ale fetelor, să se bucure de suferința lor. O asemenea promisiune nu se putea încălca fără a da naștere la încurcături. Știa că Ciupitul și Roșcatul îi sunt dușmani. Dar cum să nemulțumească echipajul? Așa că se temea și ezita.

Își aminti însă de Minas, de tânărul care-i vorbise cu curaj, care-l lovise pe Katramatos, care socotindu-se jignit de purtarea necuviincioasă a lui Fanurakis se bătuse cu el. Nu se-nșelă în așteptările lui, deoarece Minas, înțelegându-i privirea, își părăsi locul și se duse între tunari.

— Dacă suntem adevărați bărbați, le spuse, trebuie să-i cerem noi înșine căpitanului să nu le pedepsească pe aceste fete în fața noastră. Sunt scutite de pedeapsă, odată ce un tovarăș de-al nostru, nesocotind poruncile căpitanului, și-a făcut poftele cu ele. Acasă aveți neveste, mame, surori. Și în loc să cereți nedemna batjocorire a fetelor, pretindeți să fie pedepsit tunarul cel laș care a încălcat ordinul căpitanului!

Tunarii se-nghesuiră să-l asculte. Nu vorbeau, dar în sinea lor își dădură seama cu ce fel de om au de-a face. Găseau că vorbele lui sunt înțelepte, deși nu-i dăduse încă mustața. Ascultau, dar tăceau. Fiecare aștepta să audă părerea celui de alături. Erau o ceată și Minas căpitanul ei. Minas înțelese ce se petrece și nu-i lăsă nici să stea de vorbă între ei, nici să se gândească prea mult. Înaintă, se duse în fața căpitanului și, cu glas tare, spuse:

— Eu și toți tovarășii mei, care te prețuim și ținem la renumele tău, ne simțim copleșiți de rușine pentru că s-a găsit unul dintre noi să-ți nesocotească poruncile, ca să-și satisfacă poftele. Asemenea apucături ne înspăimântă mai mult decât toate firmele date de franțuji, dușmanii tăi. Să fie deci pedepsit cel vinovat, în locul ăstor trei fete, care au pățimit din cauza lui.

Manolios Fanurakis, care-l admira pe Minas, strigă și el:

— Așa e drept, căpitane...

Thimios Ghiordasis se bucura. Nu o arată însă imediat, îi privi pe toți, apoi fetele. Își aținti îndelung privirile spre valurile mării și, întorcându-se spre ceată, zise:

— Vă știu bărbați adevărați și m-am bucurat auzind vorbele lui

Minas. Se va face ceea ce cereți. Și chiar mai mult. Partea voastră va fi mai mare la primul jaf. Am ăst plan pentru oamenii mei de credință.

Tunarii izbucniră în urale și-l ridicară pe Minas pe brațe.

Căpitanul însă îi opri:

— Acum nu e clipa potrivită ca să petreceți. Să vină toți aici, în afară de cei care-s de strajă.

Fluieră de trei ori și toată ceata se înșirui pe puntea de la pupa. Ciupitul rămase la urmă.

Fetele, și mai mult decât toate Marina, se uitau la Minas. Ochii lor, deși plecați, îl zăriseră de cum urcaseră. Pe fața și în privirea lui citiseră ce nu scria pe nicio altă față de pe corabia aceea. Marina observase cum se uita la căpitan și privirea pe care i-o aruncase corsarul. Și flăcăul acesta îi dăduse curaj, fără ca nici ea să poată înțelege în ce fel, să-i răspundă căpitanului așa cum îi răspunsese.

Însă toate trei se întrebau cum de ajunsese Minas acolo. Își dădeau seama ce îi datorau. Se temeau însă să-și arate simțămintele. Pe ascuns, și rareori, se uitau la căpitan și mai ales la Minas.

Când ceata se orândui în fața lui, căpitanul o chemă pe Maria și-i spuse:

— Vino și arată-mi cu mâna ta fiara care te-a necinstit.

Și fata, privindu-i pe toți, îl arătă mai întâi pe Ciupitul.

Toți se așteptau la asta și o știau. Dar se mirară când ea păru a mai căuta pe unul.

— Sunt doi? o întrebă furios căpitanul.

— Da, răspunse Maria.

— Care e celălalt?

— Nu-i aici. Nu-l văd, zise fata.

Curând însă, privind către bucătărie, îl zări pe Roșcat și strigă:

— Uite-l. El e!

Căpitanul îi chemă pe Roșcat și pe Ciupit și amândoi veniră în fața lui.

Ceata, fetele și Minas amuțiseră, parcă împietriseră.

Căpitanul tăcea. Doar degetele i se mișcau spasmodic. Nu ar fi vrut într-un ceas greu ca acesta, în preajma unei bătălii hotărâtoare, să piardă un lup de mare ca Ciupitul. Însă dacă-l lăsa în pace, acolo unde ajunseseră lucrurile, era pierdut. Care dintre tunari l-ar mai fi socotit șef, care din oamenii cetei s-ar mai fi supus ordinelor sale? Așa că purtarea Ciupitului nu putea fi nici iertată, nici tratată cu blândețe.

Înhăță deci fără zăbavă armele și gloanțele Ciupitului și le aruncă pe punte.

Acesta-l privi cu ochi mijiți și-i spuse:

— Cândva, undeva, ne vom întâlni, Thimios Ghiordasis...

Căpitanul spumega de furie. Oricât de câinos era Ciupitul, nu putea ajunge nicicând cruzimea căpitanului, când îl cuprindea furia.

Ridică biciul și-l plesni pe Ciupit peste față. De două, de trei ori, până ce îl umplu de sânge.

Dar Ciupitul începu să râdă, de parcă aceste sălbatice lovituri ar fi fost niște dulci mângâieri. Fără să aștepte răspuns, și înainte ca ceilalți să-și vie în fire, făcu un salt înapoi. Roșcatul îl urmă în goană și se adăpostiră amândoi după catargul de la prova. Dintr-un butoi, Ciupitul scoase o pușcă cu două țevi și Roșcatul o pușcă cu țeavă lungă.

— Thimios Ghiordasis, strigă Ciupitul, a venit ceasul să ne măsurăm. Îl așteptam amândoi. Acum a sosit. Dar scoate-ți din minte gândul că mă poți înjosi ca pe-o femeie.

Îndată Kafuros cel sașiu și alți patru tunari săriră, cu armele lor, în ajutorul Ciupitului.

Erau oamenii lui de credință, cărora fiara le promisese marea cu sarea.

Atunci se auzi glasul Roșcatului:

— Flăcăi, părăsiți-l și veniți alături de noi. Altfel are să vă mănânce și vouă capul pentru vreo femeie sau pentru vreun mucos.

Atunci se petrecu ceva neprevăzut. Minas se strecură până la locul unde căpitanul aruncase armele Ciupitului, înșfăcă un pistol, se repezi lângă restul cetei și trase asupra răzvrătiților.

Primul glonte al tânărului îl lovi pe Kafuros sașiul, care se prăbuși. Ceilalți, venindu-și în fire, începură la rândul lor să tragă. Thimios Ghiordasis stătea pe puntea de la pupa și trăgea încontinuu. Și lupta se încinse sălbatică pe puntea „Câinelui”.

Șase erau de partea Ciupitului și douăzeci de partea căpitanului. Dar nu ar fi fost douăzeci, dacă Minas n-ar fi făcut ce făcuse. Câțiva dintre ei nu erau hotărâți de partea cui să treacă. Ciupitul le promisese mai multe decât căpitanul. Însă purtarea lui Minas îi împinsese spre căpitan.

Cei șase trăgeau mereu. Trăgeau și ceilalți, până când un glonte al căpitanului îl nimeri pe Roșcat. Rămaseră doar patru, dar continuau lupta. Căpitanul se cățără îndată pe catargul de la pupa și se așeză pe

locul de veghe. De acolo vedea toată puntea de sub el.

Mai curăță deci încă doi. Ceata se repezi atunci la tunar și-l ucise. Ciupitul, văzând că pierduse partida, întoarse arma spre Minas care se apropiase și trase, rănindu-l la brațul stâng.

Căpitanul însă coborî în grabă, se apropie de Ciupit, îl apucă de cap și cu spada lui cea lată îi tăie capul. Așa cum îl tăiasă Katramatos pe Kargas.

Toți îl înconjurară pe căpitan.

Thimios Ghiordasis îi privi. Simțea că sunt înspăimântați și că îi aparțin. Minas, palid, sta sprijinit de catargul din mijloc. Din rana de la braț îi curgea sânge.

Mai întâi căpitanul și apoi ceilalți se apropiară de el.

— Sunt rănit la braț, le spuse Minas, dar nu e nimic.

Îi scoaseră haina și-i cercetară rana. Îl duseră sub puntea de la pupa, unde se ghemuiseră înspăimântate fetele, și-l culcară. Toți tăceau, în afară de Fanurakis, care, în ciuda certei cu Minas, începuse să-l îndrăgească și să-l stimeze. Dealtfel toți îl admirau. El începuse să tragă cel dintâi, el îl ucisese pe Kafuros sașiul și prin purtarea lui dăduse curaj celorlalți, hotărându-i să rămână de partea căpitanului. Așa că toți îl stimau și, mai mult decât toți, căpitanul.

Fetele, când văzură că Minas e rănit, cerură să fie dezlegate.

Fanurakis le dezlegă mâinile, care le erau legate la spate și Marina alergă, ingenunche lângă el, apucă un vas cu apă adus de tunar, îi spală rana, îi legă strâns mâna ca să oprească sângele și pe urmă îi înfășură locul rănit cu o cârpă curată.

Îl privi în ochi și-l întrebă:

— Te doare?

— Puțin, răspunse Minas.

Pe urmă îi aduseră să bea coniac de Naxos și căpitanul porunci să-i facă așternutul sub puntea de la pupa și să-l culce acolo.

Apoi ceru ca fetele, cu mâinile slobode de-acum, să fie instalate sub cea de a doua punte, în paza lui Fanurakis, iar ceilalți să se ducă la posturile lor.

Ca bucătar îl numi pe cel mai vârstnic dintre ajutoarele Roșcatului și puse trei tunari să-i arunce pe cei uciși în valuri.

Când vru să plece, Marina se apropie în grabă de el.

— Căpitane, îi spuse, deși sunt femeie, vreau să-mi dai crezare. Nici nu voi fugi, nici nu-ți voi dăuna în vreun fel. Socotește-mă ca om al

tău și n-are să-ți pară rău. Dă-mi voie să am grijă de rănit. Va avea nevoie ba de una, ba de alta. E treaba femeii să se îngrijească de cei bolnavi și eu îți ofer ajutorul meu. Nu-l respinge.

Căpitanul rămase pe gânduri. Aruncă o privire rănitului, una fetei și una mării și răspunse:

— Să ai grijă de el ca o soră.

— Să fii liniștit, stăpâne, zise Marina și îngenunche să-i sărute mâna.

Curând, pe puntea „Câinelui” domnea liniștea. Parcă nu se întâmplase nimic.

Tunarii erau la posturi, oamenii de veghe la locul lor și căpitanul în iatacul lui.

Minas ațipise și Marina veghea lângă el.

„Câinele” înainta spintecând valurile, cu vânt de pupa, prielnic, evitând țărmurile și insulele, ca să nu aibă întâlniri neplăcute.

Că pe puntea lui trăiseră încă șase oameni, că aceștia pieriseră și-i înghițise marea, devenise de-acum o poveste veche, de care nu-și mai amintea nimeni.

CAPITOLUL TREI

În amurg, vântul se întetă. „Câinele” înainta mai repede, lăsând în urma lui o dâră de spumă, iar ceata, în afara celor aflați de strajă, se odihnea. Ce puteau face altceva după cele întâmplate pe puntea acestei corăbii?

Însă Minas, culcat cu ochii închiși sub puntea de la pupa, se cufundase în gânduri stranii. Se gândea la viața lui și înțelegea de ce i se părea că plecase de-acasă de ani de zile și nu doar de două zile și două nopți...

Avea șaptesprezece ani și viața și-o petrecuse într-o liniște chinuitoare și-n mizerie. Se străduia să-și amintească ceva care-i provocase bucurie, dor sau teamă și nu găsea nimic: amintiri simple, zile care semănau una cu alta, oameni care trăiau în lipsuri și se temeau și de umbra lor, fete și femei care tăceau în fața bărbaților, chipurile din modestie și de rușinoase ce erau, dar în realitate pentru că nu aveau nimic frumos sau interesant de spus.

Cei șaptesprezece ani ai vieții lui i se păreau că se tot micșorează, că devin șaptesprezece luni, șaptesprezece săptămâni, șaptesprezece

ceasuri. Atât de neînsemnate îi erau amintirile.

Ultimele două zile i se păreau tare lungi. Cele văzute, cele aflate, cele făcute în aceste două zile nici măcar nu le visase în nopțile de iarnă petrecute pe insulă. Dacă l-ar fi silit cineva să-și amintească ceva deosebit din cei șaptesprezece ani de viață, nu ar fi găsit nimic. Însă dacă viața lui s-ar fi oprit în noaptea aceea, dacă dintr-o dată ar fi îmbătrânit, acele ultime zile i-ar fi ajuns ca să aibă ce povesti ani întregi. Da, ar fi avut multe de spus despre noaptea trăită lângă Katramatos și despre cele două zile petrecute pe corveta-pirat „Câinele”.

Întâmplările prin care trecuse nici nu-l înspăimântau, nici nu-l doborau. Dimpotrivă, îl însuflețeau și-l făceau să creadă că devenise dintr-o dată un bărbat cu un trecut neobișnuit. Nici pentru o clipă nu-i trecu prin minte gândul să debarce, nici pentru o clipă nu socoti că erau destule cele auzite și văzute.

Ceva însă îl făcea să rămână uluit și mut: viața omenească. Atâția ani, în insula Syra, chiar și un bătrân dacă ar fi murit, era jelit de rude și prieteni. Iar dacă se-ntâmpla să moară un tânăr, doliul era profund. Cu alte cuvinte viața omenească era prețuită și stimată. De două zile încoace văzuse lucrurile cele mai ciudate. Un singur lucru însă nu-l putea pricepe: cum putea cineva să nesocotească astfel viața unui om? În două zile și două nopți văzuse doi bărbați tăiați ca niște iezi și alți cinci prăbușindu-se răpuși de gloanțe... ca pe urmă să fie adunați ca niște gunoaie și aruncați în valuri, hrană peștilor și pescărușilor. Și acești bărbați de pe corabie nici n-au jelit, nici n-au comentat, de parcă cei șase ar fi fost șobolani, uciși de otravă!

Din locul unde stătea îi văzu îndeplinindu-și treburile obișnuite, mâncând, glumind între ei... Și, pe urmă, întinși ici-colo pe punte, sforăind liniștiți. Și totuși el nu putea să adoarmă. Închidea ochii ca să nu vadă licărirea stelelor acelei nopți de octombrie, îi închidea pentru ca nici lumina palidă a stelelor să nu-i tulbure gândurile.

Somnul nu se lipea de el când își spunea că el însuși, cu arma în mână, începuse lupta și că glonțul lui îl ucisese pe Kafuros sașiul. Acum își amintea de râsul lui, când dejunau împreună, așezați pe capacul hambarului. Cine ar fi spus că peste câteva ceasuri îl va omorî? Ucisese un om, distrusese o viață. Nu-i părea rău de moartea Ciupitului. O viperă mai puțin, se gândi. Dar ceilalți? Se străduia să-și pună ordine în idei, să afle de ce adică dreptatea era de partea căpitanului și nu a celorlalți? Oare nu interesul îi stăpânea pe toți? Interesul, așa cum îl

înțelegea fiecare. Dacă acum două zile i-ar fi spus cineva că va ucide cu propria Lui mână cogeamite bărbat, n-ar fi crezut-o. Și totuși a ucis. Trăsese cu precizie, intenționat, ca să ucidă dușmanul. Și dacă-l omorâse doar pe Kafuros sașiul, asta se datora numai întâmplării, pentru că el nu trăsese un singur glonț, ci mai multe, care nu-și nimeriseră ținta. Trăsese în plin, voise să-i ucidă. Atunci făcuse toate acestea, dar acum se gândea la faptele lui. Ceva îi spunea însă că între interes și interes există o deosebire. Că în acel ceas interesele căpitanului erau mai curate decât ale Ciupitului. Și în gândurile ce i se învâlmășeau în minte se amestecară și cele trei fete. Maria, care pătimise atâta, Styliani și Marina. Și nu înțelegea de ce se gândea mai mult la Marina.

Și își aminti de cele spuse de Ciupit și Roșcat la masă, că voiau să le vândă în Africa, pentru ca negrii să se desfete cu ele și pe urmă să le mănânce, ca pe niște miei de lapte. Bine că și-a amintit de toate acestea, izgonind gândurile care-l chinuiau. Venindu-i în minte vorbele auzite, fără să-și dea seama ce face, se ridică în așternut și spuse:

— Mai întâi ar fi trebuit să mă tăiați în bucăți și pe urmă să le vindeți în Africa.

Însă, în timp ce vorbea, auzi la căpătâiul lui un glas dulce vorbindu-i în șoaptă și simți o mână ușoară ca un fulg atingându-i fruntea.

— Ce ai, Minas? îl întreabă glasul.

Minas deschise ochii, dar nu reuși să zărească clar fata de lângă el.

Se bucură totuși. Era un dar de la Dumnezeu să se afle cineva la căpătâiul lui și să-l vegheze, tocmai acum, când îl hărțuiau tot felul de gânduri.

— Mi-e sete, spuse încet Minas.

O umbră se ridică, se duse pe punte și-i aduse apă.

Oricât era de întuneric, lumina stelelor era destul de puternică pentru ca Minas să poată recunoaște umbra care purta o rochie de culoare închisă și avea părul despletit.

Era fiica mai mică a morarului. Se bucură și se miră. Se întreba de ce o roabă de-a căpitanului fusese lăsată nelegată și pusă să-l vegheze noaptea. Nu înțelegea. Și de ce ea și nu alta? Și negăsind răspuns, nu mai voi să-și obosească mintea. Îi ajungea acest dar dumnezeiesc. Îl accepta bucuros, fără să cerceteze mai mult.

O văzu venind, cu o cană plină cu apă în mâini. Vru să se ridice, ca să bea cu o mână, dar nu reuși.

Fata îngenunche atunci lângă el, atât de aproape că rochia ei îi atinge haina. Își trecu brațul pe după gâtul lui, îl ridică ușor și îi duse la buze vasul cu apă. Minas bău și simți mâna caldă a fetei pe gâtul lui. Pe urmă lăsă încet, jos, cana, îi puse cu grijă capul pe pernă și se așeză tăcută alături de el. Tăceau amândoi. Prin deschizătura punții se vedea cerul înstelat și nu se auzea decât zgomotul valurilor, care se loveau de bordurile „Câinelui”.

— Cum te cheamă? o întrebă Minas.

Și ea, ca să audă mai bine, își apropie urechea de fața lui, așa încât părul ei îi atinse buzele.

— Ce ai spus? îl întrebă.

— Cum te cheamă? repetă Minas.

— Marina, răspunse fata.

Minas nu spuse nimic, doar peste puțin îi zise, vrând să rupă tăcerea:

— Pe mine mă cheamă Minas.

— Știu, răspunse Marina.

— Cum de-o știi? se miră Minas.

— Am întrebat... și mi s-a spus, murmură ea, regretând parcă vorbele rostite.

— Și de ce veghezi lângă mine? o întrebă Minas.

— Pentru că ești rănit.

Minas se gândi câteva clipe, apoi își întoarse ochii spre ea.

— Și cine ți-a spus să stai aici? o întrebă.

— Nu puteai rămâne singur. Vezi? Ți-a fost sete...

— Și cine ți-a poruncit asta?

Fata tăcu încurcată. Ceva o împiedica să vorbească.

— De ce nu răspunzi?

— Nimeni... zise fata.

— Și căpitanul?

— Când i-am cerut voie, răspunse Marina, a socotit că așa e drept și m-a lăsat să stau să te veghez.

Marina nu mai spuse nimic. Tăcu și Minas.

Nici oboseala, nici durerea, nici frământările sufletului nu-i mai puteau potoli nervii. Alte gânduri îi izgoneau somnul. Privea cu ochii mari, deschiși, calea laptelui. Somnul nu se lipea de el. Din când în când

privea cu coada ochiului la Marina, care sta lângă căpătâiul lui, așteptându-i poruncile. O bucurie stranie îl stăpânea și o întrebare îi chinuia mintea. De ce a rămas să-l îngrijească Marina și nu a rămas Maria, care, fiind mai mare, avea și experiență mai multă? Își aminti însă ce pătimise fata de la Ciupit și Roșcat și se gândi că, desigur, era zdrobită. Cum ar fi fost în stare să stea trează toată noaptea și să îngrijească un rănit?

Dar între Maria și Marina mai era o soră. Styliani. Mai mare ca Marina și mai femeie. Vorbele spuse de ea căpitanului îi mai răsunau în urechi. Glasul ei nu era al unei sclave, ci al unei stăpâne. Părea o căpităneasă, nu o prizonieră legată în lanțuri. În adâncul ochilor ei întunecați sclipa uneori un fulger care risipea negurile. De ce nu rămăsese ea, care era și cea mai voinică dintre toate, putând deci rezista mai bine unei nopți fără somn? Se mira, dar nu găsea niciun răspuns. Se gândi că Marina rămăsese să-l îngrijească pentru că ea însăși ceruse acest lucru. Dar de ce nu făcuse Styliani o asemenea cerere? După ce se gândi câțva timp, își spuse că, desigur, Marina se interesa de el mai mult decât Styliani. Așa stăteau lucrurile: Stylianiei nu-i păsa deloc de sănătatea lui. Oricum, avea și ea dreptate. Îi ajungea necazul ei, nu se mai putea gândi și la necazurile altora. Însă aceste concluzii nu-l linișteau. Și avea motive, își dădea seama că făcuse multe ca să ușureze suferința fetelor. Le apăraseră de parcă i-ar fi fost surori, luptase pentru ele, își primejduse viața. Fără Minas poate că soarta lor ar fi fost alta, groaznică. Spunându-și toate acestea, socotea că lucruri atât de fățișe nu puteau scăpa unei fete atât de deștepte ca Styliani. Era deci limpede că nu-i păsa de sănătatea lui nici cât negru sub unghie. Dacă în ceas de primejdie îl privise cu îngrijorare, asta fusese ceva întâmplător. Îndată ce lucrurile se potoliseră, dispăruse și grija Stylianiei pentru el. Nu-i mai păsa de dânsul.

Așa explica tânărul cele întâmplate.

Pe urmă se gândi la Rozina, la fiica tipografului. Nu că suferea din pricina ei, dar se purtase totdeauna frumos cu el. Îi plăcea tovarășia ei, se bucura când o vedea zâmbind. Era fericit că-i dădea atenție. Pentru că, la Syra, Minas era un nimic. Un băiat sărac, care trăia într-o colibă mizerabilă. Își întrerupse brusc firul acestor gânduri, cuprins de furie. Ce rost avea să se gândească la Rozina? Din noaptea când Katramatos îl ucisese pe Antonios Kargas și-i răpise surorile, viața lui se schimbaseră. Dorințele lui îl împingeau pe alte căi, îndepărtate și primejdioase. Ce

legătură putea avea cu el Rozina, o școlăriță neștiutoare și cum putea pași ea pe asemenea drumuri întortocheate? Deci, în mintea lui această ființă blândă și demnă de simpatie nu avea ce căuta. Era doar o amintire dulce și plăcută, la fel cu aceea pe care i-o lăsaseră mușcatele care atârnavă pe zidul alb al mănăstirii Capucinilor, busuiocul bogat în frunze de pe balconul Asiminei și gazia¹⁹ parfumată care creștea lângă cafeneaua din port. Nimic mai mult.

Uneori însă nu se putea împiedica să-și îndrepte gândurile către acele chipuri și vise ale vieții lui de până atunci. Dealtfel aceste rătăcirii în trecut îl ajutau să vadă mai limpede prezentul. Nu reuși însă să se liniștească. Fața îi ardea și în brațul rănit simți o durere ascuțită. Fără să vrea, gemu.

Marina se apropie iar de el. Îl întrebă încet, atât de încet încât urechile altuia să nu-i poată pricepe vorbele:

— Ce ai, Minas?

Minas se întoarce și o privi.

— Mă arde. Parcă mă arde.

— Nu cumva ai febră? îl întrebă.

Și, înainte ca el să-i răspundă, întinse mâna și și-o puse pe fruntea lui.

Speriată îi spuse:

— Arzi, Minas. Ai febră.

Minas nu răspunse. Marina însă se ridică, alergă la butoiul cu apă, umplu cana și, luând o bucată de pânză, o muie în lichidul răcoros și i-o puse pe frunte.

Apa îl răcori. Respiră adânc și-i șopti:

— Mulțumesc, Marina.

— Nu ai nimic, zise fata. Măine-poimăine ai să te faci bine și ai să-ți iei din nou armele.

Minas surâse:

— Dacă nu te obosește, dă-mi să beau puțină apă.

Marina apucă vasul, își petrecu mâna pe după gâtul lui, îl ajută să se ridice, ca și prima dată, și-i dădu să bea. Bău mult și își răcori limba, gâtulejul și măruntaiele. Bău toată apa din cană și respiră adânc.

— Îți mulțumesc, Marina, pentru răcoarea pe care mi-ai dăruit-o.

Și fața lui, pentru prima oară de când se înserase, păru mai veselă. Febra și rana nu păreau să-i fi scăzut curajul, începuse să se crape de

19 Gazia: plantă mediteraneană, cu flori galbene, parfumate (n. tr.).

ziuă și o boare răcoroasă învăluia corabia din toate părțile, în timp ce continua să înainteze cu vântul din pupa.

— Se face ziuă, spuse Marina.

— Repede a trecut noaptea! zise Minas.

— Nici nu știu cum a trecut, îi răspunse fata. Cred că acuma ai să te simți mai bine, pentru că noaptea te tot răsuceai în așternut. Nu trebuie să-ți obosești mintea cu nimic... Și pe urmă, la ce te tot gândești atât?

— Crezi că trăiesc așa, fără griji?

— Atunci, noi ce să spunem? făcu Marina cu un surâs amar.

— Aceleași lucruri ca și mine, îi răspunse. Două surori de ale mele sunt roabele corsarului Katramatos. Mizeria îmi macină familia la Syra și eu, marinar de două zile, m-am făcut corsar și am și ucis un om.

— Nu ești corsar, Minas.

— Sunt și vreau să fiu... Și nici nu pot să nu fiu. Un amiral francez dă douăzeci de guinee pe capul meu. Dar eu, Marina, nu dau niciun sfanț pe al lui.

Marina nu scoase un cuvânt. Privea în jos și o lacrimă îi alunecă pe obraz.

— Ce vrei? o întrebă tânărul.

— Nimic, Minas...

— La ce te gândești?

— Numai la binele și la vindecarea ta.

— Și acuma, când mă știi corsar?

După ce se gândi puțin, ea spuse:

— Și ce înseamnă corsar? Pe aceeași corabie erai și tu, și Ciupitul și căpitanul... Fii deci ce vrei. Știi mai bine ca oricine să te conduci. Ce te-ar putea învăța o femeie? Ce știe ea?

Minas o privi cu blândețe. Dădu din cap și zise:

— O femeie m-ar putea învăța multe, Marina. Câte nici nu gândești. Câte nu m-ai învățat tu astă-noapte...

— Eu nu știu decât să țes.

— Și să dai curaj oamenilor... Nu mi-ai spus că mâine-poimâine am să mă scol și am să-mi iau din nou armele? Am să mă scol deci, așa cum mi-ai spus, și am să le iau... Pentru că îmi place să fiu înarmat... și pentru că așa mi-ai poruncit și tu.

— Și ce sunt eu ca să poruncesc unui flăcău ca tine, Minas? Sau poate-ți trece prin minte că surorile mele și cu mine nu știm ce-ți

datorăm? Și viața și cinstea noastră. Fără tine am fi fost și roabe și dezonorate.

— Și cine ți-a spus că eu nu vă datorez multe? îi spuse Minas.

Tăcură amândoi. Soarele se înălțase sus pe bolta cerului și tunarii prinseră a curăți puntea corăbiei. Unii spălau puntea, alții cârpeau pânzele, alții mâncau. Deodată se arătă și căpitanul. Proaspăt și bine dispus, se apropie de așternutul lui Minas și-i spuse „bună-dimineața”.

— Să ți se dea de mâncare și să ți se cerceteze rana.

— Are febră, spuse Marina.

— Febră... Șopti căpitanul, căzând pe gânduri.

— N-am nimic, spuse Minas.

Căpitanul ceru atunci un vas cu apă și o bucată de pânză curată.

Nu era medic, dar se pricepea la răni. Fusesse rănit și de glonț și de cuțit. Spunea adesea:

— Mai bun medic decât cel pățit, nu există.

Dezlegă cârpa cu care-i legaseră brațul, cercetă rana și spuse:

— Și-a pus dracul degetul și nu ți-a rămas glonțul în carne.

I-o spălă cu apă, pe urmă o unse cu o alifie pe care i-o dăduse o doftoroaie la Beirut. Îi legă din nou rana și-i spuse:

— N-ai nimic. Dacă ai chef, scoală-te. Dacă nu, odihnește-te cât te lasă franțujii.

Tocmai atunci urca din adâncul navei și Fanurakis.

Veni să-l vadă pe Minas și pe urmă îi spuse căpitanului:

— Fata mai mare a spus că ar veni în locul mezinei, care a vegheat toată noaptea lângă rănit.

— Ai vegheat? o întreabă căpitanul pe Marina.

— A vegheat, răspunse Minas în locul ei.

— Atunci du-te și să vină sora ta să te înlocuiască.

Marina se-ntoarse spre Minas:

— La noapte, tot eu am să te veghez, îi spuse. Acum va sta lângă tine Maria.

Și plecă.

Maria se așeză aproape de așternutul lui. Minas se cufundă iar în noianul gândurilor. Ziua Maria, noaptea Marina și Styliani niciodată. Nici chiar dacă i-ar fi făcut vreun rău nu ar fi arătat atâta silă față de el. Se mira și se gândea la ea. Nu mai văzuse o femeie ca Styliani. Și ar fi vrut foarte mult ca o astfel de femeie să-l prețuiască și să-l stimeze. Nu cumva îl găsea prea tânăr? se gândi. Nu cumva îl vorbise cineva de rău

în fața ei? Dar cine? Nu găsea nicio explicație. Vru să se scoale. Însă-l văzu pe Fanurakis și se așeză iar.

— Ce este, Manolios? îi spuse.

— Mă duc să mă odihnesc, că n-am prea dormit azi-noapte, îi răspunse.

— Ce-ai avut? îți era frică să nu-ți fugă prizonierele? îl întreabă Minas.

— Nu m-am gândit la asta, răspunse Fanurakis. Dar aia, mijlocia, Styliani, nu m-a lăsat să închid ochii. Mă întreba de tine, cum te-ai îmbarcat, cum ți-au fost răpite surorile, ce s-a întâmplat de când ai venit pe corabie... Te admiră toate, Minas, pentru că te-ai purtat ca un viteaz. Și tunarii mă întreabă de tine.

— Ei, du-te să te culci, Manoli, îi spuse Minas. Dar când ai să te trezești, vino să mă vezi.

Fanurakis plecă și Minas rămase între punți în tovărășia Mariei.

Fata asta era cea mai bună ființă de pe pământ. Bine făcută, plinuță, semăna cu un fruct copt. Se necăjise desigur și simțea că e nemăsurată nenorocirea ce-o lovise din cauza Ciupitului și a Roșcatului. Dar aceia nu puteau fi socotiți oameni. Nu aveau nimic omenesc.

Supusă din fire, își pierduse cu totul voința după cele întâmplate. Se mira de vorbele spuse de surorile ei căpitanului, când le adusesse pe punte ca să le biciuiască goale.

Și când i-a venit rândul să vorbească, s-a străduit cât a putut să domolească furia căpitanului.

Acum însă era liniștită, văzând întorsătura pe care o luaseră lucrurile. Cei care o necinstiseră fuseseră pedepsiți crunt de căpitan și de Minas. Se simțea deci mai bine și mai calmă.

Nu se mai temea de oamenii de pe corabie și voia doar să se întoarcă la Milo, de dragul tatălui ei, care se prăpădea desigur de durere. Socotea însă că se terminase cu necazurile.

Însă, în timp ce se gândea la toate acestea, văzu că Minas se tot răsucește în așternut.

— Ce vrei? îl întreabă.

— Să mă scol... Răspunse Minas.

— Încă nu ești vindecăt, așa că nu-i bine să umbli, îi spuse fata. Și-i puse mâna pe umăr ca să-l liniștească și să-l facă să se culce din nou.

Însă, cum își întinse brațul, prin rochia ruptă i se văzură sânii. Minas îi zări și apoi o privi în ochi.

Maria se zăpăci. Se înroși și încercă să-și acopere goliciunea. Dar rochia ei ruptă n-o prea ajuta.

— Lasă-mă să plec... Îi spuse și își întoarse fața spre mare.

Acolo însă, lângă bordaj, era căpitanul. Ochii ei se întâlneau cu ai lui și pe buzele lui se ivi un zâmbet. Îi zâmbea ca un bun prieten.

Se apropie de ea și-i spuse:

— Minas nu are nevoie de tine acum. Asemenea răni va mai primi. Lasă-l așadar să se odihnească sau să se scoale și fă-mi un bine.

— Ce poruncești, stăpâne? zise Maria.

— Odată ce te afli aici, pe corabie, vino rogu-te în iatacul meu să-mi cârpești niște rufe pe care le-au ros șoarecii.

— Bucuros, spuse Maria și-l urmă pe scara care ducea la iatacul căpitanului.

După ce-i văzu părăsind puntea, Minas încercă să se ridice. Își simțea capul greu și picioarele tăiate. Respirând greoi, se lăsă să cadă iar în așternut. Închise ochii și, izgonind orice gând care l-ar fi putut tulbura, adormi.

Când se trezi, soarele începuse să coboare pe bolta cerului.

Deschise ochii și privi în jur. După poziția soarelui își dădu seama că dormise mult. Trecuse de amiază. De mic copil nu dormea mai mult de cinci ore. Și acum dormise aproape zece ceasuri. Se simțea însă mai bine. Dacă se va spăla cu apă rece pe față, avea să devină vioi ca o pasăre. Și pe urmă, voia să se scoale. Nu-i plăcea să zacă în așternut ca o lehuză. Nici nu era timpul potrivit pentru huzur. Își pipăi gâtul și își aminti de ordinul amiralului francez. Oricine îi putea lua capul, ca să încaseze cele douăzeci de guinee. Cum să huzurească când capul lui era pus la mezat? Pe punte era liniște. Cei din ceată mâncaseră și soarele scăpăta către asfințit. Curând aveau să cineze. Maria nu se zărea nicăieri. Deci era singur. Dar unde era Maria? S-o fi gonit căpitanul? Pe urmă își aminti ce-i spusese căpitanul fetei, de dimineață, cum o chemase să-i cârpească niște rufe. Însă de atâta vreme nu mai terminase cu cârpitul? Și de ce nu le adusese aci, între punți să le cârpească, așa, ca să poată avea grijă și de el? Nu înțelegea. Mintea și inima îi obosiseră. Voia puțină odihnă. Trebuia să-și revină, să-și cruțe puterile. Cine știe ce-l aștepta! Totuși, se întreba de ce îl lăsaseră singur cele trei fete. Chiar și Marina, care se arătase atât de bună și miloasă.

Soarele coborâse spre fața mării. Se schimbă străjile și tunarii se adunau pe punte. Se apropia ora cinei. Se gândi la asta și simți că-i era

foame. Rana lui nu era așa de gravă încât să-l împiedice să mănânce. Dacă stătuse culcat, o făcuse pentru că era zdrobit de oboseală. Și pierduse mult sânge! Se odihniuse însă destul. Era de-acum în stare să se miște și să muncească.

Voia să cunoască bine marea și tot ce era pe corabie. Își dădea seama că-i lipseau aceste cunoștințe. Îi era ciudă că nu-i dăduseră și lui o muncă anumită, dar tot el își spunea că nici nu prea fusese timp pentru asta. Oricum, trebuia să se apuce serios de treabă de aci înainte, pentru că nimeni nu știa ce putea să se întâmple după câteva zile sau după câteva ceasuri.

Se hotărî deci să vorbească cu căpitanul și să-l roage să-i dea o muncă bună. Nu i-ar fi convenit, de pildă, să fie pus să păzească fetele sau robii. Îi era scârbă de o asemenea muncă. Voia să învețe arta mării, să învețe tot ce era în legătură cu corabia, să poată fi socotit și el om al mării.

Tocmai când se gândea la toate acestea, veni Manolios Fanurakis cu un vas plin cu mâncare și cu o ulcică cu vin.

Minas se ridică în așternut și primi bucuros mâncarea.

— Îți place, îi spuse râzând Manolios.

— Mi-e foame, răspunse Minas.

Mâncă deci cu poftă. Și i se părură bune zeama și vinul. Se simți mai întremat. Vru să se scoale, dar pe urmă se gândi că era mai bine să stea pe loc. Unde să umble noaptea, ostenindu-și zadarnic mâna beteagă? Nu stătu însă numai din cauza asta. Mai avea un motiv ascuns, pe care nu-l mărturisi nimănui. Marina, când plecase, dimineața, îi spusese că va veni iar pe seară, să-l vegheze. Așa că așteptă. Dacă s-ar fi sculat, însemna că nu mai are nevoie de îngrijirea fetei. Însă, atâta timp cât sta în așternut, lucrul acesta era îndreptățit. Se trânti deci din nou în așternut și-i spuse lui Fanurakis că rana îl durea și că, desigur, nu va putea închide ochii toată noaptea.

— Ai dormit ziua și e același lucru, răspunse Fanurakis.

— Așa e, însă o noapte cu dureri e oricum neplăcută, spuse Minas.

După ce mâncă, Minas îl întrebă pe Fanurakis:

— Ai cinat?

— Încă înaintea ta.

— Atunci așază-te lângă mine, să mai stăm de vorbă.

Fără să și-o mărturisească unul altuia, fără să pomenească despre asta, cei doi tineri se împrieteniseră. Fanurakis nu simțea numai

prietenie pentru Minas, ci și admirație. Se afla de cinci ani pe corabia lui Ghiordasis și știa multe lucruri. Tot învățase Minas câte ceva de la acest tunar.

— Spune-mi, îl întrebă Minas, încotro ne-ndreptăm?

— Către Cipru, răspunse Fanurakis. Nimeni însă nu știe dacă vom ajunge și când vom ajunge.

— De ce?

— Pentru că marea e plină de fregate de-ale franțujilor, care ne urmăresc. La Milo, Katramatos a pus mâna pe toată familia consulului francez, a lui musiu Barist, și toți franțujii sunt cuprinși de turbare. Vor să ne distrugă, să ne facă de petrecanie. Așa că cine știe când vom da ochii cu fregatele lor!

— Și ce faci tu pe corabie? îl întrebă Minas.

— Orice fel de muncă. Am început ca ajutor de bucătar, pe urmă am devenit mus, am învățat să repar pânze și m-am apucat și de dulgherie. Este foarte folositoare pe o corabie. Dacă ești tunar, poți să aștepți și doi ani până să te poți îmbarca. Dar dacă ești dulgher, nu se află corabie să nu te angajeze când ai spune prin port că ești în căutare de lucru. Dacă te mai arăți și priceput, atunci te-a pălit norocul! Dar parcă dracii ăștia de căpitani te lasă?

Tocmai când te deprinzi a supune lemnul mai cu meșteșug, te cheamă pe punte. Pune-te și spal-o. Neplăcută treabă! Îți pierzi însă obișnuința și nu poți deveni un bun dulgher.

— Numai asta faci?

— Asta am făcut doi ani. Pe urmă am făcut și pe străjerul, sus, pe catarg.

— Te-au învățat marinarii mai vechi?

— Măi Minas, ești prost? întrebă Manolios râzând. Da' ce, „Câinele” e școală, ca să stea cineva să mă învețe?

— Dar atunci cum?

— Nici eu nu știu cum să-ți explic. Să-ți spun drept, vine o zi când îți dai seama că ai învățat ceva, fără să știi cum. Parcă te-a luminat cineva. Cum să-ți spun, uitându-te ici-colo, vorbind cu unul și cu altul prinzi câte ceva. Și într-o bună zi te trezești învățat. Așa e.

— Trebuie însă să treacă mulți ani! spuse încet Minas.

— Drept ai grăit. Numai timpul și ochiul te-nvață. Dar chiar de-ar încerca un marinăr să-ți explice totul, s-ar osteni în zadar. N-ai să ai niciun folos. Că arta marinăriei n-o poți deprinde cu vorbe. Ai s-o trăiești

și ai s-o cunoști cu vremea. Numai vremea îl învață pe om.

— Și eu mă gândeam să-i cer căpitanului să mă pună la o muncă anumită, să știm și el și eu ce fac.

— Nu te necăji, îi spuse Fanurakis. O să ai destul de lucru. O să ai atâta de-o să ți se facă lehamite. Dar dacă vrei să începi bine, cere-i să te pună la muncă de dulgher. Așa vei cunoaște corabia în cele mai mici amănunte. Dulgherul este doctorul corăbiei. Și cine are mai mare trecere ca doctorii? Și, dacă o vrea Dumnezeu să-ți faci corabia ta, nu te va putea înșela nimeni. O să știi că stâlpul catargului de la prova, de la punte până la locul de veghe, trebuie să fie de trei ori mai lung decât adâncimea corăbiei. O să știi că vârful gabiei trebuie să fie de două ori cât adâncimea corăbiei și multe alte lucruri trebuitoare unui căpitan. Numai un marinar care a pornit de la dulgherie sau a trecut pe la dulgherie le cunoaște. Fără ele, mulți tunari și căpitani, lupi de mare de ani de zile, pot fi înșelați ușor de orice meșter de corăbii.

Minas îl asculta. Găsea că toate acestea sunt drepte și se bucura că mintea lui Fanurakis judeca limpede și sigur. Dacă flăcăul ăsta nu ar fi fost cam violent și cam leneș, ar fi devenit un marinar desăvârșit. Era însă dintre oamenii care își dau seama ce e drept, dar care nu au puterea trebuincioasă ca să-l facă. Mintea și ochiul lor judecă bine, dar voința le e slabă. Nu pot clădi nimic trainic. Un asemenea om era Fanurakis. Vedea ce e bine, ce e drept, o spunea, dar nu era în stare să-l facă.

Minas îl iubea, cu defectele lui cu tot. Și-i plăcură vorbele rostite de tunar.

— Acuma am să te las, îi spuse Manolios, pentru că trebuie să-mi iau postul în primire: păzesc femeile.

— Ce fac? întrebă Minas.

— Huzuresc. Nu te teme niciodată pentru femei. Tocmai când ți se plâng mai tare și le crezi pe moarte, tocmai atunci sar în sus vesele și gata de petrecere. Au șapte suflete și sunt mincinoase. Trebuie doar să înveți cum să le iei, că atunci poți face cu ele ce vrei. Să-ți mărturisesc sincer, dragă Minas, nu mi se pare drept felul în care au pierit tovarășii noștri pentru cele trei femei. Toate trei la un loc nu prețuiesc cât un tunar. Cum să-ți explic?

— Și dacă nu erau femeile, s-ar fi găsit altă ocazie ca Ciupitul și Roșcatul să piară, spuse hotărât Minas. Asemenea oameni trebuie lichidați fără milă, pentru că nu sunt bărbați. Sunt vipere perfide.

Atunci, de ce să trăiască? Pe Dumnezeuul meu, nici de Katramatos care mi-a răpit surorile nu mi-e atât de greață ca de asemenea jigodii. Niciodată n-aș regreta uciderea lor. Fetele n-au nicio vină; le venise sorocul, ticăloșilor aceloră. Curând și ceilalți de teapa lor vor avea parte de o moarte la fel de cruntă.

Manolios se uita la Minas cu ochii măriți de uimire. Băiatul ăsta nu glumea. Fiecare faptă a lui era bine cântărită și voința lui de neclintit, ca oțelul.

— Tu ai să ajungi departe, Minas, îi spuse apucându-i mâna.

Tânărul îl privea, fără să-l înțeleagă.

— Socotește-mă un om al tău, continuă Fanurakis. Și dacă s-o întâmpla să rostesc vreo vorbă negândită, arune-o în mare și nu te necăji. Sunt din tot sufletul alături de tine. Lângă tine pot și eu judeca mai bine, pot căpăta mai mult curaj... Vom mai sta de vorbă... Mă miră însă unele ciudățenii. Femeile își bat joc de noi toți. De pildă, Maria, fata morarului, care părea pe moarte, s-a drăgostit toată dimineața cu căpitanul. M-am urcat sus de două ori și, văzând că lipsește, m-am dus într-una din despărțiturile hambarului și m-am cățarat pe o grindă de unde, printr-o crăpătură, poți privi în cabina căpitanului... I-am văzut cum se desfătau împreună. Ea era goală și se răsucea sub el topindu-se de fericire, ca femeia ce se dă iubitului ei...

Minas nu răspunse. Tăcură un timp amândoi, apoi tânărul spuse:

— Noapte bună, Manolio.

— Noapte bună, îi spuse tunarul și se-ndreptă spre scară.

Întunericul învăluisese totul și stelele se aprindeau una câte una. Vântul se mai potolise și „Câinele” înainta acum mai încet.

Marinarii se retrăseseră și nu se mai auzea decât clipocitul molcom al valurilor.

Deodată, pe scară se iviră două umbre. Privi atent. Nu se înșela. Erau Marina și Maria. Înaintară până la puntea pupei. Se opriră, trăgând cu urechea, și înaintară pășind cu grijă. Schimbară câteva vorbe în șoaptă, apoi se despărțiră. Maria porni către scara care ducea la iatacul căpitanului, iar Marina se apropie de Minas. El nu se clinti. Se prefăcea” că doarme. Fata se așeză lângă el și îi pipăi ușor fruntea cu mâna, ca să vadă dacă nu are febră. Minas deschise ochii.

— Te-am trezit? îl întrebă.

— Moțaiam, îi spuse. Am dormit în timpul zilei și m-am odihnit. Acuma mă simt bine.

— Te mai doare rana?

— Nici nu mă doare, nici nu-mi amintesc că am fost rănit.

— Mă bucur auzindu-te, răspunse Marina. Nu ți-am spus ieri că ai să te vindeci repede și ai să-ți reiei armele?

— Cine știe? îi zise Minas. Poate chiar în clipa asta o să răsară vreo corabie de-a franțuzilor, să ne măsurăm cu ea. Plutim cu moartea aproape. Când se apropie, când se depărtează. Uneori urcă pe corabie, cum s-a întâmplat ieri după-amiază, și înhață câți vrea.

— Și îți place o astfel de viață?

— Odată ce așa este, de ce să nu-mi placă? Parcă, pe uscat nu ne pândește moartea! E mai rău să stai pe o stâncă, mâncând o bucată de pâine muiată în venin și așteptând moartea să te ia. Mai bine-i aici, unde poți glumi cu ea, ba uneori mai și reușești să-i scapi din gheare... Și, pe urmă, un bărbat se luptă, muncește, nu stă cu mâinile încrucișate.

— Tu știi mai bine decât mine. Nu pot și nici nu știu să contrazic.

— Ești mai liniștită azi?

— Da, Minas. Mai liniștită și mai veselă.

— Ce s-a întâmplat, de ești mai veselă?

— Un lucru mare... Te-ai făcut bine.

Minas o privi, întinse mâna și i-o apucă pe a ei.

Marina i-o lăsă și se așează pe salteaua pe care era culcat.

Minas îi ținea mâna. În el se stârniseră simțăminte ciudate.

— Poți fi liniștită, când călătorești pe o corabie de corsari și ești roaba căpitanului?

— Așa credeam până ieri. Dar am văzut că Dumnezeu e mare și nu-l lasă pe om să piară. Cine altul l-a luminat pe Ghiordasis să ancoreze la Syra și să te ia pe corabia lui? Dacă nu erai aici, cine știe de ce soartă am fi avut parte... Însă cât timp ești cu noi, nu ne temem. Credem că într-o zi ne veți duce pe insula noastră și ne veți reda părinților... Ce vrea Dumnezeu se va face!

Minas tăcea și o asculta. În lumina palidă a stelelor îi văzu fața, ochii, surâsul care-i înfloreau uneori pe buze și sânii care coborau și se ridicau în timp ce vorbea. Îi ținea strâns mâna și Marina nu părea că are de gând să și-o retragă. Se arăta chiar blândă și supusă. Îl privea cum își privește o sclavă din harem stăpânul pe care vrea să-l mulțumească.

Dorința puse stăpânire pe tânăr și întunericul nopții i-o întetea. Totuși, el se mulțumi să-i țină doar mâna. Se gândea că poate fata e o făptură bună și nevinovată. Așa că se stăpânea. O privea și ea îi zâmbea.

Amintindu-și de cele două umbre pe care le văzuse mai înainte, o întrebă:

— Ce fac surorile tale?

Marina șovăi, înghiți în sec și până la urmă răspunse:

— Se odihnesc.

Minas căzu pe gânduri. Încet-încet dădu drumul mâinii ei. Tăcea. Marina îl întrebă:

— Vrei să dormi?

— Nu.

— Atunci de ce nu-mi vorbești?

Îl întreba și privirea ei era vioaie. Buzele îi surâdeau. Era veselă, bine dispusă. Iar el fierbea de furie. Își încleșta dinții ca să nu înjure. Pe chipul lui însă nu se putea citi nimic. Rămânea lipsit de orice expresie. Nu arăta nici durere, nici bucurie, nici supărare, nici compătimire.

Ea însă îl privea. Îl privea dulce și pătimăș, repetându-și întrebarea cu ochii. Ce să-i răspundă? își aminti de Fanurakis și îi dădea dreptate: trei femei nu prețuiesc cât un tunar.

— Atunci de ce nu-mi vorbești? îl întrebă iar Marina.

— De ce nu te culci și tu cu surorile tale? o întrebă la rândul ei Minas.

— Pentru că ți-am promis că stau de veghe lângă tine.

— Chiar și acum, când nu mai sunt bolnav și când nu mai am nevoie de ajutor?

— Odată ce m-am odihnit în timpul zilei și mă aflu aci cu tine, nu mă lasă inima să cobor... Doar dacă vrei să plec...

— Nicicând nu mi-a trecut prin minte să te gonesc...

— Atunci rămân, spuse Marina.

Minas scoase mâna de sub pătură, dar nu apucă mâna fetei.

— Fanurakis unde-i? o întrebă.

— Se odihnește și el puțin mai încolo de surorile mele.

— Te-a văzut când ai venit?

— M-a văzut, că nu se culcase încă.

— Și surorile tale?

— Ele se culcaseră de mult... Și dormeau.

Pe fața ei înflori un zâmbet care arăta cât era de bucuroasă că poate înșira minciunile cu atâta meșteșug.

Minas o privi furios. Se așează în așternut și-i văzu mai bine zâmbetul. Nu se mai stăpâni însă. Fără o vorbă, ridică mâna și-i arse o

palmă.

— Crapă! îi strigă Minas.

Speriată, ridică fruntea și cu rochia prinse a-și șterge ochii umezi. Însă lacrimile îi curgeau șiroaie și ea stătea înmărmurită, cu privirile-n jos.

Minas tăcea și nu se uita la ea. Stătură astfel o vreme, însă Marina, nemaiputând răbda, îl întrebă:

— Minas, vrei să plec?

El nu-i răspunse. Fata se aplecă asupra lui, încercând să-i vadă ochii.

— Spune-mi, Minas, de ce m-ai lovit? Ce rău ți-am făcut? Tu nu ești rău. Atunci, de ce m-ai lovit?

Îl întrebă cu atâta blândețe, că simți vorbele ei înmuindu-i inima. Pe urmă se apropie de el atât de tare, că răsuflarea ei îi mângâia fața.

Îl apucă de braț și îl întrebă:

— Nu poți fi aspru cu mine. Sunt atât de slabă!

Minas îi cuprinse din nou mâna.

Fata suspină adânc și un surâs îndurerat i se ivi pe chip. Dar o lacrimă „alunecă din ochii ei și căzu pe mâna lui Minas.

El îi strânse mâna cu putere și ea îi zâmbi ca la început, de parcă nu se întâmplase nimic. Parcă nu ar fi spus o minciună, parcă nu ar fi plătit în furia născută de minciuna ei.

Pe corabie nu se auzea alt zgomot decât clipocitul valurilor. Părea cea mai liniștită noapte de pe pământ.

Numai frânghiile, bine întinse, scârțâiau ușor. Totul era calm. În afară de Minas. Mintea lui lucra cu febrilitate.

Marina, însă, era liniștită. Fața ei era mai dulce ca oricând și trupul i se odihnea pe genunchii lui. Deodată se apropie de el și-l întrebă cu acel surâs care-l răscolea:

— Minas, te simți mai bine acum?

Se afla însă atât de aproape de el, încât sânii îi atinseră mâna. Fără să-i răspundă, Minas o trase la pieptul lui și, fără să-i pese de brațul lui rănit, o strânse cu putere, își lipi buzele de ale ei și cu mâna sănătoasă îi cuprinse sânii.

Marina nu-i opuse nicio rezistență și se sărutară și o dezmierdă și, culcând-o în așternutul lui, se desfătă cu ea toată noaptea, sub lumina palidă a stelelor, între cer și mare.

În zori, Minas își părăsi culcușul. Puntea era încă pustie și sufla o

boare răcoroasă. Ziua se prevestea bună.

Își strânse așternutul și se sprijini de bordaj, așezat pe bocaporte, privind marea.

Pe urmă se întoarse între punți și așteaptă puțin. În lumina zorilor, o văzu pe Maria, coborând încet-încet scara. Observându-l, se opri, șovăi, dar, încurajată de privirea lui, se apropie:

— Te-ai sculat? îl întrebă.

Și-i zâmbi.

Purta o rochie nouă, frumos împodobită.

— Da, îi răspunse. Și tu, de unde vii acum, în zori?

— M-am dus să iau rufele căpitanului, dar doarme și m-am temut să nu-l trezesc...

— Rochia ți-a dat-o căpitanul?

— Da, îi răspunse și, încurcată, își plecă privirile.

Minas zâmbi; era un zâmbet neobișnuit. O vedea cu obrajii aprinși, împurpurată, cu sânii proeminenți, mai mari decât ai Marinei. Și el nu mai era un tânăr temător și fără experiență. Se simțea bărbat. O trase spre el, o sărută, îi dezmierdă sânii. Ea nu i se opuse. Chiar îl săruta dulce și-i spuse speriată:

— Dacă ne vede cineva?

O strânse mai tare în brațe și o întrebă:

— Ai să vii la mine, în culcuș?

— Când vrei...

Și plecă.

Minas rămase iar singur. Singur pe punte, privind marea care în depărtare căpătase o nuanță trandafirie. Cu ochii ținți la valuri, se gândea. Bineînțeles, la cele ce se-ntâmplaseră în timpul nopții. Se gândea la femei. Altfel își închipuise femeia și altfel o cunoscuse. Poate că și Rozina, fata tipografului, era tot așa. Îi era scârbă de felul cum se purtase în zori cu Maria. Dar îl întărâtase. Și nu numai asta, dar voise să vadă ce fel de om este. Toată noaptea se desfătase cu căpitanul și dimineața mai avea poftă să se sărute cu el. Și, dacă ar fi fost împrejurările prielnice, desigur că i s-ar fi dat, cum s-ar fi dat oricărui bărbat care ar fi știut să întindă mâna spre trupul ei... Poate că așa era și Rozina. Și Asimina, care avea parte de toate bunătățile de la marinarul ei. Ca ele, și chiar mai rău, era Kaliorița... Și... Dar nu îndrăznea să se gândească... Că surorile lui se purtau poate la fel pe corabia corsarului Katramatos... la fel ca ficele morarului pe

„Câinele”... Pe urmă, însă, se gândea și altfel. Ce să facă femeile? Sunt ființe slabe și simțitoare. El, deși bărbat cu planuri mari, se aprinsese zărind obraji roșii ai Mariei. Și deși se desfătase cu cea mica, se giugiulise și cu cea mare. Atunci, de ce să aibă o femeie mai multă voință, mai multă putere decât un corsar? se gândea și așa și așa. Și cu cât își frământa mintea mai mult, cu atât se înverșuna împotriva lui Minas Rebelos, se înjura pe sine și se condamna fără milă. Cu cât lumina zilei devenea mai puternică, cu atât mai mult puneau stăpânire pe el sila și supărarea. Și se tot întreba: de ce nu se stăpânise? De ce nu-i spusese Marinei să plece când îl întrebasese? De ce o mângâiasă în zori pe Maria? Și ce-i păsa lui dacă femeile astea sau femeile din toată lumea se aruncau în brațele primului venit? Ce-i păsa lui de femei? Lui îi păsa de Minas, pentru că îl prinsese pe Minas slab și fără voință. Deci de Minas îi era silă, nu de femei. Îl copleșea o tristețe adâncă, într-atâta, încât nu voia să le mai vadă pe acele fete. Și la noapte, când Marina va veni la el așa cum se înțeleseseră, trebuia să găsească ceva ca să nu se culce cu ea. Se mira de purtările lui, se mira și ca bărbat, și ca frate, și ca nou corsar ce era. Și-i plăcea să fie corsar. Până când se rănise se socotea bărbat. După aceea își dădea seama că greșise. Acuma se simțea rănit, nu înainte. Marina decăzuse în ochii lui când o văzuse cu Maria, când încercase, cu minciuni și zâmbete, să acopere o rușine, să-l păcălească pe omul care o ajutase într-un moment greu. De ce să se desfete cu una ca ea?

Un chip îi întrerupse șirul gândurilor: Styliani. Și-o aminti. Se întreabă ce o ținea departe de punte, departe de purtările surorilor ei? Șovăi însă. Dormise singură jos, în cală, și Fanurakis se afla ceva mai încolo. Singuri toată noaptea. Surorile ei erau departe: una cu el și una cu căpitanul. Ce o împiedicase să se desfete și ea cu tunarul? Avea să afle curând adevărul. Și dacă era așa, atunci toate semănau. Dar dacă era altfel? Dacă Styliani rămăsese singură cu suferința ei? Puternică în chinul îndurat, puternică în singurătate, așa cum se arătase când fusese adusă pe punte pentru a fi biciuită? Dacă ea era altfel și nu semăna nici cu Maria, nici cu Marina, nici cu Asimina, nici cu Kaliorița? Ce s-ar întâmpla atunci? Ardea de curiozitate, când îl zări pe căpitan.

Niciun surâs nu-i lumina fața și ochii lui aveau o privire aspră, rea. Privea posomorât marea, de pe puntea de la pupa. Cu toate acestea, Minas se apropie de dânsul. Când îl văzu, căpitanul îl întreabă cu un glas tăios, de parcă Minas nu pătimise atâtea pentru el:

— Te-ai vindecat?

— Da, căpitane... Și aș vrea să-ți cer de lucru.

— Sigur că ai să lucrezi. Aici nimeni nu mănâncă pâine degeaba.

— Căpitane, ai vrea să mă pui pe lângă dulgher?

Ghiordasis se încruntă:

— Cine ți-a spus asta?

— Te rog, căpitane.

— Piei din fața mea! îi strigă furios Ghiordasis. Du-te la Mahadas să-ți dea o găleată și o perie ca să speli puntea. Asta-i treaba pe care-ți poruncesc să o faci. Hai, mișcă-te!

Minas era năucit. Nu știa cum să explice furia căpitanului. Nu cumva îl văzuse noaptea cu Marina? Nu cumva îi surprinsese în zori giugiulindu-se cu Mari a? Sau poate îl văzuse cu amândouă? Sau cauza mâniei să fi fost alta, pe care el n-o cunoștea? Nu mai stătu însă să piardă vremea. În ciuda rănii, luă o găleată și o perie și se puse pe treabă. Nu se așteptase însă la o asemenea purtare din partea căpitanului, după bunăvoința pe care i-o arătase până atunci. Nu se aștepta la așa ceva și nu putea găsi motivul, în sinea lui însă se bucura că fusese pedepsit în felul acesta, încă de când se uitase la valurile mării, în zori, știa că Dumnezeu îi va da o lovitură. O aștepta și se temea că va fi mai rea. Pedeapsa era deci binevenită; ea avea să-l ajute să-și recapete curajul, agerimea, puritatea. Noaptea care trecuse îi luase ceva și voia să recâștige ceea ce pierduse.

Spăla deci și freca cu sârg puntea „Câinelui”. Ce dacă brațul rănit nu-l prea asculta? El lucra ca un animal.

Din postul de pe catargul de la prova, omul de veghe strigă:

— Corabie spre grego-levante!²⁰

Omul care veghea la prova repetă strigătul și curând toată ceata se afla pe punte. Căpitanul sta sus, pe covertă, și se uita spre grego-levante cu ocheanul. Deodată porunci:

— Orța²¹ maistra²²!

Cei adunați pe punte se repeziră la catargul din mijloc, se cățărară pe frânghii și desfăcură pânza cea mare.

Timpul nu era prea potrivit. Briza răcoroasă încetase și acum sufla un vânticel slab.

20 Grego-levante: nord-est (n. tr.).

21 Orța: desfaceți în bătaia vântului (marin.) (n. tr.).

22 Maistra: pânza mare (n. tr.).

— Mahadas la cârmă! strigă căpitanul.

Și tot căta către grego-levante.

— Închideți hambarele și puneți-i pe robi în lanțuri!

Și curând adăugă:

— Și bărbații și femeile!

Toată ceata era în mișcare. Unii la catarge, alții pe punte, tunarii la posturile lor.

— Toți la arme! strigă iar căpitanul și nu-și dezlipea ochii de pe ocean.

Minas ieși dintre punți, luă armele Ciupitului, pe care le moștenise, se-ncinse cu ele și urcă pe covertă.

Toți erau la posturile lor, numai Mahadas, Fanurakis și Minas rămaseră în preajma căpitanului.

Încet-încet fregata prinse a se vedea mai limpede și Fanurakis spuse:

— O să-i facem praf pe franțuji, căpitane.

Dar Ghiordasis nu răspunse.

Observase că fregata era urmată de o corvetă și două barcobestii²³. Toate patru păreau bine înarmate. Așa că Ghiordasis nu se înșela. În clipe grele știa să judece. Se gândi să se-ndepărteze, dar vântul nu-l ajuta. Și” nici „Câinele” nu era prea rapid. Era limpede că navele se-ndreptau spre el, ca să-l atace. Se va lupta, odată ce nu putea face altfel. Dacă fregata ar fi fost singură nu i-ar fi păsat. I-ar fi venit de hac, deși avea tunuri mai grele decât „Câinele”. El însă era singur și ei patru. Nu era luptă dreaptă, dar cui îi păsa de dreptate?

Privea și încerca să calculeze la ce distanță se găsea fregata de corvetă și de barcobestii.

— Au pus înaintea corabia cea mai mare, ca să ne lovească prima, până când celelalte vor căpăta curaj, le spuse tunarilor.

Socotea că le despart vreo cinci mile, așa că putea lupta cu fregata vreo oră.

„Și așa e bine”, se gândi.

Acum fregata se mai apropiase și se puteau vedea și cu ochiul liber bocaportele²⁴ deschise și pregătite.

Ghiordasis porunci:

23 Barcobestie: gen de corabie, puternic înarmată (n. tr.).

24 Bocaporte: trape care acoperă gurile tunurilor la corăbii (n. tr.).

— Mâina²⁵ maistra!

Curând „Câinele” înainta atât de încet, încât abia se putea observa că se mișcă.

Strânseseră încet-încet și celelalte pânze și corabia lui Ghiordasis își așteptă mândră dușmanul.

Îi despărțeau vreo șase mile, dar fregata zbura parcă pe valuri, cu toate pânzele întinse.

Așteptară vreun ceas și jumătate până ce se apropie atât de mult, încât se auzea ce se ordona prin porta-voce.

„Înălțarea” le semnaliză să meargă căpitanul lor la amiral.

Însă, ca răspuns, Ghiordasis înălță pe catargul din mijloc steagul negru și porunci să fie pregătite tunurile.

Nu-i mai semnalizară nimic și, înainte de a trece trei minute, traseră prima lovitură de tun.

Își greșiră însă ținta și ghiuleaua căzu la vreo două sute de metri de pupa „Câinelui”.

— Foc! strigă căpitanul. Toate șapte împreună...

Ai fi zis că se prăbușește cerul. Cele șapte tunuri de pe laturi traseră în același timp asupra fregatei și corabia lui Ghiordasis gemu din toate încheieturile, de parcă ar fi simțit o durere aprigă.

— Foc! strigă iar căpitanul.

Și alte ghiulele se repeziră de pe laturile corăbiei asupra fregatei.

— Fum pe coverta fregatei!

Răcniră atunci, de bucurie, tunarii „Câinelui”. Într-adevăr, pe coverta fregatei căzuse o ghiulea de-a „Câinelui” și făcuse pagube.

Dar nu era ceva serios, și curând echipajul amiralului Bone repară stricăciunile și „Înălțarea” se apropie de „Câine”. Între timp, corveta și barcobestiile se apropiau și ele.

Ghiordasis își dădea seama că situația lor e grea. Dar și franțujii aveau să-și primească porția.

În loc să întindă pânzele și să se retragă, căpitanul „Câinelui” sta și aștepta ca fregata să-l abordeze. Își pusese ceva în minte.

Cineva strigă atunci în grecește de pe coverta fregatei:

— Căpitane Ghiordasis, predă-te și nu ai a te teme de nimic. Amiralul nu se va atinge nici măcar de un fir de păr de pe capul tău.

— Spune-i, răspunse Ghiordasis, că dacă el e franțuz, eu îs samiot. Și nici pe mine nu mă va prinde, nici corabia mea. Dacă vrea să se

²⁵ Mâina (termen marinăresc): strângeți (n. tr.).

poarte bărbătește, să-și strângă pânzele și să mă lase să plec.

Nu i se dădu niciun răspuns.

Doar trei bocaporte se deschiseră și tunurile lor vărsară foc și fier asupra „Câinelui”.

— Aduceți aici fetele! strigă Ghiordasis.

Le puse pe toate în rând și luă porta-voce:

— Dacă mai trageți asupra noastră, am să vă trimit pe covertă carnea și oasele lor. Și am și zece bărbați prizonieri. Dacă amiralul mă lasă să plec, îi dăruiesc lui.

În acea clipă, o întâmplare stranie se petrecu pe coverta pupei.

Una din cele trei fete, Styliani, reuși să-și dezlege mâinile și, fără să o simtă nimeni, făcu un salt de pe coverta pupei și se aruncă în mare. Înota repede și se-ndrepta spre fregată.

Însuși Ghiordasis trase atunci asupra ei, dar nu o nimeri.

— Să nu-ți pese, căpitane, strigă Minas. Fă-ți treaba, că o dobor eu.

Începu așadar Minas să tragă asupra ei, dar nicio singură dată nu o ochi; căuta să nimerească tot pe alături.

Curând o văzură pe Styliani cățărându-se, pe la prova, pe puntea fregatei.

Felul cum sărise în valuri și cum reușise să urce pe corabie îi făcu pe marinarii de pe „Câinele” să șovăie. Îi admirau fără voie voința și curajul.

Fregata se apropiase mult. Peste puțin avea să-i abordeze.

Ghiordasis își adună atunci toți oamenii pe punte. Se postară în dosul bucătăriei, după butoaiele cu apă și începură să tragă cu puștile asupra celor de pe puntea fregatei.

Deodată „Câinele” se zgudui puternic și scârțâi din toată schelăria.

Cele două corăbii se alipiseră bordaj lângă bordaj și se împingeau. Gloanțele șuierau în toate părțile, când se auzi glasul tunător al lui Ghiordasis:

— Pe ei, băieți! La atac!

Toți se repeziră, încălecară bordajul și, în afară de cei care erau de strajă, se găsiră pe puntea fregatei. Începu o luptă corp la corp. Dacă ar fi atacat ceva mai devreme sau dacă Ghiordasis ar fi avut vânt favorabil ca să ajungă el fregata, în loc să stea s-o aștepte, reușita lor ar fi fost deplină. Francezii nu se așteptau să lupte pe corabia lor. Se băteau, dar pierdeau. Nu aveau nici zveltețea, nici priceperea, nici sălbăticia

corsarilor.

Ghiordasis tăie cinci marinari cu mâna lui și se străduia să ajungă pe puntea de comandă ca să-l ucidă pe amiral.

Spre nenorocul lui însă, corveta și barcobestiile, cu ostași înarmați până-n dinți, se alipiră de fregată în cele mai critice clipe ale măcelului, tocmai când era clar că francezii sunt pe cale de a pierde lupta.

Când văzură însă că peste două sute de ai lor se reped pe fregată să-i ajute, căpătară curaj și ieșiră și ei de prin cotloanele unde se ascunseseră. Totuși, peste o jumătate de ceas se chinuiră să le facă de petrecanie corsarilor. Pe cei mai mulți îi uciseră, dar îi prinseră vii pe Thimios Ghiordasis, pe Minas și pe Fanurakis. În scurt timp, „Câinele”, spaima mărilor, se golise. În locul corsarilor se îmbarcară pe el ostașii și toate cele cinci nave, cu fregata în frunte, se îndreptară spre insula Hios.

Amiralul Bone avea de gând să-i judece acolo pe corsari. Între timp eliberară fetele și pe cei zece prinși și-i puseră în lanțuri, în cală, pe Thimios Ghiordasis, pe Minas și pe Fanurakis.

Două zile și două nopți zăcură în cala întunecoasă a fregatei „Înălțarea”.

Lucrul cel mai grav era muțenia căpitanului. Thimios Ghiordasis parcă-și pierduse graiul. Nimeni nu știa la ce se gândește. Nu părea nici vesel, nici trist. Trăia ceasurile de stranie nepăsare de care are parte acela care a pierdut orice speranță. Odată cu ea piere și teama și bucuria. Omul își privește atunci sfârșitul cu indiferență și chiar îl dorește mai grabnic. Totuși, de fiecare dată când le aduceau pâine și apă, Ghiordasis mânca cu mare poftă și, când bea apa, înghițitură cu înghițitură, arăta nespusă mulțumire. Un zâmbet i se ivea pe buze și repeta aceleași vorbe de fiecare dată când își răcorea gâtlejul:

— A dracului Francie... De ce nu bei vin, dracu să te ia de șapte ori!...

Poate că dacă ar fi avut vin n-ar mai fi dorit nimic altceva.

Fanurakis și Minas morfoleau câte o coajă de pâine, fără nicio poftă. De multe ori, căpitanul înhăța pâinea ce le rămânea și o înghițea pe dată.

În cea de a treia dimineață însă, înainte de a se lumina de ziuă, auziră mare gălăgie: tropăieli și strigăte. Primul le auzi Fanurakis și-l trezi și pe Minas. Ultimul le auzi căpitanul. Sări în sus și ochii îi străluceau plini de spaimă, își strânse pumnii, dar de nicăieri nu putea

aștepta ajutor.

— De ce tăceți? îi întrebă.

— Ce să spunem, căpitane? răspunse Fanurakis. Auzim și noi ce auzi și dumneata.

Ghiordasis găfâia, ochii îi sticleau și nările îi palpitau, parcă ar fi mirosit aerul ca să poată dezlega taina.

— Eu știu ce-nseamnă toată tevatura asta: e pentru noi trei... Se pregătesc să ne spânzure. Parcă te văd, Manolios, pe catargul de la prova și pe Minas pe cel de la pupa...

— Și pe Ghiordasis unde-l vezi? îl întrebă furios Fanurakis.

Căpitanul îi aruncă o căutătură sălbatică și cu un surâs amar îi spuse:

— N-ai să ai bucuria, câine, de a vedea cum mă spânzură ca pe o piele de capră de catargul din mijloc. Am să mor, dar am să mor ca un bărbat, nu ca jucărie a franțujilor.

Tăcură toți trei. Zgomotul continua, dar mai potolit, ca pentru a stârni și mai mult spaima. Deodată se auziră pași grei în fața ușii lor.

Căpitanul își holbă ochii și începu să se zbată și să plângă ca un copil:

— Nu mi-a venit încă ceasul să mor! striga. Nu vreau să mor! Vreau să mă duc la amiral! Lăsați-mă să stau de vorbă cu Bone!

Era pradă unui ciudat delir. Zbiera, se zbătea, plângea și râdea. Purtarea unui nebun nu ar fi fost alta.

Minas tăcea. Se mira. Cum se putea ca un bărbat care nu se temuse să taie capul Ciupitului, așa cum făcuse Ghiordasis, să se teamă acum într-atâta de moarte? Și lui Minas îi era frică de moarte, dar nu s-ar fi purtat niciodată astfel. Chiar dacă credea că vina lui nu este atât de mare încât să trebuiască a fi pedepsită cu moartea. Însă, odată ce aceasta îi era soarta, o accepta, îndurerat și zdrobit de nenorocirile ce-l loviseră, dar fără gemete și purtări nedemne de un bărbat. Și Fanurakis era îngrozit, dar, deși palid ca un mort, nu se făcea de râs.

Se mirau amândoi de purtarea lui Ghiordasis și nu-și puteau explica ceea ce vedeau. Oare era teamă, purtarea unui om laș, sau suferința îl făcuse pe căpitan să-și piardă mințile și acum nu-și dădea seama nici ce face, nici ce spune? Pentru că și la asta se gândiră. Nu știau ce să creadă.

Ghiordasis continua să plângă și să se zbată! Se izbea cu capul de o grindă, se bătea cu pumnii în piept, își rupea hainele și mugea ca un

animal rănit.

Părea nebun. De fiecare dată când se întetea sus zgomotul, tresărea și zbiera:

— Vreau să-l văd pe amiral! Am să-i spun o taină amiralului!

Și aceste vorbe nu arătau un nebun, ci un om înspăimântat.

Până la urmă, gălăgia încetă și o mână descuie ușa grea. Ghiordasis înmărmuri.

Curând ușa se deschise și în prag se ivi un bărbat foarte înalt, cu o pușcă cu două țevi în mână.

Intră și chemă doi tunari și doi marinari, toți înarmați până-n dinți.

— Dezlegați-i pe ăștia doi, le spuse, și-i arată pe Minas și pe Fanurakis.

Cei trei prizonieri înghețaseră. Toți crezură că le-a sosit ceasul. Nu mai puteau nici să respire și pe frunte li se ivi sudoarea rece a spaimei. Îi dezlegară și cei doi flăcăi se ridicară.

Aruncară o privire căpitanului, care era pe jumătate mort de frică și ieșiră din hambar.

Nu înțelegeau nimic. De ce-i scosese ră afară? De ce-l lăsaseră pe căpitan în închisoare? Voiau să-i ucidă pe ei și să-l lase în viață pe Ghiordasis? Sau voiau să-i execute pe rând? Se tot întrebau în timp ce urcau scările ce duceau spre punte, înconjurați de paznici înarmați.

Se luminase de ziuă. Era una dintre cele mai blânde dimineți de octombrie. În zare se vedea conturul albăstriu al unor munți și dinspre mare sufla o briză răcoroasă, înviorătoare. La stânga fregatei, plutea „Câinele” și ceva mai în urmă celelalte trei corăbii regale.

Câte visuri nu făurise Minas! Și acuma stătea în fața apelor mării, așteptând moartea. Găsea că e nedrept și ochii lui erau triști. Aștepta.

Pe puntea fregatei începuse munca. Și era frumoasă puntea! Lemnăria îi era curată, catargele proaspăt vopsite și alămurile îi străluceau ca aurul.

La pupa, în fața palazzoului²⁶ amiralului, se adunaseră o mulțime de ofițeri și marinari. Între ei se afla un bărbat scund cu pelerină neagră și cu o pălărie de formă ciudată, împodobită cu pene albe. Era amiralul Bone.

În jurul lui văzu niște bărbați îmbrăcați cu haine de marinar, ale căror fețe le erau cunoscute lui Minas și lui Fanurakis. Erau cei zece foști prizonieri de pe „Câinele”. Pe o bancă, în fața palazzoului, doi

26 palazzo: aci cu sens de încăperi (n. tr.).

ofițeri discutau cu trei fete: Maria, Styliani și Marina.

Toți erau schimbați. Și prizonierii și fetele. Ei se îmbrăcaseră cu costume de marinari francezi, iar ele purtau rochii elegante. Erau frumoase și păreau vesele și mulțumite.

Numai Fanurakis și Minas păreau nelalocul lor pe strălucitoarea punte a fregatei: erau zdrențăroși, murdari, palizi. Ceilalți se-ndreptau spre o viață fericită. Ei doi își așteptau moartea.

Minas se uita la Marina. I se părea că se împodobise ca să asiste la ultimele lui clipe. Cum să facă o apropiere între cele ce-i spusese atunci, noaptea, și cele ce vedea acum? Oare și surâsul și vorbele și compătimirea ei să fi fost false? La fel de false ca răspunsul dat unei întrebări de-a lui? Nu mai înțelegea nimic. El urma să moară. Ce-i păsa lui de purtarea unei femei? Dumnezeu n-avea decât s-o judece.

Nu-i purta pică, dimpotrivă, îi părea rău pentru palma pe care i-o dăduse.

Gândindu-se însă la Dumnezeu, la greșeala lui și la felul cum urma să fie pedepsit pentru purtarea sa, simți că sângele i se urcă în cap. Cum se putea ca păcatul lui să fie pedepsit astfel, iar Marina să se plimbe pe punte veselă și fericită? Dacă el dăduse dovadă de slăbiciune, ea în schimb îl înșelase și-i înșirase tot felul de minciuni. Și totuși, el plătea cu viața și ea cu veselia! Oare asta era judecata lui Dumnezeu? Nu putea, nu voia s-o creadă. Și încet-încet se mai potoli și își spuse că era groaznic ca el să devină judecătorul creatorului său. Ce putea ști el, cel mic și neînsemnat, ce plănuia Dumnezeu pentru soarta fiecărui om?

Se liniști. Nici rochia ce-i împodobea trupul, nici bucuria, nici râsul ei nu-l mai supărau. Îl văzu pe Fanurakis, cu chipul răvășit de suferință, privindu-le pe cele trei femei și își aminti de vorbele lui:

— Acestea trei și încă pe atâtea nu prețuiesc cât viața unui tunar.

Dacă în noaptea când Marina se afla lângă el aceste vorbe i se păruseră nedrepte, acum nu mai știa dacă sunt sau nu drepte, pentru că nu mai era sigur care viață are preț și care nu.

Privi catargul de la pupa, de care căpitanul îi spusese că va fi spânzurat și apoi o mică insulă stâncoasă, pe lângă care treceau.

Crestele ei pleșuve îi amintiră de insula lui. De Syra. Cunoștea fiecare stâncă și fiecare golfuleț, fiecare plajă și fiecare colț al insulei sale. Și pentru prima oară de când pusese piciorul pe puntea „Câinelui” dori din tot sufletul să se afle iar în insula lui, dori viața liniștită și sărăcăcioasă pe care o dusesese lângă tatăl său. O, dacă l-ar vedea,

nefericitul, spânzurat de catarg! Durerea tatălui său o simți mai puternic decât pe a sa. Ce suferință și ce rușine pentru ai lui! Oare ce păcate plăteau familia și sfânta lui mamă? se întrebă Minas și o lacrimă i se rostogoli pe obraz.

Îi era așadar dor de viața de pe insulă. Și amintindu-și de sfârșitul care-l aștepta pe Ghiordasis, de moartea năprasnică a Ciupitului, a Roșcatului și a lui Antonios Kargas, regreta că plecase și că își făurise visuri. Ce nevoie are omul de atâtea lucruri când sfârșitul tuturor e același? Oricare ar fi calea urmată, oricare le-ar fi purtarea, oricare le-ar fi faptele, bune sau rele. Pe fiecare îl aștepta un mormânt. Viața i se părea fără rost, o înșelăciune, o viclenie, la fel ca zâmbetele și mângâierile Marinei. Își aținti privirile asupra punții, incapabil să mai gândească sau să dorească ceva în lumea asta.

Pe urmă se uită iar la marea cea albastră și, când își întoarse privirea spre cei din preajma amiralului, o zări pe Styliani. Ședea ceva mai la o parte și nu participa la discuția surorilor ei cu cei doi francezi. Privea spre zarea îndepărtată și într-un târziu, întorcându-se către foștii prizonieri, privirea ei se întâlnește cu a lui Minas.

Se priveau pentru prima oară din după-amiaza aceea când Ghiordasis le adusese pe punte ca să le biciuiască despuiate. Și atunci îl privise la fel ca acum. Pe buzele ei nu înfloreau niciun surâs, ochii ei nu aveau priviri languroase, pe fața ei nu se reflecta compătimirea. Îl privea și ochii ei erau limpezi ca cerul. Nicio umbră nu-i întuneca.

După nenorocirile ce se abătuseră asupra lui, Minas respiră pentru întâia oară mai ușor. De când se urcase pe punte, abia acum simți răcoarea ce venea dinspre mare și mirosul sărat al undelor. Și ceva mai mult. Privirea aceasta păru să-i aline suferința. Îl liniști. O socoti ca pe o prevestire bună. Nici el nu știa de ce, dar încet-încet în minte i se înrădăcină ideea că moartea se îndepărtase de el. Că sta acolo legat nu pentru a aștepta moartea. Asta îi spunea privirea Stylianiei. Și, întorcându-și ochii spre cer, simți că din înaltul azuriu coboară dreptatea.

Se apropie de nefericitul lui tovarăș și-i șopti:

— Nu te teme, Fanurakis. Să ai curaj, că toate vor trece.

— Toate trec, când mori, răspunse tunarul.

— Moartea nu se află lângă noi. Ascultă-mi vorbele și nu te lăsa doborât.

Fanurakis îl privi și oftă, de parcă o povară de plumb i s-ar fi luat

de pe piept. Îl credea pe Minas. Voia să-l creadă și fiecare cuvânt de al lui era balsam pentru sufletul său zbuciumat.

Curând, amiralul luă loc pe un fotoliu și-l înconjură o mulțime de oameni de vază, marchizi, duci, ofițeri, toți împodobiți cu fireturi și înarmați. Câți reușiseră să se salveze la Aboukir, de tunurile lui Nelson, se adunaseră în Mediterana și se împănau pentru că Napoleon Bonaparte îi făcuse de răs pe austrieci la Campo Formio și cu un an mai înainte, în 1801, îi făcuse praf pe austrieci la Luneville și pe englezi la Amiens.

Cu puterea și faptele de arme ale lui Napoleon se lăudau acum toți acești franțuji. Dar nu-i semănau în nimic. Fiindcă, dacă ar fi fost din același aluat ca dânsul, Nelson nu le-ar fi scufundat corăbiile, așa cum făcuse.

Cum însă din ziua bătăliei navale de la Aboukir și până în ziua luptei cu „Căinele” trecuseră trei ani, le mai venise și franțujilor inima la loc.

Așa că, împodobiți și parfumați, cum se cădea unor nobili ca ei, îl înconjurau pe amiral, îl admirau pentru că doborâse pe unul dintre cei mai faimoși corsari din arhipelag și laudele lor curgeau cu nemiluita.

Astfel adunați îl chemară pe Minas Rebelos să-l interogheze. Să audă din gura lui cele ce aflaseră despre el de la cele trei fete.

Și-l aduseră în fața amiralului, legat, însetat, istovit de suferință. Amiralul îl privi din creștet până-n tălpi și, întorcându-se spre interpret, întrebă:

— Are douăzeci de ani?

— Am cât par. Nicicând nu mi-a păsat de ziua nașterii mele. Numai de ziua, de ceasul și de felul morții mele îmi pasă.

Auzindu-i vorbele, nobilii, ducii, marchizii, ofițerii își închiseră pe jumătate ochii și se străduiau să-și dea seama ce fel de ființă era acest flăcău. Îl priveau și fiecare îl întreba sumedenie de lucruri: despre tatăl lui, despre familia lui, despre corsarul Katramatos și despre Antonios Kargas, despre Ghiordasis și corabia lui și multe altele despre Minas însuși și despre planurile lui.

Răspunse cu curaj la toate întrebările și spuse adevărul curat. Însă când ajunse la planurile lui, nu le mărturisi că vrea să devină corsar, ci le spuse că și-a ales meseria de marinar.

Un preot, care ședea pe un scaun confortabil, îl privea ciudat pe Minas și nu părea mulțumit de răspunsurile lui.

— Ești o fire mândră și vicleană, îi spuse. Și vorbele și tonul vocii tale nu arată nici teamă de Dumnezeu, nici respect pentru nobili. Cine știe ce vei face dacă te lăsăm liber... Ai și omorât un om.

— O viperă, spuse Minas.

— Ai ucis un om, lucru pe care numai Dumnezeu îl poate face. Ai dat viață? Nu. Atunci cum îndrăznești să iei viața cuiva? Meriți deci să fii pedepsit.

— Păi, bunicuțule, dacă eu, care am omorât în luptă un ucigaș înarmat, spuse Minas, o viperă care voia și pe mine să mă ucidă, și pe aceste trei fete să le piardă și să facă o grămadă de alte fărădelegi, dacă eu am păcătuît, atunci amiralul care i-a ucis pe oamenii „Câinelui” și pe noi vrea să ne execute, nu face și el același păcat?

Prelatul se înroși la față, amiralul îl privi în ochi pe Minas și nobilii se uitară unii la alții.

— Amiralul, tu, ființă vicleană, îi răspunse preotul, are împuternicirea de a judeca și de a pedepsi. Marele Napoleon, înaltul stăpân al Franței, i-a dat-o. Judecă în numele acestuia și al Franței. Îndrăznești să compari un nemernic ca tine cu gloriosul amiral Bone?

Toți se bucurară de răspunsul preotului, dar Minas nu se tulbură deloc.

— Bunicuțule, îi zise, eu îți spun întregul adevăr și tu te superi, mă înjuri și mă blestemi. Îți place minciuna. De aceea prefer să tac.

Minas nu mai scoase un cuvânt.

— Ai prădat cu corăbii de-ale corsarilor, îi mai spuse prelatul, în timp ce surorile tale erau necinstite de corsari și vorbești astfel în fața gloriosului amiral, care se străduiește cu corăbiile Franței să-ți elibereze surorile și să salveze marea de sub stăpânirea lor?

Minas nu răspunse. Își plecă ochii și aștepta să audă sentința.

Îl traseră însă mai la o parte și începură să discute între ei.

Amiralul se hotărâse să-l execute pe Ghiordasis. Pe Minas însă nu găsea motiv ca să-l pedepsească. Se trezise pe corabia corsarilor fără să știe. Durerea pentru surorile lui, rușinea și mizeria îl împinseseră într-acolo. Deci putea fi iertat. Fanurakis dăduse și el dovadă de omenie, după cum arătaseră foștii prizonieri și cele trei fete. Socotea deci să-l țină rob, dar să-i dăruiască viața.

Preotul era însă de altă părere.

— Marea, amirale, nu se poate curăți de aceste gunoaie dacă te arăți milos. N-ai să te uiți dacă vina e mare sau mică, ci vei pedepsi

crunt, pentru ca niciun om al mării să nu mai îndrăznească să devină corsar. Așa că vei porunci să fie executat atât Ghiordasis cât și ăștia doi, tunarul și ființa aceasta vicleană, ca să scapi de ei odată pentru totdeauna.

Amiralul căzu pe gânduri. Nobilii aveau păreri diferite. Trebuia să ia o hotărâre.

Hotărî deci să-i execute pe Ghiordasis și pe Fanurakis și pe Minas să-l pună la munci grele până vor ajunge la Syra, unde îl vor debarca. Pe primii doi hotărî să-i spânzure când vor ajunge în portul insulei Milo, pentru că răpiseră fetele morarului și insularii trebuiau să-l vadă pe amiral ca liberator și judecător drept.

Trimiseră deci să-l aducă și pe Ghiordasis și, legați, îi împinseră pe toți trei în fața amiralului.

Le comunică hotărârea luată și cei trei o ascultară tăcuți.

Când însă voiau să-i ducă înapoi în cală, Ghiordasis sări peste bordaj și se aruncă în apă.

Însă nici amiralul nu stătu mult pe gânduri. Porunci la cinci dintre cei mai buni scufundători ai lui să sară în mare și curând îl aduseră, viu, pe puntea fregatei.

Ghiordasis spumega de furie. Fără să piardă timpul, îl legară de mâini și de picioare, îl întinseră pe punte, coborâră cu scripetele o frânghie groasă de pe catarg, i-o petrecură ca un laț în jurul gâtului, traseră frânghia și curând Thimios Ghiordasis, spaima mărilor, spânzurat între cer și mare, își dădea sufletul păcătos și ultima suflare.

Nu muri însă repede, se zbătu de mai multe ori și chipul lui arăta chinurile prin care trecea. Părul de pe cap i se ridicase în sus și se învinețise la față. Rezistă un ceas. Și muri așa cum se temuse: spânzurat de catargul unei corăbii...

Tot echipajul fregatei se adunase pe punte și, la fel, pe celelalte corăbii, echipajele ieșiseră pe punți. Se aflau acolo și cele trei fete și, legați, Fanurakis și Minas. Fanurakis câștigase câteva zile până să ajungă la Milo, dar era mai mult mort de cât viu.

Își pleca din când în când gâtul, de parcă-l strângea frânghia cu care urma să-l spânzure.

Totuși, privi în jur și observă că nu se-ndreptau spre Milo, ci mergeau către soroko-levante²⁷. Câștiga deci niște zile. Și asta îl consola. Se puteau întâmpla multe ca să-și salveze capul. Pe urmă, nu

27 Soroko-levante: sud-est (n. tr.).

uitase vorbele lui Minas, și de când era pe lume nu-și amintea să se fi încrezut mai mult într-un om decât se încredea în Minas. Chiar dacă era tânăr și fără experiență.

Fetele la început priviră, dar repede își ascunseră fețele în mâini. Maria se așază, pentru că nu o mai țineau picioarele. Numai Styliani aruncă o privire celui spânzurat, apoi se-ntoa-rse spre mare și rămase pe gânduri.

Curând, pe Fanurakis îl duseră din nou în închisoarea de unde-i scosese, iar pe Minas, cu piciorul legat, îl puseră la treabă. Să lustruiască alămurile, să curețe bărcile, să spele tot felul de văsărie și cratițe.

Se apucă de lucru, tăcut.

Nici pentru o singură clipă nu-și ridică fruntea ca să privească pe cineva, numai când îl dădură jos pe Ghiordasis privi leșul, căruia îi legau greutate de picioare, ca să-l arunce nejelit și neprohodit în apele mării.

„Și a fost un om”, se gândi Minas.

Munca fără răgaz. La amiază, după ce prânzi toată lumea, i se aduse pâine și apă. Bău apa, dar nu mănă. N-avea deloc poftă și gura îi era amară.

Un ajutor de bucătar, din insula Syra, pe nume Aluisios Kapellos, se apropie de el când îi aducea cratițele ca să le spele și-i vorbi de insula lor și-i spuse vorbe de mângâiere.

— Ai scăpat ușor, îi spuse. Franțujii ăștia nu glumesc, că tare i-au mai fript corsarii.

Și, din vorbă în vorbă, îi aduse o ceașcă cu supă, care rămăsese de la masa amiralului.

CAPITOLUL PATRU

Amurgea. Lumina pălea și spre punente²⁸ câțiva nori acopereau soarele. Curând avea să se însereze.

Nobilii se adunaseră în palazzo-ul amiralului și beau și petreceau, bucurându-se de victoria obținută. Cu ei și fetele.

Pe punte nu rămăsese decât omul de strajă. Minas, într-un colț al bucătăriei, freca de zor niște vase de aramă. Era murdar și istovit. Valurile înserării se lăsau încet peste mare.

La pupa zări două umbre. Era Marina și lângă ea un tânăr nobil,

28 Punente: apus.

îmbrăcat în vișiniu, cu fireturi și broderii de aur.

Îi șoptea ceva și ea râdea, râdea din toată inima. O ținea de braț și încet-încet o aduse lângă o bancă. Minas, din colțul lui, vedea totul.

După ce se așezară, francezul o trase aproape de el, o îmbrățișă și o strânse la piept. Și ea îi încolăci gâtul cu brațele și-l sărută.

Minas scrâșni din dinți și, fără voie, își aminti de vorbele lui Fanurakis:

— Astea trei femei și încă pe atâtea nu prețuiesc cât viața unui tunar.

Cuprins de furie, ca să le tulbure giugiulelele, lovi una de alta două vase de aramă.

Făcu atâta zgomot, încât Marina și tânărul nobil se desprinseră unul din brațele celuilalt. Făcură chiar câțiva pași până la bucătărie, ținându-se de mână, și-l văzură pe Minas, care mânjit cu funingine cum era, îi privea țință. Îl văzu bine și Marina, care-i întoarse spatele, trăgându-l pe noul ei prieten de mână.

Minas, văzând-o cum se-ndepărtează, simți o asemenea furie, că lovi din nou, cu putere, vasele de aramă. De data aceasta zgomotul uimi tânăra pereche și. Nobilul se-ntoarse și se apropie de Minas. Îl privi drept în ochi și, ridicând mâna, îi dădu o palmă. Minas izbucni în râs. Râdea cu poftă și îi spuse Marinei:

— Admiră-l cum lovește un bărbat legat în lanțuri.

Francezul, turbat de mânie, luă o scândură aflată lângă ușa bucătăriei și începu să-l lovească pe Minas în cap, peste față, pe corp, unde nimerea. Însă nici Minas nu stătu cu brațele încrucișate. Prinse brațul francezului și i-l răsuci cu atâta putere, încât tânărul nobil îngenunche de durere. Nu era nimic de capul lui, dealtfel. Dar dacă-i lipsea forța și curajul, avea în schimb destulă mârșăvie cuibărită în suflet, începu să zbiere și din palazzo se repeziră ceilalți bărbați și surorile Marinei. Toți alergară și eliberară mortăciunea de nobil din mâinile lui Minas. Acesta însă, îndată ce se văzu liber, și știind că ai lui îl vor sprijini, se aruncă asupra lui Minas și, ca o femeie înnebunită de furie, începu să-l lovească cu picioarele și cu pumnii. Minas, de parcă nu și-ar fi simțit durerea trupului și înjosirea sufletului, rămase nemișcat, cu ochii ațintiți asupra valurilor mării.

Atunci se petrecu o întâmplare stranie. Styliani, care până în acea clipă se ținuse departe de ceilalți și se arătase foarte măsurată la vorbe, se apropie de mâniosul nobil, îl apucă cu putere de guler, îl trase la o

parte și-i spuse:

— Ești cel mai nemernic om de pe pământ! Nu vezi că acela pe care-l lovești e legat cu lanțuri și nu-ți poate da răspunsul ce-l meriți?

— Nu-i treaba ta să te amesteci în certurile bărbaților!

— Purtarea ta nu-i bărbătească, îi răspunse tăios Styliani.

— O fată necinstită nu are dreptul să vorbească astfel! strigă francezul, spumegând de turbare.

Atunci Styliani, fără să-l mai asculte, ridică mâna și-i arse o palmă acelui nemernic.

Toți rămaseră uluiți și în primul rând cel lovit, Minas și surorile ei. Marina chiar se răsti la ea:

— Styliani, ai înnebunit?

— Știu ce fac, îi răspunse Styliani. Și purtarea mea nu seamănă cu prostiile tale. Și-acum mai bine taci.

Marina tăcu și ceilalți făcură la fel.

Câțiva dintre ei îl luară cu dâșii pe prietenul Marinei și, încet-încet, puntea se goli. Rămaseră numai cele două surori și Minas.

— Ți se cuveneau cele pățite, îi spuse Styliani lui Minas. Acuma vezi-ți de treabă și lasă eroismele fără rost.

Minas făcu ochi mari. Își încordă auzul ca să audă mai bine. Nu greșea. Îi poruncea. Asta era! Nu încăpea îndoială că-i poruncea. Și cu toate acestea nu se supără. Deși Styliani era femeie. Îi poruncea și el se supunea.

Marina își ținea ochii plecați. Sta neclintită în același loc, incapabilă să se miște sau să-și ridice capul. Parcă o stâncă uriașă ar fi ținut-o pe loc. Nici înainte, nici înapoi.

— Du-te să te culci, îi spuse Styliani.

— Nu înainte de a-l ruga pe Minas să mă ierte, răspunse Marina.

Toți tăcură. Numai din ochii Marinei curgeau lacrimi. După câteva clipe, Minas spuse:

— Nu simt nicio dușmănie împotriva ta, Marina. Ce să-ți iert? Caută să te ierți singură. Și dacă vei reuși, să-ți fie de bine. Cine sunt eu ca să iert oamenii? Fă deci ceea ce te-a sfătuit sora ta.

Fără alte vorbe, fetele se-ndreptară spre pupa. Și Minas rămase iar singur. Venea o nouă noapte. Minas începea să se obișnuiască să întâmpine furtunile vieții cu mai mult calm și cu mai multă siguranță.

Sta și privea stelele cerului. Aceleași mereu, îi luminau nopțile, care nu semănau una cu alta.

Vedea în jur luminile corăbiilor și a aceleia pe care se afla înlănțuit. Nu știa încotro se-ndreptau. I se spusese că spre Cipru, dar asta nu-l bucurase. Locurile și denumirile nu mai avea pentru el farmecul de altă dată. Doar un nume făcea să i se oprească inima: Milo. Acolo, în port, spusese amiralul că-l va spânzura pe Fanurakis în fața arhonților și a insularilor. Și asta îl îndurera de parcă pe el urmau să-l spânzure.

Acel tunar de treabă trebuia să scape, cu orice preț. Simțea că e bun, că e omul lui de încredere. Nu-l putea lăsa singur, să fie spânzurat ca un câine. Și se hotărî să-l salveze, deși piciorul său drept era legat cu un lanț greu. Pentru moment era și el prizonier, ca și Fanurakis, chiar dacă soarta lor părea diferită.

Tocmai atunci se ivi ajutorul bucătarului, cel care-i dăduse supă la prânz. Îi servise pe ceilalți și acum revenise în bucătărie.

— Ți-am păstrat ceva bun, îi spuse.

Și, luând de pe tavă o farfurie, i-o dădu. În ea era o bucată mare de carne friptă, brânză și pâine. Minas o luă și se bucură. Și nu numai pentru mâncare, ci pentru că un om liber de pe corabie îi arăta atâta bunăvoință. Socotea prietenia cel mai prețios dintre toate bunurile.

Îi era foame, dar chiar dacă nu ar fi avut poftă, tot ar fi mâncat ce-i dădea acel tânăr de omenie. Ar fi fost jignitor să i le dea înapoi neatinse. Se gândea că nu trebuie să stea flămând. Îl mai așteptau multe încercări. Nu avea deci niciun rost să-și irosească puterile, răbdând de foame.

CAPITOLUL CINCI

În noaptea aceea, în ciuda grijii ce-l rodea pentru soarta lui Fanurakis, Minas reuși să doarmă. Abia-l duseseră în celula de la prova și adormi.

Două zile și două nopți își continuă drumul flota amiralului Bone, fără să întâlnească alte corăbii sau timp potrivit.

Minas muncea când la bucătărie, când pe punte. Abia lăsa o treabă și se și apuca de alta. Dacă nu ar fi fost ajutorul acela de bucătar să-l mai îndulcească cu o mâncare ca lumea, ar fi mâncat pâine goală și ar fi băut apă clocită.

Pe Maria, pe Styliani și pe Marina le vedea rareori. Dar nici ele nu se apropiau de dânsul, nici el nu le privea. Trudea și căuta să fie cât mai

ascultător. Într-atâta, încât în cea de-a treia zi îl dezlegară. Îi cerură să-și dea cuvântul că nu va încerca să fugă și, când îl dădu, îi scoaseră lanțurile de la picioare.

Munca nici nu-l obosea, nici nu-l doboră. Numai grija pentru Manolios Fanurakis nu-i dădea pace.

Înaintau fără să se apropie de uscat. În cea de-a patra zi se petrecu pe navă o întâmplare tare ciudată, care schimbă viața de pe fregată și de pe corăbiile ce o însoțeau.

Unul dintre foștii prizonieri ai „Câinelui” căzu bolnav de o boală tare grea. I se umflaseră ganglionii, îl ardea febra, vărsa toată noaptea, gâtlejul i se umplu de bube și tușea îi tăia respirația.

Medicul fregatei îl cercetă atent și spuse că are o boală rea și necunoscută și că niciun om din echipaj nu trebuie să se apropie de el.

Așa se făcu că nenorocitul acela din insula Milo, un tânăr de vreo treizeci de ani, zăcea gemând în așternut, fără un suflet care să-i aducă un strop de apă. Două zile și două nopți se luptă cu boala, dar în zorii celei de a treia zile muri și câțiva marinari îl vârâră cu ajutorul unei cângi cu cârlig într-un sac, de care legară greutate și-l aruncară în mare.

Abia își dădu acesta sufletul că un altul dintre foștii prizonieri se îmbolnăvi de aceeași boală. Atunci medicul spuse că fuseseră loviți de ciumă.

Această întâmplare neprevăzută îi tulbură pe toți. Amiralul își convocă consiliul și hotărâră să se-ntoarcă și să debarce pe uscat cu orice preț. Pe urmă însă se gândiră că nu se făcea să se ducă la oameni sănătoși și să le aducă ciuma. Asemenea purtare nu se potrivea unor marinari.

După cât se vedea însă, era limpede că boala o aveau foștii prizonieri de pe „Câinele”. Azi unul, mâine altul. Odată ce primii care se îmbolnăviseră proveneau de pe blestemata corabie a corsarilor, era neîndoielnic faptul că de-acolo provenea boala.

Însă când un al treilea fost prizonier pe „Câinele” căzu la pat și un marinar francez de pe fregată se simți rău, spaima îi cuprinse pe toți.

Să-i înhațe pe grecii proveniți de pe „Câinele”, atât pe cei sănătoși cât și pe cei bolnavi, și să-i arunce în mare, nu era drept. Se găsiră unii să propună și asta, în clipele de mare spaimă. Ca om înțelept, amiralul găsi soluția cea mai bună.

Când mai muriră doi foști prizonieri ai lui Ghiordasis, amiralul îi adună pe punte pe toți care veniseră de pe „Câinele” și-i îmbarcă iar pe

acea corabie. Pe Minas și, legat în lanțuri, pe Fanurakis. Ultimul avea să stea închis, până când i se va hotărî locul și data execuției. Drept căpitan pe „Câinele” l-a numit pe Ghedin, un berber, bărbat neînfricat și lup de mare, și-i dădu ca echipaj pe cei mai nemernici dintre oamenii corăbiilor sale, de care socotea să se scape în cel dintâi port.

Ordonă ca „Câinele” să urmeze flota la două mile distanță. Așa se și făcu.

Ruta flotei însă se schimbă, fără ca nimeni să știe motivul. Corăbiile se-ndreptară spre insula Milo.

Vântul nu le era prielnic și se străduiră două zile și două nopți ca să se poată apropia de insulă. Însă când fregata vru să acosteze, din fortul de pază i se făcură semnale ciudate.

Curând aflară că ciuma secera pe insulă de câteva zile. Cum să acosteze? Se grăbiră să se îndepărteze.

Printre oamenii flotei, în afară de cei trei care muriseră, nu se mai îmbolnăvi nimeni. Acest lucru însă nu-i liniștea. Cine știe ce le putea aduce chiar și vântul! făcură slujbe bisericești pe puntea fregatei și fiecare făcea ce credea că e bine ca să nu se molipsească, dar nimeni nu știa ce e mai potrivit.

Unii beau apă, alții o evitau. Cei mai mulți mestecau tot timpul usturoi, iar alții își agățau ceva metalic la gât.

Cele trei fete, când zăriră insula lor dragă, tresăriră de bucurie, dar curând, spre marea lor durere, o pierdură din ochi și urmară flota amiralului Bone.

Își continuară călătoria către grego-tramuntana²⁹, până își dădură seama că se apropie de insula Syra. Și aci, vânturi potrivnice împiedicau navele să se apropie de uscat. Ba mai mult, lângă Mykonos, îi zgâlțâi o furtună puternică.

Cu mare greutate reușiră să intre în portul insulei și ancorară lângă mori. Dar nici acolo lucrurile nu stăteau bine. Le veniră vești triste: ciuma lovise fără milă Syra. Și după cum spunea căpitanul unui cuter ce se apropiase de fregată, ciuma făcea ravagii în întregul arhipelag. Secera vieți, cu sutele.

CAPITOLUL ȘASE

29 Grego-tramuntana: nord-nord-est (n. tr.).

Ciuma izbucnise la Syra prin noiembrie.

Cei care debarcau în port aflau lucruri stranii și îngrozitoare.

Îi întâmpinau cu cifre. Atâția morți dimineața, atâția după-amiaza. Azi douăzeci. Ieri optsprezece. Și în seara aceea patruzeci.

Câți cunoșteau insula și auzeau că muriseră dintr-o dată patruzeci de oameni rămâneau muți de groază. Ce puteau să spună? Curând aveau să piară toți locuitorii insulei.

Acei care nu vorbeau despre morții zilei, făceau altfel de socoteli. Socoteau câți muriseră în zece zile și găseau peste două sute. Numai cifre și nume. Portul era aproape pustiu și în cârciuma lui Kosmas cel gras nu chefuia nimeni.

După vreo zece zile, morții se îmulțiră. Într-o luni seara nu îngropară în uriașa groapă cu var decât doi inși. Insula se bucură. În ziua următoare îngropară trei și în cealaltă niciunul. Încet-încet, cu teamă, începură să se deschidă ferestrele caselor. În ziua următoare muriră în insulă o bătrână și un prunc, dar nu de ciumă. Erau morți obișnuite. În cea de a patra și a cincea zi muriră opt și apoi șapte oameni de ciumă. Ulițele se goliră pe dată, ferestrele se închiseră și iar începură socotelile. În jurul bisericii Maicii Domnului Carmelite se ridicară altare. Sus, la Hora, se țineau toată ziua slujbe în bisericile Sfântului Ianni al Capucinilor și San-Giorgi. Chiar și în zilele când nu erau morți și speranța prindea să lumineze deznădejdea oamenilor, chiar și în acele zile boala făcea ravagii. Peste cincizeci de bolnavi se zbateau în ghearele morții și în mahalaua Sabastia peste treizeci de case erau lovite de ciumă.

Însă, spre nenorocirea insulei, în loc ca noiembrie să vină cu frig și zăpadă, timpul continua să se mențină cald și plăcut. Asupra arhipelagului se întinse o arșiță ca pe vreme de vară. Asemenea căldură înțeți și mai mult boala.

La două săptămâni după ce se ivise înfricoșătoarea molimă, portul se umplu de lume. Tineri și bătrâni, cu boccele și lăzi, coborau în port ca să se îmbarce. Dacă i-ar fi întrebat cineva încotro se duc, nu ar fi putut răspunde. Pentru că nu știau nici ei. Voiau doar să scape din infernul de pe insulă.

Corăbiile mai mari nu se apropiau de țărm. Numai niște bărci de pescari și câteva șleperi luau oamenii. Le cereau însă în schimb sume enorme, giuvaeruri sau alte bunuri, îi duceau la Andros sau la Halkida. Și nu în orașe, ci departe, pe țărmuri pustii, și-i aprovizionau pe urmă cu

zarzavaturi și pâine.

Arhonții insulei începură să se neliniștească, într-atât, încât se gândiră să pună bariere pe uliți, ca să oprească fuga insularilor.

În zadar uimiseră crainici să explice locuitorilor că nu se puteau salva prin fugă. Cum spune și proverbul: „cel care se îneacă, se prinde de propriul lui păr”. Ei fugeau, pentru că nu știau ce să facă și unde să găsească scăpare. Mulți plecau din oraș și se duceau prin satele insulei. La Kini, la Galissa, la Finika, la Delagrazzia, la Mana. Și teama era atât de mare, că atunci când cineva se simțea rău nu mărturisea. Știa că și pentru o simplă durere de cap l-ar fi înhățat și l-ar fi închis în spital, laolaltă cu ciumații. Aceia care ieșeau din case după treburi umblau prin mijlocul drumului, niciodată pe lângă clădiri. Se temeau să nu se ciocnească de vreunul care ar fi ieșit din locuința lui, să nu respire aerul infectat al vreunei case. De aceea pășeau prin mijlocul drumului.

În port însă se adunau tot mai mulți oameni și așteptau vreo navă ca să se imbarce. Nici marea, nici foamea, nici sărăcia nu-i speria. Cel mai mare rău dintre toate, spuneau, este ciuma. Și așteptând corăbiile și tot însemnând numărul morților, se întrebau în fel și chip de unde venise pacostea care căzuse în acel an asupra arhipelagului.

Un marinar spunea că, cu câteva luni înainte de izbucnirea ciumei, o stea foarte strălucitoare, care se numea cometă, se arătase pe cer. Niște bătrâne care-i ascultau pe marinari le adevereau spusele, adăugând că acea cometă trecuse deasupra insulei atât de jos, încât atinsese crucea de pe clopotnița bisericii San-Giorgi.

Alții spuneau că acestea sunt semne că se apropie sfârșitul lumii. Noaptea, mulți oameni se sculau și strigau că văd o stafie sau o fiară ce se învârte pe acolo, iar cei din preajmă îi asigurau că le văd și ei.

Unii umblau cu Noul și cu Vechiul Testament la ei și le tălmăceau cum credea fiecare de cuviință. Și, pe lângă ei, vrăjitoarele și astrologii începură să „lucreze” fățiș. În disperarea lor, oamenii alergau la aceștia ca să afle cât va mai ține boala și dacă ei vor scăpa sau vor pieri. Și toate astea se făceau într-atât de fățiș, încât pe unele case se puteau zări înscripții ca: „Aici Astrolog”, sau o stea, sau un soare, sau un cap de animal, zugrăvite pe o firmă. Și cel mai rău era că toți acești vrăjitori și astrologi, în loc să liniștească oamenii, mai tare îi speriau. Nu le convenea să-i calmeze, că și-ar fi pierdut clientela. Îi mențineau deci într-o continuă spaimă și neliniște. Le băgau în cap că și pe ei îi amenința ciuma și că numai urmând îndrumările vrăjitorului vor putea

scăpa de boală sau de moarte.

Cei săraci adunau ce aveau prin casă și le dăruiau ca să afle ce-i așteaptă. Iar femeile își dădeau tot avutul acestor negustori ai destinelor.

Un fel de nebunie, ca o a doua boală, pusese stăpânire pe insulă. Aceia care nu zăceau în așternut, bolnavi de ciumă, aveau mintea tulburată și făceau lucruri pe care un om cuminte nu le-ar face nicicând.

Totuși arhonții își dădeau seama că e de datoria lor să nu lase insula pustie și la voia întâmplării. Știau că puterea lor, cum se-ntâmplă cu orice putere în asemenea ceasuri de cumpănă, slăbește foarte mult. Nu puteau însă să se închidă în case sau să se refugieze în alte părți și să lase insula la cheremul vrăjitoarelor și al astrologilor.

Bătrâni și înțelepți cum erau, se gândiră atunci să urmeze întocmai sfaturile medicilor. Și aceștia spuseră că unele mahalale, ca de pildă mahalaua Sabasta (a Sfântului Sebastian) trebuia total izolată. De asemeni că, îndată ce într-o casă se ivește un caz de ciumă, nimeni din cei ce locuiesc în ea să nu mai iasă afară. Morții trebuiau îngropați imediat, fără nici cea mai mică întârziere, pentru că altfel, după cum credeau doctorii, se puteau ivi mari nenorociri.

Însă, pentru a îndeplini toate acestea, conducătorii insulei hotărâră să alcătuiască un corp de paznici, câte doi pentru fiecare casă atinsă de boală. Unul urma să păzească ziua, celălalt noaptea. Trebuia să aibă grijă ca nimeni să nu intre și să nu iasă. Ei aveau datoria să facă cumpărăturile trebuincioase pentru cei din casele contaminate. Însă când se duceau după cumpărături, încuiau poarta, pentru ca niciunul din cei ai casei să nu poată ieși.

Arhonții mai numiseră în fiecare enorie câte două femei, dintre cele mai de treabă, ca să observe dacă nu cumva se aflau bolnavi ascunși. Aceste femei se juraseră pe Evanghelie că nu vor ascunde niciodată vreun bolnav și că își vor îndeplini obligațiile așa cum se cuvine. Ele nu se ocupau decât de treaba aceasta. Arhonții cei bătrâni mai porunciră ca îngropăciunea celor morți să se facă în zori și după asfințitul soarelui. Mai interziseseră ca un bolnav să fie dus dintr-o casă într-alta.

Timp de o lună, după ce într-o casă murise cineva de ciumă, aceasta rămânea încuiată și nimeni nu avea voie să scoată vreun lucru sau vreo mobilă și să le ducă în altă parte.

Adevărul e că arhonții nu porunciseră toate acestea din primele

zile ale bolii. Văzuseră însă că răul lua proporții și că fără intervenția oamenilor nu putea fi stăvilit.

Pe urmă, o pacoste și mai mare decât vrăjitoarele și astrologii erau hoții și cerșetorii. În zece zile aceștia se înmulțiseră și își făceau „treburile” fără să fie împiedicați de nimeni.

Și hoția nu era cel mai mare rău pe care-l făceau. Cărau boala din casă în casă și din mahala în mahala. Nesocoteau primejdia și intrau în casele însemnate pentru că se ivise boala, și luau de acolo ce le cădea în mână. Pe câteva bătrâne, care trăiau singure în enoria Maicii Domnului Karmellu, le jefuiră în așa hal, încât atunci când muriră nu se găsi în casa lor niciun șal, niciun cearșaf, nicio bucată de pânză ca să le înfășoare cadavrul. Se dădură deci porunci aspre ca să fie prins și întemnițat oricine ar fi comis asemenea fapte.

Se mai interziseseră și orice jocuri de noroc pe străzi, orice cântări.

Pentru că, în ciuda spaimei semănate de boală, se mai găseau tineri care aveau chef să cânte noaptea pe străzi. Și mai erau unii care-și câștigau pâinea făcând pe cântăreții ambulanți. Cum însă în jurul lor se aduna lume, și mai ales copii, medicii erau de părere că e primejdios să li se mai dea voie să continue.

Aceasta era situația de pe insulă când în dreptul morilor de vânt se iviră corăbiile amiralului Bone.

Pe „Câinele”, Minas aflase toate cele ce se întâmplau în Syra și de câte ori ieșea pe punte se străduia să zărească pe cineva de-al lui lângă căsuța lor. În prima zi nu-i văzu nici pe taică-său, nici pe maică-sa, nici pe vreunul din frați. Ușa și ferestrele rămăneau închise. Nu înțelegea nimic. Nu putea crede că boala îi secerase toată familia. Se străduia, așadar să afle cauza, fără să reușească.

Oricum, se întâmplase ceva. Nu cumva plecaseră de teama bolii?

Observă însă că și casa Rozinei, fiica tipografului, era închisă. La fel și a Asiminei. Ardea de dorința de a coborî în insulă ca să afle adevărul. Și dacă numai asta i-ar fi fost voia nu ar fi întâmpinat nicio piedică, odată ce amiralul îl iertase. Francezii l-ar fi debarcat îndată. Însă Minas nu era omul care face ceva fără să chibzuiască temeinic. Voia desigur să coboare în insulă, să se întâlnească cu ai săi, să afle ce fac și să le aducă puțină bucurie. Dacă li se întâmplase ceva rău, era mai bine s-o știe, decât să trăiască în nesiguranță. Însă dacă părăsea corabia, era sigur că nu-l vor mai lăsa să se reîmbarce, odată ce

umblase prin orașul plin de bolnavi. Și dacă rămânea la Syra și își găsea coliba încuiată, din ce ar fi trăit? Ar fi fost silit să cerșească din casă în casă sau să muncească cu sapa în vreun sat, pe ogor. Și pe urmă pe corabie îl îngrijora soarta lui Manolios Fanurakis. Își jurase sieși că-l va scăpa de execuție. Ce ar fi spus bietul de el văzând că și Minas îl părăsește ca să se ducă să-și caute familia? Așa încât, oricât de mult dorea să debarce, se hotărî totuși să rămână pe corabie. Mai avea un motiv pentru care rămăsese. Visele lui. Cele văzute și pătimate nu-i micșoraseră dragostea pentru mare. Uscatul i se părea prilej de foamete și sărăcie. Doar o singură dată, atunci când era vorba să fie spânzurat de catargul din mijloc al corăbiei „Înălțarea”, dorise viața mizeră de pe insula lui. Și oricare om ar fi preferat orice rău dacă ar fi fost pus să aleagă între acesta și moarte. Acuma însă moartea se-ndepărtase de el, și privind de pe punte insula bântuită de ciumă, pustie și tăcută, își spuse că e mai bine să lupte pe mare, cu dușmanii și cu furtunile, decât să aibă parte de o moarte lentă în căsuța lui de pe insulă.

Mai avea însă și alt motiv să se gândească astfel. Acesta însă nu-l mărturisea nimănui. Nici chiar lui însuși. Nici el nu știa cum ajunsese la asemenea gânduri. Tot căutând însă un prilej de a-l scăpa pe Fanurakis, se gândea la tot felul de lucruri și încet-încet îi venise ideea să lucreze împreună, ei doi, pe mare.

Căuta deci modul și clipa cea mai potrivită.

În timp ce se gândea la toate acestea, văzu o bărcuță părăsind portul și îndreptându-se către fregata „Înălțarea”. Cu greu reuși să deslușească cine erau. La cârmă îl văzu pe căpitanul Tzanis, un hiot pe care răposatul Antonios Kargas îl avea căpitan pe una din corăbiile lui.

Oare ce căuta acest om al mării la Syra, fără corabia lui, și ce treabă avea cu amiralul francez? N-o știa nimeni și deci nici Minas. Ceva însă îi spunea că această vizită are legătură cu prizonierii amiralului, cu el însuși.

Rămase deci pe punte și se uita la cei doi bărbați care se grăbeau spre fregată. Curând se apropiară și de pe bordul fregatei li se aruncă o frânghie cu cârlig. Atunci, căpitanul Tzanis legă de cârlig un săculeț și cei de pe navă îl ridicară cu atenție, fără să-l atingă cu mâna. Pe urmă, de cârlig legară un pachet și-l coborâră în barcă. Tzanis îl luă, îl desfăcu, citi o hârtie ce se afla în el și, mulțumit, salută și se-ndreptă spre „Câinele” care ancorase la două mile distanță de corăbiile franceze.

Curând se alipi de „Câine” și se urcă pe punte. Îl căută pe Ghedin, căpitanul berber, și stătura un timp de vorbă, numai ei.

Minas, care sta la pândă, observă că Tzanis îi arată o hârtie lui Ghedin. Acesta, după ce o citi cu atenție, își scărpină barba și apoi se înclină în fața lui Tzanis.

Însă nu se uita numai Minas. Și alți golani din echipaj mirosiseră că se pune ceva la cale și se iveau când din hambar, când dintre punți, când din culoarul palazzoului de la pupa. Se făceau că, chipurile, lucrează, cărau un urcior, strângeau o frânghie, lustruiau niscaiva alămuri, numai ca să poată fi pe punte și să privească pe furiș la cei doi bărbați. Și cu cât îl vedeau pe fiara de Ghedin vorbind dulce și făcând temenele necunoscutului, cu atât curiozitatea îi rodea mai mult. Pentru că nu-l cunoșteau pe Tzanis. Nu știau de unde vine și cu ce se ocupă. Însă socoteau că trebuie să fie om de seamă, dacă Ghedin îl primea cu asemenea plecăciuni.

Minas, care știa mai multe decât ceilalți, nu spunea nimic, nu-și dezvăluia gândul, pentru că nu voia să se pripească. Se temea să nu greșească și aștepta...

Curând căpitanul berber al „Câinelui” îl salută pe Tzanis și acesta coborî iar în barcă și se întoarse la Syra.

Pe corabie începură șușotelile. Fiecare își spunea părerea. Cei mai mulți însă, care cunoșteau soarta navelor de corsari ce cădeau în mâna francezilor, spuneau că Bone a vândut „Câinele” și că Tzanis era noul proprietar. Minas auzi acest zvon și nu se miră deloc.

La cină, pentru prima oară, Minas se amestecă printre oamenii echipajului, adică printre aceia de care Bone voise să se scape și-i trecuse pe „Câinele”.

Și erau tot felul de derbedei, din diferite locuri. Poame bune, cum s-ar spune.

Numai trei dintre ei erau francezi. Unul se numea Gofar și era din Marsilia. Ani de zile fusese contrabandist. Apoi trăise în Alger și lucrase cu corsarii berberi. Până la urmă însă decăzuse, ajunsese în Corsica și acolo se îmbarcă pe nava lui Bone, pentru că nu mai avea loc sub soare. Ceilalți doi, Lievre și Loran, erau tineri fără căpătâi. Umblau de ici-colo, fără un țel anume, le plăcea aventura și căutau să se îmbogățească prin tot felul de mârșavii. Dacă i-ai fi plătit să muncească cinstit, n-ar fi primit.

În afară de ei, pe corabie se afla și un armean cu gură mare, numit

Agop, care se-mbarcase și el la Marsilia. Mai erau trei italieni, din Bari și Napoli: Giacomino, Portollo și Genaro. Acesta din urmă era conte, pentru că, după cum spunea, o străbună de a lui se măritase cu un Morozini De Printezi, și de aceea avea titlul de conte. Și-i plăcea să i se dea acest titlu, deși mutra și purtările nu-l arătau a avea nici măcar o picătură de sânge nobil în vine. Umbla veșnic zdrențăros și murdar, deoarece nu se spăla decât la sărbătorile mai importante: de Crăciun, de Bobotează și de Paști. „Contele” obișnuia să înjure pe toată lumea și chiar și pe sfântul al cărui nume îl purta. Pe San Genaro. Când treburile îi mergeau prost se ducea în fața icoanei, îl înjura în fel și chip pe sfânt și după aceea se certa și cu oamenii. În fond era bun și laș. Purta mereu asupra lui un briceag ascuțit: n-avea încredere în mâinile sale, goale.

Giacomino și Portollo erau niște tineri fără griji. Viteji care luau viața așa cum este.

Pe „Câinele” se mai aflau foștii prizonieri, toți din insula Milo, și Minas. Foștii robi, deși suferiseră atâta, nu-și pierduseră pofta de viață și pentru aur ar fi fost gata să se încurce în orice trebură necurate. Ei îl cunoșteau pe Minas și îl prețuiau pentru curajul și deșteptăciunea lui. Știau că e drept și că putea da dovadă de o asprime neobișnuită pentru vârsta lui tânără. Se gândeau adesea la Minas, iar el îi socotea mai degrabă prieteni decât dușmani.

Mai erau Fanurakis, cele trei fete, căpitanul Ghedin și ordonanța acestuia, Selim, un negru fioros.

În acele zile, douăzeci și patru de suflete se găseau la bordul „Câinelui” și în seara aceea tot echipajul se adunase la ora cinei pe punte și stăteau de vorbă.

Toți, și cel mai mult armeanul Agop, care era tare vorbăreț, spuneau că de-acum corabia trecuse în alte mâini și că, după cum se părea, Ghedin rămânea în continuare căpitan.

Cei din Milo spuneau că au de gând să debarce undeva. Nu socoteau că pot rămâne să lucreze pe „Câinele”.

Minas, care tăcuse până atunci, vorbi:

— Și de ce să nu lucrați pe „Câinele”? le spuse. Ce o să faceți pe insula voastră? Și acolo bântuie ciurma ca și aici. Tot marea e mai curată.

— Să fim marinarii lui Ghedin? întrebă un miliot.

— Să lucrați, le spuse Minas. Numai pe mare se află bogăție, nu pe uscat. De noi depinde să nu avem un căpitan berber...

La auzul acestor vorbe, toți îl priviră. Ce voia să spună flăcăul ăsta?

Însă milioții, care știau că Minas e foarte măsurat la vorbă, se uitară unul la altul și gândurile lor prinseră aripi. Sigur că avea dreptate Minas, că bogăția se află numai pe mare. Dar ce-i cu asta? Parcă armatorul și Ghedin i-ar fi lăsat să se-mbogățească?

Se gândeau, dar nu spuneau nimic.

Masa se termină târziu și toți plecară tăcuți și îngândurați. Fiecare avea ceva în minte. Și toți se uitau după Minas.

Îl văzură la prova, sub felinarul focului, privind către insula lui. Îl vedeau, dar niciunul nu se apropia de el. Nici Minas nu se apropia de dânșii, ci aștepta să se golească puntea.

Francezii îl prețuiseră pe Minas pentru felul lui de a se purta, dar nu-l cântăriseră cum făcuseră cei șapte greci din Milo, care își dăduseră seama ce fel de om este și care-l stimau.

Voiau prin urmare să se explice cu el fără să fie de față străinii, guralivul de Agop, cei trei francezi și mai ales Gofar, care în orice împrejurare urmărea un scop al lui, și alții despre care nu știau ce hram poartă.

Însă pe punte erau și alte persoane și de aceea nu se apropiară de el. Curând văzură fetele, pe Styliani și pe Marina, și se-ndreptară spre ele.

Din vorbă-n vorbă le spuseră noutățile, cum „Câinele” fusese vândut, precum și cuvintele rostite de Minas. Marina se uita spre prova și-l zări pe Minas, asemeni unei umbre întunecate. Styliani întrebă:

— Și nu s-a explicat?

— Nu. S-a retras singur la prova.

În timp ce discutau, zăriră pe mare o barcă îndreptându-se spre „Câinele”, dar nu putură distinge cine era în ea. Venea dinspre insulă. Curând se lipi de corabie și pe punte se urcă Tzanis, însoțit de trei bărbați. Erau toți trei din Syra. Se-ndreptă spre pupa. Straja îl chemă pe Ghedin și cei doi, Tzanis și Ghedin, intrară în palazzo. Ceilalți care veniseră cu el rămaseră pe punte. Vreo câțiva milioți se apropiară de ei și intrară în vorbă. Aflară că „Câinele” fusese vândut lui Tzanis, de asemeni și Fanurakis, pe care acesta căpătase dreptul să-l execute când va avea chef.

Tzanis mai avea o corabie pe care o aștepta să vină din Egipt ca să se îmbarce, și pentru că din cauza ciumei nu se putea găsi alt căpitan,

iar Ghedin i se părea potrivit, urma ca berberul să rămână căpitan. Ei trei urmau să facă parte din echipaj.

Curând, observară că Minas nu mai era la prova. Cum nici pentru o clipă nu se puteau gândi că plecase să se culce, își ziseră că desigur plănuia ceva.

Minas, care zărise barca cu Tzanis și cu marinarii îndreptându-se spre „Câinele”, înțelese ce se-ntâmplă. Voia cu orice preț să audă ce-și spun cei doi bărbați. Alunecă deci nevăzut de la prova, încă înainte de a urca Tzanis pe punte, trecu prin încăperea tunurilor și se trezi lângă cabina căpitanului. Când acesta și ordonanța lui ieșiră să-l întâmpine pe armator, se strecură în cabină și se ascunse sub patul lui Ghedin. Așa, când cei doi intrară și începură să stea de vorbă, iar Tzanis îi numără o sumă de bani căpitanului și-i arată care va fi ruta corăbiei, Minas se și afla lângă dânșii și nu pierdea nicio iotă din spusele lor.

Și auzi lucruri însemnate. Tzanis voia să se însoare la Syra și, de vreme ce moștenise averea lui Antonios Kargas, nu mai voia să iasă pe mare. Fără să știe nimeni, vânduse celelalte trei corăbii, pentru că erau prea vechi, și cumpăraseră „Câinele” pentru că-l plătise francezilor doar cu jumătate de preț.

Din cauza bolii, nu-i putea da decât trei oameni din Syra, dar îi lăsa mână liberă căpitanului să-și păstreze echipajul sau să-l schimbe în vreun port îndepărtat. În ce privește fetele, avea poruncă de la francezi să le debarce unde voiau. Și-l ruga să facă acest lucru.

Căpitanul dădea din cap, chipurile că se-nvoiește cu toate. Luă banii, primi ordinele și-l conduse pe armator, împreună cu ordonanța lui, până afară pe punte. Astfel, Minas găsi prilejul să o șteargă din cabină și, pe același drum, să se întoarcă la prova. Stătu acolo mult timp, văzu barca depărtându-se doar cu armatorul și curând mai văzu ceva care-l umplu de bucurie.

Cele patru corăbii franceze, fregata și celelalte trei, își desfăcură pânzele și porniră, îndreptându-se spre sud.

Respiră adânc. Corăbiile acestea erau piedica ce-i sta în cale și-i strica socotelile. Voia deci să scape de diavoli aceia și să aibă de-a face numai cu berberii.

Un lucru însă i se păru foarte curios: de ce tunarii și marinarii care umpluseră puntea mai înainte se făcuseră dintr-o dată nevăzuți? Bine, unii se culcaseră. Însă să dispară toți, i se părea straniu. Doar ceva mai târziu, zări în fața bucătăriei umbra lui Gofar. Numai el veghea și

Genaro, care era de strajă pe covertă.

Curând îl văzu și pe căpitan urcând pe puntea de la pupa. Privea și el corăbiile franceze care se-ndepărtau. Le urmări multă vreme cu privirea, până când umbrele lor negre pieriră după insula Măgarului.

Minas se ascunse, pentru că nu voia să-l observe căpitanul și să intre la bănuieli.

Însă când îl văzu pe Ghedin intrând în cabină, se ridică și începu iar să privească insula și marea. Corăbiile se-ndepărtau repede, fiindcă aveau vânt prielnic.

Pe punte nu se afla decât Gofar. Ce dracu voia de stătea de veghe? se întreba Minas. Curând însă se duse sub puntea de la pupa, acolo unde dormise Minas când fusese rănit și unde se desfătase cu Marina. Îl văzu culcându-se.

Acuma nu mai rămăsese decât Mikelis, un miliot, care era de strajă. Era un flăcău care lucrase ca pescar pe insulă și care, după ce se luptase cu Ghiordasis, căzuse în mâinile lui. Îi arăta multă prietenie lui Minas și părea să fie un tânăr viteaz. La câțva timp după ce preluase straja, se ivi pe punte o umbră care se-ndrepta spre prova. Era o femeie! Lui Minas nu-i venea să-și creadă ochilor. Era Styâiani! Înainta încet și cu grijă. Minas se simți cuprins de o stranie tulburare. Fruntea i se îmbrobonise de sudoare și glasul îi pierise. Pentru prima oară, acești doi oameni, Styliani și Minas, aveau să fie singuri în întunericul nopții. Se întreba ce voia fata și era nerăbdător să afle. De ce se apropia de el în asemenea clipe, pe când atâtea zile și-n alte împrejurări grele se arătase indiferentă? Va afla însă. Odată ce venea la el, însemna că trebuie să-i explice cauza care o îndemnase la această întâlnire nocturnă. Aștepta deci tăcut și curând Styliani se găsea în fața lui.

Îl privi în ochi, fără ca chipul ei să-i trădeze gândurile. O privi și el cu mirare. Styliani vorbi cea dintâi:

— Ce plănuiești, Minas?

— Să trăiesc, îi răspunse el sec.

— Plănuiești așadar lucruri mari... Și crezi că ai s-o scoți singur la capăt?

— Nu m-am gândit la așa ceva.

— Atunci, de ce îmi răspunzi atât de sec, de parcă vrei să-mi ascunzi planul tău?

— Pentru că nu mi-a trecut prin minte că te interesează ce plănuiesc.

— Atunci plec, spuse Styliani.

Și vru să se-ndepărteze.

Dar Minas o apucă cu putere de mână, ținându-l de locul lui.

— N-ai să pleci, oricât ai fi de mândră. Nu m-am dus eu să te caut, tu însăși ai venit la mine. De aceea trebuie să rămâi și să vorbești tu prima. Pentru că acela care vine, are datoria să se explice mai întâi. Vorbește, așadar!

Styliani, oarecum mai blândă, dar fără să zâmbească, îl întrebă:

— Ce vrei?

— Să-mi explici de ce îmi porți de grijă acum.

— Trăiești clipe grele și vin să-ți dau ajutor.

— Și mai înainte, când zăceam rănit, unde era grija ta?

— Asta e treaba mea. Tu să-mi spui numai dacă vrei să te ajut sau nu.

— Și pentru cele petrecute până acuma, nu ai nimic să-mi spui?

— Numai atât, răspunse Styliani, că atunci când tu socoteai că te afli în primejdie, eu n-o vedeam. Vedeam că se-ngrijesc de tine și căpitanul și Fanurakis și sora mea Marina, cu care te giugiuleai. Eu n-aveam ce căuta.

— Și de unde le știi toate? întrebă Minas cu ochii măriți de uimire.

— Am auzit și am văzut tot ce s-a petrecut, răspunse Styliani. Tot!

— Și ai văzut? o întrebă aprins Minas.

— Da, am văzut.

— Atunci, înseamnă că stai la pândă ca o iscoadă... exclamă furios Minas.

— Treaba mea. Fac și eu ce mă taie capul, răspunse Styliani la fel de furioasă și vru să plece.

Dar Minas o ținea strâns de mână.

— Lasă-mă, spuse ea. Fiecare să-și vadă de drumul lui.

Nu reuși însă să-și elibereze mâna. Pumnul lui Minas i-o strângea ca într-un clește.

— N-ai să pleci, îi zise, decât dacă voi vrea eu.

— Și dacă am să țin?

— Am să te zdrobesc ca pe un vierme.

Styliani rămase tăcută. Dar nu mai încercă să-și retragă mâna. Nu mai avea ce face. Rămase, și aștepta să vadă ce va face Minas.

Privind apele întunecate ale mării, el îi spuse:

— Vorba multă, sărăcia omului. Fiecare îl judecă pe celălalt după

mintea și inima lui. N-avem timp să lămurim asemenea lucruri. Vrei să afli ce plănuiesc?

™ Da”

— Am să-ți spun: plănuiesc să pun stăpânire pe „Câinele” și să devin corsar. Să străbat marea până voi da de Katramatos; pe urmă se va găsi vreo portiță spre Africa sau America și-am să pornesc într-acolo.

Și, întorcându-se spre insula Syra și arătând munții cei negri, îi zise:

— Acolo, sus, pe acele pământuri mă așteaptă ciurma, foamea și o moarte înceată. Aici mă atrage lupta continuă, bogăția și moartea. Prefer să mă-ntâlnesc cu moartea pe puntea „Câinelui”, decât pe uscatul neprielnic. Află că nu mi-e teamă de moarte și că, mai devreme sau mai târziu, mă voi întâlni cu ea. Nu-mi pasă de moarte.

— Și cu noi ce vei face?

— Cu tine, să spui, pentru că numai de tine mă voi îngriji.

— Și de Marina, care ți-a dat tinerețea și trupul ei, nu ții seamă?

— Nu mi le-a dat mie. Mi le-a dat crezând că sunt un om de seamă și că vorba mea are trecere. Pe urmă, pe fregată, când m-a lovit nenorocirea, m-a disprețuit, parcă aș fi fost un vierme. Nu mă necăjesc din cauza asta, dar n-o socotesc om.

Se gândi câteva clipe și continuă.

— De acum și voi numai pe mare mai puteți trăi. Ce veți face dacă vă veți întoarce pe insulă? Cine se va însura cu voi? Două seduse și trei „călătorite”, roabe pe corabie de corsari. O să vă veștejiți, stând și ascultând cum suflă vântul în aripile morii părintești. O să mucegați pe insulă... Și tu, înaintea celorlalte, pentru că ești mândră și n-ai să suporti înjosirea.

— Și ce putem face aici?

— Lumea e mare, Styliani, spuse Minas și își ridică ochii spre stele. Și fericit acel ce poate călători prin locuri îndepărtate. Te temi să te dezlipești de o bucată de stâncă, când în fața ta se-ntinde o întreagă lume?

— Vrei să te ajut? Îl întrebă Styliani.

— Vreau, răspunse Minas.

— Atunci, vorbește!

— Nu pot plănui nimic, dacă nu-l am pe Fanurakis. Îl vreau pentru că e bărbat curajos și foarte priceput în treburile marinărești.

Deodată, zăriră două umbre urcând de la pupa spre covertă.

Erau căpitanul berber și ordonanța lui, Selim.

Discutau. Curând Selim plecă și se auzi clopotul care chema echipajul. Bătea tare și în scurtă vreme toți se adunară pe punte. Minas o lăsă pe Styliani să se ascundă și el se strecură până la bucătărie și acolo se alătură celorlalți.

— Ridicăm ancora, le strigă căpitanul. Cei de strajă să-și ocupe posturile.

Lui Minas i se păru ciudat că ridicau ancora fără ca Ghedin, căpitanul corăbiei, să le pomenească despre ruta pe care o vor urma și despre armator. Își închipuia că berberul se temea să nu-i plece o parte din oameni, de aceea se hotărâse să le aducă la cunoștință vânzarea „Câinelui” într-un port mai îndepărtat. Pe urmă însă se gândi că, poate, Ghedin avea și alte planuri. Se hotărî deci să nu se culce, deși nu era de strajă. După ce trecură de insula Măgarului și porniră către sud-vest, se duse s-o întâlnească pe Styliani.

— Trebuie, chiar în noaptea asta, să-l eliberez pe Fanurakis.

— Știu că i-a poruncit lui Selim să-l păzească și că a pus de strajă numai străini.

— Compatrioții tăi ce fel de oameni sunt?

— Mikelis e deștept.

— Cine are cheile magaziei de arme? întrebă Minas.

— Ghedin sau Selim.

— Atunci ne ducem să-l eliberăm pe Fanurakis.

— Și Selim?

— De asta mă ocup eu, spuse Minas.

Styliani amuți. Îl privi pe Minas din cap până-n picioare. Era înalt și voinic. Dar nici Selim nu era om de duzină. Curajos și sălbatic, negrul avea o statură de uriaș.

Fata îl admira pe Minas, deși n-o arăta, dar în același timp se și temea. Știa că treceau prin clipe grele, că se putea întâmpla o mare nenorocire. Ghedin și Selim nu erau ca Ghiordasis. I se păreau mai groaznici, mai pricepuți la rele, mai perfizi. Oricât se străduia, nu le putea ghici gândurile, planurile. Erau alt soi de oameni. De aceea se temea. Minas era tânăr și fără experiență, în luptă ar putea dovedi slăbiciune. Firește, îl văzuse cum se purtase în ciocnirea cu Ciupitul, dar nu putea fi sigură. Se temea de intrigile și tertipurile harapului. Se temea de o mulțime de lucruri, dar nu scotea o vorbă. Cum și-ar fi putut dezvălui teama? La ce ar fi folosit? Așa cum ajunseseră lucrurile, numai

lupta avea să le dăruiască moarte sau libertate.

Minas, coborând de la prova, se furișă în bucătărie și luă securea cu care tăiau carnea.

O ascunse cu grijă sub haină și, prin camera tunurilor, ca mai înainte, ajunse la cabina căpitanului. Acolo văzu pe unul din oamenii aduși de Tzanis din Syra stând de pază. Tare prost păzea însă. Stând sprijinit de scară, dormea iepurește. Minas alunecă pe lângă el și coborî spre hambarul din mijloc. Era însă atât de întuneric că nu vedea unde calcă. Alunecă și reuși cu greu să-și mențină echilibrul. Nu voia să facă zgomot. Își ținea până și respirația și, cu toate simțurile încordate, încerca să înainteze.

La un moment dat se opri. I se păru că auzise un glas. Pe urmă se făcu iar liniște.

Mai făcu câțiva pași și se opri iar. O tuse slabă se auzi pe aproape.

Deodată, la dreapta zări o deschizătură. Printr-o trapă deschisă luna își arunca lumina pală. Se trase mai înăuntru și călcă într-o băltoacă. Ai fi zis că marea inundase acel colț. Apoi auzi pași. Se lipi de perete, ținând strâns securea, îl văzu pe Selim răsucind o țigară și pregătindu-se, fără să bănuiască nimic, s-o fumeze la lumina lunii.

Minas îl privi. Razele lunii îl luminau pe harap din spate. Avea ceafa groasă, cu mușchi puternici, umeri largi și trup vânjos. Părea o statuie de bronz. Minas îi admiră statura falnică și-i veni să lase jos securea și să se furișeze ca un șoarece. Dar nu putea face așa ceva. Își reveni repede și izgoni din sufletul lui mila, de parcă ar fi azvârlit din calea lui, cu o lovitură de picior, o mortăciune rău mirositoare.

Pe urmă se-ntoarse și își privi propriul trup. Își mângâie ceafa și își atinse mușchii încordați ai brațelor, zicându-și că nu e drept ca acesta să piară și omul cel negru să domnească pe corabie, călcând pe cadavrul lui. Dacă Dumnezeu îl blestemase, o va păți și pe asta, dar altminteri, dacă Dumnezeul negrilor îl îndrăgise pe Selim, n-avea decât să-l ia lângă el. În luptă nu încape milă.

Selim își aprinse iasca și se așeză pe un sac, să fumeze. Stătea fără grijă și se sprijinea de un stâlp, ca să se mai odihnească. Minas, ținându-și respirația, se apropie de el și, ridicând securea, o repezi cu putere în capul lui Selim.

Africanul nu apucă să zică nici mâc. Cum ar fi putut-o face, când îi despicasă capul? Minas, ca ameit, aruncă securea. Luă un felinar, aflat în fundul hambarului și luminează fața însângerată a negrului și creierii

răspândiți pe podea.

Îi pipăi mâna și pieptul. Murise. Sta și privea ce făcuse, năpădit de sudoarea înghețată a spaimei. Reuși să-și revină însă și, după ce luă armele și cartușiera lui Selim, duse felinarul la loc, în hambar.

Descuie repede ușa, coborî în cală și-l văzu pe Fanurakis dormind pe o grămadă de saci.

Îl împinse și tunarul sări în sus, speriat. Când îl văzu pe Minas, îl privi cu ochi holbați și-l întrebă:

— Ce s-a întâmplat?

— Ia cartușele și pistoalele astea. Eu păstrez pușca. L-am ucis pe Selim și acum plutim spre Africa.

Fanurakis se plecă, sărută mâna lui Minas și-i zise:

— Socotește-mă omul tău, căpitane!

— Așa te socotesc, răspunse Minas.

Urcară amândoi în camera tunurilor și hotărâră ce aveau de făcut.

— Ne vom arunca asupra omului de veghe și-l vom dezarma. Pe urmă îl vom lichida pe căpitan.

Încet-încet, se strecurară în palazzo-ul de la pupa.

Acolo traseră cu urechea mult timp.

Niciun zgomot, însă, nu tulbura liniștea nopții. Din când în când trosnea lemnăria navei și scârțâiau frânghiile pânzelor. Înaintară cu grijă și ajunseră la cabina căpitanului. Pe scărița ce ducea la ea, omul de veghe, unul din insularii aduși de Tzanis, dormea sprijinit de balustradă, cu pușca alături.

Se apropiară, Fanurakis îi luă arma și îl împinse cu ea.

Omul se trezi pe dată; văzându-i pe cei doi bărbați și pușca cu două țevi îndreptată spre fața lui, holbă ochii, dar tăcu mîlc. Fanurakis îi făcu semn să se scoale, îi luă cartușiera, și-l duseră îndată în cală, acolo unde fusese închis Fanurakis. Îl încuiară și se-ntoarseră la căpitan. Fără multe vorbe, se repeziră amândoi la patul lui și, înainte ca Ghedin să apuce să se trezească, îi înfipseră pumnalul de două ori în gât și de două Ori în inimă.

Berberul se zbătu de câteva ori și pe urmă își dădu duhul, îl lăsară acolo, îi luară cheile, când se auziră pași.

Amuțiră, ținându-și respirația ca să audă mai bine. Pașii se opriseră în fața ușii. Minas se duse atunci încet-încet la ușă și o întredeschise. O văzu afară pe Styliani. Veni în grabă lângă ea și văzu că privirea îi era ca de gheață și chipul palid.

— Eu am făcut ce trebuia, îi spuse. Acuma e rândul tău să-mi trimiți îndată aci pe Mikelis sau pe oricare miliot crezi că-l putem socoti de-al nostru.

Nu mai spuse altceva și nici nu așteptă răspuns.

Se-ntoarse și intră în cabina căpitanului. Styliani plecă grăbită. Curând trei marinari milioți, Mikelis, Papavasilis și Stamelos se aflau în cabină.

Minas le vorbi. Le spuse ce discutaseră noaptea căpitanul și armatorul și le arătă ce-i aștepta dacă ar fi ajuns în vreun port african. Așa că trebuia ori să pună mâna pe corabie, ori să se lase în voia berberilor.

Cei trei marinari îi spuseră că sunt de partea lui, și Minas le dădu niște bani, și arme, puștile lui Selim și a celui din Syra, se înarmă și el și Fanurakis și îi trimise să facă de pază pe covertă, în fața cabinei căpitanului. Se lumina de ziuă și urmau să se schimbe străjile. Minas era neliniștit din cauza celorlalți patru milioți, când auzi iar pași și în cabină intră Styliani.

— Și ceilalți patru sunt la ordinele tale, îi spuse fata lui Minas. Așteaptă afară.

— Ești sigură de ei? o întreabă Minas.

— Pe deplin.

— Atunci, să-i înarmăm, spuse Fanurakis. Și să-i dai o pușcă și Stylianiei.

— Așa să facem.

Tunarul îi luă pe cei patru milioți și pe Styliani, îi duse îndată la depozitul de arme, îi înarmă și-i puse de strajă în diferite locuri ale corăbiei, păstrând doi pentru căpitanul Minas.

Între timp, acesta cercetase hârtiile lui Ghedin, numărase banii găsiți în cabina lui și porunci ca echipajul să se adune îndată pe punte. Fanurakis, în acest răstimp, îi prinsese pe cei doi syrioți înarmați, în timp ce dormeau, le luase armele și-i închisese în cală, împreună cu primul. Așa că acum pe puntea „Câinelui” se aflau înarmați Minas, Fanurakis, Styliani și cei șapte milioți. Ei aveau documentele și banii fostului căpitan, pe când ceilalți, câțiva golani ai mării, fără arme, nu puteau face nimic. Minas însă nu voia să se poarte aspru. Nici cu ei, nici cu cei trei syrioți. Dacă aveau să se arate supuși, era hotărât să-i păstreze în slujba lui, să le dea plăți bune și să-i ajute să dobândească câștigurile de care păreau atât de dornici. Dacă însă aveau să dea

dovadă de nesupunere, și dacă observa că pun la cale vreo rebeliune, avea să se poarte cu ei așa cum se purtase cu cei doi berberi. I-ar fi zdrobit fără milă, înăbușind orice răscoală. Din noaptea aceea izgonise din inima lui orice simțământ de milă și luase hotărârea bărbătească de a nu lăsa nimic la voia întâmplării. Nu se putea juca cu propria lui viață.

Știa ce-l așteaptă, dacă ar cădea în mâinile franțujilor sau ale berberilor. Și din acel ceas hotărârea lui era: sau să învingă orice dușman, sau să moară. Niciodată nu ar fi primit să se predea ca să fie executat, cum se-ntâmplase cu Thimios Ghiordasis. Va păstra un glonte, un glonte pentru el, care avea să-l scape de orice mână dușmană.

Și această hotărâre îl liniștea. Dacă era vorba să vină moartea, atunci să vină! Să trăiască însă cu frica morții, asta nu o dorea. După ce se liniști, se apucă să numere banii aflați în cabina lui Ghedin.

I se părură mulți. Nu știa de ce, dar niciodată nu avusese atâția bani. Acum avea și bani, și corabie înarmată, și oameni care i se supuneau și luptau pentru interesele și renumele lui, și se bucura pentru asta. Era fericit că ajunsese atât de repede căpitan.

CAPITOLUL ȘAPTE

Când se adunară cu toții pe punte, se luminase de ziuă. Sufla doar un vânt dinspre levante, prevestind o zi frumoasă.

Minas, încins cu armele sale, stătea pe coverta de la pupa, având la stânga pe Mikelis și la dreapta pe Fanurakis. În spate stătea Styliani. Încet-încet se adunară toți, până și străjile.

Singurul care lipsea era Gofar. Se prefăcea că doarme, dar vedea totul de sub puntea de la pupa, unde-și făcuse culcușul.

Prefera să vadă ce întorsătură vor lua lucrurile, ca să știe ce atitudine să ia. Nu înțelesese însă prea bine ce se întâmplase. Mirosea că se făcuse o schimbare, dar nu știa de către cine. Ceea ce-l mira erau doi saci. Pe unul îl ținea Fanurakis și pe celălalt Mikelis.

Aștepta deci.

Când se adunară cu toții, Minas luă cuvântul.

— Socotesc că vorbesc cu niște bărbați, le spuse, și sunt sigur că atunci când veți afla ce fel de groapă vă săpau berberii și de la ce nenorocire v-am scăpat, îmi veți fi recunoscători...

Cei din ceată ascultau și se priveau mirați. Armeanul abia se stăpânea să nu țipe.

— Aflați, deci, continuă Minas, că franțujii au vândut corabia unui vechi căpitan de al lui Antonios Kargas, al omului pe care Katramatos l-a ucis în fața mea. Tzanis, armatorul „Câinelui”, nu avea avere. Totdeauna lucra cu capital străin, pentru că cheltuia mai mult decât aduna. De unde a găsit aurul pe care l-a numărat franțujilor ca să cumpere „Câinele”, chiar și așa, cu jumătate de preț, cum i l-au vândut? L-a furat din cea de-a doua balercă a lui Antonios Kargas, de care corsarii n-aveau habar. L-a furat cu acte false și-l cheltuiește cu iubitele lui. Cu acest aur a cumpărat și „Câinele” și pe noi. Se înțeleșese cu franțujii și cu berberul Ghedin. Urma să fim vânduți în primul port al Africii, unde am fi acostat. De aceea perfidul berber nu ne-a pomenit de vânzarea „Câinelui”, de noul armator și de ruta corăbiei. Se temea că nu vom merge cu el, că vom debarca în Syra și că nu va mai putea găsi oameni cu preț ieftin, ca să se ducă unde voia. De aceea n-a spus nicio vorbă despre aceste planuri și a preferat să ne lase să credem că nu s-a petrecut nicio schimbare și că suntem în continuare prizonieri ai amiralului Bone. Dar nu-i adevărat. Nu mai eram în mâinile lui Iacov Bone, care la urma urmei este și el creștin, ca și noi, ci trecuserăm în mâinile unui berber, care voia să ne piardă. Pentru că pe noi voia să ne vândă ca robi și după aceea, cu noul lui echipaj, să pună mâna pe „Câinele”. Și pe de o parte erau el, Selim și trei oameni înarmați de-ai armatorului, iar pe de altă parte noi, despărțiți, neînarmați și incapabili să ne apărăm viața și interesele. Oare era drept acel lucru? Ghedin și cei patru complici ai lui să nesocotească atâția bărbați și să ne vândă ca pe niște vite, când ar fi avut chef? Nu, nu era drept. Și de aceea astă-noapte am preluat eu conducerea, având ca ajutoare pe acei dintre noi, pe care-i vedeți înarmați. Sunt căpitanul vostru și niciunul dintre voi nu se poate răscula. Pe cei trei syrioți i-am închis... Pe berberi i-am ucis...

Și, privind ceata în față, făcu semn celor doi tunari. Aceștia desfăcură sacii și scoaseră fiecare câte un cap. Fanurakis capul lui Ghedin și Mikelis capul lui Selim.

Fetele înghețară de spaimă, iar cei din echipaj se priveau îngroziți. Se mirau și se-ntrebau ce fel de om putea fi acel tânăr care, deși părea atât de blând și lipsit de experiență, era în stare să se măsoare cu niște bărbați atât de feroși ca berberii și să le ia capetele de parcă ar fi fost niște ridichi! Îl admirau deci și pentru curajul, și pentru mintea lui. Asemenea fapte nu puteau fi gândite și duse la îndeplinire de oricine.

Priveau deci capetele tăiate și își spuneau că, în ciuda vârstei sale

tinere, Minas avea o minte ascuțită și un curaj cu totul neobișnuit.

Primul vorbi armeanul Agop, care spuse că un asemenea bine din partea lui Minas era neașteptat și că nimeni nu are de gând să i se împotrivească.

— Suntem oamenii tăi, căpitane, strigă, și să ne trăiești!

— Dacă aceste vorbe izvorăsc din inima voastră, nu doar de pe buze, să știți că nu veți regreta.

— Suntem oameni de credință, căpitane, zise atunci Genaro.

— Se va vedea, îi răspunse Minas. Dar dacă vorbele voastre se vor dovedi adevărate, atunci veți vedea că buzunarele și pungile vi se vor umple cu aur. La primul jaf vă promit cea mai mare parte, cel mai mare câștig. Un singur lucru vă cer: supunere. Cea mai mică încercare de răzmeriță va fi pedepsită cum nici nu gândiți.

Nu mai spuse nimic. Le-ntoarse spatele și plecă.

La amiază își înălță pe catarg steagul. Negru, cu o secure albă, ca aceea cu care despicasese țeasta lui Selim.

Îl puse pe Fanurakis să se-ngrijească de ruta corăbiei și să numească oamenii de strajă, iar Stylianiei îi dădu în seamă curățenia și gospodărirea corăbiei.

Pe Maria și pe Marina le puse la bucătărie, pentru că nu voia să ia marinari de pe punte ca să-i pună la curățat cartofi, odată ce existau două femei care puteau face asemenea treburi.

Cât îi privește pe cei trei syrioți, îi chemă și le spuse că, dacă vor să muncească cinstit, nu aveau a se teme de nimic din partea lui. Însă dacă vor arăta poftă de răsccoală, atunci va fi vai și amar de ei... Syrioții, ca insulari înțelepți ce erau, se arătară gata să se supună poruncilor lui.

Singurul care se-ntorsese pe partea cealaltă și se făcea că, chipurile, doarme, era Gofar.

El auzise și văzuse totul. Dar, din moment ce nu-l observaseră, prefera ca în asemenea clipe să stea ascuns și uitat, decât să trebuiască să rostească vorbe ca acelea rostite de Agop.

Asta nu însemna însă că nu-i păsa de cele întâmplare și că nu privea cu uimire în jur. Se mira, admira și invidia. Pentru că era un om care călătorise pe toate mările și se lovise de multe în viața lui și totuși nu reușise să realizeze nimic. Făcea un plan, dar până la urmă îl copleșea lenea și nu-l ducea la îndeplinire. Dealtfel niciodată nu se gândise la lucruri mari. Se temea și nu-i plăcea să riște totul. Prefera să stea mai la o parte, să se aibă bine și cu Dumnezeu și cu dracu. În

adâncul sufletului era însă invidios, și se simțea rușinat, deși era golanul golanilor. Oare de ce nu-i venise lui în minte un plan ca acela al lui Minas? Și ce-l împiedica să reușească de acum înainte? Mai bine mai târziu decât niciodată... Însă, când îi trecu această idee prin minte, revăzu parcă aieveau cele două capete, ale lui Ghedin și Selim, pe care le tăiasă. Minas, își frecă gâtul, înghiți în sec și se ridică în așternut ca să-și alunge gândurile negre care-l năpădiseră dintr-o dată.

Nu apucă însă să-și revină că auzi pași și peste puțin timp căpitanul se afla înaintea lui.

Se opri și-l privi.

— De ce nu ai fost și tu pe punte cu ceilalți?

— Dormeam, îi răspunse.

Glasul și privirea lui erau respectuoase, arătând că știe că omul din fața lui era căpitanul.

— Nu știi ce s-a întâmplat? îl întreabă Minas.

— Ce s-a întâmplat? întreabă la rândul-i marinarul.

— Ești mincinos și perfid, Gofar. Știi ce s-a întâmplat, ai fost treaz și ai auzit ce am spus și ai văzut și cele două capete. Ai grijă și lasă-te de tertipurile astea, dacă vrei să trăiești bine pe corabie și dacă nu vrei să-ți arunc căpățâna drept hrană rechinilor.

Gofar înțelese că dăduse de bucluc și, fără să scoată o vorbă, își adună catrafusele și se-ndreptă spre prova.

— Și să nu te mai văd zăcând aici.

În felul acesta Minas lămurii lucrurile cu Gofar și deveni cu adevărat căpitan al „Câinelui”. Avea corabia lui, bani, oameni de credință și dușmani. Ce avea mai mult Thimios Ghiordasis când comanda „Câinele”? Nimic. Și se bucura de cele înfăptuite și era mândru că nu se lăsase doborât de greutatea ivite în calea lui.

Se gândea la toate acestea când se duse în cabina lui, să cugete și să-l cheme pe Fanurakis, pentru ca împreună să stabilească ruta corăbiei.

Găsea că nu e drept să plutească la întâmplare și că fiecare milă pe care o străbăteau trebuia bine calculată.

Intrând însă în cabină, găsi pe masă o hârtie. Pe ea, fuseseră desenate cu sânge o cruce și un pumnal. O privi atent.

Știa că nu lăsase o asemenea hârtie pe masă când ieșise. Cineva deci desenase acele semne și pusese hârtia acolo.

Minas o cercetă pe toate părțile. Pe urmă se așeză pe un scaun și

se gândi pe rând la cei care trăiau și munceau pe „Câinele” și-i fu imposibil să se oprească la vreunul anume. Totuși hârtia era acolo, în fața lui și cineva o pusese pe masă, că doar nu putuse veni singură!

Își stoarse creierii multă vreme, dar fără rezultat. Până la urmă ascunse hârtia și-l chemă pe Fanurakis.

Asemenea mistere nu se pot lămuri într-un ceas, două. Oricine ar fi fost, cu timpul tot va reuși să-l dibuie. Și atunci avea să stea de vorbă...

Când intră Fanurakis, Minas nu-i pomeni nimic despre hârtie. Îl întrebă numai de ruta corăbiei și se apucară să o stabilească împreună.

— Avem nevoie de un echipaj bun și de încredere, îi spuse Minas. Aici însă nu văd decât ciurucuri. Nu se pot da lupte cu bărbați atât de puțini și atât de nepotriviți. Vreau alții mai buni, ca să termin cu ăștia.

— Numai la Tsirigo³⁰ vom găsi.

— Să ocolim Monemvasia, ca să nu ne întâlnim cumva cu Katramatos... Nu cred însă că se află prin aceste locuri. Se teme desigur de franțuji și se ține departe de sălașul lui.

— Nu vom ancora la Tsirigo în port, ci în spate, la bisericuța Maicii Domnului. De acolo vom merge la Tsirigo cu barca. Acolo vom găsi desigur un echipaj bun și de încredere. Și, dacă vrei, îi vom debarca și pe străini.

Minas se gândi și spuse:

— Fie și așa.

Îl trimise pe Fanurakis la postul lui, iar el se pregăti să urce.

Deodată se deschise ușa.

Minas se-ntoarse și o văzu pe Marina.

— Ce cauți aici? o întrebă.

— Pe tine.

— Pentru munca pe care o îndeplinești nu ai nevoie de părerea și de porunca mea.

— N-am venit pentru asta.

— Atunci?

— Am venit să te-ntreb ce rău ți-am făcut eu și sora mea ca să ne faci slugi? Să spălăm oalele și vasele murdărite de ceată și de sora noastră Styliani?

— Pleacă de aici, dacă nu vrei să te arunc eu pe ușă afară!

— Află că oricât m-ai înjura și orice mi-ai face, eu n-am să plec. Eu te-am ajutat și nu poți acum să-mi dai cu piciorul ca unui câine râios,

³⁰ Tsirigo: altă denumire a insulei Cytera (n. tr.).

fiindcă te-ai apucat să te desfeți și cu Styliani. Dar nu veți avea parte de bucurie nici tu, nici ea. Ca să vă puteți dragosti voi doi, eu va trebui să fiu sau moartă, sau în lanțuri. Înainte însă am să strig în fața echipajului, care nu te înghite, că m-ai întemnițat și mă ucizi pentru că vrei să o necinstești pe sora mea cum ai făcut și cu mine. Pe ea, pe care ai numit-o căpităneasă.

Minas nu se mai putu stăpâni. Ridică mâna și-i trase o palmă cu atâta putere, încât fata se prăvăli pe podea.

Nu-și pierdu însă curajul. Îl apucă de picior și își înfipse dinții în carnea lui. Era ca turbată și spumega de furie.

Atunci Minas, ieșindu-și din fire, o lovi fără milă peste față, în cap, pe trup, până când din nasul ei începu să curgă sânge și un ochi i se învineți. Căzuse pe podea și răcnea ca o fiară.

— Ieși afară, îi strigă Minas, pentru că altfel cu cuțitul ăsta am să te spintec ca pe o sardea!

Marina însă gemea și plângea cu hohote.

— Ești un mincinos! zbiga. Ești un mincinos. O voiai pe Styliani și de aceea m-am plimbat pe punte cu franțuzul și te-am jignit... Însă, te iubeam, te iubeam!

— Cragă! strigă Minas și o izbi cu piciorul.

— Ești un ucigaș, dar ai să le plătești pe toate! Va avea grijă de asta Styliani. Are să-ți scoată sufletul! Dar nu...

Și, tot plângând, sări în picioare.

— Orice ai face, numai dacă-mi tai beregata o să tac. N-am să te las să trăiești cu ea. Styliani e rea. Lasă-mă să stau lângă tine. N-am să vorbesc, doar am să muncesc, îți voi fi slujnică, roabă. Lasă-mă, Minas, nu lua în seamă purtarea mea. Nu sunt o stricată. N-am făcut dragoste cu franțuzul. Iartă-mă!

Vocea îi era întretăiată de suspine.

— Ți-am spus să pleci! se răsti la ea Minas.

— Nu fi rău, îi spuse plângând. Nu pot trăi fără tine. Mai bine ucide-mă! Uite, aruncă-mă în mare! Dar nu mă goni.

Își acoperea fața cu mâinile și ochiul i se umflase. Totuși stătea acolo și se ruga, plângând.

Minas se mai calmase, așa că se strădui să evite gălăgia.

— Du-te și vezi-ți de munca pe care ți-am dat-o, pentru că oricât de mare ți-ar fi suferința, nu-mi poate schimba hotărârea și planurile. Nu te obosi zadarnic. Noi doi nu ne mai putem iubi. Nu mă forța să te tratez

ca pe un dușman, în mine nu mai există milă. Du-te la treburile tale.

De data aceasta Marina îl privi cu ură.

— Ai să mi-o plătești, Minas! îi spuse și părăsi cabina.

Minas rămase pe gânduri. Oricât de crud se purtase din cauza furiei, unele vorbe ale ei îi răsunau în urechi. Desigur că Marina era geloasă și de aceea le rostise. Dar nu se putea ca vorbele ei să nu aibă un dram de adevăr. Styliani o cunoștea mai bine pe Marina și-i putea judeca mai bine purtările. Poate că Marina avea și ea dreptate, în ce o privește pe Styliani, odată ce el unul nu reușise niciodată să-i cunoască gândurile. Palma dată amoretului Marinei i se întipărise însă în minte. Desigur că Styliani nu s-ar fi purtat astfel dacă nu i-ar fi păsat de el. Socotea deci că fata îi purta de grijă și că era în stare de fapte mari. Și o găsea frumoasă. Avea o frumusețe sălbatică, o frumusețe deosebită care-l atrăgea și-l fermeca. Îl cuprindea o teamă ciudată, dar era o teamă amestecată cu dulceață.

Stătu însă și cumpăni bine lucrurile. Oricum, aceste femei nu aveau ce căuta pe corabie. Nu erau roabe, ca să le vândă. Putea așadar să le țină mereu pe navă? Ce caută praful de pușcă lângă foc?

Și i se păru că într-atât îi încurcau socotelile, încât porunci să fie debarcate toate trei.

Dar unde? La Milo. Se gândi la ciumă, dar nu-i păsa. Nu-și putea strica planurile pentru niște femei. Dacă aveau zile vor trăi, dacă nu aveau vor muri. N-avea însă de gând să le fie paznic, de aceea urcă pe punte și-l strigă pe Fanurakis.

— La noapte vom arunca ancora la Milo, cât mai aproape de oraș.

— Păi, la Milo sunt cinci corăbii de-ale franțujilor!

— Se va face cum am spus!

Și Fanurakis, fără să mai insiste, se duse la postul său.

Minas se sprijini de bordaj și privi valurile.

Își făcea tot felul de gânduri. Se întreba cum se va sfârși ceea ce pusese la cale. Îl văzu pe Fanurakis care corecta ruta corăbiei. Ar fi trebuit să fie căpitan. Stătu și privi marea, apoi își înălță ochii spre pânza cea mare. Se străduia să înțeleagă totul, și-l rodea amărăciunea. Cu cât se uita la armătura corăbiei, cu atât mai mult i se întărea hotărârea să debarce femeile. Se gândea la acest lucru și simțea cum îl copleșește tristețea. Nu din cauza celorlalte, ci a Stylianiei. Parcă-i vedea chipul, părul, sânii, dar voia să le izgonească din minte. De aceea își lăsa privirile să rătăcească pe nesfârșita întindere a mării și dorea să

pornească departe, pe mări îndepărtate, să ancoreze în porturi necunoscute, unde oamenii și lucrurile să fie altfel. Și gândindu-se la toate acestea își spunea că oricare din marinarii de pe corabie sunt mai deștepți decât el, fiindcă fiecare știa ce soartă își alesese. Îl îneca furia. De ce să se grăbească? Graba nu făcea parte din planurile lui, nu voia să forțeze lucrurile.

Niciodată nu-i trecuse prin minte că o să ajungă atât de timpuriu să comande o corabie. Dar odată ce dracul făcuse să ajungă pe o corabie de corsari și să se-ntâmplesse câte se-ntâmplaseră, nu putea face altfel. Ca mai tânăr și mai fără experiență, el ar fi plătit oalele sparte, ajungând rob pus la munci grele, bătut și flămând. Dacă n-ar fi ucis, nu l-ar fi putut elibera pe Fanurakis. Cine apucă însă pe un asemenea drum, greu poate scăpa de el. Continuă să meargă mai departe, fără să știe unde-l va scoate. Cum l-ar fi putut ucide pe Selim, lăsându-l pe căpitanul Ghedin în viață? Și fără cele două capete tăiate, cum ar fi putut supune echipajul? Pentru că acele capete tăiate avuseseră mai multă putere de convingere asupra marinarilor decât armele. Un bărbat care cu atâta ușurință taie două capete nu putea fi nesocotit. Toți fuseseră cuprinși de spaimă. Pentru că-și dăduseră seama că acest tânăr nu glumea când era vorba de interesele lui. Se temeau ei, dar se temea și Minas. Numai de puțin timp flămânzea. Asta era. Voia să scape de foame, îi flămânzea stomacul, îi flămânzeau mintea și ochii, urechile și mâinile, tot sufletul lui flămânzea. Se străduia deci să scape de foame, de mizerie. Nimic nu-l putea opri, cât timp simțea marea foame omenească stăpânindu-l pe de-a-ntregul. Nici oamenii, nici sângele, nici elementele naturii. Își dădea foarte bine seama de acest lucru, și de aceea nu-i păsase nici de Ciupit, nici de ceilalți pe care-i ucisese cu propriile lui mâini. Acuma însă nu-i mai era foame. Acum, când avea o corabie în stăpânirea lui, o întreagă ceată, atâția bani, acum se temea. I se oprea răsuflarea când se gândea că putea pierde toate acestea și să se trezească iar gol și flămând.

Nimic nu-i putea micșora teama. Nimic nu îndepărta norii cei negri de pe cerul lui. Așa că nu mai putea amâna debarcarea fetelor. Nu voia ca ceata să-l considere slab în fața femeilor. Că, chipurile, mintea nu-i stă la treabă, ci la fuste. Oricât era de tânăr, își trăia intens fiecare clipă a vieții și această corabie ca și marea și oamenii din jurul lui, nu-l lăsau să piardă adevărul din ochi. Își dădea foarte bine seama că vitejia fără înțelepciune, fără cunoaștere nu-i putea folosi la nimic. Știa bine ce

greșeli ar fi putut comite dacă s-ar fi arătat ușuratic și pe ce culmi ar fi putut ajunge dacă ar fi dat dovadă de înțelepciune. Și cu cât se gândea la hotărârea lui de a debarca fetele, cu atât mai mult vedea ce mare folos îi putea aduce. Pentru că și ceata i-ar fi prețuit fapta și s-ar fi pus pe treabă, lăsând la o parte prostiile. Dacă-i înspăimântase cu cruzimea și stăpânirea lui de sine, acum avea să-i uimească cu înțelepciunea lui. Și era sigur că purtarea sa le va da de gândit celor din echipaj.

Va debarca deci fetele și pe urmă va face călătorii îndepărtate. Și în felul acesta va scăpa și de gelozii. Pe lângă atâtea griji, s-o mai aibă și pe Marina cu amorurile ei?

Tocmai când se gândea la toate acestea, Gofar se apropie de el. Era ca un taur, cu ceafă puternică, mâini și picioare mari. Ținea ochii pe jumătate închiși, râdea și în mână avea foiță de țigări și tutun.

— Căpitane, când îl vei cunoaște mai bine pe Gofar, îți vei da seama ce fel de om este. Mai fac și eu câte o boacăna, dar cine nu face?

— Ce vrei?

— Să-ți dau să fumezi niște tutun bun. Am să-mi răsucesc și eu o țigară și am s-o fumez în sănătatea ta și pentru succesul tău.

Minas luă foița și tutun.

Se uită la marinar și-l admiră. Se vedea că e priceput în ale mării și trecut prin ciur și prin dârmon. Și avea un fel de a povesti foarte plăcut. Însă, în el, bunătatea și nemernicia erau atât de amestecate, încât nu putea reuși nimic în viață.

Minas se calmase de-acum. Luase o hotărâre și corabia lui naviga cu un anumit țel. Nu plutea la întâmplare. Așa încât putea să-l asculte în liniște pe acest lup de mare înșirându-i adevăruri și minciuni. Și Gofar se și apucă să-și povestească viața. Că, chipurile, se născuse pe un vas de pescari care ieșise în largul oceanului ca să pescuiască cod și morun, că-l botezaseră cu apă de mare și că va ajunge cândva mare și tare printre cei care cutreieră mările.

— Și eu unul le cred pe vrăjitoare, adăugă Gofar, fiindcă am observat că tot ce-mi spun se adevărește. Așa că am să ajung cineva, dacă nu crăp între timp. Că asta nu mi-au arătat-o limpede vrăjitoarele.

— Și ai călătorit mult? îl întreabă Minas.

— Pe toate mările. Și nu pe mări ca asta, ci pe ocean, unde valurile sunt atât de înalte încât acoperă pânza cea mare! Și una e să ți-o spun și alta e să o vezi.

— Și ai fost prin porturile oceanului?

— Am călătorit până în Inglitera și jos, până la Capul Verde. Sunt porturi unde poți găsi aur, argint, aramă, fel de fel de poame, animale și o mulțime de sclavi. Și au mare căutare sclavii negri, pentru că fac față oricărei munci. Trag ca vitele.

— Și ce fel de corăbii ați întâlnit?

— De-a tuturor țărilor. Spre acele ape să te-ndrepti, dacă vrei să te pricopsești. Și franțujii, și englezii și olandezii și portughezii au nevoie de oameni ca tine. Într-acolo să-ți conduci corabia, fiindcă averea se face pe mările cele mari, nu pe cele mici.

Gofar le spunea toate acestea râzând. Ochii îi străluceau și se și gândea la un viitor fericit. Îi plăcea să stea de vorbă cu Minas, pentru că totdeauna voia să aibă de-a face cu bărbați viteji. Pe urmă, socotea că e de o mie de ori mai folositor să te ai bine cu șefii, decât rău. Și cine știe? Își spunea. Poate că lângă Minas va reuși să se pricopsească și el, adeverindu-se în felul acesta prorocirile vrăjitoarei.

Nu simțea invidie față de Minas, fiindcă era dintre oamenii care uită și răutatea și bunătatea. Și nu obișnuia să lase necazurile să-i strice buna dispoziție.

Așa încât era mulțumit că Minas părea a fi dat uitării cele întâmplate dimineața. Și se despărți de căpitan tare fericit. Râdea de unul singur, încântat și, când se întâlnește la prova cu ceilalți marinari, le spuse ce planuri mari are căpitanul lor, că vrea să călătorească pe ocean și că-l alesese pe el ca pilot, de vreme ce el cunoștea acele mări. Și spunea și alte adevăruri și minciuni, și-l lăuda pe căpitan.

CAPITOLUL OPT

Styliani era, într-adevăr, o femeie neobișnuită. Marele ei păcat era mândria. Știa că e frumoasă și că e mai curajoasă decât cea mai mare parte a femeilor și bărbaților. Fire nesupusă, se impusese părinților și surorilor ei și respinsese pe mai mulți pretendenți, care-i ceruseră mâna. Căuta un bărbat care să-i semene și de care să merite a-și lega soarta. Privirile i se opriseră asupra lui Minas. Dar legătura lui cu Marina o umpluse de amărăciune. Își dădea seama că în el nu putea sălăslui niciun fel de dragoste pentru Marina și se întrista la gândul că se putea tăvăli în așternut cu o femeie pe care avea s-o părăsească în zori sătul și într-atât de plictisit, încât să nici nu mai dorească să se apropie de dânsa. De aceea îl evitase pe Minas. Dealtfel, cu surorile ei

nu se potrivise niciodată. Ele se mulțumeau cu puțin, ea voia multe. N-o încăpea nici casa lor, nici insula și dorea să plece, să călătorească. I se părea că însăși soarta i-l scosese pe Minas în cale. Și încet-încet în sufletul ei se înfiripase o dragoste puternică pentru acest bărbat pe care-l vedea atât de priceput în toate, atât de hotărât, în ciuda vârstei lui tinere.

Dimineața, când Marina se dusesese în cabina lui, ea văzuse și auzise totul. Știuse cu două zile mai înainte, că Marina are de gând să se ducă la Minas. Încă înainte ca acesta să-l ucidă pe Ghedin și să devină căpitan. Dar nu-i trecuse prin minte ideea că s-ar fi arătat geloasă pe propria ei soră. Însă deosebirea făcută de Minas între surori și disprețul arătat Marinei îi întetiseră gelozia și disperarea și o împinseseră să rostească acele vorbe nesăbuite. Când ieșise din cabina lui Minas, cele două surori se întâlniseră. Marina, râzând sălbatic, îi spuse Stylianiei:

— Nu mă întrebi cine m-a lovit și mi-a învinețit fața?

— Nu te întreb, îi răspunse Styliani, pentru că nu-i treaba mea. Ești liberă să faci ce vrei, după cum libere suntem eu și Maria. Parcă atunci când te dragosteai cu el sub puntea de la pupa m-ai întrebat pe mine?

— Ești rea, îi strigă Marina, și n-am să te las să te bucuri...

Și Styliani plecă. Știa că aceste vorbe nu prevestesc nimic bun. Știa că Marina n-are minte, de aceea îi întoarse spatele și o lăsă la bucătărie să se potolească.

Dealtfel, nu se temea de ea. Dar ceva tot o neliniștea. Minas, deși primise să-l ajute în clipele grele prin care trecuse, de când preluase comanda corăbiei nu o chemase nici măcar o singură dată, nu-i acordase nicio atenție. Oare ce însemnau toate acestea? Și când află de la Mikelis că ruta „Câinelui” fusese schimbată și că în loc de Tsirigo se îndreptau spre Milo, fu cuprinsă de neliniște. Se gândi că Minas plănuia ceva rău.

Nu era lipsită de judecată și își dădea seama cât e de greu să rămână trei femei pe o corabie de corsari. Dar nu voia să fie izgonită de pe navă, așa cum se va întâmpla cu Maria și Marina. Odată ce îl ajutase pe Minas în ceasuri de restriște, voia ca el s-o cheme și să se explice. Și mai dorea un lucru: să afle dacă Minas o iubea tot atâta cât îl iubea ea sau dacă pentru el nu valora mai mult decât securea cu care despicasе țeasta lui Selim. Și cu cât trecea timpul, cu atât îngrijorarea ei creștea. Se temea că vor ancora în portul insulei Milo și o va chema împreună cu surorile ei, s-o debarce cu ele laolaltă. Dar o asemenea purtare nu voia

și nu se aștepta la ea. Și, fără să mai piardă vremea, se duse în cabina lui.

Îl găsi aplecat deasupra unei hărți mari a Mediteranei, studiind cifrele și însemnările făcute de cartograf.

Când o văzu îi vorbi cu asprime:

— Ce cauți aici? Cine te-a chemat?

— Cine m-a chemat ieri-noapte la prova corăbiei? Acela m-a chemat și acum.

— Dar de ieri până azi s-a schimbat totul. Și eu însumi m-am schimbat. Nu vreau să stau de vorbă cu nimeni. Vreau să te duci îndată la treburile tale, altfel...

— Ai să mă lovești așa cum ai bătut-o pe Marina?

— Mi-e lehamite de femei! strigă furios Minas. Nu vreau nici să vă văd, nici să vă aud.

— Și pentru asta ai să ne arunci pe o insulă pustie?

— Am să vă debarc în insula voastră.

— Și de ce nu m-ai chemat ca să mi-o spui? Sau m-ai socotit la fel de aiurită ca Marina, încât să doresc să mă instalez aici și să-l îndepărtiez pe căpitan de la treburile lui. Eu aveam de gând să debarc la Tsirigo. Nu la Milo. Nu mă înrudesesc nici cu surorile, nici cu tatăl meu. Așa încât trebuia să mă chemi și, dacă nu m-aș fi supus, dacă aș fi vorbit ca Marina, atunci să faci cum te taie capul.

— Ne-ndreptăm spre Milo, îi spuse Minas. Și cele ce-mi spui nu ne pot schimba ruta. Du-te și te împacă cu surorile tale, pentru că drumul tău este la fel cu al lor, iar al meu are altă țintă.

Styliani înțelese că nu avea rost să mai stăruie. Se gândi câteva clipe și apoi spuse:

— Fie așa cum poruncești, căpitane. Însă, dacă vrei, nu ne debarca chiar în portul insulei, ci ceva mai încolo, la Apano Meria. Acolo locuiește o concetățeană care mă poate adăposti. Și un singur lucru mai am să-ți spun: că ne vom mai întâlni, pentru că drumurile noastre nu sunt atât de îndepărtate cum crezi tu.

Și plecă.

Minas rămase pe gânduri. Își dădea seama că femeia aceasta nu e la fel ca celelalte. Și oricât de lipsit de experiență era, auzise destule femei vorbind, dar niciuna nu vorbea ca Styliani.

Desigur că experiența e mare lucru, dar de multe ori instinctul e mai fără greș decât rațiunea. Știe să dezvăluie omului unele lucruri pe

care mintea nu e în stare să le descopere. Ceea ce-i cerea fata nu-i schimba cu nimic planurile. Atunci, de ce s-o refuze? îl chemă pe Fanurakis și cercetară împreună harta. Și nu numai că schimbarea intervenită în debarcarea fetelor nu-i dăuna, dar chiar îi era de folos. Pentru că oricât de departe de port ar fi ancorat, putea totuși să se-ntâlnească cu vreun dușman mai bine înarmat decât el. Așa că făcea o faptă bună fără să păgubească nimic. Porunci deci să se-ndrepte către Apano Meria.

După ce plecă Fanurakis și rămase singur, gândurile lui Minas prinseră să zboare înapoi și-ncolo, ca niște păsări fugărite. În el se trezeau simțăminte stranie. Dorințe și temeri, dureri și speranțe. În ciuda hotărârii luate, se simțea întristat că Styliani avea să plece. Era trist pentru că nu o va mai vedea. Fiindcă nu știa când se va mai putea întoarce din călătoriile lui îndepărtate. Însă nu ceda. Nu-și putea permite nicio manevră greșită care ar fi putut să-i primejduiască viitorul. Va pieri și el odată cu „Câinele”. Se temea de mizerie și era gata să facă orice ca să-și croiască o viață mai bună. Voia însă să fie în regulă și cu conștiința lui. Voia totdeauna să găsească o cauză serioasă care-l împingea la anumite fapte. De moartea Ciupitului și a Roșcatului nu-i păsa. Dar la uciderea lui Ghedin și a lui Selim se gândea adesea, deși în adâncul inimii credea că viața și moartea pășesc alături și că, dacă nu i-ar fi ucis pe ei, ar fi trebuit să-și taie propria lui beregată. Și moartea și foamea te duceau la pieire. Puteai fi doborât de glonț, de spadă sau de necazuri. Dar un adevărat bărbat trebuia să știe să aleagă. Această alegere era lucrul cel mai greu, și fericit acela care știa să ia repede o hotărâre și să nu regrete cele hotărâte.

Va porni deci pe mare. Va cunoaște orașe și oameni de tot felul și adesea se va afla față-n față cu moartea. Minas știa foarte bine că într-una din aceste întâlniri el va fi cel învins. Atunci de ce să se teamă? Și totuși se temea. Ochii lui priveau în toate părțile. Urechile lui pândeau cel mai mic zgomot. Mintea lui lucra cu febrilitate, înflăcărată de visuri, copleșită de temeri și înaripată de speranțe.

Pe urmă își aminti de surorile lui. Era și asta o datorie. Și-l chinuia data la care trebuia s-o plătească. Să aștepte mai întâi să dobândească avere și faimă pe mare și după aceea să-l lichideze pe Katramatos, sau mai întâi să se măsoare cu el și să piară, ori să învingă și să pornească apoi în marea lui călătorie, mândru și fără griji? Pentru că nu uita nicicând motivul care-l împinsese să ia calea mării atât de timpuriu.

Îeși pe covertă și se duse la cârmă, lângă Fanurakis. Se apropiu de primele stânci ale insulei Milo, care în lumina tulbure a înserării se iveau din ape ca o umbră neagră. Peste vreo patru ceasuri aveau să ajungă la Apano Meria. Acolo avea s-o debarce pe Styliani. Simți că inima îi e cuprinsă de o durere dulce, una din acelea pe care omul le dorește mai mult decât bucuria. Styliani nu mai era mândră și putea foarte bine să n-o facă să dispere. Odată ce ea însăși credea că drumurile lor nu sunt atât de depărtate, n-avea decât să arate că și el credea același lucru. O promisiune nu-i putea îngreuna cu nimic soarta. Privi marea și nu observă nicio navă. O idee îi trecu deodată prin minte. Să le debarce pe cele două surori pe acel țărm și pe Styliani singură la Apano Meria. În felul acesta îi făcea pe plac. Îl trimise pe Fanurakis să le debarce pe cele două fete. Marina vru să-l vadă, dar el refuză. Nu avea timp de pierdut. Și nici nu putea iubi toate femeile. Avea darul de a ști să-și pună frâu dorințelor. Și așa debarcă fetele, fără vorbe. Le văzu îndreptându-se, sub razele blânde ale lunii, spre micul sat ce se vedea pe coasta unui deal. După ce Fanurakis se reîntoarse cu barca, porni iar pe mare.

Plutiră un timp și Minas coborî în cabina lui. Era bucuros că învinsese. Nu că-i era milă de Marina sau că nu-și mai amintea de farmecul trupului și al sărutărilor ei. Nu uitase nici sânii rotunzi ai Mariei. Dar tocmai de aceea simțea că învinsese. Pentru că toate acestea îi plăceau și le dorea, dar știa să-și supună florii trupului marelui său dor și poruncilor inimii. Se bucura așadar că luase o hotărâre și că Rebelos îl învinsese pe Minas.

Însă, cum intră în cabina lui, în lumina palidă a lămpii, o văzu pe Styliani așteptându-l.

Își aținti ochii asupra ei și mult timp nu scoaseră niciun cuvânt. Pe amândoi îi stăpânea tristețea. Ceva îi apropia, dar îi și îndepărta. Până la urmă Styliani rupse tăcerea:

— Am venit, îi spuse, ca să-ți mulțumesc. De aici înainte nu-ți voi mai cere nimic. Dar să știi, Minas, că oriunde te vei afla, gândurile mele te vor însoți. Și dacă nu ți-e greu, trimite-mi vești la Apano Meria.

Și îndată scoase din sân o cruce. Era de argint și avea înăuntru ceară de la sfântul mormânt și lemn sfânt.

— Ia-o cu tine, îi zise. Fă-mi această plăcere. Și niciodată nu vei regreta.

Minas luă crucea și și-o puse la gât. Apoi se apropie de ea, îi luă

măinile, privi în ochii care-i sclipeau în penumbră, îi cuprinse capul și o sărută cum nu sărutase încă nicio femeie. Se cutremură de bucurie și teamă. Nicicând nu visase o asemenea femeie.

Styliani îi înconjură gâtul cu brațele și pe chipul ei înflori un zâmbet cum nu mai văzuse Minas. În fața lui se ivise un alt om. O astfel de femeie, deosebită ca frumusețe și suflet, era o adevărată comoară. Un dar de la Dumnezeu!

O strânse din nou în brațe și o sărută de mai multe ori. Dar deodată sări în picioare. O privi, așa cum stătea pe un scaun și se temu de ea ca de o vrajă. Cine dracu, se gândi, îi trimitea asemenea farmece, tocmai când trebuia să se ocupe numai și numai de realizarea planurilor lui?

Dar ea îi zâmbi. Îi zări dinții albi ca fildeșul, buzele roșii ca cireșele și ochii albaștri ca cerul de mai. Și își schimbă gândul.

Cum ar fi putut dăuna planurilor lui ființa aceasta și fericirea pe care i-o dăruia? Și chiar dacă ar întârzia, își spuse, să iasă cu ea la Apano Meria, cu ce l-ar păgubi această întârziere? De ce ar avea a se teme? De vreo întâlnire primejdioasă? Dar oare nu era pregătit pentru așa ceva? Se apropie deci de ea și o luă din nou în brațe și o sărută de multe ori pe gură, pe obraji, pe gât și pe ochi, izgonind orice gând care i-ar fi putut învenina acel ceas fericit al vieții sale. Și dragostea simțită era atât de mare, încât orice primejdie îi părea mică, orice dușman neînsemnat. Mângâierile și privirile ei îl însuflețeau într-atâta, încât de dragul ei ar fi fost în stare să scoată cuțitul și, repezindu-se ca o fiară, să doboare o întreagă ceată.

Nici cu Rozina, flica tipografului, nici cu Anezina, nici cu Marina nu simțise o asemenea fericire. Niciodată nu bănuise că o femeie poate valora atât de mult și niciodată nu se gândise că o privire, o mângâiere ar putea trezi în el atâta bărbăție și dragoste de viață. Se așeză lângă ea.

— Iartă-mă, îi spuse, dacă ți-am vorbit cu asprime... Mintea mi-e bântuită de puternice furtuni, pentru că nu știu ce-mi va aduce ziua de mâine. Pot pierde tot ce am dobândit și pot ajunge iar în mizerie, iar tu ai putea să te porți cu mine la fel ca Marina pe puntea fregatei.

Styliani tresări.

— De ce mă socotești la fel ca Marina? îl întrebă. Nu vreau să mă încurci cu ea. Știu să deosebesc bărbatul și-n mizerie și-n bogăție. Și pentru că te-am văzut și sărac și bogat, de aceea te iubesc și sunt a ta

din tot sufletul.

Minas nu-și credea urechilor. Să-i vorbească astfel cea mai frumoasă fată din câte cunoscuse, i se părea atât de minunat, încât îi era teamă. Se temea că o asemenea fericire nu va ține mult. Și această temere îl copleșea. Dar căuta să alunge gândurile negre și se dăruia cu totul talismanului său. Oricine ar fi încercat în acele clipe să o atingă pe iubita lui, ar fi trebuit să-și ia adio de la viață.

O privea. Îi privea părul, ochii, buzele. Dar orice ar fi făcut, Styliani nu mai avea mândrie. O învinsese într-adevăr. Și această victorie era a doua obținută. Pentru că Styliani nu era ca Marina și Maria, care-și legănavu șoldurile și se drăgosteau cu oricine. Părerile Stylianiei erau de neclintit și gusturile ei dificile. Știa să aleagă, știa să vrea, putea să ia hotărâri și să-și conducă viața după voia ei. Era deci o victorie să fie iubit de o asemenea femeie. Și în seara aceea înțelese că iubirea îi izgonise mândria și că sufletul și trupul acelei femei erau ca un aluat în mâinile lui, pe care-l putea plămădi cum voia, încât să se bucure de toate frumusețile ascunse de purtarea mândră a acestei fete.

— Vreau să te socotesc nevasta mea, îi zise.

Și Styliani, ațintindu-și ochii asupra lui, îi spuse cu încredere și gravitate:

— Eu te-am socotit totdeauna bărbatul meu.

Minas aruncă o privire mării, prin hublou. Ajunseseră la țărmul de la Apano Meria și câte va luminițe tremurătoare sclipeau în întuneric. Minas o lăsă pe Styliani în cabina lui și se duse la pupa. Îl găsi de strajă pe Mikelis și-l trimise să-l caute pe Fanurakis. Echipajul se odihnea. Căpitanul se duse la prova și-l văzu pe Gofar sforăind. Și pe Genaro dormind cu gura căscată. La postul de veghe de pe catargul din mijloc se aflau un miliot și oamenii de strajă stăteau la posturile lor. Cercetă cu privirea marea de jur împrejur. Totul era pustiu. Preluă el însuși cârma. Cu mâna lui întoarse corabia spre țărm. I se părea un joc. Respiră adierile vântului care-i sufla în față și umfla pânzele și nu întâmpina nicio greutate, nici nu-l înfricoșa ceea ce făcea. Oare nu-i spusese Fanurakis că te înveți cu marea încet-încet și, fără să-și dea seama, omul îi află tainele? Minas era înțelept. Nu socotea că reușise să cunoască pe deplin toate tainele mării. Dar când se angajase pe corabie nu era chiar lipsit de experiență. Tatăl său lucrase doi ani de zile pe un scuter și el îl însoțise. Mai avusese de-a face și cu bărcile din port. Mai avea încă multe de învățat. Începuse însă să se deprindă cu cele trebuitoare

pentru conducerea unei corăbii și, cu ajutorul lui Fanurakis, învățase să se orienteze pe hartă și să se călăuzească după stele. Nu știa însă nimic despre ocean. Dar atunci își aminti de Antonios Kargas și de câte îi povestise vechiul lup de mare despre călătoriile lui pe mări îndepărtate. Câte-i spusese despre niște năieri portughezi, care de secole, în ciuda cunoștințelor lor neîndestulătoare, navighează neînfricați pe marele ocean. Va reuși deci și el să-și împlinească visul de-a călători cât Mai departe, din moment ce așa voia și i-o spunea și draga lui.

— Ne vom apropia de țărm, îi spuse lui Fanurakis, și vom sta pe loc câțva timp. Află că fata pe care o debarc este nevasta mea și eu însumi vreau s-o conduc pe uscat. Tu ai să rămâi de strajă și ai să fii cu ochii-n patru. N-am să mă îndepărtez prea mult de coastă. Dacă se-ntâmplă ceva fluieră de trei ori și pe dată voi fi pe corabie.

Fanurakis nu scoase o vorbă, ci făcu doar manevrele necesare ca să ancoreze și să iasă căpitanul.

Atunci Minas se duse în cabină, o luă pe Styliani, coborâră în barcă, îl luă și pe Mikelis, se înarmară amândoi și ieșiră pe uscat. Mikelis rămase în barcă. Minas și Styliani înaintară pe țărm și se opriră sub un smochin.

— Unde ai să locuiești aici? o întrebă Minas.

— La Areti a lui Kutluması, o fostă servitoare de-a noastră, care s-a măritat cu un marinar.

Atunci Minas scoase de la brâu o pungă cu galbeni și îi spuse:

— Ia-o, ca să-ți cumperi ce ai nevoie.

Styliani păli.

— O bucată de pâine și o haină, dacă-mi vor trebui, mi le va da Areti. N-am nevoie de bani.

Minas o privi.

— Nu te arăta mândră, îi zise. Sunt bărbatul tău și averea mea e și a ta. Ia deci galbenii și, dacă vrei, dă-i de pomană, ca să mă-ntorc cu bine și să am noroc.

Vorbele lui Minas nu puteau fi nesocotite. Luă punga și, cuprinzându-l în brațe, îl sărută de mai multe ori.

— Bărbatul meu iubit, îi șopti.

Mai merșeră puțin și fără o vorbă se opriră lângă un tufiș și se așezară pe pământul acoperit cu iarbă moale.

Noaptea era liniștită. Și gregos, care sufla, nu-i tulbura dulceața. Nu se auzea niciun zgomot. Nimic nu mai reținea acum dorința lui

Minas. Brațele lui o strângeau ca o menghină de oțel. Îi dezmierdă sânii. Și curând se bucură de ea. O făcu a lui. Acolo, lângă tufiș. Sub lumina stelelor, în pacea nopții și departe de orice ochi omenesc. O îmbrățișă cu patimă, îi zburli părul, o sărută de mii de ori și se desfătă cu nevasta lui până-n zori.

Când se auzi primul cântec de cocoș, dormeau amândoi istoviți de plăcere și cu trupurile împletite. Se treziră și își zâmbiră.

— Trebuie să te duci la Areti, îi spuse Minas.

Ținând-o strâns de mijloc, începură să urce dealul spre Apano Meria, însă înainte de a ajunge la primele case, zăriră sclipind albă în tulbureala zorilor bisericuța lui Ai Iannis. Cum treceau pe lângă ea, văzură două candelă arzând și auziră un glas slab și răgușit care citea rugăciuni. Se priviră și intrară înăuntru. Se găsiră într-o bisericuță săracăcioasă și în fața unui preot bătrân care continua să-și citească rugăciunile. Se opriră lângă ușă. Apoi Minas, fără să spună o vorbă Stylianei, se apropie de bătrânul preot.

— Sunt marinar, îi zise. Curând plec pe mări îndepărtate. Pe fata aceasta am făcut-o nevasta mea. Cunună-ne.

Bătrânul îi privi pe amândoi. Și, după ce se gândi câteva clipe, răspunse:

— Odată ce pleci acum, am să vă căsătoresc.

CAPITOLUL NOUĂ

Când prinse a se lumina de ziuă, „Câinele” părăsise apele insulei Milo și dispăruse între cer și mare. Două femei însă vegheau în fața unei mici ferestre. Styliani și Areti.

Dumnezeu ferise acel loc și ciurma nu ajunsese până acolo. Și nici cei înspăimântați de molimă, care, părăsind orașul, o porniseră prin munți și prin văi, nu ajunseseră până la Apano Meria. Cei mai mulți se refugiaseră în alte insule, unde nu se ivise boala. Bogătașii plecaseră la Constantinopol, Smyrna și câțiva în Italia. Astfel Apano Meria își păstrase tihna. Avea case puține, iar locuitorii ei, oameni harnici, munceau la grădinile de zarzavat, la irigații sau pe mare. Femeile erau gospodine și țesătoare vestite. Tinerii, puțini la număr, câți nu sembarcaseră pe vreo corabie, se ocupau cu pescuitul. Așa că în casa Aretiei viața se scurgea liniștită. Se sculau în zori și se culcau de îndată ce se însera. Diminețile stăteau în casă, iar după-amiezile, uneori, se

duceau până la bisericuța lui Aî-Ianins să aprindă lumânări și să-i ducă bătrânului preot Simeon pâini proaspăt scoase din cuptor. Bărbații amândurora se aflau pe mare, amândouă căpătau cu mare greutate vești de la ei. Adeseori Areti, și ea tânără de douăzeci și cinci de ani, stătea la fereastră și privea marea și-i vorbea. O întreba despre soțul ei, cerea vești de la valurile ei, de la vântul cel jucăuș și scrisori de la corăbiile ce-i brăzdau apele. Și cum marea nu-i răspundea, privea cu mirare și, cu ochii plini de spaimă, șoptea:

— Sfinte Iannis Botezătorule, nu o lăsa să-mi ucidă bărbatul!

Așa treceau zilele la Apano Meria. Așa se părea că trec. Pentru că cine poate ști ce se ascunde în dosul unei vieți liniștite?

Adesea, înainte de a se lumina de ziuă, Styliani cobora la bisericuța lui Aî-Iannis. Stătea lângă preot și asculta rugăciunile de dimineață. Pe urmă, aștepta utrenia³¹ ca să se împărtășească. După-amiezile se spovedea și în felul acesta găsea prilejul să-i spună bătrânului Simeon toate temerile ce-i chinuiau sufletul. Îi vorbea despre Minas, îngenuncheată înaintea lui, ascunsă de patrafir și-l întreba despre Dumnezeu și despre judecata lui.

— Crede-mă, bunicuțule, îi spunea. Minas nu e rău, chiar dacă a vărsat sânge de om. A ucis oameni hidoși, în ceasuri de primejdie, când mintea se tulbură. Dar tremur, bunicuțule, să nu i se-ntâmples vreo nenorocire bărbatului meu. Corsarii pedepsesc fără milă. Dar eu știu că e bun și viteaz.

— Nu poți, fata mea, să-ți cunoști aproapele mai bine decât își cunoaște Atotputernicul creaturile.

— Dar atunci, bunicuțule, dacă Dumnezeu știe totul, nu se poate înșela în privința lui Minas.

— Domnul poruncește sufletelor și inimilor.

— Spune-mi, bunicuțule, poate fi aspră judecata lui Dumnezeu față de Minas, pentru că a ucis?

— Domnul, fata mea, îi judecă și pe cei dreپți și pe cei nedreپți, răspunse Simeon.

— Dar eu nu mă tem de Dumnezeu, mă tem de oameni!

Styliani îl privea. I se părea că vocea lui vine din locuri depărtate. Că ochii lui tulburi vedeau până departe, acolo unde nu poate ajunge privirea omenească. Și totuși suferea.

— Nu vreau să-l pierd, bunicuțule! Fără el ziua nu se deosebește

31 Utrenia: slujbă religioasă de dimineață (n. tr.).

de noapte. Odată cu el vor pieri soarele, stelele cerului și luna. Mă topesc pentru că trăiesc departe de el. Ard de dorința de a porni pe mare și de a mă lăsa târâtă de valuri și de vânturi. Numai să viețuiesc cu speranța că undeva, în larg, îi vor zări corabia. Nimic nu-mi poate alina durerea și dorul ce mă arde!

— Atâtea femei, copila mea, își au bărbații prin străinătăți! Trăiește și tu cu gândul că se va întoarce. Dumnezeu ascultă rugile celor cu inima bună și îl va readuce lângă tine.

— Măcar de s-ar întâmpla cum spui!...

De câte ori pleca de la biserița lui Ai Iannis, Styliani se simțea ușurată. Niciun om în pustietatea asta, nici tovărășia Aretiei, nici nimeni altul nu o putea liniști. Și suferința ei era dublă. Suferea că cel drag nu e lângă ea, dar suferea și pentru că nu știa pe care mare călătorește, în ce port a ancorat, ce primejdii îl pândesc. Și adesea chinul ei se-ntețea, deoarece ajungea să se-ntrebe dacă a murit sau dacă trăiește. Văzuse cum trăiesc corsarii. Și totuși, nicio clipă nu regreta că-l întâlnise în calea ei. Chiar dacă suferea atât. Era mai bine acum decât înainte. Mai bine să se chinuiască așteptându-l, decât să aibă parte de traiul searbăd de la moară.

Însă nu cobora doar ca să-l întâlnească pe bătrânul Simeon. O făcea și din alt motiv. Când se-ntorceau navele de pescari, se ducea chipurile să cumpere pește, dar în realitate ca să pună întrebări neobișnuite. Se interesa de ruta lor, de distanța la care poate ajunge o navă pescărească, o felucă, asemeni unei coji de nucă. Cu o pânză pătrată s-ar putea avânta pe mare, în larg? Și din gura pescarilor auzea fel de fel de lucruri. Unii o încurajau prin vorbele lor, alții o îndemneau să se lase de planurile ei îndrăznețe. Însă Styliani, care avea o minte ascuțită, nu-i credea nici pe unii, nici pe alții. Aduna cele aflate și, când se-ntorcea la casa Aretiei, sau noaptea, în așternut sau în zori când se ducea la biseriță, se gândea la ele și, cercetându-le temeinic, alegea calea de mijloc.

Venise iarna. Sălbatici sorokoși și ostrii răscoleau Egeea. Treceau săptămâni fără ca vreo navă să poată ieși pe mare.

Într-o dimineață, după o furtună puternică, ancoră în port o corabie din Tsirigo, avariata de furia valurilor. De îndată ce află vestea, Styliani alergă pe țărm și se-ntâlnește cu căpitanul. Trecuseră trei luni de la plecarea lui Minas. Trei luni în care nu aflase nimic despre el, trei luni în care nu primise nicio veste de la bărbatul ei. În acest răstimp se-

mbolnăvise bătrânul preot Simeon și Styliani îl îngrijise cu mare dragoste. Îngenunchea în fața icoanei sfântului Iannis și se ruga pentru bătrân, fiindcă numai vorbele lui o linișteau și o alinau ca un balsam. Și aștepta mereu. De aceea, când sosi nava din Tsirigo, se grăbi să-l vadă pe căpitan ca să afle ceva despre „Câine”. Știa că, plecând din Milo, Minas se-ndreptase spre Tsirigo, ca să angajeze acolo oameni pentru echipaj și apoi să pornească pe mări îndepărtate. Știa însă că în apele Monemvasiei³² avea niște răfuieli cu Katramatos. Și Styliani credea că Minas se va îngriji mai întâi de surorile lui și pe urmă de avere. Doar să găsească oamenii potriviți pentru echipaj.

Căpitanul corăbiei din Tsirigo era un lup de mare de vreo cincizeci de ani, care transporta mărfuri din Egipt până sus, în porturile Adriaticii. Când Styliani îl întrebă despre „Câinele”, căpitanul o privi din cap până-n tălpi și îi spuse:

— Și ce te interesează pe dumneatale „Câinele” ăsta care a prăpădit toate corăbiile de pe aceste mări?

— Spune-mi, pentru numele lui Dumnezeu, îl întrebă Styliani pe căpitan, „Câinele” se află în mările noastre?

— Cine știe? răspunse căpitanul. În urmă cu cincisprezece zile s-a arătat în strâmtoarea Andros. Dar acum cine știe unde se află!

— A fost la Tsirigo?

— Acolo a atacat mai întâi, îi răspunse căpitanul.

— Și despre Katramatos știi ceva?

— Nu, însă de mult timp n-am auzit de el.

Styliani plecă mai liniștită. Și se duse în grabă la bisericuța lui Aî-Iannis. Îl găsi pe bătrân afară, numărându-și mătăniile.

Îi luă mâna, i-o sărută cu respect și-i zise:

— Minas străbate mările. Ceva îmi spune că va veni, că ne vom întâlni iar.

— De unde știi? o întrebă preotul.

— Am aflat vestea de la niște marinari pe care furtuna i-a silit să se adăpostească în golf. Și nu numai asta, bunicuțule, ci și că până acum nimeni n-a reușit să-l învingă. Nimeni!

— Numai să nu-l învingă cândva Satana.

Styliani privi chipul senin al preotului și-i spuse:

— Pe un asemenea bărbat nu-l poate câștiga diavolul. Numai Dumnezeu îl va câștiga.

32 Monemvasia: oraș din Peloponez, aproape de Tsirigo-Cytera (n. tr.).

— Să te audă Cel de sus!

În noaptea aceea Styliani rămase trează. Inima ei era plină de bucurie. Mintea îi călătorea departe și noaptea nu i se mai părea chinuitoare. Somnul însă nu se lipea de ea.

Nu-și dădea nici ea seama de ce căuta să prindă cel mai mic zgomot, de parcă aștepta pe cineva. Ceasurile se scurgeau unul după altul, trecu și miezul nopții. Cercevelele ferestrelor scârțâiau, un cocoș cântă înainte de vreme și cârligul unui oblon se tot izbea de lemn. Styliani nu dormea. Auzea răsuflarea Aretiei care dormea, dar ea nu putea închide ochii, îl aștepta pe cel drag.

În zori vântul se potoli. Corabia din Tsirigo se pregătea de plecare, când în larg se ivi o corabie neagră, care se-ndrepta spre golful din Apano Meria. Era încă departe și nu se putea vedea ce fel de corabie este. De la fereastra Aretiei se auzi un strigăt vesel:

— Areti, vine Minas!

Aceasta se apropie la rândul ei de fereastră. Styliani respira des, de parcă alergase, ochii îi erau tulburi, mâinile reci și fața învăpăiată. Deși nu dormise deloc, ochii ei erau la fel de vioi ca în zorii acelei zile când ascultase în biserița lui Aî-Iannis urările de nuntă din gura bătrânului Simeon. Și, fără voia ei, își înălță privirile spre cer și rosti o caldă rugăciune de mulțumire. Odată ce „Câinele” se-ndrepta spre insulă, însemna că Minas era sănătos și biruitor pe mare. Priveau deci corabia cu nesaț, când, deodată, observară că-și schimbă ruta. În loc să-și continue drumul spre golf, se-ntoarse, se-ndepărtă de insulă și după vreun ceas nici nu se mai zărea. Styliani mai stătea încă la fereastră. Dar îi pierise graiul. Nu-și putea explica cele întâmplate. I se părea că visase. Tot felul de gânduri o chinuiau. Poate că ei observaseră ceva pe mare sau pe țărmul insulei și de aceea fuseseră nevoiți să-și schimbe ruta. Să caute un loc mai potrivit pentru acostare.

— Poate că nu era „Câinele”, îi spuse Areti.

Styliani știa însă că nu se înșelase. Alții s-ar fi putut înșela, ea niciodată. Corabia omului iubit știa s-o deosebească dintre toate corăbiile lumii. Și nu luni, ci chiar ani de ar fi trecut, tot i-ar fi rămas întipărită în minte. Fusesse „Câinele”. Styliani nu se înșelase. Și încă ceva. Se îndrepta spre Apano Meria, dar își schimbase ruta de nevoie. Și de asta era sigură Styliani. Și se mai gândea la ceva: de vreme ce căpitanul Minas voia să vină la Apano Meria să-și întâlnească nevasta, nimic nu-l va putea împiedica s-o facă, și chiar foarte curând. Și-i spuse

Aretiei:

— Chiar dacă „Câinele” și-a schimbat ruta, azi-măine va ancora în apele noastre.

— Și dacă a fost nevoit să se-ndepărteze mult?

— Va găsi el mijlocul să vină, răspunse Styliani.

Casa n-o mai încăpea. Voia să iasă. Să se ducă pe țărm. I se părea că în felul acesta micșorează distanța ce-o separa de Minas, că se apropie de el, că va zări corabia lui ivindu-se mândră în golful din Ap ano Meria. Cele două femei luară așadar cu ele pâine proaspătă și ulei pentru bătrânul Simeon. Coborâră la bisericuță, se închinară la icoane, aprinseră candelile și-i dădură preotului ce aduseseră. Apoi ieșiră să privească marea. Dinspre partea de unde se arătase mai înainte „Câinele”, văzură apropiindu-se cinci corăbii mari. Areti nu-și dădu seama prea bine ce fel de corăbii erau și se bucură. Styliani însă păli. Cinci corăbii plutind așa, în ordine, nu era ceva care s-o bucure.

— Taci, îi spuse Aretiei, nu-mi plac corăbiile astea.

— Crezi că sunt de-ale corsarilor? o întrebă Areti înspăimântată.

— Spun că sunt străine, fregate, și nu înțeleg ce caută în apele noastre.

Styliani era de-acum sigură că Minas zărise aceste corăbii și găsisese că nu e înțelept să le iasă de unul singur în cale, ca să se lase nimicit de cinci fregate. Nu putea fi însă departe de insulă. Poate chiar își ascunsese corabia în vreun golf mai dosnic și debarcase pe uscat. Toate acestea îi treceau prin minte și se străduia să afle răspunsul cel bun, fără să reușească totuși. Corabia din Tsirigo încă nu ridicase ancora. Căpitanul ei aștepta să vadă ce se va-ntâmpla mai întâi cu corabia zărită pe mare și acum cu cele cinci care se apropiau. Styliani continuă să privească tăcută marea. Pe urmă, după ce se mai gândi, îi spuse Aretiei:

— Tu du-te acasă. Nimeni nu știe ce caută aici fregatele astea. Dacă vezi că nu mă întorc, nu te speria. Înseamnă că m-am ascuns pe undeva.

Areti o privea mirată.

— Și ce legătură ai tu cu corăbiile? o întrebă.

— Nu-i momentul potrivit pentru vorbe. Fă cum îți spun și, dacă vom avea răgaz, poate că am să-ți explic. Acum mă grăbesc.

Cele două femei se sărutară și se despărțiră. Areti începu să urce dealul spre casa ei, iar Styliani intră în biserică și îngenunche în fața bătrânului Simeon.

— Vin niște corăbii de-ale franțujilor, bunicuțule. Ceva îmi spune că-l urmăresc pe bărbatul meu. Dacă se îndreaptă încioace, înseamnă că știu ceva despre mine și desigur că nu-mi vor binele. Trebuie să mă ascund, părinte, trebuie! Ajută-mă, fiindcă în afară de tine nu am pe nimeni.

Simeon o privi, își puse palma pe creștetul ei și o îndemnă să se ridice. Apoi se duse la altar, se opri în fața ușii și-i spuse:

— Dumnezeu să mă ierte că voi lăsa o femeie să-i calce altarul. Dar numai aici am, sub o lespede, o ascunzătoare. Stai înăuntru și, dacă va fi nevoie, ascunde-te în ea.

O lăsă în biserică, ieși afară, se așeză pe o piatră și își aținti ochii asupra mării.

CAPITOLUL ZECE

Datorită lui Fanurakis, Minas fu norocos în privința echipajului. Găsi oameni de încredere, marinari cu experiență, tunari curajoși, și vreo câțiva care pătimiseră din cauza lui Katramatos. Și astfel putu să-i debarce pe Gofar și pe armean, pe italieni și doi milioți care voiau să plece pentru că nu-i îndemna inima la viață de primejdii. Și nu angajă patru-cinci oameni, ci patruzeci. Adică avea acum o ceată care-i ajungea cu prisosință ca să-și îndeplinească planurile. Când ridica ancora, cu noul echipaj la bord, nu voi să pornească spre Gibraltar. Atâta timp cât surorile lui se aflau în mâinile lui Katramatos, Minas Rebelos nu voia să părăsească apele Egeei. Navigă deci pe lângă coastele maniate din Peloponez și trimise oameni la Monemvasia ca să capete vești despre Katramatos. Însă nimeni nu-i putea spune unde hălăduiește corsarul și de aceea umbla de ici-colo, ca să dea de corabia lui. La începutul lui noiembrie se-ntâlni cu un brik spaniol încărcat cu pește sărat. Luă câteva butoaie cu pește și ceva galbeni și-l lăsă să treacă mai departe. Pe urmă jefui o barcobestie din Hios și o goeletă din Tinos. Întâlni și o mică navă franceză și o fregată, în largul capului Malea, și scufundă cu tunurile corabia mai mică, silind fregata să se retragă cu avarii serioase. Aflase că spre acele locuri se îndreaptă mai multe nave franceze și nu găsea că era înțelept să urmărească fregata și să se trezească înconjurat de celelalte. De aceea o lăsă să se îndepărteze, avariata, iar el își schimbă ruta. De la corăbiile jefuite afla adesea unde se găsesc corăbii franceze, prin ce locuri navighează corsarii berberi și tot încerca să

descopere ruta lui Katramatos, dar nimeni nu știa să-i spună ceva sigur. Numai marinarii unei corăbii din Hios auziseră că pe acel corsar îl ucisese berberii. Vestea îl puse pe gânduri pe Minas. Îi strica toate socotelile. Mai întâi pentru că voia să se-ntâlnească cu însuși Katramatos și să se măsoare cu el, și apoi, pentru că își socotea pierdute surorile, dacă într-adevăr căzuseră în mâinile berberilor. Desigur, va porni către apele lor și va încerca să-i întâlnească, dar nu voia ca altul să-l judece pe Katramatos, ci dorea să-l pedepsească el însuși. Între timp străbătea marea de la tramuntana la ostria și de la punente la levante, jefuia și devenise spaima Egeei. Adesea se luptase cu două și chiar cu trei corăbii odată, le scufundase, și în trei luni își mărise avutul și își îmbogățise cunoștințele în ale marinăriei, fără însă a reuși să dea de cel căutat. Două doruri îl chinuiau: surorile lui și Styliani. Dorul de Styliani îl rodea. În el se lupta dragostea pentru mare și dragostea pentru nevasta lui. Dorința lui cea mai arzătoare era să fie lângă ea. Dar cum și-ar fi putut-o îndeplini din moment ce nu avea puțința și averea de a-i asigura un trai cu toate cele trebuincioase? Pe urmă, devenise corsar și nu mai putea scăpa. Franțujii îi pusese capul la preț, iar corăbierii îl blestemau. Cum să trăiască fără corabia lui? Pe ce mare ar fi putut naviga liniștit? Și pe care țărm ar fi debarcat, fără să-l urmărească vrăjmașii? se gândi să plece departe. Și uneori, măcinat de atâtea griji, făurea un dulce vis: s-o ia pe Styliani, s-o îmbarce pe „Câinele” și apoi să plece departe, în locuri unde oamenii nu-l cunoșteau, pe mări unde corabia lui nu avea a se teme. Dar oare ar reuși să ajungă până acolo? se întreba. Marea în acele părți nu era deloc sigură. De la capul Malea până la Gibraltar mii de diavoli îi puteau răsări în cale. Vedea așadar limpede că pe niciun țărm al acestui arhipelag nu putea găsi un loc unde să se așeze, pentru mult timp încă. Cineva tot i-ar fi tăiat capul, ca să încaseze marea sumă promisă de franțuji. Era deci condamnat să-și vadă iubita pe furis, ca un hoț, și arareori s-o strângă în brațe. Și adeseori se gândea la soarta lui și la ciudățeniile vieții. Își amintea de vremea când trăia la Syra, când privea corăbiile și căpitanii și visa și el să aibă o corabie și să o comande. Acum o avea. Comanda o corabie bine înarmată, cei de pe mare și de pe țărmuri tremurau de frica lui, cogeamite regat al Franței își trimitea fregatele ca să-l distrugă și, cu toate acestea, în sufletul lui nu sălășluia bucuria. Pe timpuri îi admira pe corăbierii care debarcau și aduceau mulțime de daruri iubitelor. Își amintea de Asimina, de Kaliorița, care primeau pe oricine și se

drăgosteau cu ei. Pe atunci dorea toate aceste ființe. Acum însă Styliani îi umplea viața. Niciodată nu admitea că rămăsese în Marea Egee de dragul ei. Dorea desigur să-și elibereze surorile, dar dacă Styliani s-ar fi aflat la Gibraltar, ar fi găsit un mijloc ca să ajungă acolo și ar fi crezut el însuși că, făcând astfel, e și spre folosul surorilor lui. Când se gândea la Styliani, uita totul și-l cuprindea o liniște dulce. Marea i se părea mai albastră, briza marină mai răcoroasă, stâncile insulelor mesageri de-ai ei. Noaptea sta și privea stelele. Se gândea că aceleași stele își trimit lumina și la Ap an o Meria, la Ai-Iannis, la casa Aretiei, unde, poate, ar fi zărit strălucirea ochilor Stylianiei. Iubea tot ce putea ajunge până la ea. Niciodată nu iubise atât soarele, luna, stelele, vântul. Acum toate acestea îi păreau mai frumoase și mai demne de iubirea lui. Toate luau ceva din frumusețea ei, ceva din privirile ei limpezi, ceva din puritatea sufletului ei...

Și după ce brăzdă mările mai multe săptămâni și luni, își dădu seama că nu mai poate rezista. Că trebuia cu orice preț să se ducă la ea. Să se bucure și el de nevasta lui, cum se bucurau de ale lor atâția oameni care nici de un dor ca al lui nu erau chinuiți, nici nu-și iubeau femeile, așa cum o iubea el pe a lui. Și se hotărî să se-ndrepte spre Apano Meria, nesocotind vrăjmașii de tot felul, care mișunau prin acele locuri. Adesea se gândea la Gofar. Desigur că acel franțuz nu-l iertase. Și cum obișnuia să observe ce se-ntâmplă în juru-i, prefăcându-se că doarme, poate că l-a văzut debarcând-o pe Styliani și le șoptise ceva franțujilor. Și era și acesta un motiv pentru care Minas voia să se întâlnească cât mai degrabă cu ea. Porni deci spre Milo și se gândi să se ascundă undeva. Dar vântul nu i-a fost favorabil și, astfel, nu s-a putut apropia de ivpano Meria înainte de a se lumina de ziuă. În largul insulei se întâlnise cu o corabie și află de la căpitanul ei că ruta lui este urmată de cinci fregate franceze și că desigur cineva l-a trădat. De aceea Minas își schimbase brusc ruta și, în loc să ajungă în golful din Apano Meria, se făcu nevăzut către nord-vest. Peste câteva ceasuri, fregatele franceze navigau către Apano Meria. Când văzură corabia din Tsirigo în golf, crezură că era a lui Minas. Două nave, una mare și una mică, se-ndreptară spre golf, una porni spre sud și celelalte două în larg, către nord-vest. Curând cele două care porniseră către nord-vest nu se mai vedeau. Minas se ascunsese după niște stânci și-l pusese de strajă pe Mikelis, ca să-i semnaleze tot ce se-ntâmpla pe mare. Când i se semnală că două dintre nave se-ndreptau către nord-vest, se bucură foarte. Urcă

el însuși pe catargul din mijloc, îl chemă pe Mikelis care coborâse pe uscat și curând ridica ancora, pornind la rândul lui în aceeași direcție. Trei ceasuri dură sălbatica luptă cu aceste două corăbii. Până la urmă, una se scufundă, arzând ca o torță, iar pe cealaltă reuși s-o abordeze, să sară pe puntea ei cu ai lui și să-l ucidă pe căpitan și pe toți cei care opuneau rezistență. În această corabie franțujii aveau închiși în cală vreo cincizeci de prizonieri. Când o cuceri, Minas îi scoase pe toți afară, pe punte. Îi privea pe rând. Zdrențăroși, flămânzi, legați cu lanțuri. Unul din cei care ieșiseră îl privea ciudat. Minas nu spuse o vorbă. Își aținti privirile-n jos și, după ce stătu câțva timp tăcut, se apropie de el, îi cuprinse gâtul cu mâinile de parcă voia să-l sugrume și-i spuse:

— Unde sunt surorile mele?

Katramatos, căci el era, nu răspunse.

— Unde sunt surorile mele, te-ntreb! repetă Minas cuprins de furie.

— Ce poate ști un prizonier? răspunse Katramatos. Franțujii le-au eliberat și acum se află pe fregata lor. Ostenește-te să-l întrebi pe amiralul Bone.

— Am să mă ostenesc, zise Minas, să-ți tai capul, cum i l-ai tăiat tu pe al lui Antonios Kargas.

— N-ai să-mi tai capul, răspunse Katramatos, înainte de a te întâlni cu surorile tale. Și dacă-ți vor spune că merit moartea, ucide-mă. Suntem amândoi corsari și trecem prin clipe de mare primejdie. Franțujii se duc la Apano Meria s-o prindă pe nevasta ta ca să te oblige să te predai. Dacă l-am ucis pe Antonio Kargas, am făcut-o pentru că mi-a omorât zece dintre cei mai buni oameni. Noi doi însă nu avem nimic de împărțit. Ești corsar și sunt corsar. Să ne jurăm pe glonțul care ne așteaptă că vom lupta împreună împotriva franțujilor. Să-ți eliberăm surorile. Să-ți apărăm nevasta și să-i învățăm că noi, corsarii din Marea Egee, nu glumim.

Minas nu răspunse. Trecu pe „Câinele”, se duse în cabina lui și-i chemă pe Fanurakis și pe Mikelis.

— Ați auzit vorbele lui Katramatos? îi întrebă.

— Le-am auzit, spuse Fanurakis. Și ăst ceas este de așa fel, încât avem nevoie de ajutorul lui.

— Bine, răspunse Minas.

Îl puse pe Fanurakis să comande corabia cucerită și-i dădu douăzeci de marinari de încredere de pe „Câinele”. Pe Katramatos și

jumătate din prizonieri îi aduse pe corabia lui și, astfel, era sigur că pentru moment era imposibilă vreo răscoală. Își pregătiră tunurile și puștile și porniră către Apano Meria.

— Trebuie să ne grăbim, le spuse Katramatos, pentru că planul amiralului este s-o ia pe nevasta ta, să se-ntoarcă la Constantinopol și să lase celelalte corăbii să te vâneze.

Nu aveau însă vânt prielnic. Și gândeau că le va trebui mult timp până să ajungă la Apano Meria. Însă, cum nu aveau altceva de făcut, navigau cum se putea. Îngrijorarea lui Minas ajunsese la culme. Oare va ajunge la vreme? Curând trecea de stâncile din Milo. Și departe, foarte departe, se zărea Apano Meria și cele două corăbii care ancoraseră în golful ei. Orice ar face, își spuse Minas, acum le avea sub ochi. N-ar fi putut pleca fără să le vadă. În asemenea caz le va urmări și nu vor reuși să-i facă vreun rău Stylianiei. Minas stătea tot timpul pe punte, avându-l pe Katramatos alături.

Navigând însă către golful din Apano Meria, văzură departe, către sorokos³³, întorcându-se corabia franceză care se-ndepărtase căutând celelalte nave. Acum vrăjmașul avea trei corăbii, iar Minas două. Nu-l înspăimânta însă numărul lor. Altceva îl chinuia. Faptul că surorile lui se aflau în mâinile francezilor și soarta Stylianiei.

Aceasta era cea mai mare piedică, și-i lega mâinile. Nu îndrăznea să izbească fără milă nava-amiral. Se temea ca vreunul din gloanțe să nu lovească în ființele dragi. Dar nu se lăsă pentru mult timp stăpânit de aceste gânduri. Le izgoni, închise ușile și ferestrele amintirii și, luându-și inima în dinți, se gândi numai la datoria lui din acele clipe, la ceea ce trebuia oricum să înfăptuiască. Și își spuse că trebuia să lupte ca un adevărat om al mării, să rămână corsar până la capăt.

Nu avea altă cale. Dacă ar fi lăsat amintirile și dorul să-i lege mâinile, atunci era pierdut și ființele dragi nu ar fi avut niciun folos de pe urma pieirii sale. Ar fi rămas lipsite de apărare în mâinile dușmanilor lui, pradă furiei și poftelor acestora, mai ales după pagubele pe care le provocase corăbiilor lor Minas Rebelos. Izgoni deci orice ezitare și se concentra doar asupra luptei ce-l aștepta.

Privi marea cu ocheanul și văzu că, din cauza vântului care sufla, nava care venea dinspre sorokos ar fi avut nevoie de cel puțin trei ceasuri ca să ajungă lângă fregate și să ia parte la bătălie. Așa încât își spunea că avea tot timpul să se socotească cu cele două corăbii franceze

33 Sorokos: sud-est (n. tr.).

ancorate în golful de la Apano Meria.

Francezul mirosi că se-ncurcă treaba și înălță pânzele, pentru că nu voia cu niciun preț să se trezească înțepenit în golf, fără posibilitatea de a se mișca. Prefera să se măsoare cu corsarii în larg. Cu ajutorul oceanului, Bone observă că cele două nave-corsar nu aveau destui oameni pentru asalt, pe când el avea pe fiecare corabie peste o sută de negri pentru asalturi și lupte pe uscat. Îi înarmase, în afară de puști și pistoale, cu securi duble și cu niște vergi de fier cu cârlig.

Minas își dădu seama că vântul nu-i permitea să manevreze în voie. Așa că francezul se apropie de el. Pentru o clipă zări prova fregatei aproape alipindu-se de cea a corăbiei lui Fanurakis. În câteva clipe, harapii și încălecaseră bordajul, gata să sară.

Minas văzu limpede pericolul care-l pândea pe Fanurakis. Un harap se și cățăraseră pe ancoră. Îl luă la ochi și, cu un glonte, îl aruncă în mare.

Însă nici Fanurakis nu stătea cu mâinile în sân.

Pe bordaje, pe coverte și în spate, la pupa, pusese oameni să tragă asupra provei fregatei.

În ciuda strigătelor de asalt, algerienii nu reușeau să pună piciorul pe puntea corăbiei lui Fanurakis. Vreo zece dintre ei, care se agățaseră de bordaj, se prăbușiră în mare răniți sau morți. Totuși alți zece încercară un al doilea asalt și reușiră să sară pe punte, răcnind. Țipete, săbii scoase din teacă, securi, capete sfărâmate și valuri de sânge care se revarsă pe puntea corăbiei.

Atunci Fanurakis dezlănțuie atacul cu ai lui și se pornește o bătălie strașnică. Cad răniți și morți din ambele părți. Fanurakis lupta în fruntea oamenilor săi, cu spada în mână. Curând reușiră să-i arunce pe toți vrăjmașii în mare.

Dar negrii lui Bone erau mulți și desigur că ar mai fi încercat și alte atacuri. De aceea, corabia lui Fanurakis se îndepărtă puțin, cu ajutorul vâslelor, în timp ce fregata lui Bone nu se putea clinti, pentru că Minas deschisese asupra ei un foc ucigător cu tunurile. Flăcări și fum învăluiau nava, iar aerul se zguduia de explozii. Coloane înalte de apă se ridicau spre cer și pe puntea fregatei gloanțele și ghiulelele cădeau ca o ploaie. Katramatos reglă tirul și își știa bine meseria.

Pe marinarii care nu se ocupau de tunuri, Minas îi adunase la pupa. Acum începuseră să tragă și bateriile lui Fanurakis. Cele două fregate răspundeau și curând un nor de fum negru întunecă soarele pe

locul bătăliei.

Bubuitul tunurilor, strigătele oamenilor, flăcările și fumul transformaseră acel colț de mare într-un adevărat infern.

Spre norocul lui Minas, un vânt de mare răcoros îi permise să poată manevra și să se repeadă cu corabia lui asupra navei-amiral. Fumul îl împiedica să vadă limpede. Învăluia și fregata și uscatul și doar ici-colo îl lăsa să întrezărească vreun catarg. Totuși, nici Minas, nici amiralul nu-și pierduseră ținta. Trăgeau amândoi din toate tunurile. Și ghiulelele se spărgeau când la prova, când la pupa, când pe puntea din mijloc a corăbiilor. Deodată o ghiulea sfâșie pânza mare a „Câinelui” și câțiva marinari se apucară să repare imediat stricăciunea, în timp ce alții se străduiau să curețe oarecum puntea de sfărâmături.

Pulberea și fumul înnegriseră chipul lui Minas. Dar el nu sta o clipă locului. Alerga în sus și-n jos, dădea porunci și își comanda echipajul în acele ceasuri grele de parcă ar fi fost un lup de mare călit în lupte, nu un tânăr lipsit de experiență. Katramatos și oamenii lui îl priveau uluiți, admirându-i curajul, judecata limpede și repeziciunea cu care putea lua o hotărâre. Reușea să fie peste tot și să rezolve orice, încât s-ar fi putut crede că singurul lucru la care nu se gândește sunt ghiulelele și gloanțele pe care vrăjmașul le azvârlea cu nemiluita asupra lor.

Trecuse de amiază și lupta continua. Totuși, niciun popor nu zbiară în luptă mai tare decât harapii. Învățați cu asalturile, urlau ca să-l convingă pe amiral să se apropie de navele corsarilor, să le ia cu asalt și să le jefuiască. Uneori, urletele lor acopereau până și bubuitul tunurilor.

Aceste îndemnuri la asalt, făcute în clipa când așa ceva nu era potrivit, îl bucurau pe Minas. Înțelegea foarte bine ce însemnau acele urlete, ce rol aveau. Și-i spuse încet lui Katramatos:

— Se vede că Bone ăsta nu știe să-i țină în frâu. Uite pe ce fel de oameni îi fac amirali regii!

Și nu greșea. Își dădea seama că gălăgia și dezordinea aceea trădau indisciplina de pe corabie.

Striga și Minas, în picioare pe tambuchi, dar o făcea ca să-și încurajeze oamenii, să le amintească faptul că luptă alături de ei.

Deodată se auzi un strigăt:

— M-au mâncat, câinii...

Era Katramatos, care se prăbușise pe covertă.

Minas alergă la el, îl luă în brațe și-l întrebă unde fusese rănit.

— La pânțele, răspunse Katramatos și strânse mâna lui Minas.

Apoi chipul îi deveni palid și ochii i se tulburară.

Îl duseră sub puntea de la pupa, îi scoaseră hainele și se străduiră să-i spele rana. Dar schijele îi sfâșiaseră măruntaiele.

— Cu mine s-a terminat, îi șopti el lui Minas. Dar acum, când mor, îți las ție oamenii mei. Îți meriți. Ești un adevărat corsar. Dacă vei reuși să-ți eliberezi surorile, spune-le că am pierit de glonț. Acuma, du-te la treburile tale...

Înclină capul și un surâs amar îi înflori pe buze.

Deschise iar ochii și-i spuse lui Minas:

— Să dea Dumnezeu ca de asemenea moarte să aibă parte orice corsar...

Și iar îi închise și respirația lui începu să fie când mai înceată, când mai iute. Minas lăsa lângă rănit pe unul din oamenii săi și urcă din nou pe punte.

Acolo văzu că de pe fregată se făceau semnale spre cea de-a treia navă, care se apropiase. Dar, după cum se părea, aceasta ducea lipsă de gloanțe și de pulbere, așa că preferă să rămână în larg, fără să ia parte la luptă.

Deodată fregata lui Bone încercă să se-ntoarcă spre gregolevante³⁴ și-i oferă lui Minas o țintă excelentă. Râzând în hohote, căpitanul își slobozi toate bateriile asupra punții ei.

— Unde nu-i cap, vai de picioare! spuse Minas.

Se înserase și Minas credea că francezii, în urma avariilor suferite, se vor retrage.

Dar se înșela. Stătura acolo toată noaptea ca să-și astupe găurile și să-și repare, cât de cât, stricăciunile. Minas nu închise ochii. Ardea de dorința să afle vreo veste de pe fregată sau de pe uscat. Vreo știre bună sau rea despre surorile lui. Ceva despre nevasta lui. Dar nici pe uscat nu era potrivit să debarce vreun om, nici de pe fregată nu putea afla nimic. Se scufundă în gânduri. Trebuia, cu orice chip, să pună capăt acestei lupte. Și ar fi putut-o face chiar în noaptea aceea. Exista o cale să arunce în aer nava-amiral: să alipească de ea o barcă plină cu praf de pușcă. Dar nu o făcu. Nu știa ce urmări putea avea explozia. Dacă mureau și surorile lui? Atunci totul s-ar fi întors împotriva lui. Dar nici nu putea să lase lucrurile la voia întâmplării și să înceapă iar lupta.

Nu avea destui oameni pentru asalt. Pe când francezul avea o

34 Grego-levante: nord-est (n. tr.).

mulțime de harapi. Trebuia deci să ia el inițiativa. Asta era principalul. Când se luminează de ziuă, „Câinele” avea toate pânzele înălțate. Se repezi asupra fregatei, înainte ca amiralul să-și dea seama ce se întâmplă, înprăstie foc și moarte pe puntea ei, trăgând din plin cu toate tunurile și, curând, prova „Câinelui” izbi cu putere flancul fregatei. O despică la mijloc. Negrii, care nu se știau descurca pe mare, urlau ca niște șacali opăriți. Minas și Fanurakis trăgeau asupra celor care cădeau în apă. Trimise doi dulgheri la prova să cerceteze avariile și el continuă lupta. Fregata începu să se scufunde încet-încet și echipajul ei se arunca în mare. Deodată îl văzu pe amiral la pupa, dând ordine. Atunci Minas îl ochi cu grijă și glonțul lui îl lovi drept în piept. Harapii care săriseră în apă se înecaseră sau fuseseră uciși de gloanțe. Câțiva dintre ei însă reușiseră să înoate până la țărm. Văzându-l pe amiral rănit, Minas le strigă prin porta-voce: „Predați-vă!” Drept răspuns le aduseră pe surorile lui, legate, la pupa. Când văzu fetele, Minas păli, dar ca să nu-și trădeze teama, luă iar porta-voce și strigă:

— Trucul vostru e zadarnic... Mila și iubirea nu sălășluiesc în sufletul meu. Faceți cu ele ce vreți. Dacă nu vă predați, am să vă atac!

Și fără să mai piardă timpul, își înhăță spada și le strigă tunarilor:

— Trageți!

Dar mai încet le spuse:

— La prova, nu la pupa!

Când francezii văzură că focul se revarsă iar asupra lor, se înspăimântară și îi strigară:

— Trimite o barcă să iei femeile!

— Nu-mi pasă de femei, le răspunse Minas. Am să trimit o barcă să-l ia pe amiral.

— Asta nu se va-ntâmpla niciodată! i se răspunse de pe fregată, la a cărei pupa rămăseseră doar câțiva nobili, amiralul și fetele.

Cealaltă corabie franceză se îndepărtase oarecum și lupta cu corabia lui Fanurakis. Minas nu avea timp de pierdut. Trimise o barcă cu zece marinari, se cățărară pe coverta de la pupa și, unii cu spade, alții cu pistoale, se găsiră în fața amiralului. Nu li se opuse nicio rezistență. Îl luară pe amiral și pe fete, coborâră și una din bărcile fregatei și-i duseră pe „Câine”. Pe fregată rămase numai Mikelis, care, ajutat de câțiva marinari, luă aurul și bijuteriile, mărfuri de tot felul, ghiulele, arme, frânghii, diferite medicamente și le duse pe corăbiile lui Minas. Apoi lăsară fregata să se scufunde încet-încet. Când Bone și

fetele fură aduși pe „Câinele”, Minas nu le dădu atenție. Porunci doar ca amiralul să fie instalat în cabina lui și surorile lui să-i îngrijească rănilor. Când află că și medicul navei era cu ei, ordonă ca și acesta să rămână lângă amiral, dar să aibă grijă și de Katramatos. Iar el însuși alergă lângă Fanurakis, se aruncă asupra celei de a doua fregate care avea mai puțini oameni și mai puține tunuri și începu să-și arunce ghiulelele asupra ei. Comandantul acestei corăbii era un bătrân lup de mare, care se numea Batu. Văzând sfârșitul navei-amiral, se gândea doar la fugă. Și se lupta cu corabia lui Fanurakis nu ca s-o scufunde, ci ca să poată scăpa. Când însă se trezi atacat și de „Câinele”, își dădu seama că se străduiește zadarnic și înălță steagul alb. Atunci Minas le porunci prin porta-voce să arunce armele și să rămână toți pe punte. Cele două corăbii ale corsarilor abordară fregata și două grupuri de oameni înarmați urcară pe puntea ei. Închiseră în cală echipajul fregatei și, fără să mai piardă timpul, se-ndreptară spre nord, unde, în depărtare, se vedea fregatina care o ștersese de la locul bătăliei. Minas știa foarte bine că acea fregatină se va duce în insulele mai mari sau la Constantinopol să povestească ce se-ntâmplase, ceea ce ar fi avut drept urmare faptul că o flotă puternică ar fi pornit împotriva lui. Trebuia deci s-o ajungă și să-i taie drumul. Și de vreme ce avea acum sub comanda lui trei corăbii și un amiral prizonier, i-ar fi plăcut foarte mult să dobândească o a patra corabie și, după ce o va fi înzestrat cu un echipaj potrivit, să se avânte pe mare mai sigur de el și mai amenințător.

Vântul îi fu prielnic lui Minas. Cele trei corăbii porniră în larg și reușiră să se apropie de fregatină. Mai întâi o ajunse „Câinele” și pe urmă celelalte. Ca să nu piardă vremea degeaba, Minas porunci să se tragă o salvă asupra ei. Mai multe ghiulele îi explodară pe punte și, curând, fregatina înălță steagul alb, hotărând să se predea. Adunară tot echipajul și-l închiseră în cală. Apoi, pe punte, echipajele lui Minas și al lui Katramatos îl proclamară pe Minas Rebelos mare corsar și șef al flotei din Marea Egee. Dar Minas nu se lăsa amețit de glorie. Socotea că echipajul lui și cei cincizeci de oameni ai lui Katramatos nu sunt de ajuns pentru patru corăbii. Îi chemă deci pe Mikelis și pe Fanurakis. Și, înainte de a se duce s-o întâlnească pe Styliani, voia să lămurească problema. Să dea corăbiilor lui echipajele trebuincioase. Numai după ce puse stăpânire și pe fregatină, coborî sub puntea de la pupa. Și nu ca să-și îmbrățișeze surorile, ci ca să-l vadă pe Katramatos, care se lupta cu moartea. Când intră, Katramatos deschise ochii. Apucă mâna lui Minas,

o strânse cu câtă putere mai avea și-i spuse:

— Mor mulțumit și de felul morții mele și de tine. Acuma ai mare putere în mâinile tale.

— Dar nu am echipaj, răspunse Minas.

— Du-te la Monemvasia și trimite-l pe Petromaniatis al meu împreună cu un om de al tău să-ți tocmească un echipaj pe cinste. Marinari pricepuți, tunari curajoși și bărbați vrednici pentru asalturile tale.

Aceste vorbe îi plăcură lui Minas. Porni îndată spre Monemvasia, îl trimise pe Petromaniatis lângă Katramatos, iar el se urcă din nou pe covertă. La Monemvasia angajă o sută cincizeci de oameni și alți o sută la Tsirigo. Cu echipajele puse la punct, se îndreptă din nou către Apano Meria.

Însă trecuse o săptămână din ziua bătăliei și în acest răstimp vreo cincizeci de harapi, care scăpaseră de la înec sau de glonț, se instalaseră la Apano Meria înarmați, unii cu armele lor, alții cu securi, alții cu măciuci groase și se apucaseră de jafuri și de tot soiul de fărădelegi. Violară mai multe femei și uciseră câțiva bătrâni ca să le ia averea. Jefuiră și tot ce era de argint sau de aur în biserica lui Aî-Iannis. Numai pe Styliani nu reușiseră s-o găsească, deoarece o ascunsese bine bătrânul preot Simeon. Tânăra femeie ieșea numai noaptea, ca să respire o gură de aer curat. Dar sărmana Areti avu multe de pățimit. Cum era bine făcută și durdulie, algerienii o închiseră în casa ei și își făcură poftele cu ea, toți, zi de zi, ceas de ceas. Ajunsese biata femeie o adevărată zdreanță. Îngenunche în fața unui negru și-l rugă s-o ucidă. Dar fiarele acelea nu ținură seama de rugămintele ei. După ce jefuiră Apano Meria, se duseră și în alte două sate, lăsând și acolo, în urma lor, lacrimi și suferință.

Styliani, în ascunzătoarea ei, trecu prin clipe grele. Văzuse că nava-amiral fusese scufundată, dar nu înțeleșese ce se-ntâmplase cu celelalte corăbii și nu-și putea explica de ce părăsise Minas apele insulei și de ce nu se întorsese încă. Se-ntreba ce se întâmplase. Era cuprinsă de neliniște și se temea ca nu cumva alte corăbii franceze să-l fi înconjurat pe Minas și să-l fi luat prizonier. În fiecare noapte privea stelele, de la mica fereastră a altarului, și se-ntreba: Oare e viu sau mort? Învingător sau învins? Și aștepta. Aștepta mereu. Iar ceasurile și zilele i se păreau secole și zi și noapte se ruga ca Minas să dobândească izbândă asupra vrăjmașilor săi.

Alteori iarăși își spunea că nu se poate să-l învingă franțujii și algerienii pe Minas. Dar tot se temea. Se temea să nu i se întâmple ceva și să rămână singură și pustie, fără bărbatul iubit. Își dădea seama că fără el viața ei nu avea niciun rost, că se transforma într-un iad, pe care nu-l putea suporta. Își amintea cât de nepăsătoare era altădată, cât de puternică voință avea. Acum avea o singură putere: să-l iubească pe Minas. Un singur dor: să fie lângă el. Să-l vadă sălbatic, puternic, neînfricat, curajos și neînduplecat și să se bucure de el. Și să mulțumească Creatorului că o învrednicise să întâlnească și să iubească un om ca Minas! Însă zilele treceau și grija, teama și oboseala îi otrăveau viața. Când află de la bătrânul Simeon despre nenorocirea ce se abătuse asupra Aretiei, izbucni în plâns. Styliani plângea rareori. Dar să fie dată atâta suferință unei femei atât de bune, i se părea o nedreptate din partea lui Dumnezeu.

— Oare de ce i-a lăsat Dumnezeu pe acești câini să calce în picioare cea mai curată făptură? îl întrebă pe Simeon.

Bătrânul tăcu. Apoi, mângâindu-i părul, îi răspunse:

— Suferințele lui Iov, copila mea, au fost mai mari și mai groaznice. Dar și răsplata pe care i-a dat-o Domnul pentru credința lui a fost mare. Nimeni nu cunoaște voia Domnului!

— Nimeni nu o cunoaște! șopti Styliani.

Minas știa că vreo câțiva harapi debarcaseră la Apano Meria. Dar nu se temea prea mult pentru Styliani, ceva îi spunea că această femeie vrednică va găsi un mijloc să se salveze. Îi era însă milă de satele care vor avea de suferit din cauza lui. Totuși, nu putea face altfel. Trebuia să-și asigure stăpânirea asupra corăbiilor cucerite. Să le gospodărească și să le pregătească așa cum se cuvine, ca să fie oricând gata de luptă. Și numai când o înzestră pe fiecare din ele cu echipaj potrivit și numi căpitani dintre oamenii lui de încredere, numai atunci se-ndreptă spre Apano Meria, gata să curețe locul de jefuitori și să se bucure și el, după atâtea luni, de nevasta lui cea iubită. Navigă deci către Apano Meria și, dacă se convinse că nu mai putea fi atacat de vreo corabie dușmană, coborî să-și vadă surorile. Când se găsi singur cu fetele, acestea îl priviră uluite.

— Minas, tu ești sau visăm? spuse Katinko.

Minas le povesti pe scurt ce se-ntâmplase din noaptea în care Katramatos le luase cu el, după ce-l ucisese pe Antonios Kargas. Acuma surorile lui îl priveau și mai uluite. Nu puteau înțelege cum de reușise

fratele lor să facă atâtea lucruri îngrozitoare doar într-o jumătate de an! Li se părea că ascultă un basm minunat. Amândouă plâneau de bucurie.

Dar când îl întrebară de casa lor, de părinți și de ceilalți frați, Minas nu răspunse. Își plecă fruntea și rămase pe gânduri. Se gândea la insula natală.

Oare familia lui reușise să scape de ciumă? Nu știa. Deci, după ce își va vedea soția, se va duce la Syra. De la surorile sale află că, într-adevăr, Katramatos se purtase bine cu ele. Nu le atinsese și nu le jignise cu nimic. Acest lucru îl bucură. După ce stătu de vorbă cu fetele, se duse în cabina lui, unde se afla amiralul, înconjurat de nobili și de medic. Rana nu era gravă. Curând avea să se poată scula din pat. Când intră Minas, toți nobilii se ridicară în picioare, în afară de fostul curtezan al Marinei. Minas se uită la el și-i spuse:

— Ieși afară de aci, pentru că nu meriți nici măcar furia mea!

Pe urmă le făcu semn celorlalți să iasă și rămase singur cu amiralul.

— Spune-mi, amirale, câte corăbii stăpâneai?

— Cinci.

— Eu am patru, zise Minas. Și mi se pare că patru corăbii în mâinile mele fac cât paisprezece în ale tale.

Amiralul îl privi.

— Vrei să mă jignești, pentru că sunt prizonierul tău?

— Și ce folos aș avea dacă te-aș jigni? Îmi ajunge că te-am învins și-ți sunt recunoscător că, datorită ție, am astăzi o întreagă flotă în stăpânirea mea. Și pentru că nu-mi trebuie viața ta, și pentru că tu, cândva, mi-ai dăruit-o pe a mea, nu te voi vătăma cu nimic. Însă, dacă te întorci în țara ta, spune regelui tău că Minas Rebelos nu se teme de nimic și nu-i pasă de măriri. Zadarnic va trimite și alte corăbii în Marea Egee. Am să i le iau și pe acelea. Și având mai multe corăbii, n-am să las niciun fel de mărfuri să ajungă în țara lui. Poate să aibă mai multe bogății decât mine, dar sufletul lui e sărac.

Amiralul tăcea. Se gândi mult timp. Pe urmă îl privi în ochi pe Minas și-i spuse:

— Ascultă-mă, căpitane, și prețuiește aceste vorbe ale mele.

Minas se-nroși. Cogeamite amiral al Franței îl numea căpitan! „Lăudat fie numele lui Dumnezeu”, spuse în sinea lui.

Amiralul continuă:

— Oricâte corăbii ai dobândi, este greu să o scoți singur la capăt, dacă nu te vei sprijini pe o putere mai mare, pe un regat, pe o împărăție, pe un întreg popor. Cu un asemenea steag și cu sufletul pe care îl ai, poți face lucruri mari. Singur nu vei face nimic. Într-o zi te vei sătura să mai fii corsar. Într-o zi te vei simți obosit, și diavolul face ca în ziua când omul se simte nesigur pe picioare, tocmai în ziua aceea să fie atacat de dușmani. Și te vor prinde, Minas. Și soarta ta va fi rea.

— Vrei să spui că voi muri? spuse Minas. Și crezi că asta mă sperie? Găsești că tatăl meu, care va muri sau a și murit în așternutul lui de ciumă sau de foame, a avut un sfârșit mai bun? De asta nu scapă nimeni. Ce contează că mori de glonț sau de boală?

— Nu ai dreptate, îi spuse amiralul. Pentru că nu toți mor de ciumă, de foame sau de glonț. Sunt și oameni care mor de bătrânețe. Și socotesc că această moarte e cea mai bună și cea mai demnă. Iar dacă se-ntâmplă ca acel om care a îmbătrânit să fi trăit ca un viteaz și să-și fi făcut totdeauna datoria, și să fie stimat de oameni și înconjurat în ultimele sale clipe de urmașii săi, atunci moartea lui vine ca o odihnă, ca un dar de la Dumnezeu.

— Și totuși ești ostaș și om al mării!

— Și ce contează asta? Dacă datoria mă va sili să-mi termin viața mai devreme, aceasta nu înseamnă că nu știu care este drumul potrivit pentru om.

Minas căzu pe gânduri. După ce medită la cele ce-i spusese amiralul, îl întrebă:

— Și unde vrei să ajungi cu sfaturile pe care mi le dai?

— Să intri cu corăbiile tale în slujba Franței. Avem mari interese pe ocean și bărbați viteji ca tine ne sunt foarte trebuitori. Franța poate adăuga și alte corăbii la ale tale. Să ajungi mare amiral al flotei noastre. La fiecare călătorie să te-nsoțească uralele unui întreg popor și fiecare victorie a ta să fie o victorie a Franței.

Minas închise ochii pe jumătate și pe buze îi flutură un surâs ușor.

— Foarte frumoase sunt cele ce-mi spui, dar dacă se întâmplă ca Franța să-mi întindă o cursă și într-o noapte să mă lege în lanțuri și în zori să mă spânzure pe vreun catarg, sau să mă șteargă de pe fața pământului ca să scape de mine, care Dumnezeu sau care diavol mi-ar ierta prostia? Și ce-mi trebuie mie să ajung amiral? Oare tu nu ești amiral al Franței și totuși te afli în mâinile mele, rănit, prizonier și, dacă vreau, te pot spânzura? Demnitățile pe mare trebuie să și le ia omul

singur. Eu din prima zi când te-am întâlnit am știut că n-ai s-o duci bine. Faci o treabă care nu ți se potrivește. Și asta arată că nici tu nu știi ce vrei, nici Franța ta nu știe să aleagă omul potrivit pentru fiecare treabă. Ieri nu trebuia să înving eu. Dar ai făcut atâtea greșeli, că nu se putea să nu pierzi... Credeai că, dacă-i ai pe toți harapii ăia pe corabia ta, am să mă sperii. Însă te-ai înșelat. Dacă amiralii Franței gândesc la fel ca tine, atunci spune-mi-o, ca să-i plâng de milă Franței de pe acum! Eu păstrez totdeauna un glonte pentru mine. Așa că viu nu mă va învinge nimeni. Mort, n-au decât să facă cu mine ce vor. Însă atunci când mă lupt pe mare, mă gândesc la alte lucruri, nu la bătrânii care mor de moarte bună, în patul lor. Altfel de dorințe se ascund în sufletul meu.

Amiralul Bone, care era în fond un om bun și un iubitor de mâncare aleasă, îi spuse:

— Mi se pare că mă insulti!

Minas îl privi mirat.

— Ia ascultă, amirale, îi răspunse. Dacă de fiecare dată când îți spun părerea mea pe față și limpede crezi că te insult, atunci mai bine să punem capăt discuției...

Amiralul râse.

— Ești un bărbat ciudat, Minas. Dar gândește-te bine la vorbele mele. Nu ți le-am spus pentru că mă îngrijesc să ți se îmbunătățească soarta. Ți le-am spus pentru că doresc ca Franța să dobândească omul ce-i lipsește ca să stăpânească mările. Un bărbat neînfricat, ca Napoleon!

Minas îl privi din nou, uimit.

— Și, într-adevăr, Napoleon este neînfricat? îl întrebă. Pentru că eu, amirale, nu sunt. Eu mă și înspăimânt, mă și tem de dușman. Pot chiar să-ți mărturisesc că mai mult teama decât vitejia m-au împins la tot felul de fapte îndrăznețe și mi-au întărit brațul. Crezi că pe Ghedin și pe Selim i-am ucis din cauza vitejiei? I-am ucis de frică. Simțeam că sunt mai înspăimântați decât mine și de aceea mai primejdioși. Frica păzește pepenii, amirale! Și dacă se-ntâmplă ca acela care se teme să aibă armele necesare, atunci devine viteaz. Ajunge doar să-i reușească planurile și să aibă mână sigură și minte ascuțită. Fără arme, însă, cel ce se teme seamănă cu un iepure. Eu socot că leul și iepurele tremură la fel de frică. Dar leul are gheare, colți ascuțiți și corp puternic. Dacă le-ar fi avut și iepurele, n-ar fi fost socotit animal fricos și lipsit de apărare. Acum, că te am în mâinile mele, nu mă mai tem de tine. Vezi că omul

are putința să se înarmeze în multe feluri. Dacă nu reușește cu armele și cu mâinile, are mintea. Cu ea reușește mai multe. Mă sfătuiești să slujesc steagul Franței și-mi promiți marea cu sarea. Dar dacă s-ar întâmpla ca aceasta să nu fie spre binele meu, atunci cele patru corăbii, tunurile și echipajele nu-mi folosesc la nimic. Tu vei fi învingătorul, iar eu cel învins. Trebuie ca mintea să ne fie ascuțită și frica trează.

Amiralul se gândi o vreme, apoi zise:

— Căpitane, aș vrea să știu un lucru: nu vrei să intri în serviciul Franței pentru că nu-ți place, sau pentru că te temi să nu-ți întindem o cursă?

— Pentru cel de-al doilea motiv, răspunse Minas.

— Și dacă ai avea garanții serioase că nu ai a te teme de nimic, atunci te-ai decide că primești?

— Poate că da, spuse Minas. Dar vreau mai întâi să stau de vorbă cu mine însumi. Mă tem să mă-ntorc la mizeria din trecut. În aceste zile soarele îmi surâde. Lumina stelelor e mai dulce decât în alte dăți. Și femeia pe care o iubesc mă așteaptă la Apano Meria. Pentru moment nu vreau ca mintea să-mi fie chinuită de alte griji. Mi-am făcut datoria. Am învins. Acum toate gândurile mele, întreaga mea grijă se-ndreaptă către aceea care mă așteaptă de luni de zile în singurătate și despre care încă nu știu dacă a scăpat de harapii aflați cândva pe corăbiile tale. Pentru că, dacă s-au atins fie și de un fir de păr de pe capul ei, atunci soarele trebuie să se stingă, să se stingă și stelele și focul să ardă pământul și să-i fiarbă pe oameni în propriul lor sânge!

Amiralul nu-l contrazise, deoarece știa că grija pentru femeia iubită îl stăpânea pe Minas pe de-a-ntregul.

— Să te duci la Apano Meria, îi spuse, să te-ntâlnești cu nevasta ta, dacă lipsești de atâtea luni și te arde dorul și grija pentru ea. Dar după ce o vei fi văzut și te vei pregăti să ridici ancora, va trebui să-ți amintești de vorbele mele. Nu le-aș fi rostit dacă ai fi avut doar o singură corabie. Dar ai patru. Și sunt dintre cele mai bune. Cu asemenea corăbii și cu vrednicia ta nu se poate să nu fii luat în seamă.

— Eu, îi răspunse Minas, m-am gândit bine la ce mi-ai spus. Am socotit și-am cântărit. Și găsesc că nu se face să părăsesc Marea Egee și să pornesc spre alte mări. Să navighez sub steag străin. Dacă într-o zi voi coborî steagul de corsar, am s-o fac ca să înalț steagul patriei mele. Și în aceste ape există multe răfuieli cu turcii, pentru multe trebuie ei să plătească. Și grecii sunt un popor, amirale, și dacă vreau urale din

partea poporului, atunci pot să le cer grecilor. Ei mi le vor da și eu mă voi bucura. Compatrioții tăi însă nu mi le vor da niciodată din inimă. Pentru ei voi fi totdeauna un străin!

— Și de ce nu te faci francez? îl întrebă amiralul.

— Pentru că nu m-am născut francez. Și eu nu doresc niciodată lucruri care nu mi se potrivesc. Poate că într-o zi compatrioții tăi mă vor cinsti și-mi vor face urări. Dar va veni și o zi în care își vor arăta invidia pentru reușita mea. Se vor găsi oameni care să mă bârfească în fața regelui și să-l întoarcă înapoi la mine și atunci nimic nu mă va putea salva. Ce pot face eu mai mult decât Columb? Îți amintești, amirale, că acest explorator de seamă a dăruit Spaniei pământuri întinse și bogății imense și sclavi nenumărați. Care i-a fost răsplata? L-au legat în lanțuri ca pe cel mai de pe urmă tâlhar și l-au întemnițat, de parcă nu făcuse nimic pentru Spania! Înțelege amirale că așa cum sunt acumă mă simt foarte-foarte bine și nimic nu mă silește să-mi iau stăpân pe cap. Ceea ce am eu să-ți propun, este o alianță cu Franța.

Amiralul nu reuși să-și ascundă surâsul.

— Nu râde, amirale, îi spuse sever Minas, pentru că eu îți vorbesc despre lucruri serioase. Înțelegerea noastră va fi simplă. Să nu mă ating de corăbiile voastre și să nu vă atingeți de ale mele. Și dacă se va întâmpla să mă aflu în pericol să mă ajutați, și eu să fac la fel pentru voi. Așa vom avea folos și unii și alții, fără ca eu să-mi reneg țara și s-o slujesc pe a ta. Dacă însă nu vreți acest lucru, eu n-am să vi-l mai cer. Nu caut o prietenie care nu mi se oferă. Și nici nu ți-aș fi pomenit despre toate acestea, dacă nu mi-ai fi cerut să-i reneg pe ai mei și să intru în serviciul Franței. Așa că, dacă-ți plac vorbele mele, discută cu ai tăi, ia dacă nu-ți plac, află că mie nu-mi pasă de o asemenea alianță. Fiindcă trebuie să știi că eu mă voi păzi la fel, fie că vă sunt prieten, fie că vă sunt dușman. Uneori și prietenia poate fi o capcană, să-mi arătați prietenie ca să mă înhățați. De aceea, eu n-am de gând să mă culc pe o ureche, ci să fiu cu ochii în patru...

— Eu am spus ceea ce trebuia, zise amiralul, pentru binele tău și spre folosul Franței. Ești liber să hotărăști după cum ți-o cer interesele tale.

— Atunci să lăsăm toate astea și să revenim la tine, amirale.

— Trebuie să-ți mulțumesc, îi spuse Bone, pentru că te-ai purtat bine cu mine.

— Trebuie însă să-ți aranjezi situația. Se pare că la Hios ai avere

proprie. Mi-o vei preda ca să te debarc. Ești prizonier și trebuie să plătești.

— Și corăbiile pe care le-ai capturat cu tot ce era pe ele, nu sunt o răscumpărare suficientă?

— Nu. Corăbiile le-am cucerit cu spada mea, în luptă. Sunt plată din partea Franței. Am pierdut și eu oameni. Chiar acum, când stăm de vorbă, Katramatos e pe moarte. Am pierdut și alți oameni vrednici, răpuși de gloanțele voastre. Am nevoie de mulți bani ca să mă înarmez mai bine. Și vei plăti, amirale, altfel ai să pornești pe drumul cel fără de întoarcere... Mă duc acum să-l văd pe Katramatos și, până revin, te vei hotărî. La fel și fiecare din nobilii care sunt cu tine. Vor plăti. Altfel am să le fac de petrecanie.

— Eu însă ți-am dăruit viața.

— Pentru că nu mi-ai dat importanță. Altfel nu m-ai fi cruțat. Și eu îți dăruiesc viața, deși cred că vei porni din nou împotriva mea, ca să mă nimicești. O fac pentru că și tu mi-ai dăruit viața. Plata, însă, e altceva. Cum mă voi lupta cu tine în viitor, dacă nu voi fi înarmat cum trebuie?

Amiralul își dădu seama că nu va reuși să-l facă pe Minas să-și schimbe părerea. Știa că acest fiu al mării îndeplinește totdeauna ceea ce spune, de aceea se hotărî să-i dea averea ascunsă la Hios. Însă, după ce se va vedea liber, se gândea să ridice o întreagă flotă ca să-l distrugă pe Minas Rebelos. Îl socotea mai important și mai primejdios decât Katramatos și Ghiordasis și chiar decât corsarii berberi. Nu se temea atât de curajul, cât de mintea lui. Ținea seama de judecata lui. Asemenea judecată nu întâlneau la alți oameni ai mării și corsari. Îl vedea că știe să cântărească totul și să ia întotdeauna hotărârea cea mai potrivită. În fond, îl admira și recunoștea în sinea lui că acest bărbat valora mai mult decât el și decât toți câți slujeau în marina Franței. Și pentru că amiralul era patriot, regreta că Franța pierdea un asemenea viteaz. Ca francez era furios. Ce-i propusese lui Minas nu era o capcană ca să-l prindă, ci vorbe cinstite și o ocazie ca acest tânăr să-și schimbe viața într-una fără trudă și primejdie. Însă nu-l crezuse. Și avea dreptate. Cum putea ști Minas că Iacov Bone îi spune adevărul sau îl minte? Și mai socotea că exemplul cu soarta lui Columb era demn de luat în seamă. Tânărul avea dreptate, se gândi amiralul. Pe deplin. Oare el însuși, care era francez prin naștere și aparținea unei vechi familii de luptători, nu fusese persecutat? Oare nu fusese cât pe-aci să piardă conducerea flotei din Răsărit, din cauza intrigilor și bârfelor trântorilor

de la Amiralitate și a dușmanilor săi din Paris? Și găsea că pe bună dreptate Minas nu voia să-și ia belea pe cap. Și cele spuse despre steagul pe care l-ar fi ales, le găsea juste. De fapt, rațiunea îl îndemna să-l simpatizeze pe tânărul corsar, în ciuda atâtor lucruri care-i despărteau.

Îl văzu cum scoate o hartă dintr-un sertar, cum o studiază, și se bucură privindu-l.

Se auzi o bătaie în ușă, care-i întrerupse firul gândurilor. Se ivi un marinar. Era din echipajul lui Katramatos, palid și cu ochii înroșiți.

— Căpitanul a murit.

Atât spuse. Minas rămase tăcut. Amiralul se ridică în așternut și își făcu cruce.

Peste puțin, Minas îi zise marinarului:

— Să se pregătească cele trebuincioase.

Ieși, se duse sub puntea de la pupa, unde se afla cadavrul lui Katramatos. Își făcu cruce și stătu mult timp lângă mort. În jur erau surorile lui, medicul francez și câțiva marinari de încredere din ceata lui Katramatos. Când fu adus sacul și greutatea de fier, Minas nu plecă. Rămase acolo. Porunci să se aprindă lumânări la căpătâiul mortului și cineva, care se pricepea la treburi bisericești, să citească rugăciunile de cuviință. Veni un hiot și citi ce trebuia. Pe urmă îl puseră în sac, legară de el greutatea și-l aruncară în mare.

Corăbiile își urmară calea. Curând aveau să ajungă la Milo. În larg se-ntâlniră cu o corabie și aflară ce se petrece pe insulă. Însă veștile erau sărăcăcioase, căpitanul navei știa puține lucruri. Și astfel, flota lui Minas Rebelos își continuă ruta; ocoliră stâncile de la Mavros Korakas³⁵ și se-ndreptară către Apano Meria. Era noapte și echipajul se odihnea. Numai unul singur sta de veghe, fără a fi silit: Minas. Se plimba pe punte, apoi se oprea și privea marea, se străduia să observe totul pe țărm. Așa își petrecu toată noaptea. Pe la cinci dimineața se iviră stâncile și apoi golful de la Apano Meria. În lumina palidă a zorilor zări biserița lui Ai'-Iannis, câteva case asemeni unor umbre și locuința Aretiei. Ferestrele ei erau închise și în tot satul de pescari nu văzu nicio lumină. Și, totuși, se lumina de ziuă și oamenii de prin acele locuri se trezesc cu noaptea în cap. Curând însă zări un țăran cu măgărușul și pe bătrânul Simeon ieșind din chilia lui. Corăbiile intraseră în golf, în afară de fregatină, care fusese lăsată de pază și rămăsese în larg.

35 Mavros Korakas: Corbul negru (n. tr.).

Când ancoră, nu debarcă îndată, cu tot dorul și grija ce-l ardeau. Înarmă oameni din toate cele trei corăbii și debarcă cu patruzeci de inși. În lipsa lui comanda navelor urma s-o aibă Fanurakis. Când ajunsese pe uscat, nu se grăbi. Se duse mai întâi pe furiș la bisericuța lui Ai'-Iannis și-l întrebă pe Simeon.

Un surâs răsări pe chipul ascetic al bătrânului. Din gura lui află că harapii de pe corăbiile lui Bone, care reușiseră să ajungă pe țărm, prădaseră Apano Meria, uciseră oameni și dărmaseră case și cu o zi în urmă se duseseră cu toții în satul Panaghia. Acesta se afla la o depărtare de două ceasuri.

— Și Styliani? îl întrebă neliniștit Minas.

— Domnul a păzit-o de vârtejul care ne-a pustiit satul, îi răspunse bătrânul.

— Și unde este? întrebă Minas, respirând adânc, de parcă o greutate imensă i se luase de pe piept.

— Aici, răspunse bătrânul. E prima noapte când a dormit în biserică. În celelalte zile, cât au fost aici algerienii, o ascusesem într-o tainiță din altar. Dumnezeu să-mi ierte fapta! Ieri, când acei câini au plecat din satul nostru, a ieșit și a dormit într-o strănă. De aceea mi-am citit rugăciunile de dimineață aici, afară. Domnul este peste tot și de oriunde ne aude.

— Așadar doarme? spuse încet Minas. Acolo, după ușa asta?

Ochii îi străluceau, iar fața îi era luminată de cel mai dulce surâs de pe pământ. Își înalță fruntea. Ce să spună? Atâta fericire! Doar doi pași îl despărteau de iubita lui! Nici suferințele nu-i puteau micșora bucuria, nici bogăția câștigată nu se putea măsura cu comoara pe care avea s-o vadă curând.

Îl chemă deci pe Mikelis și-i dădu treizeci de oameni. Păstră zece pentru pază și se opri în pragul bisericuței. Pentru prima oară se simțea liniștit. Pentru prima oară după o jumătate de an nu mai simțea timpul atârând ca o secure deasupra capului său. Pentru prima dată se simțea în siguranță și nu mai privea în toate părțile ca un cerb fugărit de vânători.

Privi oamenii care rămăseseră cu el, pe ceilalți care împreună cu Mikelis se-ndreptau spre satul Panaghia să-i atace pe harapii prădalnici, pe aceia pe care-i putea zări pe punțile corăbiilor sale și simți cuprinzându-l o mare dragoste pentru ei. Îi iubea ca un copil mic. Îi venea să alerge la ei, să-i îmbrățișeze pe fiecare și să-i întrebe ce vor de

la el. Cu ce l-ar fi putut ajuta pe fiecare să dobândească ceea ce dorește. Styliani îi ajungea și trăia o asemenea clipă, încât fără să stea pe gânduri și-ar fi împărțit, și-ar fi risipit întreaga avere, dacă ar fi știut că acest lucru poate dăruia fericire echipajelor sale. Privirile cu care-și învăluia oamenii erau mângâietoare. Toate i se păreau frumoase. Soarele era parcă mai luminos, casele mai albe, frunzișul smochinilor mai des. Și pentru prima oară simțea nevoia să îngenuncheze în fața bătrânului Simeon și să-i sărute mâna. Și nu pentru că-i păzise tezaurul cel mai de preț, ci pentru că i se părea că, sărutând mâna acestui bătrân, se apropie de cer. Că simte ceva din sfințenia paradisului. Și văzându-l respectabil, senin și blând, citindu-și rugăciunile, îl ferică. Cu tot sufletul se gândi că sub acea rasă umilă se afla o fericire din acelea de care nu oricine are parte. Și-l invidie. În mintea lui se născu gândul că spre Simeon suflau vânturi prielnice și că steaua ce-i lumina calea nu se putea stinge nicicând.

Își plecă fruntea și, privind pământul insulei și o mică pasăre care se oprise lângă picioarele lui și se străduia să găsească vreun grăunte ca să-i ciugulească, simți că ochii i se umplu de lacrimi. Se înfioră. Parcă în el sălășluia un alt bărbat, pe care numai în dimineața aceea îl cunoscuse. Și își făcu cruce.

Curând soarele se ivi pe cer și în același loc, unde cu luni în urmă bătrânul Simeon le binecuvântase cununia, Minas și Styliani stăteau îmbrățișați, ca în prima noapte când debarcaseră la Apano Meria.

Fericirea lor era atât de mare, încât le pierise graiul. Nu-și mai aminteau de nimic. Nici de bucurii, nici de necazuri. Toate se șterseseră din mintea lor și se cufundaseră în bucuria acelui ceas. Numai când Minas îi spuse Stylianiei să meargă acasă, o umbră întunecă privirea tinerei femei. Să se ducă la Areti! Să se instaleze în camera alăturată și să facă dragoste în același pat în care sărmana femeie pătimise chinuri de nespus în mâinile harapilor! Styliani își privi soțul și se opri nehotărât.

— Ce s-a întâmplat? o întrebă Minas. Ce ai?

— Pe Areti au batjocorit-o harapii. N-o vei mai găsi pe acea Areti pe care o cunoșteai, ci o zdreanță. Și fiecare zi care trece, în loc să-i mai potolească durerea, i-o întetește. De câte ori își amintește de bărbatul ei, vrea să moară.

Și-i povesti lui Minas cum se duseseră negrii lui Bone s-o caute pe ea și cum, găsind-o pe Areti singură, se desfătaseră cu ea.

Minas rămase pe gânduri. De ce nu se ascunsese și ea? se gândi. Dar Styliani îi explică că biata femeie nu se temea de harapi, odată ce nu avea nicio legătură cu Minas. Totuși plătise pentru Styliani și pentru Minas. Nenorocirea care i se întâmplase Aretiei îi otrăvea bucuria.

Însă nu stătu să chibzuiască prea mult.

— Să mergem la Areti, îi spuse soției lui, și voi aranja eu lucrurile. A pățimit din cauza mea și-i datorez recunoștință. Să mergem...

Când ajunseră la Areti, o găsiră în așternut. Chinurile îndurate, rușinea și nopțile nedormite îi răpiseră prospețimea feței și-i încercuiseră ochii cu cearcăne negre. Când îi văzu, scoase un strigăt, de parcă în fața ei se ivise însăși moartea.

— Vai mie, ce am pățit, nefericita!...

Styliani începu să plângă, dar Minas îi făcu semn să treacă în cealaltă încăpere și să aștepte. El rămase în picioare lângă patul suferindei.

— Nu plânge și nu te necăji, îi spuse. Am cunoscut și eu rușinea și suferința, dar nu m-am lăsat doborât. I-am trimis pe cei mai buni marinari ai mei să mi-i aducă aici, vii sau morți, pe harapii care te-au batjocorit și pe toți, vii sau morți, îi voi spânzura, să vadă fiecare cum știe să pedepsească Minas Rebelos pe aceia care se ating de oamenii lui de credință. Și astfel, nu va mai rămâne viu, pe pământ, niciunul care să se fi atins de tine.

Areti îi apucă mâna și-i zise, cuprinsă de disperare:

— Cum voi da ochi cu soțul meu? Ce trup îi voi mai da, să se bucure, atunci când se va întoarce?

— Același pe care l-a iubit și de care s-a bucurat totdeauna. Și va fi mândru că atâția bărbați i-au apărat onoarea și i-au ucis pe cei care i-au călcat casa.

Areti oftă și izbucni în plâns.

Minas îi strânse mâna și-i spuse:

— Oare crezi că dacă Styliani ar fi avut nenorocul de a fi batjocorită de vrăjmașii mei, aș fi iubit-o mai puțin?

Aceste vorbe îi pătrunseră Aretiei în inimă și turnară balsam pe rănilor ei. Se ridică în așternut și, luând mâna căpitanului, o sărută. Și el se aplecă și o sărută pe frunte.

— Scoală-te, îi zise, să sărbătorești împreună cu noi izbânda noastră. Și nicio grijă să nu-ți întunece gândurile.

Pentru prima dată după atâtea zile surâsul înflori iar pe fața

Aretiei. Pentru prima dată durerea și rușinea lăsau un loc speranței. Simțea că îi revin puterile și vru să vadă iar lumina zilei.

Styliani veni în cameră, deschise obloanele și lumina se revărsă în căsuța Aretiei.

Bolnava se dădu jos din pat, se apropie de fereastră și își făcu cruce.

— Facă-se voia ta! Apără-l, Doamne, pe bărbatul meu și redă-ne fericirea.

Văzând însă corăbiile din golf se-nfioră:

— Ce sunt astea?

— Sunt corăbiile mele, Areti, îi răspunse Minas.

— Și aceea care se zărește în larg? întrebă neliniștită.

— Și aceea e o fregatină de-a mea, îi spuse Minas.

Areti îi zâmbi și, aruncându-se în brațele Stylianiei, plânseră amândouă de bucurie.

Minas privi cerul și pentru prima oară simți nevoia să vorbească cu bolta albastră și cu forța care porunceă lumilor.

— Ești mare, spuse, și minunate sunt lucrările tale!

CAPITOLUL UNSPREZECE

În dimineața aceea, la casa Aretiei începură să se adune vecini și vecine, țărani și oameni ai mării care pătimiseră de pe urma harapilor. Voiau să-l vadă pe căpitanul care venise ca salvator și ca răzbnător. Veneau și fete care pățiseră, mai mult sau mai puțin, cele pățite de Areti. Veneau cu privirile în pământ, deoarece, pierzându-și pe neașteptate și într-un fel rușinos fecioria, vedeau viitorul în culori negre. Căpătară însă curaj când îl zăriră în capul mesei din mijloc pe căpitan. Toți, bărbați și femei și acele nefericite fete îl priveau cu nesaț. Chipul lui era trist și sprâncenele încruntate. La brâu avea cartușe și pistoale.

În casă se așternu tăcerea. Îl priveau și îi privea. De luni de zile numele lui se făcuse cunoscut în toată Egeea și se temeau de el chiar și cei mai neînfricați corăbieri. În cele din urmă Minas Rebelos le vorbi:

— N-am venit în insula voastră cu gând rău. Am venit doar să-mi întâlnesc nevasta și să vă eliberez de fiarele cu chip de om care au venit aici de pe corăbiile franțujilor. Până mâine veți scăpa de ei. Și niciuna din voi, femei și fete, nu va mai simți apăsând-o rușinea, din moment ce vinovații vor plăti cu viața jignirea pe care v-au adus-o. Vreau să fiți

liniștiți. Și vreau să așteptați până mâine. Acest sat, Ap ano Meria, care mi-a păzit ce am mai scump pe lume, poate dormi liniștit. Minas Rebelos și vitejii lui vă vor veghea viața și avutul.

— Căpitane, te așteptam ca pe Dumnezeu! zise un bătrân.

Și pe chipurile fetelor înflori iar zâmbetul și ochii lor redeveniră strălucitori.

Încet-încet plecară toți. Areti plecă și ea cu femeile. Apoi, bărbați și femei, se-ndreptară spre bisericuța lui Ai Iannis ca să-i ducă lui Simeon tămâie, lumânări, pâine și altele de-ale gurii.

Bătrânul preot sluji liturghia și după aceea coborâră pe țărm, să admire corăbiile lui Minas Rebelos. Acum toți sătenii se simțeau în siguranță.

În casă, Styliani și Minas rămaseră singuri. Singuri, pentru prima oară după atâtea luni. Niciodată omul nu simte o fericire mai mare decât atunci când și cei din jurul lui sunt fericiți. În acele clipe viața devine cântec, iar din ochi izvorăsc cele mai dulci lacrimi. Un bărbat viteaz ca Minas plângea ținând-o pe Styliani pe genunchi. Plângea pentru fericirea ei, pentru a lui și pentru fericirea satului atât de greu încercat. Da, plângea bărbatul care nu dăduse înapoi în fața greutăților, ci tăiase cu mâna lui capetele lui Selim și Ghedin, bărbatul care putea îndeplini cele mai îndrăznețe planuri. Și totuși în acel ceas, la fel ca în zori, își simțea sufletul stăpânit de o mare blândețe.

— Cât de mult te-am așteptat, Minas! îi spuse Styliani.

— Nicicând un alt om nu s-a aflat atât de aproape de altul cât am fost eu de tine! Deși pluteam departe, pe mare. Aveam o singură dorință: să fiu într-o zi cu tine, cum sunt acum.

— După ce ai învins toate piedicile și toți dușmanii.

— Dușmanii, scumpa mea, sunt mulți, îi spuse Minas, și în fiecare zi răsar alții în drumul nostru. Dar ce însemnătate are? Cât putem, ne continuăm calea. Vai de acela care crede că dușmanii lui vor dispărea într-o zi! E pierdut. Dușmani sălășluiesc și în noi înșine și cu ei vom lupta chiar și în cea mai mare singurătate.

Styliani îl asculta ca înmărmurită. I se părea că vocea lui ieșea din adânc, din cele mai întunecate tainițe ale vieții. Dar nu era atât de atentă la vorbele lui, cât la buzele lui. Se uita la buzele lui roșii ca cireșele pietroase, la privirea lui care avea ceva din sălbăticia vulturului și la mâinile lui puternice, care le țineau pe ale ei. Pielea lui era arsă de soare și pe frunte grijile îi săpaseră cute. La acestea se uita și, de parcă

n-ar fi auzit nimic, îl întrebă:

— Minas, mă iubești?

— Așa cum n-a iubit nimeni niciodată, scumpa mea! Dacă aceea ce simt eu nu-i iubire, atunci află că iubirea nu există. Și dacă patima și dorința care mă stăpânesc nu sunt dragoste, atunci să știi că dragostea e o minciună. Pentru tine mi-aș da și averea și viața, dacă aș ști că asta te bucură și dacă ai dori-o. Pentru că tot ce fac e pentru tine. Dacă n-ai fi tu, jur că soarele și stelele ar putea să dispară, iubito!

— Câte nopți, îi răspunse Styliani, n-am vegheat lângă fereastră privind marea și stelele! Câte mesaje nu ți-am trimis cu stelele, câte sărutări și mângâieri n-am rugat luna să-ți aducă pe orice mare ai fi navigat, pe orice uscat ai fi pășit...

— Și rugile tale n-au fost zadarnice. Pentru că și eu am stat de vorbă cu aceleași stele. Am vegheat în aceleași nopți și ți-am spus aceleași cuvinte. Și eu ți-am trimis mesaje!

Styliani își lăsă capul pe umărul lui, i se lăsă în brațe și buzele lor se întâlniră într-un sărut fără sfârșit. În camera Aretiei făcea dragoste cea mai fericită pereche de pe pământ: Styliani și Minas.

Așa trecu ziua aceea, cea mai fericită din câte poate dăruî Dumnezeu omului. Cea mai dulce și cea mai senină. Primăvara nu avea o asemenea zi. Toamna nu cunoștea o asemenea dulceață. Nicicând piatra, varul și lemnul nu se-mbrăcaseră în culori mai vesele. Nicicând marea nu fusese mai blândă, nicicând cerul nu zâmbise astfel pământului, și nici copacii, ierburile, cimbrul și florile nu revărsaseră asemenea arome. Și oamenii nu fuseseră nicicând mai buni, mai sinceri. Și Minas se gândi, în timp ce-și cuprindea nevasta în brațe:

— Dacă oamenii ar ști câtă bunătate se află în noi, nu ar mai exista dușmani pe lume.

Și trecu ziua aceea, și veni amurgul, și se adunară animalele în adăposturile lor. Vitele mugiră și intrară în staule, găinile se urcară să doarmă pe stîngiile cotețelor, iar păsările cerului se strânsură în eucaliptii și smochinii sălbatici...

Și oamenii se adunară și ei pe la casele lor. Și în noaptea aceea toate ferestrele erau luminate și deschise spre mare.

Corăbiile erau și ele luminate, chiar și fregatina care păzea intrarea în golf.

Pe seară ieși puțin și Minas, să se ducă pe țărm, să se-ntâlnească cu Fanurakis, să discute de-ale lor. Își lăsă nevasta cu Areti și cu niște

vecine ca să pregătească cina și el coborî spre țarm.

În fața bisericuței lui Ai-Iannis se opri să-l audă pe bătrânul Simeon citind psalmi. Vru să intre, dar se gândi că ar tulbura liniștea bătrânului. Poate că în jurul lui toate se schimbaseră, dar viața în bisericuța lui Ai-Iannis nu se schimbase deloc. Încă înainte de a se lumina de ziuă, bătrânul începea să citească rugăciuni și seara citea psalmi. Oricât se bucura de unele întâmplări, nimic nu-i schimba ordinea vieții. Nici în zilele și nopțile când harapii algerieni își făceau de cap la Apano Meria, Simeon nu-și neglijase obligațiile. Slujise liturghia și citise rugăciunile obișnuite, căutând, pe cât putea, să aline suferința sătenilor. Acum era liniștit.

Întorcându-se de pe țarm, Minas nu rezistă. Intră în chilia bătrânului și-l găsi cinând pâine, roșii și măslinae.

Se așază lângă el și gustă din hrana lui.

— Mă bucur că te văd, căpitane, îi spuse. Dacă ai venit la mine, gândesc că îți face plăcere.

— Îți datorez ce nu datorez nimănui!

— Dacă vii pentru asta, atunci nu te mai obosi, îi răspunse călugărul. Mie nu-mi datorezi nimic. Toate, și cele mari și cele mici, le datorezi lui Dumnezeu. El ți-a dăruit izbânzile și tot el ți-a păzit nevasta în altarul lui. Deci pe el să-l binecuvântezi. Ce sunt eu în fața Domnului? Ar fi mare blasfemie să mă prefac că și eu sunt în stare să reușesc ceva.

Minas nu-i mai spuse nimic altceva. Nu voia să-l supere. Dar nu numai aceasta. Vedea foarte bine că, și dacă ar fi vrut, n-ar fi putut să-l contrazică. Acest bătrân avea un fel de-a vorbi și de-a răspunde care-l făcea să tacă pe cel mai îndrăzneț bărbat. Și-n timp ce urca spre casa Aretiei, se gândea la ciudata putere a acestui bătrân. Vorbele lui arătau siguranță și privirea lui dovedea neînfricare în fața oricărui pericol. Și Minas se-ntreba cum și de ce acest bătrân fără arme, lipsit de putere, era în stare să se arate atât de neînfricat față de oameni care îi puteau lua viața cu ușurință, care-l puteau ucide ca pe un pui de găină.

Dar oricât de mult medita la toate acestea și oricât de limpede vedea această putere, nu reușea s-o explice. Își dădu seama doar de un singur lucru: că în fața lui Simeon vitejia lui se micșora, iar furia și îndrăzneala lui nu aveau trecere. Îl simțea pe bătrân mai puternic și asta, fără să-l supere, îl uimea și-l îndemna să se străduiască să dezlege taina.

Ajuns însă la casa Aretiei, chipul și râsul Stylianiei goniră din

mintea lui orice alt gând. Avea să cineze cu nevasta lui în noaptea aceea și avea să se culce liniștit cu ea în așternut.

Și acea noapte fu la fel de frumoasă și senină ca ziua ce trecuse.

Niciodată nu visase o fericire mai deplină și niciodată nu ceruse mai mult. Și era atât de fericit încât în zori, ținându-și nevasta goală în brațe, se întreba dacă nu cumva această fericire nu va dura. Și teama îi tulbura liniștea. Styliani, la lumina palidă a candeliei, văzu grija ce-i brăzda fruntea și-l întrebă:

— Ce te chinuie iarăși?

Și Minas îi mărturisi:

— Mi-e teamă, scumpa mea, îi spuse. Mi-e teamă că nu merit un asemenea dar. Mă tem că undeva, în umbră, pândește un dușman, care se pregătește să-ntindă vreo capcană fericirii mele. Și-ți mărturisesc că nu vreau ca vreo mână vrăjmașă să-mi ucidă această fericire. Pentru că atunci viața mea n-ar mai avea niciun rost. Și mă voi stinge.

Și Styliani îl îmbrățișa ca să-i gonească temerile și să-l îndulcească în acel ceas amar. Și iar se-ndepărtau gândurile negre și cămăruța Aretiei se umplea iar de bucurie și mulțumire.

Nu se luminase încă de ziuă, când se auziră bătăi în poarta casei. Se auzi și un fluierat. Minas sări îndată în picioare, se-mbracă într-o clipită, își luă armele și deschise ușa.

Văzu pe unul din marinarii care plecaseră cu Mikelis.

— Căpitane, îi zise atesta, am întâlnit vreo cincizeci de harapi. Pe zece i-am prins, cinci am omorât, iar ceilalți au fugit încoace. I-am urmărit, dar acum, că s-au ivit zorile, i-am văzut baricadați în biserica Sfântului Ilie. Mikelis este grav rănit și trebuie să vii să ne poruncești ce să facem.

Îndată, cei doi bărbați se-ndreptară spre țărm. Minas urcă pe „Câinele” și ieși de acolo cu treizeci de marinari înarmați.

Se duse apoi în vâlceaua unde așteptau ceilalți și-i văzu pe prizonieri și pe Mikelis mort, și pe aceia dintre oamenii lui care fuseseră răniți. Simți că i se strânge inima, dar nu putea să mai întârzie acolo. Porunci să-i lege bine pe prinși, își luă oamenii și se-ndreptă spre ușa din dos a bisericii Sfântului Ilie. Împușcăturile se porniră pe la opt dimineța, dar la amiază cei baricadați în sfântul lăcaș nu arătau că au de gând să înceteze lupta. Pe la trei după-amiaza însă, căpitanul reuși să-i încercuiască și să se cațere cu zece marinari pe acoperișul bisericii, trăgând asupra harapilor de pe acoperiș și pe ferestre.

Un timp se trase din ambele părți, apoi căpitanul porunci oamenilor săi să atace. Aceștia se repeziră asupra algerienilor.

În lupta corp la corp care urmă vreo douăzeci de harapi fură uciși și vreo zece fură prinși vii sau răniți. Împușcăturile încetară. Îndată marinarii lui Minas Rebelos tăiară capetele ucișilor și ale răniților și le duseră în sat, unde-i târâră și pe prizonieri. Aceștia, văzând capetele tovarășilor lor și știind ce soartă îi așteaptă, prinseră a plânge ca niște copii.

— Aman, aman! zbierau.

Însă nimănui nu-i era milă de ei. Rebelos, când îi zări, strigă:

— La spânzurătoare!

Îi duseră pe țarm. În zadar strigau și se rugau de căpitan să-i ia robii. Îi privea neclintit și, fără pic de milă, porunci să fie executați.

Curând cei zece harapi atârnav de catargele corăbiilor și Minas Rebelos sta și se uita la trupurile spânzurate, la cei ce pieriseră din porunca lui.

Deodată auzi gălăgie și se-ntoarse să vadă ce se întâmplase: întregul sat se adunase pe mai și căsca ochii la cei spânzurați.

Erau toți, în afară de trei. Bătrânul Simeon, Styliani și Areti. Se gândi la acest lucru. Oare de ce lipseau aceștia trei? Oare găseau purtarea lui crudă sau nepotrivită? Însă cum ar fi putut șterge într-alt fel rușinea atâtor fete care fuseseră necinstite de harapi? Nu cunoștea alt mod. Pe urmă știa foarte bine ce soartă îl aștepta dacă ar fi încăput pe mâna unor asemenea nemernici. De amiral nu se temea. Îl socotea om deștept și cu judecată, dar slab în clipe grele. Și Minas nu-i lovea decât pe aceia de care se temea. Se gândi însă că, poate, femeile nu suportau să vadă spânzurați sau poate că Styliani nu voia să-i vadă faptele pline de cruzime. Însă Simeon? El nu părea a fi om slab de înger. Nu se temea de moarte. Atunci de ce nu ieșise să se uite la spânzurați? Dacă n-o făcuse, de bună seamă că avea un motiv. Și Minas voia să-l cunoască. Era sigur că nu slăbiciunea, ci altă cauză îl făcuse să-și întoarcă fața de la fapta lui Minas. Dar care era aceasta? O mare tulburare puse stăpânire pe sufletul corsarului.

Venerabila făptură a lui Simeon se înalță parcă și mai mult în ochii lui. Își spuse că Dumnezeu semăna desigur cu Simeon. Altfel nu-și putea explica faptul că pumnul acela de oase era mai puternic decât el. Puterea și faptele lui Minas nu aveau greutate în fața bătrânului. Și acest lucru îl făcu pe Minas să dorească a-l iscodi pe călugăr, doar-doar

o putea să lămurească misterul. Și – sau să fie învins de privirile limpezi ale bătrânului și atunci să se umilească înaintea lui și să i se închine, sau să învingă el și să poată porni din nou pe mări cu sufletul mai ușor. Își dădea seama că izbânda lui, capturarea atâtor corăbii, prinderea amiralului, uciderea harapilor și admirația pe care i-o arătau fetele și sătenii nu foloseau la nimic, dacă un bătrân, cu un picior în groapă, îi nesocotea puterea și măreția. La Apano Meria, toți, tineri și bătrâni, bărbați și femei îl lăudaseră pentru faptele sale. Numai Simeon îi vorbise despre Dumnezeu, despre Styliani, dar nu pomenise nimic despre izbânda lui. Oare-l socotea un nimic? Încrederea lui în sine prinse a se clătina. Dacă un om atât de sărac și umil avea puterea să se ridice deasupra tuturor acestor lucruri, însemna că viața avea și alte laturi, mai bune, și puterea avea și alte trepte, pe care el nu le cunoștea, nu ajunsese să le atingă.

Și deși ardea de dorința de a se întoarce la locuința Aretiei, ca să fie din nou cu nevasta lui, se-ndreptă totuși spre bisericuța lui Ai Iannis.

Sătenii se risipiseră pe la casele lor. Marinarii cărora li se dăduse liber beau câte un păhărel și cântau în surdină, iar acei care rămăseseră pe corăbii se apucară de tot felul de treburi ce urmează unei lupte: să îngroape morții, să-i îngrijească pe răniți și să facă ordine pe punte.

Nimeni însă nu se apropie de căpitan. Nici marinar, nici sătean. Pe fața lui se citea limpede că nu avea chef de vorbă. Și, când îl văzură pornind spre biserică, se retraseră, își dădură seama că Minas se ducea să se roage sau să se spovedească și nu găseau potrivit să-i stea în cale în astfel de clipe.

Cel mai bine îl observă Fanurakis, care putea citi mai temeinic decât oricine pe chipul căpitanului. Înțelese că era frământat de gânduri. Și deși voia să-i vorbească, nu se-ncumetă să se apropie.

Când ajunse în fața bisericuței, se înserase. La lumina lumânărilor și a candelor, bătrânul citea slujba morților. Minas îl asculta zâmbind. Se mira că Simeon slujește de parcă murise cineva în ziua aceea. Dar pe urmă se gândi la Mikelis, omul lui viteaz și de credință și își spuse că trebuia să-l înmormânteze.

Intră deci în bisericuță și se apropie de bătrân. Acesta terminase slujba și se așezase într-o strană, cufundat în gânduri. Când intră Minas și veni lângă el, ridică ochii și-i zise:

— Bine ai venit, viteazule.

— La ce te gândești bunicuțule? îl întrebă Minas.

— Nu te îngriji de ce e în mintea mea, ci de ceea ce gândești tu.

— Chiar când cred că te gândești la mine?

— Nu poți cunoaște gândurile aproapelui tău. Doar Dumnezeu poate citi în inimi.

— Și totuși, îi răspunse Minas, eu sunt sigur că te gândești la mine și la faptele mele. De dimineață ai auzit împușcăturile și știi că de puțină vreme am reușit să curăț locul de necredincioșii care l-au întinat cu fărădelegile lor. Cincizeci dintre ei au plătit cu viața crimele pe care le-au săvârșit. Și ca să se întâmple astfel, înseamnă că a fost voia lui Dumnezeu!

— Nu amesteca numele lui în faptele tale!

— De ce, bunicuțule?

— Pentru că e blasfemie! răspunse bătrânul.

— Și totuși am fost învățat că nimic nu se-ntâmplă pe lume fără voia lui. Și tu însuți mi-ai spus că nu tu ai salvat-o pe Styliani, ascunzând-o, ci Dumnezeu. Așa și eu îți spun că mâna mea a fost unealta Domnului. Pentru că, altfel, ce sunt eu ca să pedepsesc atâția oameni?

Chipul lui Minas căpătase o expresie stranie. Își mijise ochii și arăta cu destulă neîndemânare că vrea să-l necăjească pe bătrân.

— Vai de acela care își închipuie că este unealta Domnului! în el s-a cuibărit Satana!

— Și totuși ar fi trebuit să-mi dai un alt fel de răspuns, spuse Minas. Am făcut sau n-am făcut bine spânzurându-i pe harapi?

— Fapta ta e rușinoasă, răspunse Simeon.

— Fapta mea e dreptate!

— Dreptatea ta, nu a lui Dumnezeu... E rușinoasă, repetă călugărul.

— Necesară totuși zise Minas zâmbind.

— Vai de acei care fac asemenea fapte!

Minas îl privi și lovi cu pumnul în strană:

— De ce sunt necesare faptele rușinoase? îi trebuiesc oare lui Dumnezeu? Și e drept să pună un nimic ca mine să le comit și pe urmă să plătesc pentru asta?

— Ești liber să judeci și să hotărăști. Nimeni nu te îndeamnă la nimic.

— Nu te înțeleg, bătrâne. Vorbele tale sunt jignitoare. Aș prefera de o mie de ori să-mi spui bărbătește ce gândești. Nu-mi ascund

păcatele.

— Ce vrei să spui? îl întrebă Simeon.

— Vreau să spun că nu ascund nimic, ci grăiesc adevărul. Am sedus o femeie, m-am desfătat cu ea și am alungat-o ca pe un câine pentru că nu mi se potrivea. Styliani este cu totul deosebită și e cea mai bună ființă de pe pământ. Din dragoste pentru ea mă tem să nu-mi pierd avutul și puterea. Am ucis cu propria mea mână, am luptat, am jefuit și azi am poruncit să fie spânzurați oameni. Așa sunt eu, bătrâne, cel care-ți vorbesc în biserica aceasta, acum. Dar tu nu-mi răspunzi limpede că ți-e silă de mine, ci îmi răspunzi cu vorbe pe care nu le înțeleg. Nici nu mă judeci, nici nu mă ierți. De ce nu mă ierți?

Simeon îl privi și pe urmă își plecă ochii.

— În adânc întuneric sălășluiești, îi zise. Și singura lumină este dragostea pentru Styliani. Dacă ai pierde-o, ai fi cel mai dezgustător vierme de pe pământ. Iubești însă peste măsură și mă tem de tine, așa cum mă tem de orice purtare fără măsură.

— De ce te temi, bătrâne?

— Mă tem pentru Styliani.

— Taci! strigă sălbatic Minas. Aș fi în stare să dărâm și munții de dragul ei. Nimeni nu-mi poate spune că Styliani are a se teme din partea dragostei mele. Sau poate ți-a trecut prin minte că dragostea pentru ea s-ar putea preface în dușmănie, sau că ar putea pieri? Gu ea aș pieri și eu. Mai ușor îmi pot smulge măruntaiele decât să-mi micșoreze cineva dragostea!

— Nu te teme de alții. De ține însuși să te temi. Orice se va întâmpla, va veni de la tine. În zadar îți cauți vrăjmașii pe mare. În zadar te lupți cu franțujii și cu harapii. Vrăjmașii se află aproape. Dar tu nu-i poți vedea.

— Iar îmi spui vorbe pe care nu le înțeleg. Parcă vrei să mă pedepsești. Parcă te bucuri de suferința mea. Răspunde-mi însă, călugărule: ce rău ți-am făcut?

— Simt că mă apasă păcatele tale.

Minas se zăpăci. Pe chipul lui Simeon era întipărită o mâhnire adâncă. Ochii lui erau roșii, de parcă nu dormise nopți de-a rândul, iar mâinile îi tremurau.

Minas se uita la el, încercând să-i priceapă gândul, vorbele, expresia. Nu reușea însă. Până la urmă spuse îndurerat:

— Dacă ți-aș cere să mă ierți, ai face-o? Vreau să știu.

— Ce nevoie ai de iertarea mea?

Minas, cuprins de furie, simți cum i se urcă sângele în cap.

— De ce mă-ntrebi? Ce-ți pasă ce fac eu cu ceea ce-mi dăruiești tu? Mai bine întreabă-ți inima dacă vrea să-mi dea iertarea.

— Întreab-o pe a ta, dacă vrea s-o primească.

— Ești viclean, bătrâne! strigă Minas. Parcă ți-ar place să mă jignești. Mai bine spune deschis că vrei să ieși învingător, să mă zdrobești, să mă umilești, să-mi dovedești că în ciuda luptelor, a robilor și a ucișilor, nu am totuși destulă putere ca să stau în picioare în fața ta. Vrei să mă umilești, să mă vezi târându-mă ca un vierme înaintea ta, spunându-ți că mi-e sete de binecuvântarea și de urările tale. Spune limpede ce vrei de la mine. Pentru că voi, călugării, vreți asemenea purtări femeiești și plânsete. Să-ți sărut picioarele de șapte ori și să mă lovesc cu pumnii în piept. Dar oare e atât de scumpă iertarea ta?

Simeon nu răspunse. Privi icoanele, slab luminate de licărirea candelor, și se ridică, își făcu cruce și, parcă fără să-l vadă pe Minas, coborî din strănă și ieși din biserică. Îl lăsă pe Minas mut de uimire și, așezându-se pe prag, se uita la mare. Noaptea era senină și lumina lunii se revărsa peste ape, stânci și smochini sălbatici. Lumina și corăbiile lui Minas, care se odihneau în golful de la Apano Meria, și casele, și pe marinarii care se aflau pe țărm.

Minas alergă lângă bătrân.

— De ce m-ai lăsat singur în biserică? De ce?

— Ca să-ți cercetezi inima și să te înfricoșezi.

— Nu mă tem de oameni!...

— Te temi însă de singurătate. Spaima te-a cuprins pe de-a-ntregul oricât nu vrei s-o mărturisești, nici chiar ție însuși. Dar oricâți oameni ai ucide, Minas Rebelos, spaima nu va putea fi dezrădăcinată din tine. Tot sângele pe care îl verși îi stropește rădăcinile și devine tot mai însetată.

— Vrei să mă zdrobești pe deplin, zise Minas. Vrei să-mi distrugi lucrările, să-mi împrăștii avutul, să-mi risipești corăbiile, precum paiele în vânt. Dar pentru ce? Oare dacă aș dispărea eu n-ar apărea pe mare alți corsari și amiralul Bone și alți asemeni lui nu ne-ar tulbura viața, încercând să ne distrugă? De ce-mi ceri, bătrâne, asemenea plată?

— De ce-mi ceri tu iertarea?

— Și cu Styliani ce se va-ntâmpla? spuse Minas cu ochii umezi.

— Pentru fiecare ființă care se naște, crește o plantă.

— Și va trimite Domnul din cer mană pentru Styliani?

— Numai Domnul știe.

Tăcură amândoi. Apoi Minas strigă cu aprindere:

— Nu! de o mie de ori nu! N-ai înțeles nimic în ceea ce mă privește, n-ai citit nimic în ochii mei. Nu vreau, nu-ți cer, nu am nevoie de iertarea ta! Eu judec și nu iert niciodată. Lasă-mă să-mi văd de drum și blestemată fie clipa când te-am cunoscut!

— Minas, și acuma minți! îi spuse bătrânul, de data asta cu asprime. Și acum vrei să te înșeli pe tine însuși. Pentru că, dacă într-adevăr mă urăști și blestemi clipa când m-ai cunoscut, atunci de ce nu mă ucizi? Ești înarmat iar eu nu, și nu mă pot lupta nicicum cu tine. Ce mai aștepti, așadar?

Minas nu se aștepta la asemenea vorbe. Le simți ca pe niște lovituri. Îl atinseră adânc. Își dădea seama că cineva îi lua una câte una armele și cartușele și hainele, lăsându-l fără putere în fața cerului.

— Nu pot înțelege, spuse, ce-l deosebește pe Satan de sfânt. Pentru că purtarea ta nu e obișnuită. Asemenea vorbe le-ar fi putut rosti Satan. Și fierbi de ciudă că n-am ridicat mâna să te lovesc. Dar n-o voi face, fiindcă eu ucid bărbați înarmați, nu mortăciuni.

— Ucizi pe cei care sunt la fel de înspăimântați ca tine. Dar eu, Minas Rebelos, nu mă tem de armele tale, pentru că știu în mâinile cui se află viața mea. Dacă Domnul vrea ca sfârșitul să-mi vină acum de la pumnalul tău, fie binevenit. Bucuros îmi voi da duhul!

— Pentru că ai rupt orice legătură cu viața. Mort sau viu, pentru tine e totuna. Eu însă nu vreau să mor. Vreau să trăiesc ca să mă bucur de dragostea mea. Vreau să trăiesc pentru că ochii nevestei mele sunt mai senini ca cerul de april. Vreau să trăiesc, pentru că trupul ei este mai dulce ca mierea. Vreau să trăiesc pentru că o iubesc! Zadarnice sunt vorbele și săgețile tale. Tu nu știi ce înseamnă să iubești și să-ți stingi setea în brațele unei femei. Dacă Dumnezeu nu mă binecuvântează pe mine, ci te binecuvântează pe tine, atunci de ce a făcut soarele atât de strălucitor, florile atât de frumoase, marea atât de schimbătoare și luna atât de blândă? De ce mi-a trimis-o pe Styliani în cale? Mă bucur de darurile lui. Cânt, Simeon, când tu plângi!

— Vai, dacă ar lipsi cei care plâng! spuse călugărul.

— Vai, dacă ar lipsi cei care iubesc! răspunse Minas.

Se priviră, apoi se întoarseră spre mare.

Într-un târziu, Minas rupse tăcerea:

— Și chiar dacă am făcut atâtea fapte groaznice, e oare acesta un

motiv ca tu, om sfânt și bătrân, să mă urăști?

— Nu te urăsc, Minas.

— De ce mă pedepsești atunci?

— Domnul îi chinuie pe cei pe care-i iubește...

Minas își pleacă fruntea și curând zise:

— Iartă-mă că te-am făcut să pierzi atâta timp. E târziu și lipsa de somn mă obosește. Mă așteaptă și pe mine nevastă-mea. Noapte bună.

Și porni. Dar nu făcu nici măcar zece pași și-l auzi pe Simeon chemându-l.

— Minas, Minas...

Se-ntoarse și-l văzu pe călugăr, încovoiat, venind spre el.

Când se apropie, își ridică anevoie capul și-l privi. Apucă, mâna lui Minas. Ochii lui erau obosiți.

— Mi-ai cerut să te iert, spuse Simeon. Îți cer și eu să mă ierți...

— Eu să te iert pe tine?! Dar ce sunt eu?

— Ceea ce sunt și eu, răspunse Simeon. Cine știe care dintre noi doi este mai păcătos?

— Dar tu n-ai ucis!

— Poruncile Domnului sunt mai multe, nu una singură. Ce folos să o respecti, întâmplător, pe una din ele și să le nesocotești pe celelalte? Iartă-mă, Minas Rebelos, spuse călugărul, și Dumnezeu să te ierte.

— El să-ți însenineze și ție sufletul, bătrâne, răspunse Minas.

Și se despărțiră, în timp ce luna se înălțase pe cer și răspândea argint peste pământuri, case, ape și arbori.

Cei doi bărbați se despărțiră, dar nu reușiră să se uite. Continuară să se gândească unul la altul toată noaptea.

Simeon rămase treaz. Nu se duse în chilia lui să se culce, nu se gândi să cineze. Se întoarse în biserică, se opri în fața altarului și se rugă pentru căpitanul Minas Rebelos, care păcătuia.

La rîndul lui căpitanul, după ce părăsi biserica, mergea încet, cufundat în gânduri. Când ajunse acasă, îl așteptau Styliani, Areti și Manolios Fanurakis. Îl primiră cu zâmbete și exclamații de bucurie. Pentru că era învingătorul, puternicul, omul care pedepsise. Din casele vecine ieșiră sătenii când auziră vorbă în casa Aretiei. Dar Minas nu arată că se bucură. Grija îi brăzda chipul. Voia să vorbească, să răspundă la cele ce-i spuneau, dar nu reușea. Ceva îi încurca limba, îi reținea gândurile, îi tulbura privirile. Și Fanurakis, care-l cunoștea ca nimeni altul, înțelese că se petrece ceva grav în sufletul căpitanului său.

Se strădui să lămurească misterul, își aminti că se dusesese la bisericuța lui Aî-Iannis și că stătuse acolo mult timp, dar nu putea înțelege de ce acest bărbat își pierduse buna dispoziție.

Styliani, numai după ce Minas trecu în încăperea alăturată, se apropie de el și-l întrebă:

— Ce ai, Minas, de ești atât de tăcut?

— Ce să am, Styliani? îi răspunse.

Și, luându-i capul, îl strânse la piept și o privi în ochi.

— Mă iubești ca în noaptea aceea când ne-am cununat la biserică?

— Ce întrebare e asta? spuse Styliani și, înconjurându-i gâtul cu brațele, se lipi de el.

Un surâs înflori pe buzele lui Minas, atât de ciudat, că tânăra femeie se sperie.

— Minas, îi spuse înspăimântată, vorbește-mi limpede și spune-mi ce ai. Nu se poate ca nevasta ta să nu-ți cunoască suferința și grijile ce te frământă. Și așa cum la bucurie vreau partea ce mi se cuvine, la fel, și chiar mai mult, o vreau și la durere. Vorbește așadar și deschide-ți inima față de soția ta.

Minas o luă în brațe și în loc de alt răspuns o sărută pe buze.

— Grijă mă frământă multe. Dar ce contează? Sunt și acestea ca vântoasele mării. Un port bun și luminat te face să le uiți. Lângă tine, scumpa mea, le uit pe toate și sunt totdeauna fericit, ca un copil, care se trezește în zori.

— Și totuși ar trebui să-mi spui care sunt grijile tale, oricât ai porunci, ție însuți și altor oameni. Eu sunt pentru tine altceva. Viața ta o socotesc mai prețioasă decât a mea și îți vreau binele mai mult decât ți-l dorești tu. Așa că vorbește-mi.

— Știu, iubita mea, că nicio taină nu trebuie să ne despartă. Dar nu-ți ascund nimic. N-am secrete față de tine. Le știi pe toate, doar un singur lucru nu-l știi, nici tu, nici eu: dacă tot ce face un om este drept.

Styliani își plecă fruntea. Tăcu o vreme, apoi spuse:

— Înțeleg. Dacă ai stat atâta cu Simeon cel sfânt, nu se putea să nu cazi pe gânduri. Și eu am trecut prin aceeași încercare, cât am stat ascunsă. Dar tu, Minas, ești bărbat, ești puternic. Măine în zori, când vei vedea lumina scaldând marea și copacii, îți vei regăsi liniștea.

— Sunt puternic! Așa credeam și eu până aseară, dar nu sunt. Simeon este cel puternic. Numai Simeon poate face față neînfricat gloanțelor și armelor noastre.

— Simeon este sfânt, Minas. Nu este ca ceilalți oameni. Noi suntem păcătoși.

— Și ce înseamnă acest cuvânt? Tu te liniștești auzindu-l?

Styliani nu știa ce să răspundă.

Se cufundă în gânduri, dar nu reuși. Mintea îi era goală. Nicio idee nu lumina întunericul ce se-ntindea în fața ei. Tăceau amândoi. Și tăcerea lor era atât de grea, că Styliani nu putu rezista. Îl privi și-i zâmbi. Îi luă mâna și își puse capul pe umărul lui. Zâmbi și el. Și, fără să mai scoată o vorbă, se duseră în camera alăturată și se așezară la masă ca să cineze cu ceilalți.

În noaptea aceea, când se retrase în iatac cu nevasta lui, Minas se simți mai ușurat. Desigur, nu era ca în noaptea trecută. Acum era mai indispus, dar nu-l mai chinuiau gândurile pe care le avusese când plecase de la bisericuță. Dezmierdările și sărutările nevastei lui îl făcură să uite. În fața trupului ei gol uită de orice și-l cuprinse o stranie însuflețire. Ținând-o în brațe, i se părea că posedă cea mai. Prețioasă comoară.

Zorii zilei următoare îl găsiră mai bine dispus. Dar se uită la corăbiile lui și își spuse că trebuia să pună capăt odihnei. Nu putea lăsa navele ancorate și echipajele fără lucru. Le plătise cele cuvenite și așteptarea unui nou câștig îi reținea pe cei mai mulți din ceată. Așa că trebuia să plece. Și chiar în ziua aceea. Numai astfel le putea porunci cum voia. Dacă oamenilor lui le-ar fi trecut prin minte gândul că ei stau și putrezesc într-un golf, în timp ce căpitanul lor nu se poate dezlipi de fusta nevastei-si, aveau să piardă orice respect față de el. Și nu voia asta. Dacă cineva ar fi căutat să afle ce slăbiciune avea acest bărbat, ar fi spus că este setea de putere. Voia să fie puternic în toate și să fie socotit și de ceilalți puternic. Poate pentru că în fond se temea, voia să se înșele și pe sine însuși. Primul care se atinsese de această slăbiciune a lui fusese bătrânul Simeon și de aceea își pierduse buna dispoziție. Însă cu acest prilej făcuse și o descoperire. Bătrânul îi deschisese ochii. Îl făcuse să-și cerceteze cu atenție viața și faptele ca să poată trage o concluzie, să găsească un sens. Îl respecta și se temea de Simeon. Și era sigur că, în afara puterii care avea însemnătate pentru el, exista și o altă putere, mai mare, pe care până atunci n-o bănuise. Tocmai de aceea, în ciuda dorinței de a mai rămâne lângă nevasta lui, se hotărâse să plece.

Fără multe vorbe i-o spuse Stylianiei, într-un fel care nu admitea plângeri sau proteste, și ea îl ascultă calmă, oricât de groaznic suferea

din cauza noii lor despărțiri. Cine știe când și cum se vor mai întâlni. Cine era în stare să-i spună dacă va mai avea norocul să-și revadă bărbatul! Dar luase o hotărâre: era nevastă de corsar și nu avea voie să dea dovadă de slăbiciune, ca orice cuconiță sau copilă de prin sate. Va răbda, așa cum răbdase și prima dată.

Prin urmare, când căpitanul se-ndreptă spre port ca să se îmbarce, îl însoți până jos, pe țărm, cu surâsul pe buze. Lăcrima doar când se despărțiră și rămase singură pe țărm, până când corăbiile lui Minas nu se mai zăriră.

Atunci, împreună cu Areti, se-ntoarse acasă. Era tăcută și tristă și doar spre seară izbucni. Începu să plângă cu suspine.

CAPITOLUL DOISPREZECE

Marea Egee nu avea corsar mai renumit ca Minas. După moartea lui Thimios Ghiordasis și a lui Katramatos, timp de cinci ani Minas Rebelos rămase corsar și stăpân pe întreaga Egee. Avea acum șase corăbii și averea îi crescuse mult.

Se întâmpla să iasă din Egee, să navigheze până la Gibraltar și să lupte cu corsarii berberi. Însă totdeauna ieșea învingător. Și corăbierii și regii se înspăimântară într-atât încât, văzând că nu reușesc să-l doboare trimițând cinci, zece sau cincisprezece corăbii împotriva lui, se hotărâră să găsească un mijloc mai rapid și mai sigur ca să-l distrugă.

După trei ani, averea lui Minas era mare și pe surorile lui le măritase bine în insula Hios. Însă părinții lui și ceilalți frați nu se bucurară de avutul dobândit. Îi secerase ciurma și căsuța din Syra se prăbușise. Trei ani fură de ajuns ca pe ruinele ei să crească urzicile și buruienile. Nimic nu-l mai atrăgea la Syra. În trei ani reuși să se-ntâlnească cu nevasta lui doar de patru ori, pe urmă, timp de doi ani, nu încetă nicio clipă războiul. Se războia când cu berberii, când cu turcii, când cu francezii, pierdea oameni, pățea avarii, dar învingea întotdeauna. Cândva îi trecu prin minte gândul să-și ia nevasta și o parte din avere și să navigheze departe, pe ocean, ca să găsească un oraș liniștit și să se instaleze acolo. Dar nu se hotăra. O teamă ascunsă îi spunea iar că fără corăbiile lui înarmate nu va putea dormi liniștit, că-și va pierde și avutul și viața. Și tot amâna îndeplinirea acestui plan și se tot lupta cu vrăjmașii. Se aștepta însă și la zile rele și i-o spunea lui Fanurakis:

- Cândva nu ne va mai merge atât de bine.
- Nu mă tem, căpitane, răspundea Fanurakis.
- Nici eu, îi spunea Minas și râdeau amândoi.

Însă, când era singur, se gândea la acest lucru și s-a întâmplat să nu doarmă o noapte întreagă stând pe punte sau în cabina lui, pradă gândurilor. Adeseori Fanurakis bănuia ce se petrece cu căpitanul, știa că regretă calea aleasă și că ar vrea să părăsească marea. Dacă se-ntâmpla însă să le iasă vreun dușman în cale și-l vedea pe acest bărbat cum comandă, cum luptă și cum învinge, atunci își schimba părerea și își dădea seama că aceeași căldură înfierbânta inima căpitanului, că aceeași mânie îl cuprindea în timpul luptei, încât curajul lui nu-și avea pereche. Singurul lucru pe care nu-l înțelegea Fanurakis erau niște vorbe pe care i le spunea Minas uneori.

— Nimeni nu e puternic, îi mărturisea. Există și altă putere, mai mare decât a armelor.

Fanurakis nu înțelegea aceste vorbe și căpitanul nu-i da alte deslușiri. Se gândi că, desigur, vorbește despre Dumnezeu, dar într-o zi îi spuse că vorbea despre un om. Nu mai discutară despre asta, așa că Fanurakis nu se lămuri prea mult.

Și Minas păstră vreme îndelungată această taină, până când într-o zi i se aduse vestea că Styliani născuse un fiu. Atunci, dintr-o dată, se schimbă toate pe corăbii. Împărți tuturor oamenilor lui vin și bani și pentru mult timp nu-l mai apăsă niciun fel de griji. Porni chiar spre Apano Meria ca să-și vadă fiul și nevasta. Și se schimbă într-atâta, încât nimeni nu putea ști ce întorsătură vor lua lucrurile.

Se gândea la nevastă mai mult ca oricând și la băiatul lui. Îl cuprinsese o bucurie stranie. Și cu cât se apropia de insulă, cu atât dorul lui creștea.

Însă și vrăjmașii lui aveau iscoade. Știau că numai la Apano Meria puteau afla toate cele despre spaima mărilor. Și bănuia și Minas acest lucru, pentru că avea și el oamenii lui acolo și de aceea nu se apropia de locul acela decât foarte rar. Și acesta fusese motivul pentru care nu venise să-și vadă fiul îndată după ce se născuse, ci așteptase să treacă trei luni ca să se apropie de Milo. Dar vrăjmașii lui, foarte puternici de data asta, voiau să procedeze cu înțelepciune. Și la tertipurile lui nu mai opuneau graba, ci răbdarea și iscusința.

Aveau atâta minte ca să înțeleagă că Minas nu va fi atât de prost încât să se-ndrepte spre Apano Meria îndată ce nevasta lui îi născuse

fiul. Știau și dușmanii că va aștepta și că va încerca să-i facă să-i piardă urma. De aceea se hotărâseră să aștepte și să nu dea semne de oboseală, oricât de mult ar întârzia Minas. Știau foarte bine că într-o zi va veni.

În afară de această hotărâre, luaseră și alte măsuri foarte însemnate. De data asta francezii nu aveau de gând să-l atace pe Minas cu câteva corăbii.

Însuși amiralul Bone, care-i plătise bani grei lui Minas ca să-l elibereze, dădu amiralității toate informațiile necesare cu privire la teribilul corsar. Fu numit comandant al unei unități de patru corăbii, deoarece conducerea flotei fusese încredințată amiralului Briga. Flota aceasta, care urma să-l atace pe Minas Rebelos, era alcătuită din douăzeci de corăbii mari, înarmate și din două corăbii încărcate cu harapi. Nu toate navele erau franceze. Patru erau turcești și două englezești. Cu alte cuvinte, trei regate porniseră să-l nimicească pe acest bărbat care înspăimântase mările și uscatul. Și pe corăbii se îmbarcaseră oameni aleși pentru asalturi. Unul și unul. Tot ce era mai bun se adunase în această flotă. Și, pentru mai multă siguranță, toate corăbiile ancoraseră într-un golf încăpător, la câteva mile spre stânga de Apano Meria. Se străduiră să găsească o iscoadă chiar în sat, care să le dea rapoarte despre fiecare mișcare a Stylianiei. Plătiră foarte scump un pescar, pe Procopis, și acesta, ducându-se chipurile la pescuit, ieșea în larg și, apropiindu-se de flotă, le da raportul. Astfel aflară despre nașterea fiului lui Minas și Briga, după ce se sfătui cu Bone, hotărî să rămână în acele ape și să-l aștepte acolo pe corsar. Bone le recomandase insistent să nu separe corăbiile, pentru că Rebelos obișnuia să risipească navele vrăjmașului, să le atace fulgerător când se aflau izolate și să le scufunde sau să le ia în stăpânire.

De data aceasta francezii se pregătiră bine, dar nici Minas nu era lipsit de experiență.

Îi spunea lui Fanurakis, pe când se îndreptau spre Apano Meria:

— Cred că vom avea mult de furcă. Am aflat că francezii sunt ascunși prin apropiere și mă așteaptă. Socot să-mi iau nevasta și fiul de la Apano Meria. Locul nu mai este sigur.

Încă înainte de a se ivi țărmul stâncos al insulei și înainte de apusul soarelui chemă la el pe căpitanii corăbiilor sale și mulțime de marinari și le vorbi. Le spuse că trei regate le juraseră pieirea și că soarta lor se afla în propriile lor mâini.

— Dacă vom reuși și de data asta să-i distrugem pe franțuji, oricâți ar fi, nicio forță nu ne va mai putea sta în cale. Avutul ce va reveni fiecăruia dintre voi va fi atât de mare, încât nu veți mai avea nevoie să fiți corsari și să înfrunțați moartea. Curaj, că Dumnezeu este cu noi!

Când pronunță aceste cuvinte se opri încurcat. Se întrebă: oare de ce Dumnezeu este, chipurile, cu el? Dar izgoni repede un asemenea gând.

Când ajunseră la Milo, se-nfloră. Se gândea că se apropia de ființele dragi, dar se temea ca dușmanii să nu-i întindă vreo cursă. Avea vești în acest sens și era foarte bănuitor. De aceea corăbiile înaintau în formație de luptă și toți, căpitani, tunari, marinari se găseau la posturile lor.

Întâlniseră în apropierea insulei o navă de pescuit și aflară de la un pescar că cinci corăbii erau ancorate la Ap ano Meria și altele multe în golful Taxiathi. Îi spuseră că flota dușmanilor era alcătuită din vreo treizeci de corăbii.

— Chiar dacă nu sunt atâtea, se gândi Rebelos, vor fi multe și lupta va fi grea.

Se gândi să plece, să se ascundă undeva și să aștepte ca navele să se separe. Și ar fi făcut-o, dacă s-ar fi întâmplat ca acestea să se afle în alt loc. Dar la Ap ano Meria se temea. Tremura ca dușmanii să n-o prindă pe Styliani și pe copil și să-l silească să lupte sau să renunțe la bătălie.

Grija pentru Styliani și pentru fiul lui nu-l lăsa să plece. Va lupta așadar și, ce era scris de la Dumnezeu să fie, va fi. Și pe urmă știa că va veni ziua când trebuia să se măsoare crunt cu vrăjmașii săi. Lăsa deci la o parte orice ezitare și-l chemă la el pe Fanurakis.

— Corăbiile sunt multe și nu e potrivit nici să plecăm, nici să luptăm. Noaptea e a noastră și trebuie să o folosim. Numai cu explozibil putem lucra. Câte bărci încărcate cu pulbere putem trimite în golf?

— Chiar și zece, răspunse Fanurakis.

— Nu sunt destule, zise căpitanul. Cel puțin cincisprezece bărci de acest fel trebuie să se strecoare în golf, și fie ce o fi! Noi vom ocoli stâncile și ne vom opri aproape de țărm.

Noaptea era atât de întunecoasă, încât favoriza planurile căpitanului Minas. Plutiră deci până la capul Taxiathi cu luminile stinse și sloboziră bărcile încărcate cu explozibil. Căpitanul coborî și el într-o barcă și, urmându-le, se străduia să distingă în întuneric poziția

corăbiilor. Erau toate ancorate una lângă alta și orice deplasare ar fi fost dificilă. Chiar dacă oamenii de pe bărcile cu explozibil n-ar fi reușit să le arunce pe toate în aer, le-ar fi provocat atâtea avarii încât cu mare greutate această flotă ar mai fi putut ieși în larg, să lupte cu corăbiile lui Rebelos. Celor aflate în golful de la Apano Meria le putea veni de hac și singur.

Înainte de a se apropia bărcile cu explozibil, căpitanul se întoarse pe „Câinele”. Toți se aflau la posturi, plini de curaj, și așteptau.

Deodată se auzi prima explozie și o coloană de foc lumină noaptea. Pe urmă a doua, a treia, a zecea explozie. Curând flota era cuprinsă de flăcări. Bărcile în care se găseau oamenii care provocaseră exploziile se strecurau una câte una afară din golf; numai una nu reuși să treacă, fiind prinsă între corăbii. Dar Tanasis spetsiotul³⁶ care se afla în ea cu încă doi marinari reușiră să ajungă înot pe țărm. Deci nicio pagubă. Numai vrăjmașul era cel păgubit. Când Minas își văzu oamenii revenind și își dădu seama că planul lui reușise pe deplin, se miră. Și în loc să se bucure de bunăvoința pe care i-o arăta soarta, se simți năpădit de teamă. Nu cumva îi pregătea ceva mai groaznic?

Focul se întetea și din golf se auzeau strigăte și din când în când bubuituri de tun. Corăbiile care nu suferiseră avarii prea grele trăgeau asupra intrării în golf, ca să scufunde navele lui Minas. Dar căpitanul nu era prost să stea la intrarea golfului. Le aștepta în larg pe acelea care ar fi ieșit din îmbrățișarea focului. Trei nave turcești fuseseră distruse și lângă ele corabia lui Bone ardea ca o torță. Amiralul pieri în flăcări. Dar și alte nave nu erau în stare să se miște. Amiralul Briga, care se dusese la Apano Meria cu cinci corăbii, fu înștiințat despre distrugerea flotei. Până să ajungă însă la golful Taxiarhi întârzie destul de mult, așa că nu găsi decât patru corăbii ale flotei, care reușiseră să iasă în larg. Celelalte sau arseseră, sau fuseseră atât de avariate, încât nu se puteau deplasa. Așa că Briga avea acum, în afară de cele cinci corăbii cu care fusese la Apano Meria, două engleze și două franceze. Nouă corăbii nu erau suficiente ca să facă față lui Minas și oamenilor lui. Și pe urmă nu erau toate nouă împreună. Cele patru care scăpaseră din foc își înălțaseră pânzele și porniseră spre sud. Rămâneau deci cele cinci ale lui Briga.

Minas preferă să facă mai întâi de petrecanie corăbiilor care navigau spre sud și apoi să se socotească cu Briga. Așa încât le urmări,

36 Spetsiot: locuitor din insula Spetses (n. tr.).

le ajunse și după o luptă de trei ceasuri reuși să le scufunde pe toate patru.

Briga își dădea seama că după o asemenea catastrofă singura lui scăpare era să se-ndrepte cât mai repede spre Dardanele și să ancoreze în portul Constantinopolului. Era singurul loc unde Minas nu l-ar fi urmat. Briga era un bărbat curajos și aspru. Accepta cu greu distrugerea flotei sale și știa că nimeni nu-i va ierta această înfrângere. Voia deci să se răzbune. De aceea, în loc să alerge în ajutorul celor patru corăbii din flota sa care erau atacate de Minas Rebelos, le lăsă în voia sortii și preferă să aleagă alt drum.

Dar nu avea intenția să plece fără să se răzbune pe omul care-l distrusese. Și se gândi că cel mai mare rău pe care i-l putea face era să-ia nevasta și copilul. Ca să nu atragă atenția, trimise o barcă cu zece marinari înarmați care debarcară ceva mai departe de Apano Meria și apoi alergară la casa Aretiei. Fără să piardă vremea înhățară pruncul, o târâră pe Styliani pe țărm, îi urcară în barcă și se-ndreptară spre corabia amiralului.

Când Styliani și copilul fură aduși pe punte, Briga rămase cu gura căscată. Nu mai văzuse o femeie atât de frumoasă. Pe chipul ei era întipărită neliniștea, deși, mândră, ea încerca s-o ascundă.

Amiralul se apropie de Styliani și cu cel mai dulce surâs o asigură că nu avea nimic a se teme din partea lui însuși sau a oamenilor săi.

— Doamnă, poți cere ce vrei și dorința îți va fi îndeplinită pe dată.

— Nu voi cere nimic, îi răspunse Styliani, pentru că nu-mi vei da niciodată ceea ce vreau eu.

— Și ce ai dori? o întrebă amiralul cu același surâs viclean.

— Să mă lași să debarc, ca să mă duc să-mi întâlnesc bărbatul!

— E greu ceea ce-mi ceri, doamnă. Soțul dumitale ne-a provocat o mare catastrofă. Merită oarecare pedeapsă. Desigur, nu pot spune că pedeapsa pe care am ales-o este mică și neînsemnată, dar ce să fac? După cum știi, doamnă, soarta rezervă oamenilor multe surprize. Poate că după cincisprezece sau douăzeci de ani, cine știe, acest prunc pe care-l ții în brațe o să ajungă un bărbat vestit și să comande flota turcească, atunci când această flotă se va măsura cu corăbiile lui Rebelos.

Styliani îl privi furioasă.

— Copilul meu e creștin și dacă va trăi și va comanda corăbii, vor fi desigur grecești!

— Cine poate ști ce se va întâmpla peste douăzeci de ani? Sper că prietenii noștri turci se vor îngriji de toate acestea...

— Nu-ți înțeleg vorbele! strigă Styliani. Și dacă nu vrei să chinuiești o femeie fără apărare, spune clar ce scopuri ai.

— Scopurile mele sunt simple, doamnă. Ne-ndreptăm spre Constantinopol, unde ne așteaptă o soartă strălucită. Nu va fi ca locuința sărăcăcioasă în care ai stat până acum, nici nu vei mai trăi cu spaima în inimă ca nevastă de corsar. Ești foarte frumoasă și dacă nu sultanul, atunci desigur că marele vizir îți va da locul cel mai de frunte în haremul său și se va îngriji de fiul tău.

— Nu te porți ca un bărbat! îi spuse Styliani înspăimântată.

— După câțiva ani, îi răspunse calm amiralul, îmi vei mulțumi. Țelul unei mame nu poate fi altul decât fericirea copilului ei. Și cred că fapta mea slujește pe deplin acestui țel. Ce poți cere mai mult de la viață decât să-ți vezi vlăstarul ajungând un om vestit? Să te gândești la fiu și nu la soț. O femeie atât de frumoasă merită un împărat, nu un corsar!

— O femeie merită un bărbat! Și tu, care-mi vorbești, nu ești bărbat. Pentru că dacă ai fi avut în vine sânge cu adevărat bărbătesc, nu ți-ai pune mintea cu o femeie lipsită de apărare și cu un prunc, ci cu bărbatul care ți-a aruncat flota în aer! Și dacă ai fi avut curaj, ar fi trebuit să te lupți cu el ca un bărbat, nu s-o iei la fugă ca un iepure. Minas este bărbat și toți împărații la un loc nu prețuiesc mai mult decât el!

— Oamenii care au minte nu se-ndreaptă spre pieire pentru nimic în lume.

— Bărbații curajoși știu să moară când simt că viața le este umbrită de rușine. Cum te vei întoarce la ai tăi fără flotă, aducând în locul victoriei o femeie și un prunc? Nu meriți nici să te scuipe!

Amiralul nu răspunse, dar se înroșise și simțea vorbele Stylianiei ca pe niște lovituri de bici date peste față.

— Te-au trimis, îi spuse ea cu dispreț, să prinzi un corsar și tu le aduci femei pentru haremurii. Într-adevăr, frumoasă treabă pentru un amiral...

Briga nu mai putea suporta.

— Ești o nemernică și nimic mai mult. Ai merita să te tratez așa cum te-a tratat Ghiordasis!

Și, întorcându-i spatele, se-ndepărtă.

Minas, după ce scufundă cele patru corăbii, porni spre Apano Meria. Când ajunse, văzu golful gol și pe săteni adunați pe mal. Printre ei era și bătrânul Simeon.

Sări îndată pe țărm și observă că toți erau abătuți și fără grai.

Numai bătrânul Simeon se apropie de el și-i spuse:

— Dumnezeu să-ți lumineze calea și să-ți întărească sufletul! Ceea ce vei afla este mai groaznic decât toate câte ai văzut și auzit în viața ta!

— Vorbește, bătrâne!

— Franțujii ți-au luat nevasta și copilul și se-ndreaptă spre nord.

Minas se făcu alb ca varul. Ochii îi ieșiră parcă din orbite și sângele îi îngheță în vine. Aruncă o privire celor de față și le spuse:

— Nu s-a găsit niciun bărbat printre voi!

Și îndată se-ntoarse pe corabia lui și întinseră pânzele.

Vântul era favorabil. Sufla ostria și astfel „Câinele” și celelalte corăbii spintecau repede valurile.

După o călătorie de câteva ceasuri zăriră corăbiile lui Briga. Minas înțelese că nu le convenea să ia alt drum decât acela al Constantinopolului. Cu pânzele și cu vâslele se străduia să le ajungă. Și după o strădanie istovitoare le ajunse în largul insulei Psará. Când se apropie de ele, furia lui era atât de mare, încât începu să le bombardeze, înainte de a se gândi că aceste ghiulele și gloanțe pot vătăma ființele cele mai dragi de pe lume. Pentru o clipă își întoarse ochii spre cer și se rugă:

— Dumnezeule, dă-mi fericirea de a-mi salva nevasta și copilul și pe urmă ia-mi viața sau umilește-mă cât vrei!

Și se jură să-și dăruiască avutul bisericilor și săracilor și să renunțe la putere. El să nu mai fie nimic, numai Styliani și fiul lui, ființele pe care le iubea atât de mult, să se bucure de viață. Își privi corăbiile, oamenii și toate i se păreau fără însemnătate. Nu-i păsa dacă i-ar fi lăsat pe marinarii lui să plece cu nave cu tot, numai să-și recapete comoara cea mai de preț: soția și copilul.

În frunte naviga corabia aflată sub comanda lui Fanurakis. Omul de credință a lui Rebelos se grăbea să iasă în calea corăbiilor lui Brigá, ca să le taie drumul și să le prindă între două focuri. Dar și Brigá își dădu seama de scopul urmărit de corsari și se-ndreaptă spre nava lui Fanurakis, cu care începu o luptă crâncenă. Corabia lui Fanurakis era atacată de două corăbii vrăjmașe. Fu în pericol pentru o clipă, dar Rebelos reuși să se apropie la răndu-i și deschise foc cu tunurile asupra

fregatei. Ghiulelele incendiară pupa navei-amiral. Curând bătălia se încinsese și mai mult și cele două corăbii ale lui Briga se înclină pe o parte, începând să se scufunde. Nu rămăneau decât trei nave dușmane. Una însă, o fregatină rapidă, porni spre nord, cu toate pânzele întinse, părăsind lupta. Atunci Minas lovi pe cele două rămase, din toate părțile. Amiralul Briga fu el însuși grav rănit și, când corabia lui Fanurakis și „Câinele” se apropiară ca să abordeze și să înceapă asaltul, aflară că acesta murise. Curând cele două corăbii se aflau în stăpânirea lui Minas. Ce folos însă? Învinseseră, dar o aduseră pe puntea „Câinelui” pe Styliani, grav rănită, și pe copil mort.

Duseră micul cadavru și pe Styliani în iatacul lui Minas și corăbiile porniră îndată la drum pe altă rută.

Minas, la început, nu-și dădu seama de nenorocirea care-l lovise. Când însă rămase singur cu soția lui rănită și cu fiul lui mort, simți că o mână de fier îi pătrunde în trup și-i smulge măruntaiele. Simți că-l părăsește și puterea și lumea; că e pustiu.

Se uită la copilul lui ucis și văzu că scutecelile îi erau pline de sânge. Cine oare îl lovise? Poate că el însuși; vreunul din gloanțele trase asupra corăbiei vrăjmașe. Și gândindu-se la acest lucru simți că i se tulbură mintea.

La un moment dat Styliani deschise ochii. Și văzându-l pe Minas aplecat deasupra ei, îl privi și-i zâmbi:

— Minas, eu voi muri, îi spuse. Mor fericită în brațele tale. Să ai grijă de fiul nostru. Părăsește viața de corsar. Cum va trăi copilul singur, departe de tine?

Lui Minas îi venea să înnebunească. Mai ales acum, când vedea că nevasta lui nu știe despre moartea copilului lor, era să înnebunească de-a binelea. Nu simțise niciodată o asemenea suferință, o asemenea sfâșiere. Dacă cineva i-ar fi înfipt un cuțit în inimă nu ar fi suferit mai mult.

Styliani închise ochii pentru totdeauna. Și Minas Rebelos rămase mut și înmărmurit în fața morților lui dragi. Lacrimile îi secaseră, glasul îi pierise și puterile îl părăsiseră.

Și stătu așa toată noaptea, de parcă nu mai avea viață în el. Uitase de sine și poate că nici nu s-ar fi gândit să iasă din acea încăpere a morții, dacă nu venea Fanurakis.

Privi în jur și se apropie de Minas.

— E mare nenorocirea ce te-a lovit, căpitane, dar inima ta poate

rezista. Vino să respiri răcoarea dimineții și lasă-ne pe noi să ne îngrijim de toate.

Minas nu se opuse. Ca un copil fără putere îl urmă pe Fanurakis, oprindu-se doar ca să-și mai privească o dată soția și fiul. Pe urmă ieși și se așeză pe o bancă, la prova. Se uită la soarele care răsărea, la mare și la cer, apoi își coborî ochii și stătu nemișcat, ca o marionetă cu sforile rupte. Moartea celor dragi îl mortificase.

Continuară să navigheze și ajunseră la insula Lemnos. Corăbiile ancorară într-un golf liniștit și, cu o barcă, îi aduseră pe cei doi morți pe țărm. Cu o altă barcă îl aduseră și pe Minas și toți împreună, căpitani și o mare parte din echipaje, îi urmară pe morți până la biserica Maicii Domnului. Acolo, un preot sluji liturghia funebră și apoi îi îngropară, într-o groapă proaspăt săpată. Când se pregătiră de plecare, Minas refuză să meargă cu oamenii lui.

— Lăsați-mă aci, le spuse, am să mă întorc singur.

Astfel, rămase tăcut în fața mormântului proaspăt, așa cum stătuse în cabina lui și pe banca de la prova. Se înserase și Minas continua să stea lângă mormântul soției și al fiului său. Veni atunci Fanurakis și încă doi marinari și-l luară. Se lăsă din nou condus ca un copil la corăbii și se așeză la pupa, fără să vorbească și fără să mănânce.

Fanurakis se duse și-l întrebă despre ruta navelor.

Minas îi spuse nepăsător:

— O cunoști. Fă cum crezi.

Și Fanurakis se-ndreptă către maistros³⁷, odată ce vântul îl favoriza. Sufla un ușor sorokos, care-i împingea din spate. Căpitanul nu se clinti de la locul lui și nu se găsi niciun om pe corăbii care să nu plângă dubla nenorocire ce se abătuse asupra lui.

Toate corăbiile înaintau parcă înfășurate în văluri de doliu; și cina echipajelor fu tăcută în seara aceea. Tăceau și pe fețele tuturor se citea tristețea. Tristețea și teama. Simțeau că nenorocirea aceasta îl lovise crunt pe căpitan. Oare va rezista? Sau va fi doborât de suferință și va lăsa atâtea corăbii și atâtea avere în voia sorții? Toți îl cunoșteau bine. Toți își dădeau seama că un asemenea căpitan nu mai exista și tremurau la gândul că se putea ca, după o astfel de victorie, să se risipească totul în vânt. Însă, în ciuda temerilor ce-i copleșeau, nu scoteau o vorbă. Fiecare din ei, fie că se afla în post, fie că se culcase în așternut, tăcea și sta de veghe. Iar căpitanul, mut și înmărmurit, sta în același loc. Somnul

37 Maistros: nord-vest (n. tr.).

nu se lipea de el.

Către miezul nopții Fanurakis îi aduse o ceașcă de supă caldă.

Minas, indiferent, îl întrebă:

— De ce?

— Pentru că de aproape două zile n-ai mâncat nimic. Dumnezeu să ne păzească de o a treia nenorocire, căpitane!

— Cine? exclamă Minas. Ce-ai spus?

— Am spus, să ne păzească Dumnezeu de o a treia nenorocire.

— Să nu-i pomenеști deloc numele! îl întrerupse Minas. Nicio ființă de pe pământ nu l-a rugat ca mine și pe nimeni nu l-a lovit mai rău decât pe mine. Doar din voința lui se-ntâmplă toate în lumea asta! Aveam dreptate să mă tem de izbândă și vedeam că se sapă o groapă...

— Liniștește-te, căpitane, îi zise Fanurakis, și nu blestema. Vorbele nu-și au locul într-o asemenea nenorocire. Dar nu te pot lăsa pradă durerii tale, nu te pot lăsa să te topești pe picioare. Vino să-ți mănânci supa și să te culci.

Minas îl privi în ochi.

— De ce să mănânc și de ce să mă culc, dacă ei au plecat? Locul meu e lângă ei.

— Nu vorbi așa, căpitane! E nedrept, oricât de mare ți-ar fi suferința.

— Atunci, lasă-mă aci unde stau, îi răspunse Minas.

Și Fanurakis, supus, se retrase, fără a-și lua ochii de la căpitan.

Când rămase singur, Minas începu să umble înapoi și încolo pe covertă. Pe urmă se așeză pe o ladă și se cufundă în gânduri, cu privirile ațintite asupra valurilor.

Prin minte îi trecură o mulțime de lucruri. Fel de fel de oameni și tot trecutul lui. Copilăria, sărăcia casei din Syra, tatăl și familia lui. Toți i se perindau prin față. Antonios Kargas, tatăl lui, frații, mama sa cea atât de necăjită, Katramatos, Thimios Ghiordasis, amiralul Bone, Briga, Mikelis, Ciupitul, Roșcatul, Kosmas cel gras, cârciumarul din Syra, Asimina, Kaliorița. Atâția oameni care înainte îi păreau diferiți, dar pe care acum îi vedea ca pe un singur om. Dintre toți aceștia, cândva, deosebea câțiva pe care-i socotea fericiți și norocoși, iar pe ceilalți nefericiți. Acum însă nu și-i amintea pe niciunul în picioare și sănătoși. Pe toți îi vedea culcați pe jos, morți, cu sânge scurgându-li-se din gură sau cu urmele ciumei pe chip. Pe toți laolaltă. O masă de cărnuri și oase, pradă morții. Nicio deosebire între ei. Oricare ar fi fost averea fiecăruia

și oricare ar fi fost întâmplările prin care trecuse, rezultatul era unul și același pentru toți: Moartea! Pe urmă aceste gânduri i se părură copilărești. Pentru că la acest rezultat nu era cazul să se gândească cineva, doar îl știa oricine. Atunci, ce descoperise? Și totuși avea dreptate. Pentru că se întâmplă ca omul să nu poată vedea cele mai simple și adevărate lucruri în orice zi, în orice ceas. Este nevoie de o nenorocire ca să i se deschidă ochii. Între viață și om se interpun fel de fel de lucruri care-l împiedică să vadă chiar și ceea ce e foarte simplu. Visurile nebunești, ideile înșelătoare, mândria și egoismul, foamea și teama. Acuma însă nu se mai temea. Nenorocirea îl înarmase mai bine decât orice. Nu se mai temea nici pentru averea, nici pentru viața lui. Vedea limpede că, orice ar face, va plăti cu aceeași monedă ca Ghedin și Selim. Moartea. Așa încât se gândea și își strângea pumnii în fața acestei mulțimi care-l chema. Printre aceștia uitase de unul: bătrânul Simeon. Îl văzu parcă aieveau, stând lângă catargul de la pupa cu chipul liniștit și cu privirea senină. Îi lăsa deci pe toți ceilalți și alergă spre el. Dar se opri. Simți că i se taie genunchii. Se opri. Îl vedea bine. Îl privi și, pe urmă, cu spume la gură, îi strigă:

— Tu de ce nu mori?

Pentru că, într-adevăr, dintre toți cei care stăteau în fața lui, Simeon era deosebit. Singurul în picioare printre atâția morți. Și nu era numai viu. Dar i se părea că niciodată nu va muri. Că va fi singurul care nu va plăti cu aceeași monedă. Asta o simțea foarte bine. Și turba de furie. Turba de furie pentru că nu-i convenea această nedreptate. Știa de unde lua bătrânul puteri și îi venea să se trântască pe jos, pradă mâniei, să-și sfâșie carnea și să se distrugă pe sine.

Dar se stăpâni. Suferința lui porni pe altă cale. Crezu că Dumnezeu îl nedreptățea, că voia să se răzbune pe el. Crezu că, dacă păcătuisese, dacă era vinovat, pe el trebuia să-l fi pedepsit, nu să plătească pentru greșelile sale o femeie și un prunc. Se lăsa deci pradă furiei și se-nșela. Pe sine, blestemând și mâniindu-se. Bănuia că așa va scăpa. Voia să se cufunde adânc în păcat, să păcătuiască mai mult decât păcătuisese oricine, pentru că în felul acesta va fi asemeni Satanei și dorea să se mprietenească cu el. Nu se mai temea de nimic. Nu se temea de altă pedeapsă mai groaznică. I se întâmplase tot ce putea fi mai rău. De acum încolo îl aștepta doar întunericul. Și vai de acela pe care l-ar fi întâlnit în calea lui...

Când se luminează de ziuă, aceste gânduri îl stăpâneau pe de-a-

ntregul. Răzbunare! Doar asta voia. Mila nu mai găsea loc în sufletul lui. Dacă până atunci fusese spaima mărilor, acum va deveni și spaima celor vii. Doar morții nu se vor teme de el!

Câți îl văzură în dimineața aceea pe covertă, își dădură seama de schimbare. Nimic nu-l mai amintea pe căpitanul din ziua precedentă. Umbla nervos pe punte și da ordine. Iar fața lui căpătase o expresie sălbatică. Avea o înfățișare atât de fioroasă, încât chiar și Fanurakis, omul lui de credință, se înspăimântă.

În depărtare începu să se zărească vârful muntelui Athos. Și căpitanul își îndreptă corăbiile spre acest munte sfânt.

Marinarii mai vechi, care cunoșteau muntele, se mirară de ruta apucată. Seara Fanurakis îndreptase corăbiile spre insulele Sporade, unde s-ar fi putut odihni la loc sigur și navele și echipajele și căpitanul. Dar în zori, pentru că vântul le-mpinsese spre muntele Athos, căpitanul le-ndreptase într-acolo.

Se mirau așadar, însă nu cârteau. Unii spuneau că Minas voia să facă parastas pentru soția și fiul lui. Însă Fanurakis nu credea asemenea lucru. Înfațișarea căpitanului nu arăta că nutrește un astfel de gând.

Când Muntele³⁸ se văzu mai bine și corăbiile se apropiară de uscat, Minas luă ocheanul și privi. De trei-patru ori porunci ca navele să treacă prin fața țărmurilor Athosului.

Călugării, care zăriră corăbiile trecând pe dinaintea Muntelui fără să ancoreze, nu știau cum să explice faptul. La început nu avură nicio bănuială. Când însă văzură că, deși se însera, acea preumblare a navelor continua, se simțiră cuprinși de neliniște. Oare ce căutau aceste corăbii ciudate? Încet-încet își dădură seama că au de-a face cu nave de ale corsarilor și neliniștea lor crescuse. La Simonopetra teama era mai mare, pentru că într-acolo păreau să privească corăbierii. Cel mai mult se apropiară însă de mănăstirea Xenofonta. Și cât era ziuă și puteau vedea ce se petrece pe mare, sfinții părinți se mai consolau cu lumina. Însă, când avea să se întunece, îngrijorarea lor ar fi crescut.

Ce să facă? Bătrânul Ananias, stareț al mănăstirii Xenofonta, și cel mai respectabil bătrân din mănăstire și din Munte, privi spre mare și-i liniști pe călugări:

— Fraților, le spuse, veniți în biserică să îngenunchem în fața harului ei. Nu vă faceți griji pentru viața voastră. Chiar dacă acești corăbieri sunt dușmani, nu avem altă armă decât credința noastră. Să

38 Muntele: aci cu sens de nume propriu; Athos fiind numit și Muntele (n. tr.).

facă ce vor. Domnul să le lumineze mințile și să-și apere slujitorii.

Și porniră toți împreună spre biserică, tăcuți, avându-l în frunte pe bătrânul Ananias, care păsea calm. Citiră rugăciuni și Ananias se rugă pentru cei ce se apropiaseră de țărmurile lor. Monahii își plecară capetele în fața sfinteniei lui. Să se roage lui Dumnezeu și pentru acești oameni, care era limpede că aveau gânduri rele! Dar așa fusese el toată viața. Nu simțise ură pentru nimeni. Iubea orice faptură a Domnului. Îngenuncheară așadar cu toții și se rugară pentru corsari. Și rămaseră astfel și după ce soarele apuse și lumina zilei păli.

Corăbiile se apropiaseră de țărm, se opriseră, dar nu ancoraseră încă.

Fanuraikis îndrăzni să se apropie de Minas și să-l întrebe:

— Ce vom face, căpitane?

— Vom lua toate bogățiile Athosului. Se spune că cei de aici sunt mai bogați decât sultanul și că sunt plini de aur și pietre prețioase. Ce nevoie au sfinții de asemenea bogății? Am să-i fac să-mi spună asta, când vor vedea că încarc toate averile lor pe corăbiile mele. Atunci am să văd ce mutre vor face sfinții părinți! Nu-i voi ucide, pentru că ei au puțința să-și ascundă teama. Am să-i jefuiesc doar. Numai ca să-i văd îngrijați. Cu ăștia nu am reușit să mă războiesc încă și acuma le-a venit rândul!...

Fanurakis nu-l contrazise. Înțelese că Minas era atât de hotărât, încât nu ar fi avut rost să-i vorbească. Se supuse, deși nu găsea justă această dorință a căpitanului de a jefui biserici ale căror bogății fuseseră aduse ca ofrande de o mulțime de oameni îndurerați. Nu spuse însă nimic și îndeplini poruncile căpitanului. Se gândi că, desigur, toate acestea izvorau din amărăciunea lui și din năpasta ce-l lovise.

În echipaje, unii aflară cu bucurie de hotărârea căpitanului, pentru că socoteau nemăsurate comorile Muntelui. Alții însă, și aceștia erau puțini, își spuseră că jefuirea bisericilor este aducătoare de nenorocire și nu voiau să se atingă de aurul lor. Abia se înserase că la biserica mănăstirii clopotele prinseră să bată pentru vecernie.

Minas, așa cum făcea totdeauna, porunci ca navele să ancoreze la oarecare distanță una de alta, iar el împreună cu douăzeci de oameni, printre care se afla și Manolios Fanurakis, coborî pe țărm. Toți erau înarmați până-n dinți. Minas nu spuse nimănui ce plănuiește. În fruntea marinarilor lui, porni spre biserică.

Arareori întâlneau în drumul lor vreun călugăr care le da binețe.

Când ajunseră la biserică, Minas lăsă zece oameni în curte, câțiva în nartex, iar el cu vreo doi-trei pătrunse înăuntru.

Vecernia era în toi și căpitanul se opri în mijlocul bisericii, în fața altarului. Îl văzu în fața altarului pe bătrânul Ananias, care-i amintea foarte mult de Simeon, și o mulțime de călugări așezați în strane sau răspândiți în biserică, în fața icoanelor.

Minas se uita la fiecare. Niciunul nu era bine îmbrăcat. Sutanele lor erau vechi, din pânză proastă și cârpită. Fețele celor mai mulți, tineri și bătrâni, arătau că posteau des.

Biserica însă era frumoasă și cu podoabe bogate. Avea policandre de cristal și candelă de argint sau de aur. Pe pereți erau icoane de sfinți și profeți și, sub candelă care le luminau pe fiecare, atârnavă tot felul de ofrande de aur și argint. Picioare, mâini, trupuri, ochi, urechi, case, corăbii, bărci. Și în afară de acestea se puteau vedea numeroase giuvaeruri împodobite cu pietre prețioase, pe care le aduseseră mulți oameni îndurerați, ca să li se ușureze suferința. Minas și corsarii lui le priveau și se gândeau că, desigur, asemenea ofrande se află și în lăzi, deoarece n-ar fi putut încăpea toate în fața icoanelor. Și se găsea aci, fără îndoială, și aur și argint, galbeni și taleri, pietre prețioase și alte bogății pe care nu le poate nicicând aduna un singur om. Toate câte se află în mănăstire fuseseră dăruite de mai multe generații. Existau desigur și ascunzători secrete. Și dacă asemenea comori se găseau în mănăstirea Xenofonta, care nu era dintre cele mai mari și mai bogate, atunci celelalte trebuie că posedau tezaure și mai însemnate! Gândindu-se la aceste nemăsurate bogății, pe buzele lui Minas înflori un surâs de încântare. Va avea nevoie de corăbii întregi ca să încarce toate comorile Athosului!

Se-ntreba cum să transporte acele tezaure și dacă monahii vor opune rezistență.

Însă, cum sta acolo și se uita la bătrânul care citea, și auzea psalmodiile călugărilor, se petrecu un fapt neașteptat, își pierdu dintr-o dată văzul. Îl învălui un întuneric deplin. Dar nu ținu mult. Încet-încet își reveni, dar nu mai vedea aceleași lucruri.

În altar zări o lumină strălucitoare și, lângă ea, pe bătrânul Ananias îmbrăcat în alb, iar alături pe bătrânul Simeon. De partea cealaltă a lui Ananias o văzu pe nevasta lui cu pruncul în brațe. Iar deasupra lor, în miezul acelei lumini, văzu o femeie foarte frumoasă, îmbrăcată în alb, care-i zâmbea.

Nu știa ce se-ntâmplă cu el. Nu-și mai vedea oamenii, nici pe călugări. Catapeteasma bisericii pierise și strălucirea aceea ajungea până la cer. Nemaiputând suporta lumina orbitoare, se prăbuși la pământ și izbucni în plâns ca un copil.

Când se ridică revăzu aceeași lumină și pe femeia cea preafrumoasă în mijlocul ei. În jurul lui nu era nimeni. Doar Ananias se ruga în altar. Deodată auzi un glas bătrânesc care-i spunea:

„Nu mai păcătui, Minas, și vino lângă mine. În zadar cauți bucuria și liniștea în altă parte”.

Minas căzu din nou în genunchi și plânse multă vreme. Pentru prima dată i se întâmplau asemenea lucruri! Nu mai avusese nicicând astfel de vedenii...

Când se ridică din nou strălucirea, femeia cea frumoasă, Styliani și Simeon dispăruseră. Biserica era ca înainte, luminată de licărirea palidă a candelor.

Îi văzu pe călugări și pe marinarii săi și ceva mai în urmă pe Fanurakis care-l privea.

Când slujba de vecernie se termină, Minas se duse și se închină în fața icoanelor.

Curând una din ușile laterale ale altarului se deschise și se arătă bătrânul Ananias, sprijinit de umărul unui călugăr mai tânăr.

De îndată ce-l zări, Minas se apropie de el și, înclinându-se, îi sărută mâna.

Bătrânul îl binecuvântă și își puse mâna tremurătoare pe creștetul lui.

— Vreau să mă spovedesc, spuse Minas.

— Ești binevenit, răspunse Ananias.

Călugării care-l însoțeau voiră să-i spună ceva, dar bătrânul îi opri cu o privire.

— Să plece toți din biserică, pentru că vreau să rămân singur cu robul lui Dumnezeu.

Un călugăr aduse patrafirul lui Ananias, apoi plecară toți, aruncând priviri speriate când spre stareț, când spre corsar.

Se temeau să-l lase singur pe Ananias și de aceea stătura afară, lângă ușa bisericii. La primul strigăt auzit ar fi intrat înăuntru ca să-l apere pe bătrânul egumen.

Ananias se așază într-o strană, pentru că nu-l țineau picioarele, și-l binecuvântă pe Minas.

— Spovedania, fiule, este o mare taină. Ferice omul care va putea să-și deschidă inima și să lumineze întunericul sufletului său. Te ascult, fiule.

Minas nu răspunse. Pentru prima dată în viață tremura și reuși anevoie să vorbească.

— Bătrâne, nu am venit cu gând bun în mănăstirea ta. Sunt corsarul Minas Rebelos și de ani de zile străbat mările. Aveam de gând să iau toate bogățiile mănăstirilor și să plec îndată spre locuri depărtate.

— Satana, fiule, îl îndeamnă pe om la cele mai rele fapte.

— Dar acesta nu e singurul rău pe care l-am făcut, continuă Minas. Cu propria mea mână am ucis oameni, iar altora le-am luat viața fie în luptă, fie judecându-i și condamându-i. În felul acesta mi-am dobândit averea. Oare un om ca mine poate avea parte de iertare?

— Bunătatea lui Dumnezeu e nemăsurată, fiule. E de datoria ta să scapi de această greutate care te apasă. Și atunci îți vei recăpăta seninătatea.

— De mai multe nopți nu pot dormi. Atâția morți mi-au izgonit somnul. Pedepsa ce m-a lovit se vede că nu-i destul de mare, pentru că nu-mi pot regăsi liniștea. Bătrâne, vreau să rămân aici. Am văzut în ochii călugărilor teama și bănuiala. Nu ai a te teme însă de nimic. Voi spune oamenilor mei să plece, dar lasă-mă să rămân lângă tine. Privindu-te, mă odihnesc.

Spovedania dură destul de mult. Minas se străduia să-și amintească toate păcatele.

— Liniștește-te, îi spuse Ananias. Dacă vrei să rămâi lângă noi, vei rămâne. Dar trebuie să cumpănești bine. Hotărârea ta nu trebuie să fie o urmare a disperării ce te stăpânește, pentru că o vei regreta când îți va reveni dorul de viață. Ești tânăr.

— Nu atât cât par, sfinte egumen, îi răspunse Minas. Sunt mult mai bătrân decât anii mei.

— Dacă te-ai gândit bine, rămâi. Dar să știi că dacă peste câteva luni sau peste câțiva ani vei regreta, drumul spre orașe îți este deschis. Pentru că, după ce ai dus o viață ca a ta, e greu să te mulțumești a trăi într-o mănăstire a Muntelui.

— Nu există temerea, sfinte egumen, că-mi voi schimba hotărârea. Voi rămâne aici câte zile mi-a mai dat Domnul de trăit. Lângă tine, mă voi strădui să scap de întreaga greutate pe care nechibzuința, teama și mândria mi-au pus-o pe umeri.

— Dacă aceasta este dorința ta, atunci am să-ți dau unele canoane să îndeplinești și sper că Domnul mă va învrednici curând să-ți dau sfânta împărtășanie.

— Voi merge să le vorbesc oamenilor mei, spuse Minas.

Ieșind din biserică, îi găsi pe Fanurakis și pe ceilalți, care-l așteptau neliniștiți.

Îl privi și observă cât de umilă îi era expresia feței. Umbletul lui nu mai avea aerul mândru pe care i-l cunoșteau și nici capul nu și-l mai ținea sus. Pășea aplecat și gânditor. Fără să vorbească, își scoase armele și două pungi cu aur pe care le avea asupra lui și le depuse la picioarele lui Fanurakis.

— Mare greutate am dat jos de pe mine, spuse. Aceste arme nu ne pot apăra de nimic. Luați-le din acest loc sfânt, urcați-vă pe corăbii și plecați cât mai departe de Munte. Eu nu voi fi cu voi. Rămân aici.

— Cum, ne lași în voia dușmanilor tăi? — exclamă unul din marinari.

— Vă las în voia lui Dumnezeu, răspuse Minas. E singurul lucru pe care-l pot face. Și eu mă las în voia lui.

— Cu alte cuvinte, ne părăsești? spuse un tunar.

— Vă arăt drumul cel bun. Pentru că va veni ziua când și voi vă veți da seama din ce parte răsare soarele!

— Și cu toate aceste corăbii ce se va întâmpla? întrebă câțiva marinari.

Minas aruncă o privire corăbiilor, apoi își plecă ochii.

Fanurakis, care tăcuse până atunci, uitându-se la căpitan și cercetându-i chipul, ochii și glasul, vorbi cu asprime:

— Eu știu ce vor deveni corăbiile! Nu-i cereți căpitanului, în asemenea clipe, să vă dea deslușiri pe care mi le-a. Dat mie. Duceți-vă la posturile voastre, pentru că în curând vom ridica ancora. Voi veni și eu îndată.

Marinarii îl privi pe Fanurakis și se supuseră. Știau că e omul de încredere al căpitanului și nu se miraseră când răspunsese la întrebarea pusă lui Rebelos. Vădă să adreseze câteva vorbe căpitanului, dar el își plecă ochii, ca să evite orice discuție. Acești oameni voiau însă să-i strângă mâna, să i-o sărute, fiindcă simțeau că ceva mareț se petrecuse în el. Cu lacrimi curgându-le pe obraji, se aplecară și-i adunară armele.

Un marinar luă cele două pungi cu galbeni și i le dădu lui Fanurakis, apoi se îndreptă cu toții spre țărm, fără să mai scoată o

vorbă. Căpitanul sta în picioare, cu privirile ațintite în pământ. Nu se uită nicio clipă la oamenii lui care plecau cu inima strânsă. Când rămase singur cu Fanurakis, Minas îi spuse:

— Armele și vitejia noastră nu sunt de folos în fața bătrânului Ananias. Du-te și tu cu bine și nu strica această clipă cu vorbe care nu au niciun rost. Gândește-te bine la viața ta și hotărăște. Dumnezeu să te ajute!

Fanurakis își dădu seama că în zadar ar fi încercat să-l facă pe căpitan să-și schimbe hotărârea și-i zise:

— Tu știi mai bine decât toți care e drumul cel bun.

Minas își clătină capul cu tristețe.

— O, dacă omul ar ști încotro se duce, s-a strădui să facă fapte mai bune. Dar nu știe și se zbate, greșind mereu. Însă acum nu e momentul potrivit pentru discuții. Așteaptă puțin să-ți aduc ceva. Și, pe urmă, fără să mai spui nimic, du-te la corăbii și îndepărtează-te cât mai mult de aceste locuri.

Minas, cu capul plecat, se reîntoarce la mănăstire, Fanurakis așteaptă puțin, până văzu îndreptându-se spre el un călugăr, cu o boccea în mână.

— Căpitanul mi-a spus să vă dau aceste haine, să le luați dumneavoastră. Vă roagă să-l iertați că nu a venit să vi le dea el însuși.

Fanurakis se uită la călugăr, se uită la hainele lui Minas și, luându-le, se-ndreptă grăbit spre țărmul mării.

Nu trecu niciun ceas și corăbiile lui Minas Rebeles, cu întreg avutul lor, ridicară ancora și porniră spre sorokolevante. În zori, pe marea Athosului nu se mai zăreau decât câteva bărci de pescuit în care se aflau călugări. Neînfricata flotă a lui Minas Rebelos era departe și naviga fără viteazul ei căpitan. Muntele îl luase prizonier pe corsar și-l dăduse mănăstirii Xenofonta.

CAPITOLUL TREISPREZECE

Trecuseră trei ani din noaptea în care corăbiile lui Minas Rebelos părăsiseră Athosul, lăsându-l acolo pe căpitan.

Din noaptea aceea Minas îmbracă rasa călugărească și trecu prin multe încercări. Insomnia îl zdrobise și fu cât p-aci să moară din lipsă de somn. Călugării, care la început se arătaseră bănuitori, începură să-și dea seama că în acel trup chinuit sălășluia un suflet ales.

Însă o întâmplare petrecută în primele nopți ale călugăriei sale îl puse pe gânduri.

Era a doua noapte pe care o petrecea pe Munte fără să poată dormi. Aștepta ca pe un salvator sunetul clopotului care vestea utrenia, ca să poată coborî în biserică. Știa că se va simți mult mai bine când îi va vedea pe bătrânul Ananias și pe ceilalți călugări. Aștepta și veghea. Se ruga pentru iertarea păcatelor sale. Bătrânul stareț îl puse la greu canon și la post negru. Numai pâine și apă. O asemenea hrană, lipsa de somn și suferința ce-l sfâșia nu întârziară să-i albească părul, să-i rideze fața și să-i topească mușchii. Ajunsese piele și os. În scurt timp, nu mai rămăsese nimic din vechiul Minas Rebelos. Chiar și cel mai apropiat prieten, dacă l-ar fi întâlnit în drumul lui, n-ar fi putut recunoaște în grămada aceea de oase și în acel chip brăzdat de riduri pe căpitanul Minas Rebelos.

Însă înainte de a ajunge într-o asemenea stare, în a doua noapte petrecută în mănăstirea de pe Munte, simți că-l cuprinde o teamă stranie. Era trecut de miezul nopții. Sta în așternut și prin ferestruica chiliei sale zărea cerul întunecat al iernii. Se uita la stele și se ruga.

Deodată, auzi un glas sfâșiind tăcerea. Un glas care venea de departe. Era glasul unui bărbat care striga la un dușman, ascuns în întuneric.

— Oriunde te-ai duce, blestematule, am să te ucid pentru că-mi aduci corabia cea plină cu târfe din Mytilene!

Minas se ridică și un fior îi străbătu trupul. Pentru o clipă crezu că i se năzare din cauza oboselii, dar curând auzi din nou vocea, mai puternică și mai limpede:

— Oriunde te-ai duce, blestematule, am să te ucid pentru că-mi aduci corabia cea plină cu târfe din Mytilene!

Atunci își dădu seama că nu e închipuire, ci vocea unui om, care se apropia.

Fără voia lui și fără să-și dea seama, sări în picioare, cu fruntea scăldată în sudoarea rece a spaimei. Se opri în mijlocul chiliei sale, care era izolată și se afla alături de arhondaricul mănăstirii, acesta la rândul său fiind despărțit de restul mănăstirii prin biserică și cimitir. Curând vocea se auzi și mai aproape.

— Oriunde te-ai duce, blestematule...

Aceleași vorbe, același bărbat. Altceva nimic nu tulbura liniștea nopții.

Minas își dădu seama că acum necunoscutul trecuse în biserică, intrase în cimitir și, când îi auzi iar sfâșietoarea amenințare, simți spaima cuprinzându-l pe de-a-ntregul.

Sta în mijlocul chiliei, încercând să audă mai bine. Se gândi că acel vârcolac nocturn era vreun dușman de-al lui care, știindu-l singur și fără apărare, voia să-l lovească fără milă. Dar pe urmă își spuse că un om ca el, care luase viața atâtor vrăjmași, nu putea fi fără apărare. Dealtfel niciodată vreun dușman nu îndrăznise să-i tulbure somnul.

Minas fu însă nevoit să-și întrerupă firul gândurilor, deoarece omul care striga în noapte se apropia de arhondaric.

— Oriunde te-ai duce, blestematule, am să te ucid pentru că-mi aduci corabia cea plină cu târfe din Mytilene!

Simți că-i îngheață sângele în vine. Acum nu auzea numai vocea, ci deslușea și pașii necunoscutului. Curând îl auzi urcând treptele spre chilia lui. Cum în arhondaric nu locuia nimeni, acel om, oricine ar fi fost, venea la el. Altminteri, pentru ce s-ar fi obosit să urce scara ce ducea la chilia lui singuratică?

Înspăimântat, apucă masa și o sprijini de ușă, așezându-se în fața ei. Chipurile, obstacole în fața dușmanului. Dar pe urmă își spuse că dacă acela era fantomă și nu om, putea trece și printr-o crăpătură. Dar atunci de ce striga?

Auzi pași în fața ușii lui, pe lespezi și vocea strigând că-l va ucide, că e nemernic și că aduce târfe. Spunea toate acestea lângă ușa lui, apoi începu să coboare scara zbierând mereu aceleași cuvinte și amenințându-l pe acela pe care-l urmărea.

Minas răsuflă ușurat, dându-și seama că nu pe el îl urmărea acel bărbat. Vocea se tot îndepărtă, repetând aceleași vorbe până când se stinse și se făcu iar tăcere.

Nu trecu mult și sună clopotul pentru utrenie. Minas se repezi afară din chilia lui, trecu repede printre crucile cimitirului și se duse la biserică.

Călugării se adunau încet-încet și unul dintre ei, Irineos, văzându-l alb ca varul, îl întreabă ce are.

Minas îi povesti atunci ce se-ntâmplase în timpul nopții.

— Nu-i nimic, frate, îi spuse Irineos. E fratele Pafnutie, care-l fugărește în fiecare noapte pe diavol. Așa își petrece nopțile.

Și-i arată un călugăr care semăna mai mult a strigoi decât a om. Căzuse cu fața la pământ și se ruga. Era negru și slab ca o mumie și

avea doar câteva fire de păr în barbă și deasupra gurii. Minas, în ciuda spaimii simțite, nu dădu prea mare importanță celor aflate. Dar cu cât treceau zilele, săptămânile și lunile și insomnia continua să-l tortureze, cu atât mai mult se gândea la Pafnutie. Începuse și el să aibă vedenii și nu avea niciun mijloc de a lupta împotriva lor. Postea, sta treaz, se ruga și muncea. Minas îndeplinea bucuros cele mai umile și mai grele munci. Ce putea face altceva ca să învingă ispita?

După doi ani de astfel de viață, tocmai când credea că învinsese, o nouă criză îl zgudui.

Într-o noapte îl auzi ca întotdeauna pe Pafnutie, dar i se păru că vede apropiindu-se o corabie. Și în loc de alte femei, debarcară cumnatele lui, Maria și Marina. Căzu îndată în genunchi și începu să se roage, dar îi fu peste putință să le alunge. La-nceput stătură una în dreapta și cealaltă în stânga lui și-l priveau. Și cu cât el își acoperea ochii și făcea mătăanii, cu atât ele se apropiiau și, întinzându-și mâinile, îl mângâiau. Și la atingerea lor își simțea trupul ca încins de flăcări. Și când își înălță ochii le văzu cu sâni goi, chemându-l și zâmbindu-i.

Începu să se roage cu și mai mare zel și, trântindu-se la pământ, izbucni în plâns. Dar, cu toate acestea, ele nu plecau.

Atunci își luă mătăniile și începu să spună „Tatăl nostru”. Îl spuse de vreo sută de ori. În cele din urmă, cu puțin înainte de utrenie, vedenia dispăru. Dar Minas nu se mai putea ține pe picioare. Dacă nu veneau Irineos și Sisoie, care se miraseră văzând că nu venise la biserică, ar fi continuat să zacă ceasuri întregi pe podeaua chiliei sale.

— Ce s-a întâmplat, frate Minas? îl întrebară.

— Fie slăvit numele Domnului, răspunse Minas. Duceți-mă la stareț să mă spovedesc.

După utrenie, într-un colț al altarului, Minas mărturisi ce vedenie plină de păcat avusese, sălbatica luptă dusă cu carnea lui și izbânda sa.

Ananias, care știa să citească în suflete, își puse mâna pe creștetul lui și-i spuse că la liturghia din acea zi se va putea împărtăși și aceasta îi va dăruie putere, îi va reda viața.

Când îi veni rândul să se cuminece, tremura din tot corpul. Se apropie de Ananias și îl auzi spunând:

— Se cuminecă robul lui Dumnezeu Minas, în numele Tatălui și al Sfântului Duh.

Când ieși din biserică, văzu că ziua era frumoasă. Florile și copacii răspândeau arome și un vânticel blând răcorea fețele. Se așeză la marea

masă unde stăteau catehumenii și se uita la Ananias, care-l privea cu bunătațe.

Bătrânul Ananias, văzând vremea însorită, se hotărî să meargă până la sălașul neuitatului Serafim. Nu era prea departe și-n ziua aceea urcușul nu-l speria. De bucurie se simțea mai puternic. Gândindu-se la toate acestea, se-ntoarse spre fostul corsar și-i spuse:

— Vino, Minas, să mergem împreună.

Acesta se simți copleșit de emoție, deoarece nu se socotea demn să se ducă într-un asemenea loc. Observă că privirile celorlalți călugări nu erau prietenoase, dar, plecându-și ochii, se apropie de Ananias, să-l sprijine.

La început înaintau tăcuți, apoi Ananias îi vorbi despre Serafim, care păcătuisese mult în viața lui. Curând însă își dăduse seama care era drumul cel drept și, retrăgându-se în singurătate, își găsisese liniștea și fericirea supremă. Acest din urmă cuvânt îl ului pe Minas, deoarece nu se așteptase să-l audă. Dorea desigur fericirea, dar nu spera s-o dobândească.

Chiar se temea de ea. Pentru că nu știa care este adevărata fericire. Încetase deci să se gândească la aceasta și socotea că trebuie să se pedepsească pentru a-și plăti păcatele.

— Ce este fericirea supremă? îl întreabă pe Ananias.

Starețul se opri și-l privi.

— De ce nu te străduiești să răspunzi singur la această întrebare?

— Pentru că nu știu, răspunse Minas.

— Dacă te-ai fi străduit, poate că ai fi reușit.

Minas tăcu. Nu știa ce să spună.

Minas își aminti de vechile lui dorințe și regretă cu lacrimi în ochi că acestea fuseseră pline de păcat. Apoi se aplecă asupra ierburilor ce creșteau lângă izvor, admiră culmile semețe ale Athosului. Izvorul cu apă limpede, piatra pe care șezuse Serafim, iarba, o pasăre care ciripea în alun și câteva flori ce înfrumusețau locul îl umpleau de o mulțumire nemaiîntâlnită.

Simțea o pace adâncă învăluindu-i sufletul și o putere nouă născându-se în el, altfel decât aceea pe care-o cunoscuse cândva. Se așeză la umbra alunului și începu să se roage. Și văzu că pasărea sare pe o creangă aflată lângă el și apoi i se urcă fără teamă pe umăr...

Și se bucură!

CAPITOLUL PAISPREZECE

Vechi scrieri, tomuri prăfuite pomenesc despre un oarecare Minas care a trăit o sută zece ani și care a devenit ascet în sălașul sfântului Serafim, după ce înainte fusese corsar. Mai spun acele vechi hrisoave că s-a hrănit cu ierburile muntelui și cu puțina pâine ce i-o trimitea mănăstirea.

A luptat cu foamea, cu frigul și cu carnea lui, și el însuși și-a săpat groapa lângă colibă.

Acolo, în groapă, l-au găsit călugării, cu mâinile pe piept.

Ani de zile poruncise sufletului său, așa cum, în alte vremuri, cu armele în mâini, străbătuse neînfricat mările, poruncind corăbiilor și echipajelor sale.

SFÂRȘIT